

СРПСКА ПРЕС

СЛОБОДНЕ НОВИНЕ БРОЈ 8 ГОДИНА I 5. ДЕЦЕМБАР 1990. 20 ДИИ.

СРБИЈА
ПОБЕДА
ОБНОВА

ИТАЛИЈА 2200 ИТЛ, ФРАНЦУСКА 6,30 ФФФ, ШВЕДСКА 3,00 СКФ, АУСТРИЈА 20АТС, СР НЕМАЧКА 3,50 ДЕМ, БЕЛГИЈА 40 БЕФ, ХОЛАНДИЈА 3,50 НГГ,
ГРЧКА 200 ГРД, НОРВЕШКА 14,50 НОН, ДАНСКА 15,00 ДИИ

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ У ЈАГОДИНИ 14. 11. 1990. год.

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ У ЛЕСКОВЦУ 12. 11. 1990. год.

ИЗБОРИ

СЛОБО — СЛОБОДНО ГЛАСАЊЕ

ИЗЛОГ

стр. 16

ИНТЕРВЈУ — ВУК ДРАШКОВИЋ

ТИТО СЕ НЕ МЕЊА У ПАДЕЖИМА, ВЕЋ У ЉУДИМА

стр. 18 — 23

ТРГОВИНА

АТОМСКА ИЛИ ФАНТОМСКА СРБИЈА

стр. 28 — 29

ПОЛИЦИЈА

ПРИПРЕМЉЕНИ ДА И ПОСЛЕ ИЗБОРА ЕФИКАСНО СЛУЖЕ СТАРИ РЕЖИМ

стр. 34 — 35

КОМУНИСТИ

ПИТА ОД ГОЛМАНА

стр. 30 — 31

ЦРВЕНИ ТЕРОР

БОРБА ЗА БОСАНСКО ГРАХОВО

стр. 70 — 74

НАША ПРОШЛОСТ

ЂЕТИЋИ У ПАРЛАМЕНТУ

стр. 82 — 84

СЛОБОДНЕ НОВИНЕ, СРПСКА РЕЧ

Издање СЛОБОДНИХ НОВИНАРА, ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Богољуб ПЕЈЧИЋ, УРЕДНИЧКИ КОЛЕГИЈУМ: Вук ДРАШКОВИЋ, Милан КОМНЕНИЋ, Слободан РАКИТИЋ, Дејан ЛУЧИЋ, Александар ЧОТРИЋ, ДИЗАЈН: Дејан ЂУРОВИЋ. САРАДНИЦИ: Љиљана ЈОРГОВАНОВИЋ, (ДЕСК), Славница ЛАЗИЋ, Раде ГРУЈИЋ, Љуба РАНКОВИЋ, Властимир ЂОРЂЕВИЋ, Слободан ЕРИЋ, Бора ЂОРЂЕВИЋ, Ђорђе ВУКОЈЕ, АДРЕСА: Хотел „ЈУГОСЛАВИЈА“ (с 879) 11080 ЗЕМУН, ТЕЛ 011/600-222, лок 9979. ЖИРО РАЧУН динарски 60801-603-27562 девизни 60811-620-128-25731-7495633 са знаком за „Српску реч“ РУКОПИСИ И ФОТОГРАФИЈЕ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ. Штампана ДП штампарија „БОРБА“, Београдска 26, 11000 БЕОГРАД.

ПОДВАЛЕ БОГОЉУБА ПЕЈЧИЋА

Очигледно је да је у земљи Србији завладало предизборно лудило, да су попустиле све моралне кочице и да свак лупета што му падне напатне, јер нико не држи до свог обрза, а закони се не поштују, јер је све у расулу. Присталице четничко-монархистичких странака, мисле да су већ победиле, па арогантно, бахато и селеџијски наступају према сваком ко има другачије мишљење од њих. Стаљинистичко-православним или неким другим једноумљем или неком њиховом смешом која је такође једноумље. Све приче о слободи и демократији испадају бајке за децу, за оне који друкчије мисле нема слободе ни демократије.

Драстичан пример је чланак „ПУКОВНИКОВЕ ПОДВАЛЕ“. То је, заправо писмо, наводно, неког Војислава Будимировића из Париза. Ко зна да ли такав човек уопште постоји и није ли то писмо написано у редакцији „Српске речи“? У том писму сам на најбруталнији, најпростачкији, најклеветничкији и најувредљивији начин нападио зато што сам у чланку „СИНИША НИКОЛИЋ — НОВИНАР ИЛИ ПРЕВАРАНТ И РЕКАЦИОНАР?“, објављеном у „Самоуправи“, доказао да је он ОБМАНУО 250 потписника договора о покретању листа „Самоуправа“ и зато што сам у писму редакцији „Српска реч“ указао на погрешке њене уређивачке политике.

За овог Будимировића, ако он уопште постоји, пуковник ЈНВ Радисав В. Филиповић је једнак свим другим пуковницима ЈНВ. Међутим, Богољуб Пејчић, ВУК ДРАШКОВИЋ, Александар Чотрић и још неки знају:

- 1) да је пуковник ЈНВ Радисав В. Филиповић, децембра 1962. г. напустио, иступио из СКЈ, јер није могао више да подноси њен стаљинизам, а особито дволичност политике те партије,
- 2) да је пуковник ЈНВ Радисав В. Филиповић, 28.9.1965. г. напустио и СУБНОР Југославије,
- 3) да пуковник ЈНВ Радисав В. Филиповић од 1965. године није члан ниједне друштвено-политичке организације нити је учествовао ма и у једном гласању на изборима,
- 4) да пуковник ЈНВ Радисав В. Филиповић од 14.9.1966. године до данас води тешку борбу против стаљинизма и титонизма, против антисрпског шовинизма, за права српског народа и да је због тога 1984. г. био стављен по судску истрагу и оптужен, али да д' суђења није дошло, јер је схваћено да не постоји правни основ за суђење.

Вук Драшковић има код себе копије свих мојих текстова написаних од 14.9.1966. па до 3. маја 1989. године које је од мене лично добијао. Ја имам све његове књиге са посветом коју је својеручно написао. У свакодневном контакту ословљавао ме је са „генерале“, желећи да и тиме искаже поштовање за оно што ја радим. Сам или са својом супругом био је код мене безброј пута у стану.

Богољуб Пејчић је такође био одушевљен мојим писањем и мојим политичким ставом. Чак је и своју супругу доводио код мене у стан, јер је и она желела да ме види,

пошто се одушевљавала мојим текстовима, умножавала их и растурила даље.

Због чега онда ти људи данас допуштају да се у њиховом листу објављује једна овако прљава ствар, као што је писмо овог Будимировића на које не желим ни да одговорам, јер је испод свих категорија људскости? Зар само зато што ја не одобравам политику Српског покрета обнове, сматрам је великом несрећом и опасношћу за будућност српског народа? Па то је моје мишљење које се може оспоравати аргументима, али не псовачким, клеветничким и увредљивим писмима неких неодговорних типова из болот света или измишљених! Ја такође сматрам да је СПС титоистичка партија и да српском народу од ње нема бољтика и то сам безброј пута написао, а о Милошевићу сам написао најоштрије оцене. Милошевићева штампа не сме да објави ни један мој ред, потпуно ме игнорише, АЛИ МЕ И НЕ КЛЕВЕЋЕ, НЕ ПСУЈЕ И НЕ ВРЕЂА КАО ШТО ТО ЧИНИ ШТАМПА ЧЕТНИЧКО МОНАРХИСТИЧКИХ СТРАНАКА: „Самоуправа“, сад „Српска реч“.

ЗАХТЕВАМ:

да у првом следећем броју „Српске речи“ објавите:

1) моје отворено писмо од 28. октобра 1990. године под насловом: „УРЕДНИК „САМОУПРАВЕ“ — НЕ САМО ПРЕВАРАНТ, ВЕЋ И ИНСПИРАТОР НАЈПРИМИТИВНИЈЕГ ЧЕТНИЧКОГ ТЕРОРА“, и

2) Ово писмо
Радисав В. ФИЛИПОВИЋ пуковник ЈНВ у пензији Београд

Господине Филиповићу,
Са жаљењем констатујемо да не прихватамо друкчија размишљања од Ваших. Ако је то демократија за коју смо се Ви и ми дуго година залагали, онда смо се, заиста, међусобно обмањивали. Такође, Вас обавештавамо да господин Војислав Будимировић из Париза није, како инсистирате, измишљена личност. Уколико сматрате да Вас је на било који начин повредио и поведете судски спор, редакција је у обавези да Вам достави његову тачну адресу у Паризу.

Иначе, против Ваших ставова изнетих у „Српској речи“ добила смо велики број писама. Нека смо објавили а нека нећемо управо зато што вређају Ваше достојанство и испод су прага цивилизованог дијалога.

Захтев да објавимо Ваш демант који се односи на лист „Солидарност“ сматрамо неумесним, јер ми не можемо бити одговорни за текстове других новина.

Богољуб ПЕЈЧИЋ

БЕСОМУЧНА КАМПАЊА

Сведочи смо невероватне и добро организоване хајке, која се спроводи у Србији против Вука Драшковића и СПО. Ову хистеричну халабуку организују и у целој републици спроводе, комунисти из паничног страха од губитка власти. Рачунају да ако лажима и дезинформацијама умање шансе Драшковића код српског народа, већ су обавили главнину посла.

Нажалост у ову бесомучну кампању укључиле су се и неке опозиционе партије, пре свих демократска. Прваци ове странке све чешће на својим промоцијама „заборављају“ комунисте и све више енергије троше на понушаје дисквалификације СПО и њеног вође. Комунисти им узвраћају простором у својој штампи, а раније критике „опозиционих партијама“ свеле су на „неке опозиционе партије“. Нажалост у овом послу савезник Милошевићу је и Војислав Ше-

шељ, чији лист „Велика Србија“ се од прва до задње стране бави темом како срушити Драшковића. И његова кандидатура председника је потпуно неразумна ђд користи може имати само Милошевић.

Међутим највеће изненађење су неш „одлуке“ Јована Рашковића лидера СДП Познато је да је Рашковићу упућено низ мерки што се много одлучније не залаже интересе Српског народа у Хрватској, по тово што је Туђман јавно ставио до знања да се Срби немају чему надати. Због све „мекане“ политике и повлачења пред Титманом, Рашковић више нема такву популарност као раније. Многи његови саборци га напустили, а и народ се прилично „охладио“ према њему. Од групе Личана недовољно сам чуо да су Срби у Хрватској прилично разочарани његовим узмицањем пред Титманом, који без отпора спроводи све што замисли.

Недавно на питање хоће ли учествовати на изборима у Србији, Рашковић је одговорио да то зависи од исхода разговора са Милошевићем. На исто питање у задњем броју „Дуге“ (од 8.11) одговара не кријући усхићење да ће обавезно учествовати. Очигледно је да је ова одлука, резултат разговора са Милошевићем, који му је за то дао зелено светло.

Наравно јасно је зашто је то Милошевић учинио. Он је ту видео јасну рачуницу за себе. Захваљујући имену Рашковића и његовом сталном присуству у београдским средствима информисања, рачунао је Милошевић, да ће један број људи, а пре свега оних пореклом из Хрватске и БиХ, дати глас Рашковићу, а не СПО. Тако ће се ослободити Вука Драшковића, кога се Милошевић, очигледно, веома боји. Све што може послужити против Драшковића, добро дошло. Рашковић и његова странка ће само послужити као још једно оруђе Милошевићу у рушењу Вука Драшковића.

Само ова очигледна завера, пре свега ће погодити Српски народ, јер после јасних ставова Рашковића да се у случају цепања Југославије евентуално може размишљати о држави Срба (Крајини) до Јајца, не сме мињати и издајући Србе у другим деловима Босне, затим Херцеговини, Славонији, Београњу и деловима Лике, Баније и Кордуна не помињући чак ни места где су Срби већински део становништва, а да не говоримо да је занемарио крајеве где су Срби већински део геноцида и призна да су све жртве биле узалудне, слично Милошевићу или Туђману, јасно је дакле да се за интересе Српског народа, безрезервно залаже до краја бори само Вук Драшковић „СПО“.

Надам се да то схвата целокупан Српски народ у Србији и да неће направити грешку кад дођу избори, јер Југославија се очигледно распада, неке ствари се последњи пут одлучују, па се евентуална грешка више никад не би могла исправити.

Војин ПЕРОВИЋ Београд

ОБМАНОМ ДО ВЛАСТИ

Брате Србине,
С обзиром да се Социјалистичка партија Србије недвосмислено изјаснила за социјализам, сматрам неопходним да Те „подсетим“ на два „главна“ схватања социјализма као појма и нагласим да се у оба случаја ради о теорији, значи нечем недоканом, још увек не-истини као и да су све који су се, откако је света и века, заносили социјализмом имају „своју“ представу како треба да изгледа. По једном схватању, социјализам је систем друштвене својине до-

бара и средстава за производњу и друштвене расподеле... Друго је Марксово; да је социјализам фаза у развоју друштва, између капитализма и комунизма.

Српски народ је имао несрећу да искуси „своју“ врсту социјализма, који је, без обзира на своју „посебност“, био праћен уобичајеним лудилом: одузимањем кућа и оног у кућама, „откупом“, одузимањем земље, реформама разне врсте и напуштањем истих, „планском“ привредом, друштвеном својином... Последице су неизбројне и немерљиве, и, рекао бих, трајне, што ће рећи да се од њих никада нећемо опоравити у потпуности, као што се, у потпуности, нисмо опоравили ни од робовања под Турцима.

Упркос искуству српског народа, социјалкомунисти му нуде још један, овога пута „демократски“ и, разуме се, леан социјализам.

Када се говори о систему у социјалистичким државама уобичајено је да се говори о једноумљу, а правилније би било да се говори о безумљу, јер како другачије назвати Лењинов закључак да је за вођење администрације довољно да човек зна четири основне рачунске радње („капиталисти су у тој мери разрадили систем“!), како данас, у бедни и пустоши које је безумље иза себе оставило, објаснити и разумети затуцаност социјалкомуниста у социјализам, макар био „хуманог лица“ или демократски, како објаснити затуцаност у ситуацији када се, после деценија „друштвене“ својине и „планске“ привреде, тражи излаз из приватној својини и тржишној привреди и, истовремено, зговара борба за превагу друштвене својине (неке друге, ваљда, не оне која нас је упропастила?!). Обрати, молим Те, пажњу на речи генералног секретара Социјалистичке партије Србије Петра Шкундрића (Светозарево, 12. септембра): „Ми смо се јасно определили за равноправност свих облика својине. Не плашимо се приватне својине, али нека у слободној конкуренцији избори примат она која буде најефикаснија. Природно је и нормално да се ми као Социјалистичка партија Србије боримо да тај примат у равноправној утакмици добије друштвена својина“.

Настрану што је социјалкомунистима равноправност само парола иза које се крију, како, као странка на власти, могу да буду за равноправност и да се, у исто време, боре за превагу друштвене својине? Било би то по ономе: „Кадија те тужи...“. Узгред и питање: колико је од средстава Зајма за Србију дато приватним предузећима?

Прочитах изјаву Петра Шкундрића и, за тренутак, не знам шта да мислиш, све Ти се чини да су социјалкомунисти ти који покушавају да Ти продају „рог за свећу“, а онда се сетиш да се тако радило деценијама у време „непогрешиве“ и њене „линије“; јесте, партија се растурила, али људи су ту — они исти! И, ако су могли доскора, могу, ваљда, и данас; збиља, циљ је исти — да се остане на власти, а ни сада не могу да се служе истином! Сада већ знаш да Те лажу; друштвена својина нас је довела на руб пропасти и као такву треба је одбацити; у исто време, она је за социјалкомунисте итекако употребљива и корисна, јер се њом може дириговати (опет планска привреда!) а у Ти ћеш и даље зависити од њих да би прехрану своју породицу; знају они добро, можеш Ти да будеш против социјалкомуниста али не и против своје породице.

Социјалкомунисти НЕ МОГУ да се не плаше приватне својине, јер она подразумева богате појединце (не оне из врхушке, него из народа) а то већ није данашња сиротиња, од њих за кору хлеба зависна, којом је лако владати и коју, управо, покушавају да ошамуте обећањем да „неће бити отпуштања радника“, што је остварљиво у истој мери колико и обећање из 1945. годи-

не да неће бити пореза.

Само најзатуцанијима није јасно који облик својине има примат, а може да буде и „природно и нормално“ што се људи који су затуцани у социјализам заносе друштвеном својином.

И све ово у време када се, рецимо, у Чехословачкој упињу из све снаге да се што пре ослободе било каквог облика друштвене својине. Али, Социјалистичка партија Србије не би била права наследница „непогрешиве“ када не би знала најбоље. Сад, што би са друштвеном својином завршили као последњи у Европи, нема значаја. Бар на то је наш народ навикао.

Упркос свему, немој се изненадити ако сутра, када нико не буде веровао у друштвену својину, чујеш социјалкомунисте да тврде, као у случају демократије и вишепартијског система, да су одувек били за приватну својину. Сходно овоме, мислим да би им лепо прстајала парола: лажи док можеш, а кад више не можеш, лажи опет!

Једно питање се намеће: схвата ли наш народ да би платио и за ову заблуду која се зове демократски социјализам? Требало би да схвате, јер још увек плаћа заблуду „непогрешиве“ и „мудрог руководства“ (оног претходног); животни стандард нам је на дну лествице у Европи, национални доходак исто тако, предузећа су пред банкротством, незапосленост огромна а изгледи за запошљавање оних који звршавају школе слаби, плате и мале и нередовне... Што је најгоре, биће још горе, јер следи отпуштање радника и даљи раст цена. Разуме се, ово је далеко од пуне цене коју треба да платимо; много више ће нас коштати, рецимо, промена навика које смо стекли (ово би морало да буде јасно свакоме) кривичном властодржаца; од вредног народа постали смо нерадници, чак развили култ нерада и дивили се онима који су се „снашли“ (читај: живели на наш рачун, насамарили нас, што није очигледно), што им се не сме замерити, јер било је то не само време лажи него и време крађе, речју; покварено време; не само да нам је опао углед код других народа, него смо и сами о себи лоше мислили. Колико пута си чуо: „нисмо ми, Срби, ни за шта“, „ми Срби смо с...“. Дабоме, није чудно што смо такви; ем смо се учили на примеру властодржаца, ем су нам деценијама понављали да смо ми, Срби, криви за све невоље. А истина је да ћемо, пре него што други почну да мисле добро о нама, сами морати да верујемо да вредимо.

Упркос свему, социјалкомунисти заговарају Социјализам, друштвену својину, дириговање привредом... А да би били убедљивији, будући и сами свесни да су деценијама били састављени од неуких људи — част изузецима — понекад са фабрикованим дипломама, намамилни су у своје редове неколико чланова Српске академије наука и уметности, да не спомињем „докторе“ разних врста у руководству ове партије.

У међувремену, наставља се по старом, па се кривци за привредне тешкоће траже у Савезној влади, штавише и у Међународном монетарном фонду, а неће бити изненађење ако се окриве и опозиционе партије. По старом се дају и неостварљива обећања, између осталог и, да ће Србија за кратко време бити модерна држава. При том се помиње и одређен број година: пет! Каква памет!!! А истина је да ће нам требати године да би кренули набоље.

Можда ћеш — побуде могу да буду разне — покушати да нађеш оправдање за данашње властодршце, али ћеш неизбежно доћи до једног и истог закључка: намера социјалкомуниста је да Те обману и задрже се на власти.

У некој другој држави и за добро народа људи на власти би, у нашој ситуацији, подијели оставку, али социјалкомунисти су

ПИСМА

за тако нешто неспособни, јер им је одржавање на власти основни циљ.

Нема сумње, народ ће морати да их се ослободи.

Светислав ПАУНОВИЋ
Чикаго

„НЕ ПАДА СНЕГ...“

Поводом фалсификованог писма да је лидер СПО Вук Драшковић прикупио преко 11.000 немачких марака за храм Светог Саве — а присвојио их — рекла бих само ону изреку: „Не пада снег да покрије брег, већ да открије траг...“. У овом случају траг прљаве работе Службе државне безбедности Србије.

Давно је неко паметан рекао да је комунизам филозофија лажи.

Миријана ПЕТРОВИЋ
Београд

ЗАШТО ЧУВАТЕ БРОЗА?

Немам речи да похвалим Ваш лист, јер то се не може изразити речима. Ви радите најтежи и најпоштенији посао, тј. покушавате да погрешно индоктринисани српски народ убедите да то није истина.

Друг Милошевић (он није господин, пошто све ословљава са друговима и другарицама, односно, недвосмислено ставља до знања да свим Србима није председник) је добро почео, нашао је излаз у ситуацију без излаза са митинзима, мада је идејни творац митинга господин Шолевић. Како је поступио са Шолевићем, то је познато и нећемо о томе да причамо. Шолевић је радио за Србију, а не за Милошевића. После овога, друг Милошевић не само да је стао, него се систематски и доследно вратио на пут ранијих српских руководилаца. „Био је и остао комуниста“. Да наводимо доказе, треба много времена и простора. Зато ћемо нашу тезу да елаборирамо само на неколико примера.

Почећемо од највеће српске „примедбе“. Друг Милошевић је оставио Сатрапа на зидовима, постољима, улицама, градовима и историји. Да би се за њега утврдила истина, треба да се отворе архиви. Која обазривост и увиђавност! Да ли треба да се отворе архиви да би се утврдило да никад није наредио напад на Јасеновац и друга страшништа српског народа, да после рата жртве нису пребројане, да нема обележја и да та места никад није посетио Велики Туриста. То се зна без архива, али то није довољан доказ за друга Милошевића и његове другове. Узалуд се трудила госпођа М. Рајић у једнопартиској скупштини да убеди другове посланике о моралу великог „хохштаплера“. Ово што смо навелн не представља ништа и за друга Јовића (председника државе која не постоји), да каже да је „велики вођа“ имао велике заслуге. Можда мисли да му заслуге припадају за крају српских фабрика, за сремски фронт, Голи оток, или за неку другу српску трагедију. Шта ли је тек у архивима, ако их Велики Терориста није уништио!

Кад већ спомињемо Јасеновац хтео бих да се осврнем на мисао Господина Германа који је једном приликом рекао: „можемо опростити али не смемо заборавити“. Српска Православна Црква би требала да што хитније да да званичан став о овоме, јер се ис-

ПИСМА

торија пред нашим очима понавља. Тачно је да никад не смео да заборавимо, али не смео ни да опростимо, ако „храбри“ Хрвати (усташе) не клекну, признају и извине се. „Зато су и храбри јер се не стиде“, зато је и њихов највећи син двоструки народни херој.

Према томе, другу Титу се ни мртвом неће десити ништа док се не отворе архиви и док су комунисти са другом Милошевићем на власти.

Не можемо да кажемо да друг Милошевић и комунисти баш ништа нису урадили по питању ЈБТ. Милошевић га не спомиње ни по добру ни по лошем, а и уклонио га је из буквара. Али, јасно је зашто га је оставио у уџбенику, „Природа и друштво“ за први разред основне школе, на првој страни, а на 34. страни истог уџбеника има и лекција о Сатрапу. То је прозирна комунистичка дволичност да би и Срби титоисти и издајнице гласали за СПС на изборима. Оваквих комунистичких фазона и фарси има на претек у предизборној трци са коњима из исте ергеле.

Међутим, има „научних чињеница“ које унапред зна друг Милошевић и његова камарила. За четнике не треба ни архиви да се отварају. Та агресивна мржња према четницима (читај: Велики Срби и поштени патриоте) иде толико далеко до слагања са хрватско-усташком „теоријом о симетрији“. Како су усташе убили милион Срба, Јевреја и других, колико су онда могли да убију четници? Партизани су најмање убили усташа, то је за сада једина научно доказана чињеница. Када ће престати да се Србин згражава од српског?

Не можемо а да не истакнемо и храброст садашњих српских комуниста (социјалиста). Њихова храброст види се на сваком кораку. Да ли верују у оно што причају! Ако не верују онда их схватамо. У томе им много помаже логичар, друг М. Марковић. За ово што се сада дешава у Србији, не треба кривити само комунисте, већ и неке велике и праве српске интелектуалце из САНУ и Француске 7, који им квалитетно и научно адвокатишу и тиме наносе велику штету српском народу. Народ је увек веровао паметним људима. Исто тако замерао и српским интелектуалцима који нису у СПС, али нису ни у опозицији. Аполитичност је лицемерност, нарочито сада, а посебно од њих. Да не говоримо о импотентности и стерилности универзитетских и факултетских кадрова. То је доказ да звања и титуле имају политичке зачине. Требало би да се стиде, сада када је Србија у ретко тешкој ситуацији. Треба да се стиде за своје понашање.

На крају, позивамо Србе да на изборима гласају по својој савести и на основу претходног искуства. Са ниједном партијом, ако победи на изборима не знамо како ће да нам буде, једино са комунистима знамо како нам је било, како нам је сада, а како ће нам бити, није тешко претпоставити.

Где је у свету успео комунизам и социјализам. Остао је још у Кини, Куби и Албанији.

Миодраг ИЛИЋ
Ниш

УПОЗОРЕЊЕ

Знам да се на свим или скоро свим положајима и руководећим местима налазе морално-политичко подобни „другови“ (читајте комунисти) који су опљачкали и у беду довели Србију.

Знам да ће ти исти „другови“ после наше победе на првим вишестраначким, демократским изборима, ако до таквих уопште и дође, кренути у освету свесно гурајући привреду и економију у тоталну пропаст с намером да је оборе и поново дођу на власт.

Знам и зато упозоравамо „бољшевице“ да „на време“ одустану од својих намера јер ће им у противном поред суда историје судити и суд народа

Синиша СОКИЋ Нови Београд

ТРАЖИМ СУЂЕЊЕ БРОЗУ!

Постављам питање: зашто ниједан лист у Србији није објавио мој чланак да је Владимир Бакарић у свом интервјуу пред смрт рекао да устанак хрватског народа није постојао, јер нису постојале хрватске бригаде, већ су то биле српске бригаде у Хрватској?

Бакарић је даље рекао, да није постојала великосрпска буржоазија, већ да је то била велика српско-хрватско-словеначка буржоазија. Бакарић је такође демантовао великосрпску хегемонију о којој је Тито често говорио. Тај његов интервју није изнела ниједна југословенска штампа, а зачуђује зашто то није изнела београдска штампа. Верујем да је то зато што су те изјаве демантовале дотадашње изјаве Јосипа Броза. Мени је познато антисрпско држање друга Бакарића, јер је он био на линији Хебранга, Кардеља и Јосипа Броза, али интервју у којем наводио Бакарићеве изјаве, изгледа ми да је хтео пред смрт да се исповеда и да није могао мирно да испусти душу док није демантовао клевету Јосипа Броза против српског народа. Пошто је београдска штампа била најпозванија да тај интервју изнесе, а није га изнела због свога вазалског понашања према Јосипу Брозу, надам се да ће „Српска реч“ ово изнети, па нека црвени ко треба да црвени.

У време Информбироа, Јосип Броз је задуживао само генерале и министре српске народности да одржавају зборове широм Југославије, а да клеветају Совјетски Савез и Бугарску. Јосипу Брозу се указала прилика да кроз Информбиро изрази своју католичко-националистичку мржњу према Русији и Бугарској које су по православу блиске и најблискије Србији. Комунистички злочини почињени непосредно после рата, које су починили Јосип Броз и Александар Ранковић, превазилазе цифру свих окупатора Југославије, сем усташке банде у Хрватској. По чему је онда Јосип Броз могао нападати и увеличавати злочине четника, кад су његови злочини десетоструко већи? Титови злочини премашују цифру од 250 до 300 хиљада Срба. Ове податке добио сам од удбаша из Херцеговине, Босне и Србије, а то све у време када сам као ратни војни инвалид боравио на лечењу у Опатији у Бањи Врућици код Теслића у Игалу и Бањи Ковиљачи.

У ову цифру нису урачунате жртве деце испод петнаест година, која су убијена само у три села у Лици. Затим 20.000 у једној јами у Босни и 25.000 у једној јами у Србији што укупно износи 60.000 жртава. То су починили комунистички официри када су се такмичили ко ће постати већи Титов везир и постати генерал. Да нам буде јасније, сва су та лица која су убијала били српске народности. Ето где је српска пропаст и у кога су они веровали! Не сме се прихватити предлог да Брозу суди историја, јер то предлажу они који са Титом треба да одговарају за ратне и поразне злочине и покрадену државну имовину. Предлог да Титу су-

ди историја дао је и Владимир Дедијер, а Владимир Дедијер има посебан разлог, јер је Броза кроз његове књиге до звезда подизао а сада, када је о Брозу као о ватиканском агенту све откривено, Дедијер се вероватно стиди и жели да не дочека Титове суђење. На ово суђење нема право да одлучује такована југословенска власт већ само власт Србије, јер је Јосип Броз био грабар српског, а не југословенског народа. Захтевам од ванстраначких партија да обећају да ће ово суђење они спровести чим дођу на власт, ако дотле то не учини влада друга Милошевића.

Постављам питање: зашто је Кардељ шетао поред мучилишта где је седамдесет сати мучен Дража Михаиловић и зашто је желео слушати крике Драже Михаиловића? Уколико неко из власти Србије да подршку да Титу суди историја, ја ћу одмах изнети на јавност зашто се нуди такав предлог. Подржавам говор господина Вука Драшковића одржан у Новом Саду пред Спленсом 21.10.1990. године, где је осудио међусобну туку српског народа на Косову, рекавши да то не би требало никада више да се догоди да устане Србин на Србина. Памтимо у прошлости када су Срби убијали Србе, а док је Јосип Броз после све ликвидирао. У току Информбироа, Јосип Броз је уклонио из службе Државне безбедности на десетине хиљада Срба, а на њихова места довео је многобројне чак и из Хрватског Загорја. Тито је умео спасавати хрватске злочине над српским народом речима када је казао: то је чинио један део хрватских усташа, пијаница и лопова, а барабу нахрени и напој — заклаће и оца свога. А ко су били његове убице што су поубијали српске комунисте? И сам Коста Нађ је казао да политика убија и своју и туђу децу и са тим се мора за свагда прекинути и зато захтевам обавезно да се у року од тридесет дана закаже суђење Јосипу Брозу, јер он није био дипломата већ обичан криминалац и злочинац.

Недељко БУГАРСКИ, ратни војни
инвалид
Нови Сад

СЛОБА ВОЛИ ВУКА

Морам да демантујем господина Вука Телевизија и Слободан Милошевић обожавају Вука.

Доказ за то су свакако следеће чињенице:

„ТВ дневник“ од 20. новембра 1990. године и све Информативне емисије од 21. новембра 1990. године, у целисти су била посвећене Вуку.

Уважени друг Митевић са својим још увеженијим подвалом који има тенденцију да угуши и њега и сваку његову „демократску мисао“, разаслао је своје жбире, да само у току једног дана сакупе материјал за деманти свега што је Вук Драшковић предходног дана на нашој „часној“ телевизији изјавио. Никада до тада, ни једно представљање странке, није заслужило толику пажњу, побудност и ефикасност новинарског тима.

Уколико би по том принципу, сваки ТВ Дневник, био посвећен странци која се претходног дана представљала, ТВ Дневник би био занимљивији, јер не би служио само пропаганди СПС, већ би на тај начин, праведно вршио пропаганду свих странака.

Следеће дана, поред Дневника и остале информативне емисије су биле посвећене Вуку, а „ТВ дневник“ се отегао на безмало читав сат, да би се јавно мињење уверило да Вук није дорастао механизму бољшевичког система, који све меље пред собом од наших плата, слободе, па све до глава.

Да Слободан воли Вука, најбољи доказ је промоција Слободанове странке у Нишу. Човек је морао на вапај Нишлија да дође у Ниш и одржи митинг у својству Председника државе. Својство Председника државе, доказао је непрекидним параноичним понављањем неповезаних реченица о часној прошлости и нечасним мрачним силама прошлости, те из овог говора више никоме није јасно, да ли је прошлост, била часна или нечасна. Наравно, најистакнутије место у говору, чинила је претња и упозорење грађанима, да ће они који гласају за СПС, гласати за просперитет Србије, док они који гласају за опозицију, опредељују се за прошлост, само не знамо да ли ону часну или нечасну. При томе нећемо узети у обзир, претеривање да је било присутно 250 хиљада људи, а на Синђелићевом тргу не може да стане ни 25 хиљада. Не морамо узети у обзир скраћене часове ученика и истеривање на улице, бесплатни превоз аутобусима плус плаћене дневнице радницима за изгубљени дан, присилно уписивање у СПС, агитације по фабрикама, звикдуке присутних грађана на митингу и остале маленкости које су уобичајена пратња и декор комунистичких малверзација и промоција. При томе, испустисмо народна кола и „вечеринке“ за присутне на промоцији, украшено новокопонованом музиком, као што је био случај у „Енергогасу“.

Дакле, закључак је: Телевизија и Слоба, „воле“ Вука Драшковића
Надица ЈОВАНОВИЋ Зајечар

СПС ВРШИ ПРИТИСАК

Редован сам читалац „Српске речи“. Имам 18 година и члан сам СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ. Знам да је забрањено пропагирање било које странке по школама, међутим, СПС се не држи тог закона. Долазе у школе, врше на нас притисак. То раде за време часова намењених за обрађивање градива, читају програм и чита час увећују да приступимо у СПС. Ја, који јавно устајем и говорим да је то забрањено да се ради по школама говоре ми да ми је паметније да ћутим. Око 30 ученика из одељења само 4 ступају у СПС. Мени и још неким који их нападамо прете професори јединицама. Већ следећег часа један од професора ме прозива и даје јединицу. Говоре ми како подржавамо четничку странку. Називају ме издајником Србије. Они који су служили Титу и Кардељу као обичне слуге сада, нас, зову издајницима. Ми нисмо издајници, ми смо слободни људи. Нећемо дозволити да манипулишу с нама, нећемо дозволити да у наше име свађају српски народ; нећемо дозволити да живимо у мраку комунизма. Они који су увече били комунисти а ујутро осаванули као социјалисти, одрекли су се комунизма али се нису одрекли својих ственова, кућа, кола која су добила на незаконит начин. Они морају бити свесни да су избори за који дан и мора им бити јасно да ће их изгубити.

(адреса позната редакцији)

У СПС ПОД ПРИНУДОМ

Желим да се обратим СРПСКОМ ПОКРЕТУ ОБНОВЕ и да вам изложим нека своја запажања (виђења) у вези учлањења у неке партије, скоро под при-

нудом и под страхом. Наиме о чему се ради.

Радим у јавном предузећу, ПТТ Светозарево и до природи посла доступна ми је територија: Параћин, Ђуприја, Свилајнац, Деспотовац и Рековац. У свим тим местима, радним организацијама, предузећима и установама, учлањење у СОЦИЈАЛИСТИЧКУ ПАРТИЈУ СРБИЈЕ, углавном је у врху, директор (управник), његови помоћници и по неколико ситнијих шефова (симпатизера). У ствари они се надају да ће победити СПС и Слободан Милошевић, те да ће и даље да остану директори, помоћници и остали ситнији поданици, а да неће ништа да се промени, изузев назива (имена) и да владају као до сада — причам ти причу. Што дуже време, дуже на власти, методом апсолутизма и страховладе. Имовину прелиписују и разносе као Алајбегову сламу, по свим могућим методама, а за пропаст фирме и друштва, ником не одговарају.

Још једно запажање. Речено је да се промоција, пропаганда и маркетинг ни једне странке не врши у предузећима и установама. То управо чини СПС и њен лидер, Слободан Милошевић, што је противзаконито.

Да би се спасили ове беде, желим Вам пуно успеха на предстојећим изборима и очекујем да СПО промени ово зло, које се не мења 42. године и још три, до сада под владом (назовимо легалним председником) Слободана Милошевића.

Димитрије ДИМИТРИЈЕВИЋ
Јагодина

ПОЛИТИЧКО ХУЛИГАНСТВО

Није никаква новост да припадници СПС у Свилајнцу не бирају средства у предизборној кампањи. Тако је пре неколико дана агресивни председник Месног одбора СПС Родољуб Красић позвао шефове свих месних канцеларија и одржао им „слово“ како ће спровести кампању у корист његове странке.

Бруталност у политичкој акцији понавља се када је СПО плакатима обавестио грађанство о својој оснивачкој Скупштини. Пошто поменути председник Месног одбора Социјалистичке партије Србије патолошки не подноси никога ко не мисли као он, организује цепање плаката, и уз помоћ једног свог чиновничкића лично уништава — цепа плакате Српског покрета обнове. Својевремено је Красић то исто учинио и са плакатама Демократске странке.

Као доказ нашој тврдњи прилажемо фотографију на којој се лепо види вандалски чин владајуће странке која полувековно политичко насиље у Србији жели да одржи по сваку цену.

Све ово могу да посведоче очевици Љубиша Милићевић и Томислав Радојковић, из Свилајнца.

Месни одбори Српског покрета обнове и Демократске странке у Свилајнцу

ПРОПУСТИ У РАСТУРАЊУ ЛИСТА

Све редакције у Србији претворене су у полигон страховите мржње према једној партији и Вуку Драшковићу. С обзиром да СПО нема приступ средствима информисања, која не поштују ни закон о штампи, ваш лист „Српска реч“ треба да буде оно место из кога ће народ добити праву истину и о вашем раду и програму и

ПИСМА

много чему другом везаном за српски народ, али да бисте то стварно и били, ви морате испунити неколико важних услова. Пре свега, „Српске речи“ мора бити увек довољно на киоску. Несхватљиво је да чак у Београду на 90% киоска лист нестане већ после једног, само једног дана продаје, а да се на оних 10% киоска задржи још само неколико дана. Несхватљиво је да се то догађа у самом центру града, већ после 3-4 дана, а у унутрашњости је још горе. Тако у неким местима часопис уопште не долази, а у другима нестаје са киоска после 1-2 дана. Зато није чудо, што велики број људи у Србији никад није имао у рукама ваш лист.

С обзиром на овакву хајку против СПО каквих изгледа имате, ако изостане и оваква могућност да народу саопштите праву истину.

Да ли ви имате уопште продајну службу? и чиме се она бави?

СПО има одборе у свим местима, нека и они прате продају листа и извештавају где треба послати додатни тираж.

Лист излази само једном месечно, што је у овој ситуацији и неодговорно и неозбиљно и несхватљиво. Па ако друкчије не може морате тако планирати тираж, да лист буде на киосцима целог месеца.

Такође замерам, зашто „Српске речи“ нема у другим републикама. Ако је тамо не могу да продају, зашто се не договорите са српском црквом да се лист бар ту продаје. Ових дана ме зову пријатељи из унутрашњости Србије и Лике да им пошаљем најновији примерак а ја га ни за себе нисам могао набавити.

Такође, замерам што рубрику „Писма читалаца“ онако „трошите“ на карикатуре и ко зна зашто онолико велике наслове. Режимска штампа не жели да објави писма која говоре истину, о нашој прошлости и садашњости. Зато ваша рубрика мора бити максимално искоришћена у том смислу. Дужни сте због свих оних поштених људи који вам шаљу писма да ову рубрику максимално препустите њима и тако им дате подршку и признање у њиховим настојањима да најширим спојевима народа, отворе очи.

Надам се да ћете ове примедбе уважити, а за почетак одмах доштампајте задњи број са економским програмом Странке, јер је већ после једног дана нестао са киоска.

Владимир МАТИЋ Београд

ОТВОРЕНО ПИСМО, УРЕДНИКУ „ЕКСПРЕСА“

Господине Јовановићу,
У „Експрес политици“ од 02. новембра 1990. године, у рубрици „У овом тренутку“, врло помпезно је најављен и објављен Ваш чланак: „Вук, Туђман и Ругова“.

Већ по самом називу који сте дали свом чланку, најављен је тенденциозан и злонамеран још један покушај рушења Вукове личности.

Питам се, зар нам је још увек најважније рушити, када знамо колико је тешко градити? Да Вас подсетим, ако не знате, господин Вук Драшковић се градио својим неоспорним књижевним делом, србљубљем, храброшћу и бритким умом, а не, изградњом промашених инвестиција, саграђених од друштвених пара, које још увек одолевају такзваној жељи и спремности комуниста тј. социјалиста (нако Вам драго, исто

му дође) да свет промене и стоје као спомен људској глупости, кратковидности и неспособности, широм наше земље.

Својим чланком, у својим новинама (Ви сте њихов уредник) заборавајући основно начело новинарске етике, а које је ваљда објективно информисање, Ви сте не само погрешно информисали читаоце, блатили СПО, већ и вређали нашег уваженог и афирмисаног књижевника, подмећући му све могуће и немогуће нечасне намере, почев од злоупотребе историје, коју он од Вас, сигурно много боље познаје и поштује, а који то народ има своју будућност, ако не поштује и не осврће се на прошлост, можда комунисти? Они имају довољно разлога, посебно у Србији, да се стиде своје прошлости и својих недела, која вероватно, надмашују злочина несрећних четника са којима тако храбро машете, као јединим историјским адутотом.

Ипак, оставимо четнике и партизане историчарима, под условом да су непристрасни.

Сигурна сам да сте приликом писања, имали у виду чињеницу, да Вам Вук неће одговорити, јер нема ни времена ни воље да се бави уредницима комунистичких листова, који чак и краду туђе изразе, али ја сматрам неопходним, да Вам као присталица опозиције, одговорим на Ваше питање, чврсто уверена да је опозиција у нашој земљи себи поставила за задатак, борбу против лажи и клевета, којима се Ви комунисти безобзирно служите, за то Вам, вероватно служи као узор, председник, Ваше унапред одређене владајуће партије, према још увек није савладао културу изражавања и принципе демократског дијалога у опхођењу са људима другачијег мишљења, већ се држи правила „п'етат с'ан мои“ — „држава то сам ја“.

Не верујем да ће Ваша „Експрес политика“, објавити мој чланак, ваљда је народ не зове узалуд „Слободанка“, али без обзира на то, ја ћу Вам одговорити преко Вашег листа, па ако чланак не објавите, послаћу га листовима опозиције, која осим своје добре воље и речн, никаквим другим средствима и не може да се бори, јер сте их Ви приграбили и искомпромитовали, не зарад демократије, истине и просперитета наше Србије, већ зарад положаја и фотеља које опозиција и не жели, ако ни због чега другог, оно због тога што сте их превише излизали и похабили.

Пре свега бих Вас, господине, или Вама драже речено, друже, волела да упознам, да видим, да ли носите к'о пешкир кравату, одело од листерса са црвеном ружом и челничким погледом, с којим су Ваши истомишљеници, другови, слани и слаће људе на „Голи оток“ или неки нови сувоземни који ће после избора изградити, а који није тако дискредитован и то баш са Ваше стране и због Вашег сопственог васкрснућа.

Наравно, када говоримо о лажираним изборима и крађи гласова и мени и Вама је добро познато да су се комунисти том усавршеном методом, увек служили и бројали и мртве и нерођене, почев од оних куглица (ораха) на првим послератним изборима.

Друго, хтела бих да Вас питам како можете са подсмехом говорити о називу „Светски сабор“, када он то и јесте био или можда и даље сматрате Србе, расељене по целом свету, захваљујући комунистичкој политици, неписменим гастарбајтерима, заборавајући при том да сте им приликом сакупљања зајма, који су инфлација и великовидна предузећа, већ појели, слали позиве, честитке, репортере и отварали експозитуру по целом свету.

Треће питање: Како то да оптужујете Вука Драшковића за сарадњу са Туђманом и Руговом, када пре свега у то и нисте сигурни, а осим тога упадате у сопствени парадокс „Јеванђеље и мач“. Са једне стране, Вук је крив за изазивање раздора и позивање на крвопролиће, а онда опет за евентуалну сарадњу. Лично мислим, да договор људи, спремних на компромисе, није никакав грех и да представља једини начин решавања наше опште политичке, економске и социјалне кризе.

А, да нисте ипак љубоморни, што је покрета СПО Јасеновцу прошла мирно и достојанствено, што је Вуково СВЕТОСАВЉЕ, победило, а ако још увек није свуда, победиће у целој Југославији, коју су баш комунисти били вољни да распарчају.

И на крају, четврто питање: Одакле вам храброст и мера, да пишете о Сабору, када нисте на њему били, а ако сте били (што чисто сумњам), значи да нисте дошли са намером да се бавите информисањем, што Вам налаже Ваша професија, већ да би у својству „одашилача“, избледели комунистичким бојама, компромитовали Сабор, на коме, на Вашу жалост није било као на конгресима дремања, мувања, реплицирања, а све то уз добре дневнице, плаћене трошкове од јела до бесплатних таксија и автокви које је баш фирма у којој ја радим за конгрес испоручила.

Надица ЈОВАНОВИЋ,
Зајечар

ОБМАНОМ ДО ВЛАСТИ

Брате Србине,
С обзиром да се Социјалистичка партија Србије недвосмислено изјаснила за социјализам, сматрам неопходним да Те „подсетим“ на два „главна“ схватања социјализма као појма и нагласим да се у оба случаја ради о теорији, значи нечем недоканом, још увек не-истини као и да су сви који су се, откако је света и века, заносили социјализмом имају „своју“ представу како треба да изгледа. По једном схватању, социјализам је систем друштвене својине добра и средстава за производњу и друштвене расподеле... Друго је Марксово; да је социјализам фаза у развоју друштва, између капитализма и комунизма.

Српски народ је имао несрећу да искуси „своју“ врсту социјализма, који је, без обзира на своју „посебност“, био праћен уобичајеним лудилом: одузимањем кућа и оног у кућама, „откупом“, одузимањем земље, реформама разне врсте и напуштањем истих, „планском“ привредом, друштвеном својино... Последнице су неизбржне и немерљиве, и, рекао бих, трајне, што ће рећи да се од њих никада нећемо опоравити у потпуности, као што се, у потпуности, нисмо опоравили ни од робовања под Турцима.

Упркос искуству српског народа, социјалистички комунисти му нуде још један, овога пута „демократски“ и, разумо се, леви социјализам.

Када се говори о систему у социјалистичким државама уобичајено је да се говори о једноумљу, а правилније би било да се говори о безумљу, јер како другачије назвати Лењинов закључак да је за вођење администрације довољно да човек зна четири основне рачунске радње („капиталисти су у тој мери разрадили систем“!), како данас, у беди и пустоши које је безумље иза себе оставило, објаснити и разумети затуцаност социјалкомуниста у социјализам, макар био „хуманог лица“ или демократски, како објаснити затуцаност у ситуацији када се, после деценија „друштвене“ својине и „план-

ске“ привреде, тражи излаз у приватно својини и тржишној привреди и, истовремено, зговара борба за превагу друштвене својине (неке друге, ваљда, не оне која нас је упропастила?!). Обрати, молим Те, пажи на речи генералног секретара Социјалистичке партије Србије Петра Шкундрића (Светозарево, 12. септембра): „Ми смо се јасно определили за равноправност свих облика својине. Не плашимо се приватне својине, али нека у слободној конкуренцији избори примат она која буде најфикаснија. Природно је и нормално да се ми као Социјалистичка партија Србије боримо да та примат у равноправној утакмици добије друштвена својина“.

Настрану што је социјалкомунистичка равноправност само парола иза које се крије, како, као странка на власти, могу да буду за равноправност и да се, у исто време, боре за превагу друштвене својине? Било би то по оном: „Кадија те тужи...“. Узгред питање: колико је од средстава Зајма за Србију дато приватним предузећима?

Прочитах изјаву Петра Шкундрића и, за тренутак, не знаш шта да мислиш, све Ти се чини да су социјалкомунисти ти који покушавају да Ти продају „рог за свећу“, а онда се сетиш да се тако радило деценијама у време „непогрешиве“ и њене „леније“; јесте, партија се растурила, али људи су ту — они исти! И, ако су могли доскора, могу, ваљда, и данас; збиља, циљ је исти — да се остане на власти, а ни сада не могу да се сложе истином! Сада већ знаш да Те лажу друштвена својина нас је довела на руб пропасти и као такву треба је одбацити; у исто време, она је за социјалкомунисте итекако употребљива и корисна, јер се њом може дириговати (опет планска привреда?) а Ти ћеш и даље зависити од њих да би прехрано своју породицу; знају они добро, можеш Ти да будеш против социјалкомуниста али не и против своје породице.

Социјалкомунисти НЕ МОГУ да се не плаше приватне својине, јер она подразумева богате појединце (не оне из врхушке, него из народа) а то већ није данашња сиротиња, од њих за кору хлеба зависна, којом је лако владати и коју, управо, покушавају да ошамуте обећањем да „неће бити отпуштања радника“, што је остварљиво у истој мери колико и обећање из 1945. године да неће бити пореза.

Само најзатуцанијима није јасно који облик својине има примат, а може да буде и „природно и нормално“ што се људи који су затуцани у социјализам заносе друштвеном својином.

И све ово у време када се, рећимо, у Чехословачкој упињу из све снаге да се што пре ослободи било каквог облика друштвене својине. Али, Социјалистичка партија Србије не би била права наследница „непогрешиве“ када не би знала најбоље. Сада, што би са друштвеном својином завршили као последњи у Европи, нема значаја. Бар на то је наш народ навикао.

Упркос свему, немој се изненадити ако сутра, када нико не буде веровао у друштвену својину, чујеш социјалкомунисте да тврде, као у случају демократије и вишепартијског система, да су одувек били за приватну својину. Сходно овоме, мислим да би им лепо пристајала парола: лажи док можеш, а кад више не можеш, лажи опет!

Једно питање се намеће: схвата ли наш народ да би платио и за ову заблуду која се зове демократски социјализам? Требало би да схвате, јер још увек плаћа заблуду „непогрешиве“ и „мудрог руководства“ (онег претходног); животни стандард нам је на дну лествице у Европи, национални доходак исто тако, предузећа су пред банкротством, незапосленост огромна а изгледи за запошљавање оних који звршавају школе слаби, плате и мале и нередовне... Што је

најгоре, биће још горе, јер следи отпуштање радника и даљи раст цена. Разуме се, ово је далеко од пуне цене коју треба да платимо; много више ће нас коштати, рецимо, промена навика које смо стекли (ово би морало да буде јасно свакоме) кривицом властодержаца; од вредног народа постали смо нерадници, чак развили култ нерада и дивили се онима који су се „снашли“ (читај: живели на наш рачун, насамарили нас, што није очигледно), што им се не сме замерити, јер било је то не само време лажи него и време крађе, речју, покварено време; не само да нам је опао углед код других народа, него смо и сами о себи лоше мислили. Колико пута си чуо: „нисмо ми, Срби, ни за шта“, „ми Срби смо с...“? Дабоме, није чудо што смо такви; ем смо се учили на примеру алостодержаца, ем су нам деценијама понављали да смо ми, Срби, криви за све невоље. А истина је да ћемо, пре него што други почну да мисле добро о нама, сами морати да верујемо да вредимо.

Упркос свему, социјалкомунисти заговарају Социјализам, друштвену својину, дириговање привредом... А да би били убедљивији, будући и сами свесни да су деценијама били састављени од неуких људи — част изузетима — понекад са фабрикованим дипломама, намамили су у своје редове неколико чланова Српске академије наука и уметности, да не споминем „докторе“ разних врста у руководству ове партије.

У међувремену, наставаља се по старом, па се кривица за привредне тешкоће траже у Савезној влади, штавише и у Међународном монетарном фонду, а неће бити изненађење ако се окриве и опозиционе партије. По старом се дају и неостварљива обећања, између осталог и, да ће Србија за кратко време бити модерна држава. При том се помине и одређен број година: пет! Каква памет!!! А истина је да ће нам требати године да би кренули набоље.

Можда ћеш — побуде могу да буду разне — покушати да нађеш оправдање за данашње властодршце, али ћеш неизбежно доћи до једног и истог закључка: намера социјалкомуниста је да Те обману и задрже се на власти.

У некој другој држави и за добро народа људи на власти би, у нашој ситуацији, поднели оставку, али социјалкомунисти су за тако нешто неспособни, јер им је одржавање на власти основни циљ.

Нема сумње, народ ће морати да их се ослободи.

Светислав ПАУНОВИЋ
Чикаго

СВЕДОК КОМУНИСТИЧКИХ ЗЛОЧИНА

Ближе се први вишестраначки избори. С њима се буде наша горна сећања на досадашње изборе за време трајања идеолошког једноумља. Нарочито у тужном сећању остали су избори за Уставотворну скупштину 1945. године када су почели да владају закони присиле партије на власти.

Затекло сам се тада на раду у селу Прањанима, на падинама Равне горе, у ондашњем срезу Таковском, где сам много тога видео и доживео и што бих, кад би то могло, најрадије заборавио.

Окарактерисан као четнички крај, ослободиоци кад су дошли ису су били нимало милосрдни према народу тог краја. Поред покоља отете стоке и тешке пресије при ревизицији живота, саслушања, хапшења и

тortура којима су бројни појединци били изложени, није се презало ни од ликвидације људи.

У незаборавном сећању и као човека и као лекара, остала ми је проливена крв двојице угледних домаћина, које сам добро познавао. Несигурни у одзив грађана на те прве изборе, у циљу застрашивања огорченог народа, власти су одабрале две новине жртве: Драгомира Јочовића из Прањана, отреситог човека и правог рудничког делију, првака странке Љубе Давидовића. У припремљеном нападу на његову кућу, у ноћи уочи самих избора, убијени су и он и његов малолетни син. Што му није погинуо и најмлађи син, заслуга је његове храбре супруге, која је дете гуриула испод кревета и заштитила га својим телом кад је на кућу са свих страна осута пушчана палба.

Дан избора био је и дан њихове сахране. Било је трагично гледати те поворке мртана села сагнутих глава кад су у преподневним часовима испуњавали своју пријудну дужност гласања, а у поподневним сатима своју хришћанску дужност одавања поште убијеном оцу и сину. Али, што се хтело то се и постигло: резултат гласања био је близу сто посто. А да би породицу сасвим дотулили, имовина им је конфискована а она расељена.

Тако су у Прањанима изгледали и протекли избори за Уставотворну скупштину у ослобођеној земљи под кнудом партијске диктатуре. Таквих ликвидација било је још у рудничком крају, а сигурно их је било и у другим деловима Србије, где су се отпори очекивали.

Михаила Боровњака, из села Брезне, ослободиоци су усред мркле ноћи дигли из кревета и извели из куће под изговором да им покаже неки пут. У тренутку извођења с њим су били његова супруга и син, који је био дошао на допуст са сремског фронта. Михаила су убили мучки, с леђа, на стрмини прилазног пута стотинак метара од куће. Ради маскирања уништа и приписивања неком другом, по наређењу власти из Горњег Милановца присуствовао сам судском увиђају. Призор је био језив. Боровњак је лежао на леђима с главом окренутом наниже, а од његовог мртвог тела сливао се поток крви дуг неколико метара. Од врата до појаса избројао сам девет рана од пушчаних зрна.

Све појединости ових злочина дале су ми касније супруге убијених које сам дуже лечио од праживелих тешких психичких траума.

Били су то заиста тешки дани и тешке године за храбри и честити народ рудничког краја.

Од тада сви спроведени избори одвијали су се под интензивним психичким и интелектуалним притиском. У условима постојања једног кандидата једне партије, ти избори су до те мере били понижавајући за људе од части и поноса да су се стидели самих себе кад су попуњавали гласачке листиће са именима већ унапред изабраних кандидата. Са мучином се сећамо и оне „трке“ за гласачима по кућама и болесним по болницама само да би се постигао високи одзив бирача и пред светом показала лажна једнодушност народа.

Поменуло се, а не понозило се.

Најзад, после 45. година страховладе и мрака, Комунистичка партија распала се као сапуиски мехур. Имаћемо сада, после дугих година неслободе, прве слободне вишестраначке изборе. Али, само ако буду спроведени под вишестраначком контролом. Не пристане ли владајућа партија на то, избори неће бити ни часни ни поштени. У том случају бојкот избора је једини прави одговор.

Др Владислав БОШКОВИЋ, Инш

ПИСМА

СПАСИТЕ НАС КОМУНИСТА

Ово писмо пишем господину Вуку Драшковићу, Председнику СПО, као и његовим сарадницима.

Читајући „Српску реч“ и један део Ваших књига видим да сте решили да изведете Србију из мрака на светло и прави пут и да сачувате Српску веру од несреће зла и неслоге самог Српског народа, која се увукла у срж Србије од издајства Бранковића до данашњег дана.

Мени, обичном сељаку, чини се да Србија има највише непријатеља почев од комунистичке партије, шиптарског шовинизма, дела Хрватског усташтва, муслиманског фундаментализма и других Српских издајника (самих Срба) па је у тој ситуацији заиста тешко бити и остати паметан и одлучити како ићи даље и спашавати Србију.

Знам да сте способни за овај подухват, али се бојим да ли ћемо у потпуности успети сами, јер у овим временима сви обећавају да ће се борити за Србију, Срби су поцепани и одређени за велики број странака, сви мирно гледају како се Србија дели, јер свака странка заступа свој програм и има много разлика у програмима, што свакако није добро.

Овако подељен Српски народ и оволики број странака само иду на руку социјалистима — комунистима јер је за комунисте веома важно да Срби буду подељени и завађени, а они на тај начин користе неслогу Срба и обећавају „куле и градове“ само да би продужили своју владавину. Погледајте председника СИБ-а Анту Марковића и он је један од „бораца“ за Србију, он би да формира Српску владу, а није хтео ни да попуша тако нешто у својој Хрватској „демократској“ држави, па би да Србију „уведе“ у Европу. Могао је прво да уведе у Европу своју Хрватску и Словенију, али је тај „слатки заглај“ оставио само за „своју“ Србију. Какав мангуп. Да ли мисли да смо ми до краја напани или нас не познаје.

У вези свега овога хтео сам да Вас замолим у име Бога и Српског народа да прво скинете комунисте и њихову диктатуру са власти у Србији, да нас изведете из таме и осветлите путеве, јер сувишно је причати шта је боље за овај народ.

Доста је Српском народу мучења и убијана по Косову и Лици и другим крајевима ове осрамоћене земље. Зато Вас молим ако сте Србин и волите Србију, да се УДРУЖИТЕ са још најмање три странке у опозицији.

Браћо Срби, господо још једном Вас молим за добро свих Срба из Србије да на Вашој седници све предлоге размотрите и изаберете најбоље решење како бисте победили на изборима, иначе после нема најања.

Вас је Бог благословио и послао да спасите Србију у последњи час, нек вам је срећно.

С вером у Бога желим Вам победу на изборима. Искрено Вас поздрављам.

Драгиша ВАСИЋ
село Цикот 36260 Рековац

ТОМИСЛАВ ДРАШКОВИЋ
двоструки ударник
из Круге Интернасе
ударна бригада са
тунела Врандука -
група Броза и
Јединства Вама;
Сарајево, 1947г.

Томислав Draskovic
Flat 'B', Ground Floor,
99b, Coningham Road,
London
W12 8BU ЕНГЛЕСКА

10 Новембра 1990г.

ОБАВЕШТЕЊЕ ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ (ПОСЕБНО СРПСКОЈ) ЈАВНОСТИ.

18 и 19 фебруара 1987године, директор ИНЕ, МИШО БРОЗ (син Јосипа Броза-ТИТА) и г.АНТЕ МАРКОВИЋ садашњи Председник СИВА), довели су се у Лондон са приватним Авионом, којим је пилотирао Миша Броз.

Пронели су вест, да су дошли ради техничког прегледа Авиона. Пошто сам ја по струци квалификовани авио механичар, могу рећи да су њихове приче, приче за малу децу, јер у Југославији је на више места високо квалификованих радионица за прегледе и оправке авиона.

Овдашња Југословенска Амбасада, тачније речено, неки њени службеници су истог дана, разгласили по Лондону, ПРАВИ РАЗЛОГ ДОЛАСКА горе именованих. Једини разлог зашто су именовани дошли у Лондону је овај:

Миша Броз је у име ИНЕ купио ТУРИСТИЧКУ АГЕНЦИЈУ, чију адерсу прилажем. DANNIS TRAVEL- 22 TURNHAM GREEN TERRACE, CHISWICK- LONDON.W4. Tel; 081-995 4723/4/5.

TELEX:934928 = DANNYTRAVEL LONDON.

Ова агенција је власништво ФЕНИКС КОМПАНИЈА ГРУПА ХОТЕЛА, у коју је ИНА уложила 80 % капитала, а ФЕНИКС ДАНИС 20 %.

Незадовољни службеници Југословенске Амбасаде у Лондону, кажу да је ИНА требала да уложи 500.000 Енглеских фунти, АЛИ ДА СУ СЕ ДОГОВОРИЛИ, ДА ЦЕНА БУДЕ 800.000 Енглеских фунти.Обавештени тврде да су АНТЕ МАРКОВИЋ и МИША БРОЗ, на овај начин задржали за себе 300.000. Енглеских фунти.

На исти спекулантски начин ИНА је УЛОЖИЛА 20 % капитала у ФЕНИКС КОМПАНИЈА ГРУПА ХОТЕЛА, КОЈА ИМА ЛАБАЦ ХОТЕЛА НА ЈАДРАНУ, А ФЕНИКС - ДАНИС 80 %.

Када је 19 Фебруара 1987г. била примом предаја ДАНИС ТРАВЕЛ, АГЕНЦИЈЕ, била је мала свечаност.Испод слике Јосипа Броза - Тита, Анту Марковића и Мишу Броза, и остале госте, послушно је послуживала кћерка четничког секретара, "Бојводе" Комчила Ђујића, званог ПОП БАТРА.

Ја сам хтео обавестити Југословенску јавност још у Фебруару 1987г., АЛИ, су ме молили, а још више ПРЕТИЛИ, извесни кругови из Југославије, а још више из Лондона.Уз молбу су ми, говорили, да сви треба да помажемо оне људе који ће извести Југославију из кризе.О претњама, нибих овог пута. Важно је напоменути, да су горе именовани имали службене разговоре, са разним пословним људима, али и политичким, као што су и неки из ХРВАТСКОГ НАРОДНОГ ВИЈЕЗА- МАТЕ МЕТТРОВИЋА. Зато ЛОНДОНСКА " НОВА ХРВАТСКА " НИЈЕ ХТЕЛА НИ РЕЧИ написати о РАЗБИЈАЧИМА ЈУГОСЛАВИЈЕ АНТЕ МАРКОВИЋА и МИША БРОЗА.Да је то истина, њихов рад то потврђује.

Заинтересовани, нека пронађу, бивше службенике Југословенске Амбасаде у Лондону, а и стручан преглед у књиге именованих агенција, а још више у личне финансијске имовинске рачуне коре именованих.

Важно је напоменути, да су Анте и Миша, при повратку НАПУНИЛИ АВИОН до максимума, коју може да понесе, са разном робом, за коју НИСУ ПЛАТИЛИ ЦАРИНУ у Југославију.Ово ће Вам бити најлакше да проверите.

Умољавам, сваког ко добије ово обавештење, да га да и другоме да прочита, и да настоји да се објави преко дневне штампе.

Намерно сам приложио моју, фотографију, да се види, да нисам неки злочинац из рата и револуције, него да сам двоструки ударник са ТУНЕЛА ВРАНДУКА- са пруге ШАМАЦ САРАЈЕВО, где сам био од почетка до свршетка пруге.

Своје ручно
Томислав Драшковић

НЕПОДНОШЉИВА ТЕГОБА АРОГАНЦИЈЕ

У једном српском средњовековном рукопису, који је у тадашњој Србији читан и у манастиру и на двору, каже се: „Гордост је одрицање Бога и ниподаштавање људи, знак духовне јаловости, широм отворена врата лицемерја. Гордост је на почетку — славољубље и властољубље, у средини — ниподаштавање људи, својих ближњих, а крај јој је у демонској нарави“ (Лествица, гл. 23).

Ова духовна, дубоко људска процена опаке противбожне и антиљудске страсти гордости и властољубља била је у историји српског народа уважавана од већег броја владара и народних вођа, док од извесног броја њих није. Није од оних који су били лично горди, а према народу немилосрдно арогантни, због свог демонског властољубља. Неки и од способних а силних владара српских, какав је био цар Душан, бивало је да загазе и у муљ властољубља и ароганције, али је бивало да се такви опет тргну и људски обрате правди и умерености, чега је сведок и сам Законик цара Душана (напр. гл. 162—163).

Да ли је потребно подсећати шта је све српски народ поднео и претрпео од Брозове и брозовчића тираније, каква све људска и свенародна понижења од њихове комунистичке, безбожне и античовечне ароганције? Извођен је и присилно теран на „милионске митинге“, за све и свашта, чак и за дочек једног познатог људокдера из Африке, Брозовог „несврстаног“ пријатеља! Куда год је Броз ишао и одакле се год враћао, што год је радио или говорио, без разлике, „одушевљено су га дочекивале и поздрављале народне масе“, да се зна „на чијој је страни народ!“ А ми смо сви, и тада као и сада, добро знали на чијој је страни народ.

Дошла је потом и чувена „перестројка“ (коју је горкодуховити Зиновјев назвао „катастројка“), али се наши камелеонски прерушени бољшевици нису бити променули, бар не у своје менталитету јалове али тиранске ароганције, у духовном и физичком све надаље малтретирању и понижавању свога сопственог народа, а о осталој беди и понижењу пред светом да и не говоримо. Када је затим пропихтало трагично српско Косово, онда су неки од њих за једнога комунисту, Слободана Милошевића, поверовали смо да је то било искрено — заиграли на најболнију струну народне напашене душе, чак су и ставили руку прве помоћи на болну српску Косовску рану, и ојађени народ, пре свих Срби Косовци, поверовали су да је то мелем на дугољену рану. На жалост, ни тада комунисти ни први од њих („који се и даље не студи светле комунистичке прошлости“), од своје понижујуће тегобе ароганције наспрам свога народа нису се одрекли. (Сећам се да болом још и сада: уместо нормалног људског доласка у свој народ, најпре с њим пешке у Косовско небо на земљи — Грачаницу, а онда с истим народом пешке на Поље крвавих божура, долетео је „с неба свога комунистичкога, војним хеликоптером, попут „плавог воза“, са безбедношћу која га је чувала као Стаљина или Броза, усред милионских Срба и Српчаци, у страху од кога.)

Свеједно, Срби су све то преаидели и

све опростили, и још увек праштају. Велика народна душа не гледа на „ситнице“. Спонтана „маса“ ојађеног народа још увек хоће оно што и вођа хоће! Докле? Док не пукну трпила, макар од тегобе бездушне и лицемерне, духовно јалове ароганције.

Када су затим почели да падају комунистичко-социјалистички лагери и логори по Источној Европи, а понегде, као у Румунији, пролила се и невина крв напашеног народа који се почео усправљати (а како су нам само деценијама говорили ти исти: „неки тамо опет дижу главу“?), онда су у Србији бржебоље исте те дојучерашње слуге Броза и читаве комунистичке многоглаве хидре (од којих су, у међувремену, једни друге „прогутали“ на неким својим добро бројаним седницама, које су за нас све скупа биле само први или седми, свеједно, апокалиптички печат страве и пеленбиља), на брзину пресалдумили и спровели „слободне изборе“, не више ранијег „демократског централизма“ него сад — опет то само мало друкије — „демократског социјализма“ (јер, по њима, све друге варијанте демократије само су „буржоаски остаци прошлости“, а свака „прошлост“, осим њихове комунистичке, „назадна је и мрачна“ итд. и тсл.). Тако је српски народ „добрио“, за кратко време, изборе два пута, и још плус збрзани „референдум“ и „нови устав“, у коме је, узгред примећујемо дата нова смртица за демократију доза ароганције друга — господина Председника!

Сада ево, опет, исте те лаже (комунисти) и паралаже (социјалисти) великодушно „поклањају“ своје заборавном народу и треће изборе, које широм отворених врата свога лицемерја називају „првим (слободним послератним) вишестраначким“ итд., а стварним (некомунистичким) странкама опозиције, каквим-таквим, оформљеним на брзину, још увек снебивајући се да ли да верују чуду или не, одричу свако право истинске слободе и минимум демократских права и предуслова слободних гласања и ненамештених резултата избора. (А то што једнопартијска Скупштина Србије, као „легална власт“, прописује изборне законе“, значи само толико да је она ипак мање легална од окупљаних по Србији маса опозиције.)

Наравно, није овај народ слеп да не види да и међу новопеченим вођама бројних новоформираних странака у Србији има много гордљиве надмености и ароганције, али је најнеподношљивија ипак тегоба ароганције главног Вође владајуће партије комуниста-социјалиста (а да су они опет исти, јасно је из прејучерашњег поновног оснивања старе компартије, усред Београда и Србије, на челу са Председником и излуженим командирима-комесарима Б. Тита, верних слугерања његове полувековне тираније која нас је унизила и уназдила горе од Турака.)

Недавни говори Слободана Милошевића у Бору и Нишу само су обновљена, бољшевички опака ароганција застрашивања, уставри пре ће бити јаловог разгоњења сопствених страхова. Друг Председник оне-ове партије и државе, већ десетак година „изабран и реизабран“, са невиђеном и нечувеном ароганцијом прети своје

сопственом народу, доводећи га опет на егзистенцијални руб достојанства — понижења! Пароле и слогани су му увек исти и увек од комуниста понављани: „непријатељи народа“, „мир и просперитет социјализма“, „мрачна прошлост“ и „светла будућност“ и слична излизана клишеа духовне јаловости марксизма-лењинизма-титонизма-хоџизма-маоизма итд.

Не плашимо се ми његових плашења и страхова, него смо само огорчени, јер смо као народ опет понижени, пре свега због оног јадног онолико света, извођеног и довоженог на „митинг подршке овом руководству Републике“, и — „да се зна с ким је народ!“ Најжалије ми је, ипак, јадних Срба са Косова и Метохије, које Милошевић и његова номенклатура ево већ скоро три године уверава, и уцеђује, да им без њега нема спаса од Шиптара! Ако би било заиста тако, онда можемо са тугом рећи да је Косово и Метохија за Србе и Србију унапред изгубљено. Јер трагедија Српског Косова отпочетка је пре злодело комуниста, како шиптарских, тако и српских, и свих уједно брозовских и коминтерновских. А српски песник поодавно је прорекнао Косовском Србину: „Из ропства мисирског неће то извести рука фараона. Лажни избавитељ пречицом води до новог ропства и Вавилона“, Србију и Косово, и читаво Српство, неће спасти ни Милошевић ни „садашње руководство Републике“, у то нас они сами довољно и све више уверавају.

На жалост, како ствари ових дана стоје, пред ове и овакве „нововавилонске“ изборе по Србији, није потребно бити пророк да би се предвидело да ће опет „цео српски народ“, питан непитан, хтео нехтео, изведен доведен, свеједно, „једногласно“ изабрати већ изабране и по већ који пут изабраног Хазјајина, јединоспасевајућег вођу јединодемократске партије!

Али, исто тако није можда, велико, али јесте јасновидо-пророчко предзнање и предвиђање: да ће тај исти, понижени и предуго опет понижавани народ српски, убрзо широм Србије, од Косова до Јадовна, стрести са својих рамена стара и нова понижења и усправити се и исправити, како му царски ааља и требају. Јер му заиста и не приличи, и не пристои, ова двострука досадашња погрбљеност и пониженост. Време му је да дође кући својој и себи. Не да се „врати у прошлост“, ни да скочи у „светлу социјалну будућност“, него да отвори прозоре ума и срца, дома и отаџбине, и да види да је поодавно свануло.

Одавно је рекао Владика српски, светлога лика Николај Жички и Охридски: „Српски је народ побожнији од својих владика, храбрији од својих војсковођа, праведнији од својих судија, поштенији од својих политичара“.

А речи богочовечанске Апокалипсе нас подсећају и охрабрују: „Овде је стрпљење и вера светих“!

На Св. Великомученика Стефана Дечанског, 90.

ОЈАЧАТИ РАЗУМ И ОБУЗДАТИ СТРАСТИ

Кад после дуготрајног мрака људске очи наједном угледају светлост, заклопе се, па прогледају, и у тим тренуцима учини се свеједно: да је мрак исто што и светлост и да је светлост исто што и тама. И човек застаје, окреће се око себе с неверицом и питањем: шта се ово догађа са мном и је ли ово могуће? Српски народ још није изашао на светлост дана а трепће и стоји, као да се уплашио и обневидео од првих сунчевих зрака слободе. И није чудо што је тако. Добро је да нисмо потпуно подивљали, претворили се у кртице, отишли под земљу и тако потпуно изгубили очи. Пола века врши се најстрашнији бољшевички експеримент на организму овог народа. За сво то време свезане су му и ноге и руке, замагљене очи, запечаћена уста са седам печата, окована реч и мисао, а слобода забрањена.

ОДБОЈАН И КРУТ СТАВ ВЛАДАЈУЋЕГ РЕЖИМА

У том времену, које никако да прође, толико смо оголели и осиромашили, толико се понизили и клонули духом, да нас сметене и збуњене, само Небо може спасити. Уосталом ми никада и нисмо имали бољег и сигурнијег савезника.

Ако Бог да, и ако коначно превлада разум, међу децом Светог Саве, помириће се Стефан и Вукан. Сабраће се расејана српска чеда широм света, загрлиће се и помирити разбрана и завађена браћа, ујединиће се српске земље, окупиће се српски народ у наручју своје једине и праве Мајке — Српске Православне Цркве. У тој нескривеној нади ми очекујемо прве вишестраначке, слободне, тајне демократске изборе у Србији, Црној Гори, Босни и Херцеговини и у Македонији. Прошли су избори у Хрватској, и оставили нам бригу и старање о нашим сународницима у тамошњим српским покрајинама и њихову силну жељу да живимо заједно. Наравно, уз све ово, очекујемо да ће садашњи комунистички властодршци омогућити равноправну, праведну и витешку утакмицу свих странака, покрета и свих програма.

Иако су избори такоређи на прагу, многе ствари су још нејасне и многа питања су и даље отворена. Одбојан и крут став владајућег режима, на пример у Србији, доводи у сумњу и саму могућност истинских избора. Под условом да све ипак, на крају, буде у реду, читава Српска Црква са свештенством и народом, наћи ће се пред великим изазовом, да одговори времену, које пред њу поставља нове задатке, до сада скоро непознате у њеној многовековној историји. Наиме, до сада нисмо имали случај, да један добар део нашег народа усвоји безбожничку идеологију као мерило свога свеукупног живљења. Проћи ће сигурно још доста времена, да овај велики проблем буде превазиђен.

СРБИЈА ИЗНОВА ПОЛАЖЕ ТЕМЕЉЕ СВОЈЕ БУДУЋНОСТИ

Светосавска Црква је за више од хиљаду година свог деловања у српском народу, сведочила ненарушени саборни карактер

Толико смо оголели и осиромашили, толико се понизили и клонули духом, да нас сметене и збуњене, само Небо може спасити. Уосталом ми никада и нисмо имали бољег и сигурнијег савезника.

свог организма. Она ту традицију неће и не може прекинути. Ни сада, нити икада. Црква је изнад и изван свих парцијалних интереса, изнад странака и партија. Она је надстраначка али је и свестраначка, јер њену заједницу чине људи различитих политичких опредељења. Иако Православна Црква не води политику, нити има своју клерикалну странку, као хришћанске верске заједнице на Западу, она не може бити изван матице свеколиког живота свог народа. Она не може и не сме остати неми посматрач, свега онога, што битно, одређује судбину народну. То другим речима значи, да је не занима, само чисто верска димензија живота, већ и сва остала људска права и људско достојанство уопште. Све оно што се односи, дакле на моралну и духовну сферу човечијег постојања.

Србија и српски народ данас изнова полажу повељу у темеље своје будућности. Повеља мора бити списана мудрошћу и оверена истином а темељи морају бити на тврдом камену. Ми дубоко верујемо да је пред Србијом здрава и сигурна будућност. Неће нас ни Бог искушавати више него што можемо издржати. Нова демократија мора донети и нове перспективе духовне и економске обнове земље, и људи. Све ово свакако треба да гарантује вишестраначки парламент и истински нови Устав који ће овај донети.

Наступајући предизборни дани ће бити пуни бременитости, тешкоћа и неизвесности. Тада на површину испливавају све људске слабости али се показују и врлине.

Огроман је израз поверења у црквене пастире. То, што се већ данас многи обраћају својим свештеницима и духовним вођама за савет: кога и како да бирају још један је доказ тога поверења. Ова питања, хтели ми то више или не, све теже ћемо моћи зао-

билазити и игнорисати. То потврђује наше мишљење, да народ сазрева, да се све више ослобађа стега прошлости, али и да је тражећи помоћ и савет свестан велике одговорности сопствене одлуке и свих последица које из тог произилазе. Све ће се ово исказати, у пуној мери, на јавним скуповима, наступима, у говорима и у међусобним расправама. Зато свако ко мисли добро српском народу може само пожелети да он посведочи своје традиционално демократско опредељење за које је умногоме заслужна и Православна црква. У циљу борбе за власт, отуда не сме бити вређања, лакм, безразложног оптуживања, клеветања и подметања, каљања људске части и образа, моралних дисквалификација и омаловажавања.

РАЗЛУЧИТИ ИСТИНУ ОД ЛАЖИ

Па ипак, озбиљне анализе стручњака и познавалаца менталитета и понашања српског народа упућују и указују на велику необавештеност, лаковерност и обичну људску наивност. Те особине су нас често кроз историју скупо стајале. О томе сведоче и недавни избори у Хрватској када су се Срби опредељивали махом за прерушене комунисте а ови су их после свега, изручили у руке Туђмановим бојовницима. То се више не би смело поновити.

Црква као права Родитељка никада неће ускратити помоћ својој духовној деци. Њени духовни пастири упућиваће добронамерно свакога да слободно на изборима искаже и изрази своја верска, национална и патриотска осећања, савесно првенствено на личној одлуци, застави и људској части.

Оно што је за Цркву најбитније, то је жеља да њени чланови, хришћани — разлуче истину од лажи, да раздвоје жито од кукоља и да разликују програм покрета и странака заснованих у основи на двомилинијумским достигнућима хришћанске, европске цивилизације, од странака и покрета уперених против вере и морала.

Уосталом, може се неки програм звати и европским и напредним, много је важније како ће се он остварити у пракси и по коју цену. Ако неко у име „европске слободе“ заговара настављање чедоморства („беле куге“) у народу одричемо се такве „слободе“. Ако неко у име такве „слободе“, пориче светињу брака, не треба нам таква „слобода“. Њихов крајњи циљ је биолошки нестанак народа. С друге стране потпуно је јасно да не постоји савршена у потпуности, ни једна странка, ни један политички покрет. Савршенство су свету понудили комунизам и фашизам, зато ће заједно завршити на сметлишту историје. Зато хришћанин мора да буде одговоран и критичан у просуђивању.

Духовна помоћ Православне Цркве, својим верницима претпоставља пре света, стварну независност и јеванђелску слободу у одлучивању. То опет не значи да ће Црква икада благословити оне који служе ђаволу и његовим циљевима: да српски народ поново завади и подели и тако продужи непрекинути грађански рад од 7. јула 1941. године. Њен превасходни задатак је коначно национално помирење у српском народу.

Ако се не измиримо сами са собом, како ће мо се измирити са противницима својим а којих има све више, и као да се неко свесно труди да их што више произађе. Нема етнички потпуно чистих држава нигде у свету. И у будућој Србији мораћемо живети са браћом друге вере и нације, са суседима који не мисле увек исто. То се мора прихватити једном за свагда. Зато ће Црква благосиљати увек оне који мир граде и добро чине.

О КАКВОМ МОРАЛУ КОМУНИСТИ МОГУ ГОВОРИТИ

И поред најбоље воље да верујемо у промене, не можемо се никако ослободити стално присутног страха за будућност народа. Како после свега што се догодило за протеклих педесет година да опет поверујемо комунистима и необољшевцима? Како да верујемо у демократију коју нам нуде и обећавају? Ту њихову демократију гледамо и данас на делу. Већ се забрањују странке и покрети који се не уклапају у моралне принципе које су они поставили. О каквом моралу могу комунисти уопште говорити? Да су се стварно држали морала прво су себе требали укинути. Уосталом, у слободном и демократском свету, народ одлучује кога ће одбацивати а коме ће указати поверење. Не може се административним забранама, подметањима лажи, батинама аечито владати једним народом. Које службе једносмерне анкете по којима ће новокомпоновани социјалисти однети апсолутну победу на изборима? Тако изгледа да неће ни бити нека озбиљне опозиције власти. Било би страшно ако би се то догодило. Зар да се поново вратимо у мрак једноумља? Зар да останемо за подсмех Европи и свету? Неће се ваљда догодити таква трагедија — да последњи бољшевик на планети буде неки Србин?!

Заговорници рестаурације социјализма у Србији су они „стари људи“, бишаи комунисти који су се на брзину заогрнули плаштом демократије али су у души остали на старим, пропалим и преживелим позицијама. То су углавном окорели неверници и безбожници као што је уосталом њихов вођа. Њихов социјализам не подразумева истинску социјалну и правну државу, мада то они стално истичу. Сви досадашњи облици таквог друштва заступили су одбојности према хришћанству и темељили су се на безбожничкој, сатанској идеологији, јер и Сатана је Христу нудио власт само да падне и да му се поклони, тј. да му прода душу. Они и не могу имати у суштини другачијег програма од онога којим експериментирају у свету три четвртине века. Зато с правом морамо сумњати, да они сада могу понудити нешто уистину ново. Да је овај друштвени систем успео ма где у свету, постојала би бар мала нада да ће успети и код нас. Али то се као што сви знамо није нигде догодило.

НЕМА БЕЗГРЕШНОГ СИСТЕМА

Једна велика лаж дуго кружи планетом и одомаћила се код нас. А она гласи: Све „леве снаге“, „леве партије“, „леви покрети“ и „леве идеје“ су „стални носиоци напретка и прогреса“ у свету. И иначе стално инсистирање на „левој позицији“ је најблаже речено за чуђење. У Јеванђељу је та страна означена као негација живота у Христу и потпуно припадање властима зла и таме. Не би можда било згорег и о томе мало размислити.

Православни хришћани морају своју веру стално саедочити и доказивати. То ће сви они, који су пунолетни, имати прилике

да провере и на овим првим, послератним вишестраначким изборима — бирањем својих најбољих заступника у нови Парламент државе. Зато Црква верује да ће њени чланови овом послу прићи савесно и одговорно, ослобођени сваког страха и досадашњег осећања грађана другог реда. Више нам нико и ничије неће и не може оправдати евентуалну грешку, па ће и последице бити фаталне. Српски народ одавно зна: уз њега и са њим је увек и његова Црква. Она га никада није издала нити ће га издати без обзира на све притиске и уцене.

На крају треба рећи и то да се ипак надамо рађању новог дана. Без обзира на све тешкоће и ђаволске замке од сада ће народ заступати и његови прави представници, од којих ће многи бити православни хришћани. У њих данас полагамо велике наде. Њихов чистан образ и неукалан морални лик стално ће бити на проби и на испиту јавности. Ако се у свом животу и раду буду држали својих хришћанских начела свакако ће оправдати ukazano поверење.

Знамо да нема безгрешног система и уређења људског друштва, нити облика политичке власти. Има мање или више добрих или лоших. На Земљи ништа и није савршено, па остаје само тежња за Савршенством и јеванђелска препорука: „Будите савршени као што је савршен Отац ваш небески“.

БОЖЕ, ДАРУЈ НАМ КРЕПОСТ И СНАГУ

Очекујемо од новизабране српске власти да у духу слободе и демократије коначно врати Цркви место које јој у друштву за-

служно и с правом припада. Погубно би било, не само за Цркву већ и за цео српски род, да победник изнова потисне дову духовну заједницу на маргине друштвене и државне стварности. Упознавање Православне вере враћања свих права и имовине као и увођење хришћанског образовања у школе, ће бити први и најозбиљнији тест понашања будућих власти према Цркви. То би све демократске странке морале имати стало на уму.

Једина права снага и изданица нашег рода у свим временима, у свим искушењима и у пресудним одлукама, остао је Спаситељ наш господ Исус Христос, заједнички Отац свију. Зато су сва наша надања и хтења Њему окренута. Њему се и сада обраћамо молитвом Благословника жичког Светог оца Николаја српског:

„Превелики Боже, не презри нас презрене од свију и не остави нас остављене од свију људи, но прости, опрости, исцели нас, обожни, сложи и умножи, да будемо опет Твој народ као што су били свети оци наши. Не тражимо да нам даш богатство и славу; нити да нам даш власт над другим народима, нити осаету над непријатељима нашим, него Те молимо за неколико ствари сходно Твојем Јеванђељу:

Прво те молимо, даруј нам крепости и снаге да издржимо сва страдања и да Тебе не издамо и о Тебе се не огрешимо.

Друго Те молимо, даруј нам Духа Твога Светог и Мирољубивог, да се у Теби сви сјединимо у мишљењу и деловању“.

СЛОБО — СЛОБОДНО ГЛАСАЊЕ

Свеже наколмовани градоначелник Београда, иначе функционер партије на власти, гостујући на Београдској телевизији у суботње јутро, чудом се чуди шта то би опозицији да без икаквог разлога бојкотије изборе! Позва Београђане на ред, мир и „комплетну трезвеност“ и, наравно, да 9. децембра што масовније изађу на изборе.

БРУКАЊЕ СРБИЈЕ

Претходне ноћи, у главном дневнику на Београдској телевизији, читач свих погромашких порука, човек чије могућности сваке врсте неподопштина ни изблиза нису искоришћене, издекламова нешто што пас с маслом не би појео. Мрка погледа и обла гласа који је трептао од узбуђења, дотични читач текстова срочених у том истом кабинету, коначно отвори очи својој љубљеној нацији и показа ко је и шта је та такозвана српска опозиција. Ништа друго него гомила издајника, спанђана с једне стране с мрским Антом, с друге стране са Руговом и с треће, „е ту је поента“, са непријатељима са северозапада. Докази: све је више него очигледно, па су докази потпуно непотребни. Куд ће, уосталом, већи докази за ту господу да су издвјиници од онога да су се дрзнули да позову своје чланство и грађане да не изађу на прве вишестраначке, слободне, поштене и томе слично изборе, као што су то радили сваке четврте године од рата на овамо и увек давали глас и поверење зна се коме. И сад треба тако, зна се коме треба дати 104 посто гласова, а зна се и коме треба не дати. Све је то у Нишу објаснио велики вођа и учитељ. Сад је Србији потребан мир, стабилност, ред а не нека тамо грађанска непослушност. А не неки мрак, крв, издаја и томе слично. Ово прво нуди и обезбеђује само вођа и његови, а ово друго, па ко — него опозиција. Усуђују се, како рече главни човек српског парламента и један од главних из Главног одбора, да врше притисак на Скупштину. Траже измене неких закона. Извољевају. Показаше човека на телевизији. Забринут, начисто сив од бриге за Србијом. А и како не би, кад је пета колона свуда окол. Надира. Треба је зауставити.

Убојита пера „Политикине“ куће, она у главној новини и она у оном плавом листићу, одмах експресно извесили наслове: „Ко брука Србију“, „Марковићева и Драшковићева странка заједно позивају на бојкот избора“, „Страх од народне воље“... Све је тим виспреним аналитичарима јасно: и ко је обрукао државу и зашто је обрукао. А где је тој опозицији част, витештво? Где им је патриотизам? Па зар није Србија изнад свега? Ако треба, и изнад демократије! И то сад у овом одсудном часу кад је Србији више него икад потребан један вођа, једна мисао, једна слога. Кад је страни капитал просто похрлио у српске вароши кад је отпочео „Велики пројекат“, кад су на делу велике и мале идеје, кад предстоји мобилизација, они клип у тачкове!

ОПОЗИЦИЈА НА СТУБУ СРАМА

Чиме је то српска опозиција заслужила да буде прибијена на стуб срама и да се на њу немиле крене из свих оруђа и оружја?

Све што је опозиција постигла исцеђено је теже него да је цеђено из суве дренажине. Уосталом није ни могло бити другачије у судару са таквом влашћу чији су челници, а понајвише шеф партије и државе, проглашавали за народне непријатеље сваког оног ко се залагао са вишепартијски систем.

Какав је то она злочин учинила и шта су њени греси? Зашто та опозиција „очигледно жели да обрука своју државу и свој народ“ како то паметно закључује онај плавичасти Политикин листић који иначе пре пар дана позива на витештво и фер-плеј. Онај листић који је на пољу части дао допринос тиме што је садашњем главном уреднику прилагођавао своје акте јер човек није имао тражјену школску спрему. У том истом листићу један од главних писаца моралистичких чланчића господин Јован Лакићевић, познат једино по томе што је зарад личне пробитачности јавно цинкарио свог партијског шефа и неколико дана изигравао хероја нације. Тај листић је показао на делу како изгледа то витештво сутрадан по промоцији СПО на телевизији. Толику количину лажи, огавних конструкција, инсинуација, толико нескривене мржње према челику те странке просто је немогуће замислити а камо ли прочитати у једном гласилу па макар било и тог ранга. Све је неодрживо подсећало на какву сцену из средњевековних лова. На нечији миг јурнули су витезови „истине и правде“, заштитници свога народа од тамо неких мрачних истина Вукових, да се покажу и прикажу. Да се створи привид свенародног незадовољства оним што је изрекао председник једне опозиционе странке. Њих при томе није занимало спорење са ставовима јер им за то мањкају аргументи. Они су усрнули на човека, на име, на част и достојанство. Без имало зазора они једног српског књижевника и председника најбројније политичке партије називају издајником и полицијским доушником. Они несретници мисле да тиме срзавају онога кога нападају а помаку наручиоцу. Заборављају стару, просту истину да је сваки човеков говор најпре говор о себи самом.

Цео грех Српске опозиције састоји се у томе што је јединствено и одлучно рекла да не жели да учествује у изборима за које нису обезбеђене основне демократске претпоставке. При томе непобитно је то да је такву одлуку стварно донела актуелна власт одбијајући да учини ма и најмањи корак који би значајно уважавање захтева опозиције. Опозиционе странке одавно су јавно и демократски затражиле измену Изборног закона и стварање каквих, таквих услова за поштене и слободне вишестраначке изборе. Којој би то иоле демократској власти сметао захтев опозиције да у сва изборна тела уђу представници странака тако да она не буду једностраначка као што сада

јесу? Које то смета захтев да грађани Србије на раду у иностранству гласају у нашим дипломатским представништвима кад је, например, такву одредбу садржавао Изборни закон Македоније? И ко се то онда плаши резултата гласања?

ВЛАСТ КАО НЕОПРЕДНО ЗЛО

Позната је судбина тих пет амандмана а позната је и видљива и цела атмосфера која је пратила тај легитимни и демократски захтев. Српској јавности, такође, нису непознати напори опозиције да педаљ по педаљ, упорно и мучно, осваја делић по делић демократског простора и да просто присиљава власт на узмане. Све што је опозиција постигла исцеђено је теже него да је цеђено из суве дренажине. Уосталом није ни могло бити другачије у судару са таквом влашћу чији су челници, а понајвише шеф партије и државе, проглашавали за народне непријатеље сваког оног ко се залагао за вишепартијски систем. Ти људи су упорно, без имало стида, на својим конгресима, на својим трибинама, на својим турнејама, у својим новинама и телевизијама бранили једнопартијску владавину и наравно своју личну. Ти људи и данас заузимају челне позиције у српској држави од места председника Републике и владе до шефова делегација у Скупштини СФРЈ.

Ти људи су на челу правосудних и других институција. Они су били спремни да свако иоле мекше мишљење о политичком плурализму затуку у самом зачетку. Да његовог протагонисту разапну коњима на репове. За наук другима. За то су имали на располагању своје научнике, своје професоре и ректоре, своје градске и универзитетске комитете, своје посвачке рубрике у новинама, своје букаче и јуришнике. У таквим условима и сам опстанак и наставак опозиције и њено деловање равно је подвигу. Од стране властодержаца опозиционе партије се доживљавају као нужно зло, као зла коб, као страво, болесно тело у здравом организму отаџбине. Узалудни су били сви аргументи опозиције, иначе бриљантно и надмоћно интелектуално изношени у јавности, о самој суштини Изборног закона, о томе да он буде заснован на начелу пропорционалног учешћа у скупштинама, он је усвојен онако како је то одговарало партији на власти јер је скупштина у њеним рукама. Тако је било и са Уставом и са свим другим законима.

На информативном плану опозиционе странке су сатеране у резерват шематизованих телевизијских промоција прогнане из главних листова и тако потпуно неравноправно ушле у предизборну кампању у односу на владајућу партију којој су на располагању све емисије, све новине и сви главни уредници. Све државне и друштвене институције, правосудје, јавна гласила, све припада тој партији. Опозицији је једино остало да се избори за законско регулисање правила понашања у духу демократских традиција које цивилизовани свет одавно практикује. А разлога за сумњу да ће избори, односно спровођење избора, бити поштени има на претек.

Милорад ДАНИЛОВ

МОЛИМ ВАС АБДИЦИРАЈТЕ

Поштовани господине,
У часу када из свих провинција деспотије полећу птице „једногласних предлога“ и „једнодушне подршке“ за Ваше ново устоличење саслушајте, господине, овај непристрасни и лековити савет.

АБДИЦИРАЈТЕ, НЕОДУСТАЈНО АБДИЦИРАЈТЕ.

Педесет својих година проживео сам по подрумима и таванима вашег система, трпећи глупост и бахатост ваших намесника, скуњујући се у буџацима у које су ме гурали, бавећи се заглупљујућим пословима да бих преживео... Ипак, верујте ми, господине, да у овом писму нема злог претеривања ни злурадости због нисходице ваше партије и њене деспотије. Бог ми је помогао да успут сачиним и с вељом муком трукујем неколико књижица у којима има неколико страница којих се овај језик неће постидети. То ми даје право да вам спокојно и некористољубно кажем:

АБДИЦИРАЈТЕ. ЗАРАД ДОБРА ОВЕ ЗЕМЉЕ И ВАШЕГ ЛИЧНОГ ДОБРА, БЕЗ ОДЛАГАЊА АБДИЦИРАЈТЕ.

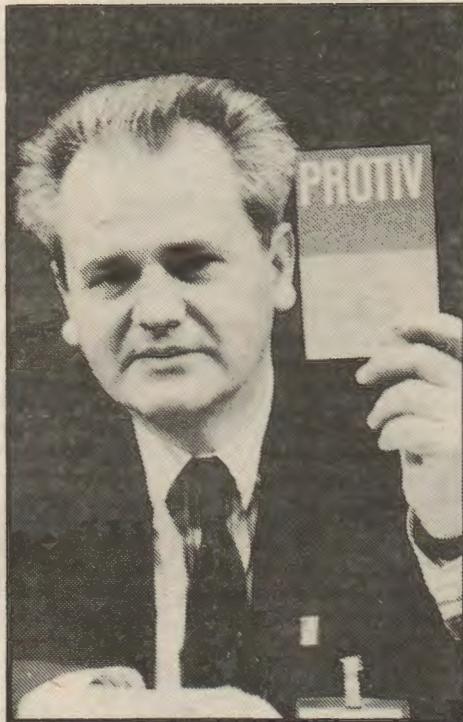
Сада је постало сасвим извесно /а јасно је било много раније/ како ви замишљате демократију у Србији. Постало је извесно да ви желите да дозволите онолико плурализма колико је потребно за одржање једнопартијског система, онолико живота опозиције у штампи и на телевизији колико достаје за клевету и онолико контроле избора колико је дозвољено за несметану крађу. Ваша комунистичка тврдокорност напросто је дирљива, али закључак је један:

АБДИКАЦИЈА.

Сада је постало очито /а дало се претпоставити од почетка да ви под „демократским преображајем социјализма“ подразумевате конзервирање деспотије уз привид демократије. Демократија би требало да буде чаробна водица у којој би се један одртавели поредак подмладио /а водица се затим може и просути/. Ваш дворски филозоф замишљао је све то другачије и када би имао куражи саветовао би вам:

АБДИЦИРАЈТЕ.

Чак и када бисте успели да поштено победите /што је наравно немогуће/ на вас би пала одговорност за бесмислено продужавање живота једном трулом поретку за још коју грешну годину. Народ би се можда и стрпио за толико /трпио је уосталом пола века/ али ви бисте у историји освојили место горе од Брозовог. Ваш дворски филозоф можда још увек верује у демократско реформисање комунизма али то је само последња, можда опакија од свих досадашњих, илузија коју комунисти покушавају да посеју. Уосталом, све је око вас

привид: ваша нова партија, њено фантамско чланство, сабласни пројекти бурног развоја и, поврх свега, врхунство краљевство привида — ваша телевизија. Стварност вашег новог поретка је крајње сведена: сецикесе, главосеци, плаћена пера, продане душе.

Зато **АБДИЦИРАЈТЕ**, маните се Њорави посла и јахања шантаве раге, **ЈЕДНОСТАВНО АБДИЦИРАЈТЕ.**

Сваког дана количина бешчашћа којом ћете морати да се служите биће све већа — а већ данас она је несношљива. Раније се сасвим удобно могло владати уз помоћ медиокритета, вама није преостало друго до ли да се окружујете све већом гомилом све већих будала. Сваког дана методе плачке народа биће све бескруполозније. Оно што је до јуче било тихо цеђење народа данас је већ еволуирало у друмску плачку, уместо економских стручњака окружили сте се бандом сецикеса. Спискали сте паре које вам је народ позајмио и већ дрско призивате анђела инфлације да бисте дуг обезвредили, спискали сте паре из пензијских фондова, паре за лечење на-

рода, у вашим банкама свакодневно се чује узвик „лопови“! јер су девизне стечевине грађана преко ноћи украдене...

АБДИЦИРАЈТЕ. ПОСЛЕДЊИ ЈЕ ЧАС. АБДИЦИРАЈТЕ.

Ваша данашња стратегија личи на стратегију оног јуноше из старе бајке који гоњен баца једну по једну чаробну стварку да би мало заварао потеру. Одбацили сте „нестраначки плурализам“, јаросним сељацима додајујете комаде отете земље, сутра су на реду отете куће и фабрике — шта ће вам преостати?

Преостаје вам само једно: **АБДИКАЦИЈА.**

А можда ви имате неку потајну поштиборну стратегију?

Недавно сте, у једном говору, обзнанили да је добро што су се ваши противници организовали у опозицију „јер ћемо их тако лакше идентификовати и победити“. Шта ли о овоме каже ваш дворски филозоф? Снивате ли ви то, можда, оне лепе, старинске чистке — чисткице против њушкица, што су извириле из мишијх рупица? Идеја је, мора се признати, заводљива, баш су се лепо наместили. Дружина главосека врпољи се чекајући миг...

МАНИТЕ ПУСТЕ СНОВЕ. АБДИЦИРАЈТЕ.

Ваше сејачи привида уверавају вас да бисте могли победити као председнички кандидат. Али, чак и да се то збуде како би то изгледало? Ваш недостатак смисла за хумор, ваша прецизност и ваша ароганција, неизлечива ароганција комунистичког деспота, чиниће вас крајње гротескним у веселој плуралистичкој атмосфери сутрашње Србије. Већ данас ваши говори (које је, наводно, маса тражила) изазивају силно увесељење младог паметног света и представљају незаобилазан повод за стилске вежбе младих пера. Сутра, у вишестраначкој Србији, ви бисте били једна крајње анахрона фигура, дрвени лутан у театру живих глумаца.

Поштедите себе такве будућности.

АБДИЦИРАЈТЕ.

Боље данас него сутра.

Прекосутра већ може бити касно.

АБДИЦИРАЈТЕ, ЗА ИМЕ БОГА, АБДИЦИРАЈТЕ!

У Београду, 14. новембра 1990.

Миодраг СТАНИСАВЉЕВИЋ

П. С. Додатак за ваше преторијанце: М. Станисављевић рођен је 1941. године. Написао неколико неизвођених драма, штампао драмску гротеску „ВОЂА“ и неколико свешчица поезије. За последњу (РИТМОВИ 3) добио награду „Милан Ракић“ (која се додељује за најбољу књигу поезије у протеклој години). Станује у Коперниковој 12, трећи спрат.

ТИТО СЕ НЕ МЕЊА У ПАДЕЖИМА, ВЕЋ У ЉУДИМА

Лидер Српског покрета обнове, према свим показатељима у најужем избору за председника републике, веран је опередељењу да се избори у Србији морају одржати на мирољубив начин. Ипак, залагање за мирно решење сукоба између постојеће власти и опозиције, не може порећи многобројне примедбе шефа СПО на стање у Србији. Између онога како је сада и како ће бити, Вук Драшковић не оставља места сумњи.

Господине Драшковићу, пре него што је Скупштина Србије одбила захтеве опозиције, да ли је било конкретних индиција да ће предстојећи избори у Србији бити намештени?

— Пре свега, план о великој крађи је направљен. Недавно су имали тајно саветовање по већим градовима у Србији са члановима бирачких одбора и надзорних комисија који су сви искључиво састављени из СПС, о; како су они то крстили, начину пребројавања гласова и методама надзора. **ТО ЈЕ БИО СИМПОЗИЈУМ О ЛОПОВЛУКУ.** Добили су инструкције како да краду. Ми већ са терена имамо извештаје, да је, на пример у Нишу, **НЕКОЛИКО ХИЉАДА ЛИСТИЋА ВЕЋ УБАЧЕНО У КУТИЈЕ.** Резервне кутије постоје. У неким местима где сумњају да би могли да дођу страни посматрачи, или где ће евентуално да допусте представницима опозиције да провере кутије, **ЛИСТИЋИ СУ УНАПРЕД ЗАЛЕПЉЕНИ У КУТИЈАМА.** Кад дрмате кутију, ништа се не чује. То нам јављају **ЊИХОВИ** чланови надзорних одбора — има и тамо савесних људи. Огромна је подвала у питању.

„ДРУГОГ КРУГА БИТИ НЕЋЕ“

Основни акценат је бачен на то да се Милошевић накраде гласова колико хоће **ЈОШ У ПРВОМ КРУГУ.** Да другога круга уопште не буде. Милошевић је изричито наредио: **другог круга за председника републике бити не сме!** „Ја морам да победим у првом кругу!“. И око тога, каже, нема погађања! Треба кандидовати што је могуће више кандидата из редова опозиције, како би онда имали убедљиво оправдање да се толико опозиционих гласова разлило по разним кандидатима, а леви блок је био јединствен и истакао је само **ЛЕВОГ ВОЂУ.** Левога војда.

Велимир Цветић је **ДИРЕКТНО НАГОВОРЕН** на две ствари. Прво, да иде у Нови Пазар и пољуби исламску заставу и друго, да се после тога кандидује за председника републике. Погледајте, за посланика треба сто потписа са личним картама, а за председника републике не треба ништа! Значи, по њиховом закону, **МНОГО ЈЕ ВАЖНИЈИ ПОСЛАНИК ОД ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ.** Ја сам пријатно изненађен што нема две хиљаде кандидата за ову функцију. Онда би тријумф господина Милошевића био огроман. Свима би дао по 10 гласова, а остало би, скромно по обичају, задржао за себе. ● Слободан Милошевић се јавно залаже за вишепартизам. Мислите ли да би се, у складу с таквим залагањима, појавио телевизијском дуелу са Вама?

— Неће, неће он да изађе. Из телевизије Београд отишли су да га убеди нека учествује макар у другом кругу, а он им је одговорио: **„МА ДРУГОВИ, ДРУГОГ КРУГА БИТИ НЕЋЕ!“** Па Михајло Марковић је неки дан, у разгору у једној кафани рекао, а омакло му се и био је искрен, да све њихове процене казују да могу добити максимум 20 посто гласова. А у већинском систему то може да значи само 5 посто посланика. Е сад, каже Марковић, главни је проблем како то нагурати на 55 посто. **ОНИ СВИ РАЗМИШЉАЈУ КАКО ОД 15 ДО 55 ПОСТО ПОКРАСТИ!** Ја им дајем часну реч: нека избори буду фер, дајем им милион гласова форе! И опет ће изгубити.

Знате, не морамо ми ни изаћи на изборе од 9. децембра. **ПАШЋЕ ОНИ САМИ. ГОТОВО ЈЕ!** Прича је испричана. Да се избори одржавају у марту, они их

не би ни дочекали и избори би били унутар опозиције. Они нису у стању да дочекају март. ГОТОВИ СУ! То је познато и Милошевићу.

● Да ли је Председник Председништва на Вас мислио говорећи у Бору о „неким лудацима и лажним процрима“?

— Немојте мене сравњивати са Милошевићем! То он чини и каже „неки лудаци који се боре за власт“ и наравно да мисли на мене. Ја, који сам се одрекао највеће могуће власти — најтиражнијег писца у српском народу чије се књиге у овом тренутку преводе на шест светских језика, ја се борим за власт! А не бори се за власт један приучени банкар и просечан студент права! Молим Вас, да најсавеснији човек дође на чело Србије и да Србију схвати као домаћин рођену кућу — шта да учини са Милошевићем?

● Шта бисте Ви учинили са Милошевићем?

— Ја стварно не знам шта он може да ради. За такав ментални склоп можда би било следеће: пошто ће бити, наравно, приватних школа, а покаже се ОГРОМНО интересовање за неки МАРКСИСТИЧКИ факултет, он би могао да буде ДЕКАН. Наравно, неће држава плаћати тај факултет, већ родитељи који тамо шаљу децу. Ту би могао брзо и да се обогати, с обзиром да тврди како је ОГРОМАН ДЕО СРБИЈЕ ПРИВРЖЕН МАРКСИЗМУ. Може да отвори и приватну школу и да направи бизнис на тој идеји.

СКУПО ПЛАЋЕНА РЕЧЕНИЦА

● Не мислите ли да је заслужио барем функцију шефа управе на Косову?

— Таман посла! Када смо се скупили на Косову пољу, прошле године на Видовдан, да обележимо 600 година Косовског боја, није био мушко ни толико да пређе пешке 100 метара кроз свој народ, НЕГД ЈЕ ДОШАО ИЗ ХЕЛИКОПТЕРА, са неба. И тај аелики Србин који сматра да је СРБИЈА ДУЖНА ДА КЛЕЧИ ПРЕД ЊИМ, попео се у хеликоптер и вратио у небо, на један безобразан, примитиван начин, усред литургије која се служила косовским мученицима. После тога чина којему сам присуствовао, изговорио сам реченицу: Ово је срамота, ОВАЈ ЧОВЕК ЈЕ НЕСРЕЋА СРПСКОМЕ НАРОДУ!

Шта је, питам ја вас, Милошевић учинио за те измучене Србе на Косову? Ништа. Јел' их бију! Бију! Јел' се исељавају? Исељавају! НИКАДА ИМ НИЈЕ БИЛО ГОРЕ. Где је Коста Булатовић? У СПО! Где је Бошко Будимировић? У СПО! Где је Ранђел Нојкић? У СПО! Где је Златибор Ђорђевић? У СПО!

У Социјалистичкој партији Србије остао је Богдан Кеџман и слични примитивци и терористи. Ја се плашим српског народа. Један потпуно непознат човек, догмата, болшевик са дна каце, дође на Косово Поље и каже: „Нико вас више не сме тући!“. Чујте реченице. Сад би могао да каже: „Стоко, морају вас тући!“. И нико није тако ЈЕФТИНУ реченицу изговорио, а да је није тако КРВАВО наплатио захваљујући српском народу који му се бацио ничице под ноге. „Ти си цар Лазар, Карађорђе, Свети Сава“... Неке околности су му ишле на руку да изговори ту реченицу, а онда сам се уплашио српског народа како се олако предаје и свлачи. Српски народ се СВУКАО пред њим, потпуно му се препустио. И он је урадио оно што се у тим приликама ради.

● Плашите ли се одмазде комуниста у случају да сте изашли на изборе и победили? Постоје информације да су у колективима од стратешког значаја за Србију, дате инструкције да, уколико се деси нешто „непланирано“, максимално уништи оно што се може уништити, баш као што су радили Немци кад су се повлачили. Верујете ли у то?

— Тврдим да је мања штета по Србију и да се то деси, него да они остану на власти. Јер, опет ћемо из ничега створити нешто, а са њима идемо само у пропадање. Пазите, сва њихова нада положена је у веровање да српски народ има филозофију овце. Ја то често говорим људима широм Србије. Причам им причу: повео сељак овцу на пашу па је пита уснут „мрзиш ли ти мене?“. Овца ће: „Не, зашто бих те мрзела?“. „Како зашто? Оца сам ти заклао, мајку сам ти заклао и појео!“. Овца ће на то: „Па, јеси, јеси, али ми ниси пописао оно мало траве испред мене и на томе сам ти захвална“.

Е, сад, они буквално мисле да српски народ има

КО ЈЕ У КОАЛИЦИЈИ?

Што се тиче моје наводне коалиције са Руговом, могу одговорити следеће: свако је изборне бојкотовао из својих разлога. А да су монтирани и лажирани, то су видели и знају сви.

Могу одговорити и контрапитањем: пошто изборне за сада не бојкотију СДА Сулејмана Угљанина, ни Четнички покрет војводе Шешеља, значи ли то да између Угљанина, Шешеља и Милошевића постоји коалиција?

ИНТЕРВЈУ

ту психологију овце и да ће 9. децембра добити њихов глас. Упропастили су Србију, побили толике људе, милионе отерали ван Србије, унесрећили, обременили мржњом, покрали, раскућили, осиромашили, али ипак... Нису „баш све побили“, нису „баш сае унесрећили“, нису „баш све уништили“, па због тога треба да им будемо још и ЗАХВАЛНИ

● Да ли српски народ, према ономе што сте видели путујући Србијом, мења свој однос према Слободану Милошевићу?

Разочаран у ту своју напрасну љубав — јесте. Где се помене име Слободана Милошевића у Србији, чују се исти такви звиждуци као Франђи Туђману. Шаховница и петокрака једнако су популарне. И тврдим: НА ЧАСНИМ ИЗБОРИМА У СРБИЈИ СОЦИЈАЛИСТИ БИ ИМАЛИ НИШТА ВЕЋЕ ШАНСЕ ДА ПОБЕДЕ НЕГО ХДЗ!

КОАЛИЦИЈА И МОГУЋНОСТИ

● Јавна је тајна, присутна и у неким високим редовима СПС, да ћете у коалицију са Милошевићем. Након оваквог Вашег става, то се чини прилично бесмисленим?

— Ако могу да уђу у коалицију добро и зло, ноћ и дан, онда ће ући и СПО са СПС-ом. Нама није потребна таква коалиција. Ми знамо да би на сваком часним изборима две трећине чланова Социјалистичке партије били за Српски покрет обнове. Знамо да су се пред батином, пред уценама да ће остати без посла, без пензија, учланили у ту странку. При слободном изјашњавању они би се определили за СПО.

● Како тумачите мишљења да би СПО само „изнео“ изборе, а потом се распао на неколико мањих странака, пошто у самом СПО и сада постоје неке струје?

— Ако се будућност Србије везује за СПО или било коју другу странку, онда је то црна будућност. Па 50 година нас је водила једна странка и тврдила како ми немамо шта да мислимо, јер је она мислила уместо нас. Задатак СПО је да учини крај томе времену и таквом начину размишљања и односу према животно.

● Међу својим присталицама и у већем делу јавности функционисете као беспопштени борац за правду. Откуд поштен човек, па још књижевник, у политици која је сама по себи непоштена?

— Било би контрадикторно уколико бих се политиком бавио на непоштен начин, ако бих оним што говорим и што радим издао своју литературу. Ја не знам много писаца који су живот провели под стакленим звоном. Зар се није и Достојевски из све снаге бавио политиком? Када су Руси 1876. године добили грдне батине нападајући Плевну која је била под Турцима, Достојевски је покушао да докаже како није грешка што су Руси тако силно изгинули. Он нигде не криви генералштаб, него га брани. Тако је и Достојевски упао у замку коју један критички ум себи не би смео да дозволи. И Емил Зола је издао своју литературу бранећи Драјфуса због чега је морао да емигрира из Француске и живи у Енглеској.

Ја знам само једнога који је до краја одбио да се умеша у оно што је сматрао неумесним. То је Архимед. Одбио је да брани Сиракузу рекавши да то није његова посао. И, чим је Сиракуза пала, Римљани су му упали у кућу, проболи га копљем и спалили његове математичке формуле. У том смислу, тврдим се да такве грешке, попут Достојевског и Золе, не правим.

● Можда би се Добрица Ћосић могао назвати српским Архимедом? Да ли бисте волели Ћосића као припадника СПО? Да га спасете од српских Римљана...

— Добрица Ћосић је драгуљ српске културе. Ја се у нечему не слажем са Добрицом Ћосићем, ја имам много разлога да будем љут на Добрицу Ћосића што је из незнања и некаквих нагло оживљених младалачких заблуда, на одређени начин подржао Милошевића. Зато што се није ангажовао више са својим угледом у српском народу да му објасни ко

ИНТЕРВЈУ

је Милошевић. Да су најумнији људи Србије, сложни, исписали дијагнозу, брже би Милошевић био приведен највом таквом реду! Али, без обзира на све те моје замерке Ђосићу, мислим да би била огромна част за Србију, али не бољшевичку, већ слободну, да је Ђосић представља у Москви, Паризу, Лондону и где год хоћете! Али, на крају крајева, и господин Ђосић има права да не заборави и не презре своју младост.

Пре него што су постојале странке, док смо се више дружили и одлазили један код другог, упитао сам га: „Добрице, обојица смо били нагрижени бољшевизмом, али ја сам рођен после рата, ја нисам ни у средњој школи ни на факултету никад видео како су изгледале домаће и стране опозиционе новине, нисам могао ни да видим ни да чујем како је изгледала расправа у вишестраначком парламенту. Ти си био млад човек, имао си 20 година. Како одмах после 45. ниси видео превару, кад си имао тачку поређења?“. Он је само одмахнуо руком: „Русија, Русија! Сви смо веровали да је другачије у Русији и да ће та срећа да се изравна овде“.

То је једно људско објашњење. Добрица Ђосић хоће да се о овоме говори. Милошевић не дозвољава причу. Са њим се не може разговарати. Дакле, нека СПС окупи такве као Добрица Ђосић и нећемо имати проблема. Али, Милошевић није окупио ни Добрицу Ђосића, нити икад ова памет из Ниша може имати памет каква је у Ђоновићевој 6. Иако су у комшилуку, раздаљина је већа него од Арктика до Антарктика.

ДРУШТВЕНЕ СВОЈИНЕ БИТИ НЕЋЕ

● Ипак, непорециво је да већина интелектуалаца заобилази Вашу партију. Бити члан СПО сматра се знаком лошег политичког укуса. Интелектуалци желе грађанско, а не национално друштво. Да ли Вас прозивање да сте српски националиста, с обзиром да сте успешан писац, на неки начин обесхрабрује?

— Не знам откуда такво питање. Ту причу да интелектуалци заобилазе СПО измислили су државни, званични интелектуалци да би умирили савест колаборацијеса СПС. Ту ћете причу чути од господина Бране Црнчевића који је ишао чак докле да ме је оптужио за издају српства због тога што сам клекуо у Јасеновцу. Најпростијим увидом у листу од 250 посланичких кандидата, можете се уверити да смо и странка интелектуалаца.

Бити националиста значи волети свој народ, а не мрзети други. Волети свој народ на цивилизован начин, а не примитивно, како нас сада терају српски комунисти. Терају нас да мрзимо све око себе и скандирамо по трговима овакве ступидарије: доле словеначки фрижидери, доле словеначки џемпери! На такав начин у СПО не волимо ни Србе ни Србију.

● Господине Драшковићу, Вама се више него било ком другом опозиционом лидеру, од официјелне јавности много тога замера. Да сте комуниста „који је променио капу“, да сте материјално профитирали служећи Мику Шпиљака, да сте шездесетосмашки полицијски доушник... Један читалац „Политике експрес“ изазива Вас на вербални двобој, посвећују Вам готово читав београдски Тв-Дневник, оптужују да вечерате са Туђманом, да се пречесто виђате са америчким амбасадором... можда ћете се Ви сетити још нечега?

— Више пута сам одговарао на неке од ових неистина, али они који их шире, не намеравају да одустану. Ја их потпуно разумем, јер лаж је њихово опробано оружје. Овлашћујем штаб СПС, београдску Телевизију и београдску „Политику“ да ме оптуже за сва недела овог света. Унапред признајем.

Ја сам '68 био тамо где је био Београдски универзитет. Био сам и међу теже повређенима. До краја живота носићу на глави рану из '68. Ја знам многе који ме оптужују за ове измишљотине, да и данас пишу говоре својим пашама, па кад главари казују те говоре, они седе у првом реду и хватају белешке.

● Сигурно знате и да Вас сматрају родоначелником неке врсте „крвне освете“ према комунистима. Колико комунистички живаљ у Србији може да рачуна на тачност ових оптужби?

— Ако неко мисли да ће после 9. децембра активисти СПО са ласом јурити улицама и ловити комунисте, упадати у канцеларије и отпуштати — то су будалаштине. Уосталом, зна се ко такве „визије“ протурат. Комунисти су то чинили после рата, кад су дошли на власт, па мисле да ће и други, када дођу на власт, чинити оно што су они чинили. Комунисти су, иначе, увек сами себи једина тачка поређења.

Међутим, ако се плаше за њима омиљену друштвену својину, ту су потпуно у праву. Друштвене својине неће бити, И ТО ОДМАХ. Преко ноћи неће бити Социјалистичког савеза, комитета за ово, за ОНО, неће бити издвајања пара за „плаве возове“, за „Куће цвећа“, неће бити Савета Федерације, Савета Републике, неће бити свих тих институција створених само за набигузе. То ће нестати преко ноћи и биће ослобођене милијарде долара. Оваква комунистичка Србија и њен апарат, скупљи су око 14 пута од једне демократске државе. Уколико би СПО дошао на власт, држава Србија издржавала би само српски парламент и српску владу. Све остало би се издржавало само, укључујући и СПО. У свету је тако нормално. Другим речима, сви људи који немају обе руке, а возе аутобус, метафорично речено наравно, мораће да оставе управљач.

ПРАВИ ЉУДИ НА ПРАВА МЕСТА

● Брину ли вас сопствене способности да организујете живот у економски, социјално и политички разрушеној Србији?

— Бринуло би ме кад би све то пало на моја плећа. Међутим, ја се уздам у нешто друго: одласком

О ЗАКОНУ — БЕЗ ПОГАЂАЊА

Не дозвољавају опозицији да наступи на телевизији и објасни разлога бојкота. Називају нас кукавицама које беже са мегдана. Замислите, њима неко да побегне са мегдана! Тврдим, само пола сата да ме пукне на телевизији да објасним народу о чему се ради, ИЗБОРА БИЛО НЕ БИ! МОРАЛИ би да усвоје 5 амандмана! Ја им кажем: ако нисте кукавице, ако нисте лопови, онда усвојите тих 5 амандмана! То је посао од 3 минута! И избора ће бити!

Ја им кажем: донесите закон који спречава крађу! Оно што су приказали на Дневнику, изненадно тумачење изборне комисије уследило је тек након што је опозиција објавила бојкот. То упутство, опет, нема снагу закона, јер изборна комисија не доноси закон. Тим упутством, осим тога, опозиција се опет држи по страни. И даље не пребројавамо гласове, и даље не седимо у бирачким одборима, не потписујемо записник о резултату гласања, него све то пратимо СА СТРАНЕ. Са које раздаљине питам се, са које стране стола? Зар да будемо срећни што ће сада комунисти НАГЛАС да изговоре резултат? Нећемо веровати док не БРОЈИМО заједно са њима, док од почетка до краја не будемо изједначени.

Уместо да обезбеде часне изборе, они мисле да је довољно да се из вечери у вече ЗАКЛИЊУ на телевизији ДА НЕЋЕ ДА КРАДУ. Иако им Закон то допушта, њихова је ЧАСТ испред Закона?! Е, да се не погађамо: промените, другови, Закон и тиме потврдите да нисте лопови. То се може доказати само тако.

КАРАЏИЋЕВА ГРЕШКА

Један од полуинтелигената и вечитих „такојевића“ је и господин Теодор Анђелић из НИН-а. Није га било срамота да напише како ја „немам шта да тражим на изборима у Србији“, јер ме је „Караџић поразио у Босни“. Анђелић врло добро зна да је СПО бојкотовао изборе и да се та одлука показала исправном. Срби су поражени на изборима у Босни, јер су добили много мање посланичких места него што им по бројности припада.

Ми смо тражили да се у Босни промени Изборни закон, јер је Босна њиме тако подељена на изборне јединице, да су Срби свуда у мањини. Циљ тог Изборног закона је да прикаже како Срба има мање него што их има, а Хрвата и Муслимана више него што их има. Права слика је следећа: Срба је, заједно са Југословенима, око 44 одсто, Муслимана 40, Хрвата 14 одсто, а остало су Јевреји, Цигани, Шиптари и остали. Међутим, ову етничку истину сакрили су избори и Караџић је, приставши по наговору Милошевића на такву поделу и на такве изборне јединице, Босну учинио исламском. На изборима су победили Муслимани.

У Невесињу, наши нису послушали упутство о бојкоту и у тој општини победили су и СДС, и ХДЗ, и Муслимане и комунисте са надмоћи од 80 одсто. Тако би било и у другим местима да нисмо отишли у бојкот.

Није СПО изгубио у Босни, него су Срби изгубили у Босни, зато што СДС није бојкотовао изборе. Караџић је задовољан, јер је добио мало парче погаче. А припадала му је цела.

комуниста бићемо у прилици да најумније, најбоље људе, без обзира којој странци припадају, доведемо на права места. Ја, рецимо, жалим што професор Никола Милошевић, што Коста Чавошки, што Бора Пекић, што Василије Крестић — да их не набрајам даље, нису у СПО. Могу да набројим много оваких имена. Знам лично те људе, знам колико су мудри, колко часни... и таман посла да после победе СПО они не буду доведени на кључна места у овој држави. Ја не могу да замислим српску владу без, рецимо, Косте Чавошког, Николе Милошевића... баш ме брига јесу ли чланови СПО или нису. То ме се не тиче. Ми и не слутимо каквих паметних младих људи имамо, каквих младих потпуно непознатих економиста! Е, њима ће бити поверена економија. Ново вино у мешине нове! У овом тренутку ми би радо рачунали и рачунаћемо на помоћ др Љубомира Маџара. Ко зна данас за професора Слободана Перовића са Правног факултета? Какав је то стручњак за облигационо право! Ми после покојног Мике Константиновића таквог човека имали нисмо, али ће га бити кад оду комунисти! Србија је пуна памети и овде и напољу. Када прави људи дођу на права места, онда је то нада да ћемо нешто учинити.

А када би се сутра, говорим хипотетично, Вук Драшковић као председник Републике окружио на исти начин људима којима се окружио господин Милошевић све самим „евет ефендијама“ и то најгорим, онда би то била катастрофа. Ви знате да римски Папа има запосленог једног чиновника чији је основни задатак да шта год Папа проговори са кардиналима или насамо, пред њим одмах контрира, износи супротно мишљење. Тог чиновника зову „доторе инконтрарио“. А турски султан је имао једног чиновника чији је задатак био обрнут: шта год проговори султан, његово је било да се поклати до земље и каже „евет, евет“ — тако је, тако је. То су ти „такојевићи“ којима се окружују сви комунистички властодршци, а Слободан Милошевић, чини ми се, више него иједан од 45. године, Вук Драшковић би се окружио људима какви су „доторе инконтрарио“. „Такојевићи“ не би смели привирити ни близу!

● Да ли би у Вашој новој власти било неког истакнутог члана Социјалистичке партије?

— Вучете ме за језик... Ево, рецимо, тај господин Драган Томић, директор „Симпа“ у Врању. Тачно је да је добио налог од Милошевића да отрчи у Врање оног дана када сам ја био доле и да закључава! У пет поподне радници су били закључани и ми смо на митингу поздравили затворенике из „Симпа“. Баш тим речима! Са друге стране, тај „Симпо“ нешто значи. Ипак то није хидроелектрана Завој и, ако опет није у питању нека подвала са чињеницама, не би било никаквог разлога да Драган Томић буде померен са свог радног места. А то, што је закључавао раднике, убеђен сам да то није његова жеља и воља. То је ултиматум. Бог те пита чиме су

ИНТЕРВЈУ

га све уценили, чиме су му запретили. И њему је вероватно речено да „другог круга бити неће“.

Међутим, можда људе интересује шта ће бити са онима попут професора доктора Дејана Миловановића, редовног професора Рударског геолошког факултета у Београду и, рецимо, др Петра Радичевића, итд? Ево факсимила њиховог научног рада објављеног 1982. године у билтену „Рударство, геологија и метали“ у броју 33. тог билтена, а наслов њихове генијалне теме је „Утицај мисли и дела Јосипа Броза Тита на развој минералне економије Југославије“. Овакви — напоље!

● Ко још напоље?

— Свако ко не уме најбоље да ради оно што треба да ради.

● Како би Ваша власт оцењивала нечију споробност?

— Чујте, дипломе не треба обезвређивати, априори проглашавати принцип „не интересују нас дипломе“. Али, треба и дипломе проверити. Ево, један је дипломирао на тему „Допринос идеја Социјалистичког савеза развоју Плава и Гусиња“! Али, када би човек фетишизирао диплому, Добрица Ћосић не би могао да пише. Са друге стране, држећи се дипломе, овоме генију Миловановићу који је због оваких научних радова био и председник Градске конференције ССРН Београд требало би дати предности у односу на Добрицу Ћосића.

● Хоћете ли заиста, као што сте изјавили на телевизији, ревидирати све дипломе?

— Па, то нећу да радим ја, али не верујем ко би нормалан имао нешто против тога, барем због достојанства и части српске науке. Сећам се једне књиге која ми је промакла и нисам је више могао наћи. Видео сам је у излогу Кнез Михајлове, а наслов гласи „Друг Тито и слепи“. То је, као што видите, универзална књига и данас можете слободно ставити „Друг Слоба и слепи“. Садржај сигурно неће изгубити на значају. Знате, друг Тито се не мења у падежима, него у људима.

ГОРБАЧОВ НИЈЕ МИЛОШЕВИЋ

● Пре годину дана било би незамисливо да се овако говори о двојици људи које помињете. Шта Вам улива снагу?

— Срби морају да схвате да се демократија не поклања. Све, почевши од устава па до избора, све смо МИ МИЛОШЕВИЋА НАТЕРАЛИ. Говорећи прошле године о вишепартизму у Србији, он се грдно прерачунао. Могу само да мислим колико је био срећан кад се појавила нада да ће Љигаћов да смакне Горбачова. То је била шанса за све назадно у Европи...

● А Јељцин? Ко ме он улива наду?

— Јељцин је човек који сад још више у оном демократском и племенитом смислу радикализује Горбачова. Јељцин је онај који на атлетској стази трчи да вуче главног тркача. Мислим да Горбачов треба да иде још брже! Каква перестројка, какво поправљање! Он још болује од поправљања болшевизма, али то треба заборавити, потпуно одбацити.

● Неки мисле да је Горбачов руски Милошевић, нарочито неки уредници београдске телевизије који, говорећи о Горбачовљевим недаћама у Русији, користе прилику да упозоре гледаоце да буду добри према свом вођи.

— Ма каква руски Милошевић! Кад су се нашли лицем у лице, видела се велика разлика!

● Срдачно су се изљубили...

— Па, ту је Рус љубио Србина. Ипак је национална капа преча од свих идеолошких капа. Кад су се срели, Горбачов, председник свих болшевика света, или би бар то требало да буде, ниједном речју није поменуо ни болшевизам, ни социјализам, ни Маркса, ни Лењина у Београду. Али, Милошевићу није било довољно да схвати да треба да одустане од припремљеног говора, него га је избифлао и држао вакеле Михаилу Сергејевичу како је социјализам у експанзији и како је малтене питање дана када ће петокрака да завлада целим светом. Верујте ми, да су Јељцин и Горбачов били овде, на Осмој

седници би били самлевени! Глатко. Можете мислити шта би Митевић радио од Јељцина! То је страшно. Међутим, хидра коју ми побеђујемо у Србији, ипак је звер чија је глава у Москви, а овде су само липци. Е, у Москви њој Горбачов пробада главу свестан да је кренуо нагло, па сада ради корак по корак. Јељцин тражи три корака напред! Можда је тренутак да Горбачов пресече, да ово тактичко врлудање како би задовољио тамошње Драгомире Драшковиће, Мирјане Марковићке, генерале Мирковиће, Љубичиће, „нашу будућност“ — стварно пресече. А ја верујем да се нико не појављује слушајно.

ПРЕДСЕДНИК БЕЗ ВЛАСТИ

● Познаваоци прилика на узаврелој политичкој „кладионици“ сматрају да само Ви имате снаге да срушите болшевику, а онда ћете препустити власт људима који се нису показали много храбри у ова опасна времена.

— Болшевизам нећу срушити ја. Болшевизам ће срушити — болшевизам. „Овове ће само ово докати“, каже Матија Бећковић. Ово што они сада чине, више доприноси њиховом паду, него било која пропаганда СПО, кад бисмо пара за пропаганду имали. Нашу предизборну кампању води, практично, Слободан Милошевић и ми смо му на томе за хвални. Да смо планирали његове политичке промашаје, не бисмо их боље испланирали. Да је он имао политичког слуха, па да је јавно затражио, као шеф српске државе, од Скупштине Србије да се прекине са изборним свињаријама и подвалама и да се усвоје амандмани опозиције, убеђен сам да би његов углед толико порастао у народу, да би победио на поштеним председничким изборима, иако би и тада странка комуниста изгубила. Међутим, могућности није имао, јер болшевик у њему јачи је од политичара.

● У овом тренутку Ви сте повукли своју председничку кандидатуру, али да сте којим случајем изабрани председник републике, чиме бисте почели владавину?

— Први закон од кога не би остало ништа је уставна одредба о овлашћењима председника републике. Шеф државе треба да буде тачка на и, украс, симбол државног суверенитета, неко ко има првенство части, а никако првенство власти. Власт је у народној скупштини, а влада и државни органи проводе одлуке.

● Па какву бисте Ви власт уопште имали?

— Никакву. Какву то власт има председник републике?! Вероватно само у изузетним ситуацијама, да у случају рата буде командант војске... и то само вероватно. При томе мислим на демократско друштво, какво само и може бити у Србији. Јер, велико је питање колико бих дуго био председник Републике.

● За то време мораћете некако да санирате катастрофалну српску економију и социјалу. Како ћете пронаћи пара за нову Србију?

— Паре су ОВДЕ, а има их и напољу. Али, неће нам их нико дати ни од Срба ни од пријатеља све док је звезда петократна у Србији. Нико нам ништа неће ни веровати.

СТАНОВИ БЕЗ ОТКУПА

● Хоћете ли и Ви расписати зајам?

— Боже сачувај да се Србија из невоља вади зајмовима.

● Шта ће бити са овим зајмом који су расписали комунисти и који пропада?

— Богами, ми то враћати нећемо. Зашто бисмо враћали, кад смо још у то доба упозоравали: „Не дајте им, не иде то Србији, то иде комунистима да сачувају власт!“. Молим вас, да би говорио у Нишу, председник српске државе изабрао је радијан дан, истерао и присилио пола Србије да напусти производњу и оде у Ниш, јер му треба вештачки показатељ о његовој популарности које више НЕМА. Замислите колико је пара проћердао у Нишу да би задовољио своју таштину... а пензионери неће прими-

ти своје пензије пред Дан републике, осим ако он ово не прочита, па у инат не отме паре неком другом да би показао како ја нисам рекао истину. Тако он у Србији ради већ дуго, нарочито пред изборе краде од једних да би подмитио друге. А најчешће отима од сиромашних да би дао богатима. Он је на-карадна, српска верзија Робина Худа.

● Ко ће плаћати социјални програм СПО?

— Пре свега социјални програми морају да почињу на јакој економији и јакој привреди. Ми можемо и морамо да у првом тренутку крпимо, да не дозвољавамо да народ скапава од глади, да од много чега значајног одвајамо и гурамо у социјалу, али кад привредни ваљак почне да ради онда ће, наравно, богата привреда почети веома брзо да производи и за богате социјалне програме.

● Обећали сте и бесплатне сахране за најугроженије? Шта ћемо са најугроженијим живима?

— Нормално је обезбедити да Срби умру достојанствено, ако се већ у достојанству не рађају. Други проблем су друштвени станови, јер друштвена својина не постоји. ДРУШТВЕНИХ СТАНОВА БИТИ НЕЋЕ. Биће државних и биће приватних станова. Немојте ми рећи да рудар, портир, возач који је тридесет година радио, већ није зарадио тај јадни стан. Е, уместо да власник стана буде Комунистичка партија Србије, од сада ће бити курир Мојсије Петровић, а ако неко ради 20 година, лако му се израчуна колико је тих 20 година од стана откупио. За остатак ће му бити нешто већа кирија, да би након 10 година био комплетан власник стана. А не сада, срам их било, сетили су се да радници који имају по три милијарде месечно, откупљују те станове, да им још једном изврну џепове.

● Да ли је тачно да Милошевић откупљује своју кућу на Дедињу?

— Господа са Дедиња дала су се у бесомучно откупљивање туђих кућа, туђих спаваћих соба, туђих брачних постеља. Отели су све то '45, али није било њихово. Кад су чули да друштвене својине бити неће, а нису сигурни да ће и крајом победити 9. децембра, односно колико ће им та победа трајати, журе да по садашњим законима претворе у власништво оно што никада није било њихово. Такве куће биће одузете.

● Ко ће се уселити у те куће?

— Онај коме је то и припадало, чија је то очевина или дедовина. Ако нису живи они, живи су њихови наследници. Поручујем: не купујте туђе куће, јер ће вам бити одузете и мораћете наглавачке да напустите Дедиње. И не само Дедиње, већ свако место на коме сте се на тај начин угњездили. Молим вас, ја имам најближег рођака на Дедињу који ће морати да лети!

● Ако желите да одузмете незаконито стечену имовину, а тога вероватно има много, помоћу каквог апарата ћете то учинити?

— Слушајте, међу милиционерима позорницима нема ниједног који има незаконито стечену имовину, нити ће се одузимањем те имовине бавити он. Имовину одузимамо законима, законе доноси На-

ИМА КО ДА ВОДИ СРБИЈУ

Милошевићев ултиматум усклађен је са ултиматумом Брозових генерала. Генерали Кадифевић, Мирковић, Грачанин, прете: Армија ће по сваку цену бранити ПОСТОЈЕЋИ друштвени систем. Шта то значи?

Пошто је тај систем променен у Хрватској, Словенији, Босни и Херцеговини, а мења се и у Македонији, онда Брозови генерали Брозовом војском ПРЕТЕ СРБИЈИ да су одабрали да буде ЈЕДИНА ОАЗА И УТОЧИШТЕ њихове пропале идеје. Најблаже што могу одговорити је: требало би да их је срамота АКО ИМАЈУ ОФИЦИРСКЕ ЧАСТИ. Где то генерали прете своје народу? Њихов задатак је да бране отаџбину споља, ако су стварно генерали. Није њихов задатак ни да оснивају политичке странке у којима је просек старости 84 године. Њихових војних удара Србија се не боји! Војска је на страни Србије и та војска је у Србији. Они иза себе немају НИКОГА и требало би, у њиховом интересу да схвате, да наредбу о јуришу на Србију немају коме издати. Лично им поручујем: седите кући, негујте умуке, примајте пензије милујте мачке са којима се сликате по новинама и повремено свратите у цркву и замолите за опроштај грехова које сте починили свом народу. Не чините нове грехе, јер вам у том случају ништа неће бити опроштено! Има ко да води Србију. Има ко да обнавља Србију. Има ко да води српску војску. Највећи ваш допринос српском народу је да се више ништа не мешате. Шетајте кучиће!

родна скупштина, органи власти морају да спроводе законе у живот. Кад смо недавно у Чачку давали парастос жртвама партизана, послали су десетине милиционера са шлемовима и наређењима да нас бију. Падала је страшна киша. И, након прве три реченице које смо изговорили, они су побацали палице и казали: „Ма, таман посла, ми смо браћа“. Ја вам кажем да је у овом часу најмање 60 одсто милиције на страни СПО. И они су мученици. Замислите кад им се наређује да раде оно што им њихова савест не дозвољава!

ПАМЕТ ИЗ НИША

● Према Вашој процени, шта би вам више одговарало: да budete председник републике, или шеф удружене опозиције?

— Ако бих ишао по ономе што мени лично одговара, највише би ми одговарало да се изолујем. Пара довољно имам од својих књига да живим, рецимо у Флориди и да са стране посматрам шта се догађа. Дакле, оно што мени највише одговара, ја сам се тога одрекао. Али, шта одговара Србији? Србија је на умору од вируса болшевизма, а лека нема док је разара петокрака. Што пре оду, то боље по Србију.

● Комунисти, и поред свега, не показују ни најмањи знак да желе да се повуку. Поготову након говора Слободана Милошевића у Нишу? Како Вам се чини тај говор?

— Он је у Нишу одржао опело демократији. Две седмице уочи избора, шеф српске државе је у својству шефа српских болшевика и српске прошлости понудио дилему: МИ или рат, МИ или ХАОС, МИ или КРВ. При томе је био доследан болшевичком моралу да своје противнике прогласи непријатељима који желе оно о чему је управо он говорио. Гласајте за нас, јер можете остати без главе. Тако је говорио Милошевић.

Непријатељ је онај који га не воли. Човек који нуди будућност, у целом говору није изустео иједну реч која приличи будућности. Најнесрећнији тренутак за српски народ је његова појава на Косову пољу када је изговорио ону несрећну реченицу.

Овај човек, овај апостол Лењиновог Јеванђеља, покрао је све идеје Француске 7. и Академије наука, оскрнавио их и завео српски брод у муљ. Били смо тада 10 година испред сваког у Југославији. Сада смо 10 година иза сваког. Када се појавио Милошевић, када нас је огрејало то „жарко сунце“ са Лењиновог Истока, Европа је за Босну и Херцеговину употребљавала израз „катанга Балкана“. Европа, има годину дана и више, тај израз употребљава за Србију!

● Да ли, након Милошевићевог говора у Нишу и одлуке да бојкотијете изборе, помишљате на употребу силе не би ли противника дозвали памети?

— На ту варијанту, да освајамо власт силом, не желим ни да помишљам. Не дозвољавам да падне иједна српска глава, па макар и по цену велике среће да се Србија лиши Милошевића.

Чујте, постоји варијанта да упутимо проглас месним одборима, за то имамо и времена и могућности, да кажемо: момци Срби, на биралишта понесите оружје, опседните све зграде у којима се гласа и ниједна кутија да не изађе, а да је страже народне пред новинарима не преброје. Постоји та варијанта, али — хоће ли пасти крв? Милошевић ће тада да извади полицију, да извади државу, и потећи ће крв! Мада би и у том случају највећи део војске и полиције прешао на страну народа. Резултат тога биће, по њима, следећи: СПО, „заstraшен премоћу Социјалистичке партије, покушао је да претиме кутије и фалсификује изборе, на шта је државни апарат реаговао тако како је морао да реагује“... Зачас ће он створити војску, извући тенкове, оклопна кола и прогласити ванредно стање колико му је ћеф! Мислим, најозбиљније, да се МИЛОШЕВИЋ НАЈНОВИЈИМ ДОГАЂАЈИМА ТРУДИ ДА ИЗАЗОВЕ ВАНРЕДНО СТАЊЕ. Тако би коначно могао да искористи она ратна овлашћења која су му набили његови уставотворци.

Постоји варијанта и да их савладамо и вероватно би, ми смо јачи, могли бисмо и да их победимо... али цена је УЖАСНА. Нека три гроба освану у Србији — нећу такву изборну победу! Све смрти, сав хаос на душу вожду Милошевићу!

ИНТЕРВЈУ

● Зар би се Слободан Милошевић усудио да примени силу над опозицијом?

— Он ће тући и већ туче. Он обожава ванредно стања. Па погледајте ту НЕЗНАПАЧКУ, БАХАТУ политику на Косову. Ванредно стање — час га има, час га нема. Не зна се ни ко пије ни ко плаћа. Али се зато ЗНА КО БИЈЕ, А КО ПЛАЋА. Нека бију, још је то мања несрећа од несреће да СРБИЈА СКОЧИ НА ЊИХ, да правимо оаде Темнишвар и Букурешт. Нека бију. Ја мислим да ће они ипак на крају пасти под ударцима свога Секуритатеа.

ПИТАЊЕ ЖИВОТА И СМРТИ

● Зашто би постајао разлог за тако абнормално понашање шефа српске државе?

Милошевић види да побеђујемо. То је паника, то је ужас. Пред њим су два избора: или да гурне Србију у рат, или да часно изгуби изборе. ЗА ЊЕГА ЈЕ МЕСТО ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ ПИТАЊЕ ЖИВОТА И СМРТИ. Он врло добро зна, на основу прошлих избора за председника републике, колико је СТВАРНО људи гласало за њега. Он зна да тај број није тако велики, а сада је неупоредиво мањи и биће све мањи и мањи. МИЛОШЕВИЋ НЕ МОЖЕ ПРЕЖИВЕТИ ПОРАЗ.

За мене је место председника републике функција коју бих морао из нужде да прихватим и унапред изјављујем да бих брзо нашао начина да се тога решим и дође неко други. То није мој идеал, јер ја желим више. А више сам имао. Да будем оно што сам и био, најтиражнији писац чија је жеља да буде опозиција, критичка, интелектуална, када на власт дође СПО. Нећу дозволити да се то чедно јаје поквари. Е, то ја желим. За мене питање избора председника републике није питање живота и смрти може, већ питање живота и смрти Србије.

● Шта ће се догодити са Вама уколико постојећа партија остане на власти?

Пре неколико дана, у „Политици Експрес“, мени се директно предочава судбина: или ћу бити ликвидиран, или ћу морати да бежим из земље. Они мени ДИРЕКТНО ПОРУЧУЈУ да после 9. децембра могу да будем ликвидиран, или да бежим из Србије. Е, ја им одговарам: из Србије ПОБЕТИ НЕЋУ, а поготову због Слободана Милошевића никада и ниодале побећи нећу! Па нека чине што су наумили.

● Хоћете ли поручити нешто онима који би најрадије да Вас виде живог, здравог и слободног?

— Никад Србија није била ближе слободи, а да је досегне на лакши начин. Довољно је само да 9. децембра Србија не гласа и слобода је ту. Први пут од Косовског боја победили бисмо не само без иједне капи крви, већ без иједне невине сузе. Све је сада у рукама не српске снаге, већ српске мудрости. Нека Србија спава. Све, све, само да не иде на солило преваре која се зове: њихови избори.

ХОЋЕ ЛИ СРБИЈА ИМАТИ ВОЈСКУ?

Зависи шта ће бити са Југославијом. Не може држава имати две војске. Док постоји југословенска војска, нема српске, али ће можда у склопу југословенског лудила и то замислити. У сваком случају, ми смо спремни на све: што год хоће Словенци и Хрвати за себе, хоћемо и ми за себе. Ако они сматрају да може да буде Југославија са словеначком, хрватском и српском војском — у реду. Створимо је. То чак највише одговара Србима. Ми бисмо у хрватској војци имали трећину своје војске, у босанско-херцеговачкој војци имали бисмо половину своје војске, у црногорској војци имали бисмо 80 одсто своје војске, у српској војци у Србији имали бисмо 80 одсто српске војске, у македонској војци имали бисмо велики број српске војске, па бисмо практично имали неколико српских војки, које би се у једном тренутку, јер то лудило не би могло дуго да потраје, слиле у једну српску војску. Међутим, не разумем зашто нас Хрвати и Словенци терају да стварамо тако велику српску војску.

ДРУГИ ПИШУ МЛАДИНА (ЉУБЉАНА) ЛОВ НА ВУКА

Да ли ће хрчак (Милошевић)
уловити вука (Драшковића)?

Председник Српског покрета обнове, књижевник Вук Драшковић застрашио је комунистички режим Слободана Милошевића.

После силних претњи на Драшковића и његов штаб, који је вршен преко познатог криминалца Жељка Ражњатовића Аркана, Милошевић је кренуо на све или ништа.

Схватајући да ће га Вук на изборима поразити, Милошевић је наложио републичком секретару за унутрашње послове Србије Радмилу Богдановићу да ангажује плаћеног убицу и тако ликвидира свог љутог противника Драшковића.

Извршавајући Милошевићево наређење Републички СУП Србије је дана 18.10.1990. године наложио свом куриру Николи Филиповићу (лична карта број И 21622 — СУП Београд), да на благајни Београдске банке (ББ ДД ГФ Беобанка — 7025459) подигне 200.000 америчких долара на име службеног пута за Марковић Петра (број пасоша: ЦП 182456).

Петар Марковић није радник Републичког СУП-а. Међутим, по налогу републичког секретара курир Никола Филиповић на благајни исте банке подигао је 23.10.1990. године још 1.600.000 долара на име пута Марко-

вић Петра. Овај новац, пише у извештају банке, Петар Марковић може да изнесе из земље.

Остаје нејасно да ли убиство једног страначког лидера кошта 1.800.000 долара, колико је добио организатор убиства Вука Драшковића, да по белом свету тражи плаћеног убицу.

У Републичком СУП-у Србије затечени су овом провалом али не могу да објасне којим се то пословима у иностранству бави српска полиција, па јој треба, „за службени пут“ спољног сарадника ни мање ни више него 1.800.000 долара.

Илустрације ради, наведени износ довољан је да се исплати 3000 радника Републичког СУП-а.

Хоће ли Драшковић бити убијен? У игри су велике паре.

Милован БРКИЋ

Факсимил налога Републичког СУП-а Београдској Банци по коме је Никола Филиповић и Петру Марковићу исплаћено милион и 800 хиљада долара

OBRAZAC 1450
 NOZEMSTVU - NALOG ZA IZVRŠUVAŃE NA DOZNAKA VO STRANSTVO
 A U TUJINI - NALOG ZA IZVRŠEŃE DOZNAKE U INOSTRANSTVU

IMENOVANI 2	NAZIV BANKE - NAZIV NA BANKATA - IME BANKE - NAZIV BANKE BEOBANKA - BEOGRAD	70
7008104	2	7025459

NALOG BROJ
 NALOG BROJ
 NALOG BROJ

4	Dokazati rodbni vezanost iznos u valuti - Da se dokazati po pošti/telefonski iznos u valuti Navedite po rob/telefonski iznos u valuti - Dokazati pošti/telefonski iznos u valuti		USD=200.000,-				
5	U kome - Во ком институту U kome - У ком институту	M. KOVIC P.T.R CP 182456	840				
6	Kod - K3 Pr - K33	BEOBANKA	840				
7	Pre osobe - По особи Na putu - По основу	31. put	710				
8	MAJERNA BANKA - MAJERNA BANKA PRIZNATA BANKA - MAJERNA BANKA	704	704				
9	Zemlja iz koje se može izneti iznos Zemlja od koje se može izneti iznos Zemlja iz koje se može izneti iznos		10				
11	Naziv i adresa pošte/telegrafske stanice - Naziv i adresa pošte/telegrafske stanice Naziv i adresa pošte/telegrafske stanice - Naziv i adresa pošte/telegrafske stanice		<table border="1"> <tr> <td>ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE</td> <td>ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE</td> <td>ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE</td> <td>ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE</td> </tr> </table>	ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE	ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE	ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE	ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE
ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE	ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE	ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE	ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE ROK LIKVIDACIJE				
12	Red. br. nam. Zab. št. imen. Red. br. nam.	KORISNIK ROBE-USLUGE - KORISNIK NA STORNIKE-USLUGATA UPORABNIK ROBE-STORNIKE - KORISNIK ROBE-USLUGE	<table border="1"> <tr> <td>RSUP SR SRBIJ - BEOGRAD</td> <td>7008104</td> <td>USD=200.000,-</td> </tr> </table>	RSUP SR SRBIJ - BEOGRAD	7008104	USD=200.000,-	
RSUP SR SRBIJ - BEOGRAD	7008104	USD=200.000,-					
13	PRIMJEDBA - ZABELEDINA - PRIMJEDBA - PRIMJEDBA Ovlašćenje se NIKOLA FILIPOVIC l.k. br. I 21622 SUP BGD za podizanje efektive Beograd, 19.10.1990.		14				
15	Mesto i datum - Mesto i datum - Kraj in datum - Mesto i datum Mesto i datum - Mesto i datum - Kraj in datum - Mesto i datum		Pečat i potpis banke - Pečat i potpis banke Pečat i potpis banke - Pečat i potpis banke				
16	Šifra valute Šifra valute Šifra valute	840	USD				
17	Na letet Na letet Na letet	820400	1 999 04295				
18	U kome U kome U kome	264	2000 2 040				
19	UPLAĆENO DINARA - UPLAĆENO DINARI UPLAĆENO DIN - UPLAĆENO DINARA		2.116.080,00				
20	BANKA IZ ČIJEG 108. ZDP - BANKA OD ČIJEG 108. NA ZDP BANKA IZ 108. ČIJEG 22P - BANKA IZ 108. NA ZDP		7025459				
21	M. KOVIC P.T.R CP 182456 Mesto i datum - Mesto i datum - Kraj in datum - Mesto i datum Mesto i datum - Mesto i datum - Kraj in datum - Mesto i datum		264/2M Pečat i potpis - Pečat i potpis - Pečat i potpis - Pečat i potpis				

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО
ИМПЕРАТОР СРПСКИ

ВЛАСТ

НЕКА БИЈЕ, ДА ЈЕ ЖИВ И ЗДРАВ!

**Захваљујући пре свега личном
угледу Његовог Величанства,
Србија је много пре 2000 године
остварила завидан бруто
национални производ који је чак
16 пута већи него у Бијафрн и чак
198 пута већи него за
најуспешнијег периода Цара
Душана.**

Била би то велика неправда. И историјска и цивилизацијска. Тек што је успео да се о тешком државном трошку убаци у дечје читанке (у Енциклопедију још није, јер средства од зајма за препород нису била довољна) морао би, опет о државном трошку, да из ње — изиђе. Пошто „он је рођен када и слобода а на понос целог људског рода“, не би се такав издајнички и антидемократски чин допао ни Абориџинима, ни иријанским индијанцима, ни остацима Инка и Маја, јер знају да „кад слободи дођу тешки дани браниће је њени Слободани“. И у то име, дакле, пошто „од слободе и светлости дана светли име сваког Слободана“, Његово (приватно и породично) Величанство Император Српски Слободан Милошевић Последњи одлучио је чврсто да се кандидује за председника Републике на предстојећим вишестраначким изборима.

До последњег тренутка, додуше, одбио је и саму помисао да пристане на такву елементарну глупост, јер се годинама борио против „борбе за власт“, а и ко је још видео императора са црвеном књижицом. Међутим, убедили су га аргументима, и то оним бројчаним, а бројке су, као што и сам НЈВ Слободан Милошевић зна — неумољиве. Подсетили су га, наиме, да је на претходним, такође најдемократскијим изборима, у неким местима добио 92, у неким 103, а у неким и циглих 240 посто гласова. У једном изборном округу било је чак и 617 посто гласова, али су избори тамо поништени, јер се испоставило да је разлика између броја гласачких листића и броја гласова целих — 18. С друге стране, убедили су га да је потпуно безразложна његова скромност у погледу подршке коју ужива у широким и срећним народним масама. Па зар се није на митингу подршке, пре само месец дана, окупило преко 9 милиона људи, пре петнаест дана чак 18,5 милиона, а на задњем и целих 26 милиона. Злуреди су одмах запазили да су барем 5 од тих 26 милиона људи били случајни пропазници, што је чиста пак, јер су то били радници из Фабрике Саблова, који су тек долазили и били мало издвојени.

Насупрот томе, а и снимци то показују, на опозиционим митинзима окупљало се једва десетак људи, углавном чланова породице и пријатеља страначких лидера, и тек којих стотинак хиљада случајних пролазника. Притиснут оваквим аргументима НЈВ Слободан Милошевић није имао куд. Једини његов лични мотив, који је у тој дивеми изгледа, превагнуо, био је чисто пастифичке природе. Видевши, наиме, како разуларена, побешњела, једном речју недемократска, опозиција употребљава јаким милицијским снага да преставаљује народ, како страначки лидери, поготово они самозвани, издају наређења да се употребе шендреци, пиштољи, лисце и борна кола против демократски изабране власти и демократски изабраног народа, НЈВ Слободан Милошевић одлучио је да „нико не сме да их бије“. Јер, ако опозиција у фази рушења недемократских и тоталитарних режима дилем цивилизованог света нуди алтернативу: или ми или рат — имаће рат. Имаће рат, јер мир треба одбранити по сваку цену, а рат и по цену људских жртава.

Међутим, ни самом голорукном НЈВ Сло-

бодану Милошевићу није лако да се гологруд испрси пред оружаним силом бескрупулозне опозиције, без обзира што мир нема цену, па се присећа свих оних тешких борби, које сада неко жели да неутралише. Сетио се своје младости када је у омладинској организацији био потпредседник Душану Митевићу, којег је покушавао да наговори на поштење и здрав разум, а сада му тај узвраћа бљувотинама и разаратом, које ни пас с маслом не би могао да поједе. Напада га на сваком кораку као да је телевизија његова приватна прђија. Сетио се своје прве пацифистичке акције, када је тек дошао да помогне београдским комунистима у очувању мира. Неку шесторицу комунистичких јадника опозиција је свим средствима шиканирала, хапсила, један је чак извршио самоубиство (мада има мишљења да га је опозициона милиција убила) и ко зна како би се све то завршило да НЈВ није ангажовало светску јавност у одбрани демократских тековина.

Па онда она даноноћна борба против борбе за власт комуњара Драгише Павловића и Ивана Стамболића, када је само личним залагањем НЈВ спречено најгоре. Следи несобичан ангажман на Косову, које би данас гарантовано било шиптарско да НЈВ Слободан Милошевић није рекао историјско „не“. Енергичном акцијом исељавање је преко ноћи заустављено, шиптарски сепаратисти су се повукли у мишије рупе, колоне Срба чекају да се врате на стара огњиш-

та, а привреда бележи раст годишње продуктивности од преко 700 посто. Па онда међународни углед у свету, па и код нас. Сви се такмиче ко ће пре да добије статус српског пријатеља, не толико српског колико НЈВ Милошевића. НЈВ Милошевић је чак у више наврата морао да одбије кандидатуру за Нобелову награду за мир, да се његово доброчинство и алтруизам не би схватили као трговање људском несрећом. Не, срећа народа је услов његове личне среће.

Кад је одлучио да распише зајам за препород Србије није ни слутио на шта ће све то изаћи. Срби су, знајући за његове домаћинске манире, за веома кратко време дали толико пара, особито девиза, а поклонили још више, да овај више није знао куда с њима, па их је давао сиротињи у сиромашној партији на власти. А кад су још почеле да пристижу и дознаке од усхићених Срба из Буенос Аиреса, Чикага и Сиднеја, морао је да шаље емисаре лично на ноге дарезљивим емигрантима не би ли их како уверио да више не шаљу. Тако је, захваљујући пре свега личном угледу НЈВ Милошевића, а онда, богами, и његове свите, Србија много пре 2.000 (за кад је НЈВ планирао да Србија постане Швајцарска) остварила завидан бруто национални производ, који је чак 16 пута већи него у Бијафрн и чак 198 пута већи него за најуспешнијег периода Цара Душана. Тиме је НЈВ Милошевић, аргументима бројки, дакле, демантовао све оне провокаторе који тврде да је оних 500.000 гласача, колико их је статистички нестало од јула до ових дана, заправо умрло од глади. Није умрло од глади, него је у време свеопштег просперитета само престало да се занима за политику, особито онда се у политику умешала и опозиција. И, на крају овог паушалног прегледа личних мотива НЈВ Милошевића да се кандидује на предстојећим изборима лежи чињеница да је од 100 посто становника Србије на претходним изборима за њега гласало чак 312 посто, одк је за опозицију било само 65 посто.

Све ово говори само о томе да је бојкот опозиционих странака и повлачење председничких и посланичких кандидата из следећих избора само изборни трик, којим опозиција жели да потре успехе НЈВ и његове свите. Уосталом, њихово одсуство неће се ни осетити, јер не би имали шансе ни против оног незапосленог из Шапца, или оне инструкторке војне из Београда, а камоли против НЈВ. Чак и уз претпоставку да као и до сада отимају паре од свих Срба и преко свих расположивих медија навијају само за своју страначку ствар. Не би им помогли ни сди они бесплатни возови, хиљаде аутобуса, милиони долара дневница и изгубљених радних сати — како би окупили само пар милиона присталица. Јер, колико год окупе они присилно, ми ћемо добровољно окупити десет пута више, један, десет, педесет или сто милиона поштених Срба.

Ето, због тога је опозиција била „присилена“ да се повуче, а НЈВ Милошевић да тријумфално победи. С њим је тако да без њега то више не би било исто. Зато би његово повлачење са сцене, у случају да нису успели да га убеде, била велика историјска и цивилизацијска неправда.

ЗА АУТОПУТ, КОСОВО И ВЕШ-МАШИНУ

Иако су плаћени и преплаћени, стручњаци за рекламу Милошевића и његове партије нису у својим „идејним решењима“ одмакли од времена када су рекламирали Јосипа Броза коме, нормално, није ни била потребна реклама. Док су им из џепова испадале оне силне милијарде за њихове силне идеје, тужни, несхваћени и преплаћени, отишли су код друга Слобе уплашени да ће бити премлаћени. Али, друг Слоба им је у надахнутом говору улио наду у сопствене способности, тако да нису морали да му врате паре.

Међу најозбиљније предизборне активности свих странака спада маркетинг. У преводу: како своју политичку визију најбоље пласирати што већем броју будућих бирача.

Владајућа странка је у том погледу већ предузела неколико радикалних корака:

— жртвовала стари, жестоко компромитовани назив (уз циничне тврдње да власт више није у рукама комуниста);

— широки народни покрет за јединство у Србији присвојила и подредила уским страначким интересима;

— „признала“ културну традицију и пре последњег рата (показујући мало више мудрости од претходника), али и даље прогла-

шавајући натурени социјализам за свевремену политичку традицију српског народа...

Захтеви времена, међутим, подразумевају и један лепршавији али често одлучујући однос према потребама људи. Странке укрштају своје различите политичке концепције и посредно, организовањем забавних приредби, спортских сусрета, излета... Тако је бар у свету.

АСТРОНОМСКИ ХОНОРАРИ

Шта је на том плану учинила Социјалистичка партија Србије, према свим показатељима најбогатија организација у Србији (јер довољно је подсетити се да у себи садржи

ако не чланство а оно засигурно сву имовину СК и ССРН)?

Углавном ништа. Али добра воља је стојала. Помињан је и буџет од 2 милиона долара издвојених за ту сврху. Почетак октобра месеца формиран је у Београду маркетиншки тим СПС, у чијем су се на челу руководства нашли др Владан Штамбуќ, др Нада Поповић-Перишић, Снежана Алексић, Горан Триван и други. Убрзо су око себе окупили више културних и политичких радника. На изради плаката окушао Ратомир Пешић-Ра, уметнички директор ће „Политика“ (познат по афери са СОН-јем од кога је, уз обећање да ће му обезбедити повлашћен простор у „Политикиним издањима, добио више техничких уређаја за репрезентацију које је после продаје колегама). За плакат је награђен са 120 милијарди. Југослав Влаховић добио је 80 милијарди. Јован Риштић, телевизијски режисер, 80 милијарди. Слободан Новаковић, директор Телевизије, 80 милијарди. Милан Пајковић, новинар, за уређивање пробног броја листа СПС „Заједно“ (укинут због катастрофалне продаје) инкасирао је 50 милијарди. Преостали: Радивој Бојичић, Милош Витезовић, Дејан Патаковић, Томислав Петернеќ (однедавно службени фотограф Слободана Милошевића), Звонимир Шимунец, Миша Вукобратовић, Љубиша Ршумовић (води „бочни“ пројекат „Одбрана за заштиту права детета“)... примили су хонораре у скали од 20 до 100 милијарди.

На неколико одржаних састанака изабран је примеран оптимизам. Грађанству приказани чак и бесплатна модна ревије и рецитаторско поподне у пешачкој зони Београдске ограда. Припремљени су писани „материјали“ са оригиналним предлозима: да се организује 2-3 страначка скупа посвете радницима и сељацима који су некако запостављени; да се изради декорација која ће бити минимална а универзална (с симболима: змија и ружом), да се напишу типски говора за посланичке кандидате; да се као модна хит лансирају трегери и шалови са страначким обележјима; да се организују плећка такмичења по Србији, а парови — финалисти да се прикажу уочи избора у Савану, где би се том приликом појавио и Слободан Милошевић; петог или шестог месеца да се објави резултате анкете међу грађанима у случају да је расположење већина на страни СПС; да симпатизери странке и њихови естрадни звездице, као што су Ера Ђанић, Мирослав Илић, Бата Живојинов и други анимирају колеге да учествују на разним промоцијама; да се приволе мис Србије и фудбалери...

МАЛЕ МУДРОСТИ ВЕЛИКИХ ЉУДИ

Али, искрсли су проблеми. „Југоспорт“ је одбио да бесплатно уступи модну ле, колеге су књижевника Ратка Адамовића, у предлогу за учешће на књижевном селу, напосто исмејале. При том, галак у сопственом случају, код омладинаца су ангажовали за обављање претежно селетарско-курирских послова и крвање и спроводе ригорозне мере штедње — првобитно обећаних 50 динара за сат рад добијају 24 динара уз два неплаћена дана — за које им је речено да су их уложили „боље сутра Србије“.

Убрзо, сви ови „експерти“ за маркетинг схватају да су се прихватили ћоравог по-

И БОГ СИЋЕ МЕЂУ ЉУДЕ...

У среду 21. новембра у Нишу је одржан још један „историјски“ скуп, митинг под називом „За Србију, за слогу, за јединство“. Овај на брзину организовани митинг вероватно је требало да послужи као средство за неутрализацију сјајног наступа Вука и његових сарадника на ТВ-у од прошлог понедељка. По речима-режимских новинара силе добра и светлости однела су још једну велику победу над силама мрака и зла и народ је још једном показао за кога је а против кога.

Речено је да је Слободан Милошевић дошао на позив народа /чини се да је само још реч демократија злоупотређавана кроз историју па и данас као ова реч/ овог краја. Колико су се Нишлије укелеле Слобе најбоље говоре исцепани плакати са његовим ликом по нишким трговима а и поруке „добродошлице“ исписане на неким од њих: „Ми те нисмо звали“. Да би обезбедили масовност скупу режимска штампа и ТВ су га данима најављивале и позивале грађане. За истомишљенике са Косова и из суседних места овог дела Србије обезбеђен је специјалан превоз. У Нишу гимназија „Бора Станковић“ скрађује преподневну смену а један новинар добија укор колегијума свог листа јер забога није написао уводник и најавио посету. Скуп се одржава у самом центру града, на Сићелићевом тргу /то овај јунак ничим није заслужио/, иако та локација није предвиђена за страначке скупове. Али, чује се да је друг Милошевић дошао у својству председника Србије. То ме нешто много подсећа на једног друга из савезне владе, на кога српски социјалисти слају дрваље и камење што своје службене наступе користе и за пропаганду властите странке. Узгред речено СПО је свој последњи митинг у Нишу био приморан да држи на градском пољу код техничких факултета, далеко од центра и на месту где су се некад одржавале коњске трке.

Долазак друга председника био је за раднике МИН-а и ЕИ прави празник јер су са њим стигле и њихове жижерне, али ипак дуго ишчекиване плате. Заиста ништа није немогуће када је Он ту. Чак је и Ниш који је током целе ноћи био изгубљен у густој магли освануо окупан сунцем. Тако се ујутру могао чути овакав разговор два временша СПС-овца: „Чак је и небо са нама. Јасно кад нам је вођа к'о бог /и батина, прим. а./ — рече други. Друг Слоба одлази у посету ДИН-у и НИСАП-у колективима који можда

да преостало од она два милиона зелених рвачница треба уложити на њиховог коња који је још једини способан да колико-толико одржи правац у трци ка циљу.

Траже састанак с Њим и ОН их прима. На састанку (затвореном, свакако) у узурпираним просторијама расформираног Градског комитета комуниста друг Слоба им даје нову наду „да они изборе не могу да изгубе“.

Зашто? Зато што „реакционари, антикомунисти, људи који хоће да сруше власт, да изазову крвопролиће, мржњу, хаос, свађу, да брукају прошлост, односно конзервативне, десне и крајње мрачне снаге — коче развој, инвестиције, интеграције и нашу реформу“. За разлику од њих (социјалиста), који неће да дозволе да хиљаде људи остану без посла, јер они имају три велика пројекта: аутопут (који ће повезивати Србију са Европом преко Беча), електрификација Косова, и откуп и инвестирање у нове станове (јер ће људи у новим становима да купују нов намештај, веш-машине и сл. па неће бити нови подстицај српској привредама)...

И наговорише друга Слобу да са тим својим надахнутим излагањем које је њих просто усхитило, упозна и грађане Србије. Встало сте чули у Нишу.

Нишњевску атмосферу међу СПС-овцима најбоље илуструје писмо које је Слободан Новаковић, директор Телевизије Београд, упутно — самом себи! Наиме, Новаковић је у просторијама ГК СК секретарици издиктирао писмо, упућено маркетингу РТВ (с напоменом: за Слободана Новаковића), следеће садржине: „Молимо вас да од архивског материјала којима располагате према приложеном сценарију монтирате два пригодна тв-спота које ћемо користити у емисији од 3.11. приликом промоције странке. Молимо вас да нам доставите спецификацију трошкова за тај спот“

Тако, дакле. Друг Слоба има за противника барабе, кољаче или малоумнике у најбољем случају. За њега опозиција не постоји чак ни као реч. Да ли сте га чули да је некад употребио? Па само ненормални могу да буду против таквог горостаса социјалистичке мисли и дела.

Да ли вам је и даље поређење са Чаушевићем неумесно?

Али, када се ова хистеријско-параноидна димна завеса подигне, чак ће и друг Слободан (коме ни у ком случају не желимо да заврши каријеру попут „највећег сина мушунског народа“) морати да одговори на нека питања:

Колико је коштао митинг у Нишу, укључујући ванредне аутобусе и аутобусе, као и изгубљене дневнице учесника који су се сјелили из целе Србије (што су, ваљда у жељи да се похвале, и званични медији пријавили)?

Да ли у „опредељење за праведне одnose међу људима“ (што се чуло у Нишу) спада и плаћање људима из маркетиншког плана СПС (за необављен или лоше обављен посао у трајању од месец дана) — у износу који представљају двогодишњу зараду многих запослених у Србији?

Зоран ЈОВАНОВИЋ

једини добро послују у пропалој нишкој привреди и чији радници примају личне дохотке од по петнаест хиљада динара, што је за њихове колеге из других фабрика у овом тренутку научна фантастика. Ове друге председник није хтео да удостоји посете, ваљда да их не би узнемиравао у њиховим радним напорима за консолидацију својих банкрот колектива.

О броју присутних не бих овом приликом, јер митингу нисам присуствовао. Ипак чињеница је да је број учесника растао из сата у сат, односно из емисије у емисију. Тако је радио Ниш, који је митинг директно преносио помињао цифру од сто хиљада, радио Београд је већ рапидно повећава на две стотине хиљада, да би грађани своју кулминацију достигли /поступак као у нашим најбољим народним песмама/, а где би другде него ли у дневнику телевизије, фантастичном цифром од двеста педесет хиљада душа. Ипак, на сву срећу, те вечери више није било информативних емисија иначе би бројка вероватно премашила милион.

ОГЛАС

Ако сте талентовани текстописац пошаљите ваше текстове за новокомпоновану и забавну музику. Ж. Н. Агенти који ће Вам омогућити да уновчите ваш таленат. Ваш први корак ка успеху је да копије ваших текстова пошаљете на адресу Ж. Неговановић пост рестант 22400 РУМА остало препустите нама

ОБАВЕШТЕЊЕ

Због великог интересовања Редакција „Српске речи“ обавештава читаоце да располаже са комплетом бројева од 1. до 6.

Комплет или појединачни бројеви могу се наручити уплатом на жиро- рачун број 60801-603-27562 или дебитним бројем 60811-620-128-25731-7495633 или поштеом на телефон 600-222 локал 9979 или на адресу Хотел „Југославија“ соба 879 Земун.

ПОРУЧБЕНИ КУПОН

Наручујем „Српску реч“ број 1, 2, 3, 4, 5, 6. Закружити бројеве које наручујете.

(име и презиме)

(улица и број)

(место и поштански број)

АТОМСКА ИЛИ ФАНТОМСКА СРБИЈА

Нема Југославије! Постоје још само њене границе, а унутар њих готово ништа што је југословенско. Ипак, о распаду земље, по свему судећи, не може бити ни говора. У најбољем или најгорем, како ко то гледа, случају заједница Јужних Словена може само — променити име! О томе ће хрватски врховници и српски комунистички председници лвок постићи споразум. И једнима и другима, наиме, блиска је та страна, тешка и незграпна, али зеленим новчаницама примамљива реч — ВЕСТИНГХАУС!

Дакле, збогом Југословени и доборо Јутро Вестингаусовци!

ТУЋМАН У КЛИН — МЕСИЋ У ПЛОЧУ

Недавно се почело чепкати одакле Туђману толико пара да плати баснословно скупу изборну кампању на којој би му позвидели партијски лидери из најбогатијих земаља. Стигло је у његову изборну касу марак и долара од хрватских исељеника. Ипак, ни то није било довољно. По неким рачуницама његова изборна кампања коштала је више од 3 милиона долара. Сувише су то велике паре да би се преко ноћи могле скупити од исељеника. Ко је, онда, платио Туђманову изборну кампању?

Готово неприметно је, у хушкачки настројеној Туђмановој кампањи против Србије, прошло његово велико обећање да Хрватска више неће од Србије увозити струју, јер је — српска?! Имаће, обећава Туђман, Хрватска сама довољно енергије. Како? Да прегради Саву и потопаи Славонију све до Кумровца? Или да још једном прекопа Истру и извади последњих 200 грама лабинског угља? Учинио је Туђман једино што је могао — обећао је изградњу нуклеарки!

И ту је клупко тајни његове изборне победе почело да се одмотава. Из прашице су извучени планови за градњу Кршко II и Кршко III. Као и за атомски првенац Кршко I Вестингаус би требао дати сву потребну опрему и стручњаке. Али, не и — само то! Јавна је тајна да, не само Вестингаус, већ и сваки други произвођач нуклеарки за склопљени посао даје провизију од 20 до 30 одсто вредности нуклеарке. Цена једног атомског постројења за производњу струје није мања од 6, али се креће и до 12 милијарди долара. Лако је онда срачунати колика је онда провизија. О стотинама милиона долара је реч. А Туђман је најавио градњу, не једне, већ две нуклеарне централе. Бесмислено би, наравно било тврдити да је г. Туђман одмах од Вестингауса за своју изборну кампању купио на стотине милиона долара. Толико се добија тек приликом потписивања уговора о градњи, али се аконтација од пар десетата милиона долара узима — одмах! Услов за узимање аконтације од Вестингауса Туђман је брзо испунио: најавио је да ће уместо „српске струје“ Хрватима светлети струја на атомски погон. Други услов је испуњен тиме већ што је Туђман победио на изборима и тако дошао до могућности да Вестингаусовим челницима својим парафом потврди свечано да градња може почети. Није испуњен само трећи услов: да г. Туђман јавно својим бирачима каже како их је и по којој цени продао. Мо-

Је ли могуће да су Туђман и Милошевић заједничким снагама продали Хрватску и Србију?

рао би ускоро хрватски Врховник да каже када ће и где започети градњу атомских централа. Уместо тога из његовог кабинета стижу демантији да је све то „гнусна лаж“ и да Хрватској врховничкој власти не пада на памет да гради нуклеарна постројења. Нв несрећу г. Туђмана, само неколико дана након демантија његовог кабинета, други хрватски врховник и допредседник Председништва СФРЈ Стипе Месић изјављује како ће Хрватска новим нуклеаркама ући у атомску еру. Тако је на најбољи начин демантовано свог шефа и хрватског врховног поглавицу др Туђмана.

НИСМО СРБИ, АЛ СМО БРАЋА

Брзо би се хрватска нуклеарна брука над Хрватском стишала да њена усковитлана атомска прашина не пада — у Србију. Гле случаја!

Као, не тако давно у Хрватској, уочи њихових избора, и у земљи Србији пред Милошевићеве соло-изборе прича се први пут од како је српског рода и порода о градњи нуклеарних централа. Нема Србија много шта, али бар струје има. За наредних пола века. И за себе и за друге. И слепцу је јасно да Србији не треба атомска струја, али је исто тако јасно да нашим политичким слепцима требају свежи зелени долари. Не зато да би, као др. Туђман платили изборну кампању. Милошевићевом Врховном штабу то не треба. Они ће, било како било, од осакатене српске привреде узети тих три-чавих пар милиона долара кад год им се прохте. Паре и то зелене и свеже требају им за ново плаћање социјалног мира, за ново животарење српских привредних гиганата на стакленим ногама и за покриће великих рупа у девизном зајму да би опет, по ко зна који пут, онако накомтрешени Милошевић изашао пред беспослене раднике да им обећа, након три године обећавања, бољи живот који још, ето, није стигао, али стиже већ — мало сутра!

Много је каменчића у градњи нуклеарки у Југославији разасуто, па је тешко све их склепнати и од њих склопити мозаик. Ипак, треба покушати. Зашто је, на пример, друг Милошевић направио чистку директора и менаџера најуспешнијих српских фирми. Такву чистку чак ни покојни Броз није успео да спроведе сахрањујући политички мртвог и демократски врло живог Марка Нинковића. У Милошевићевим директорским чисткама поред легендарног (замислите живог човека који је силом Милошевићевих прилика отишао у најбољој пословној кондицији у легенду) Микија Савићевића из Ге-

некса, са директорских фотеља отишли (нису отишли већ једноставно збрисани) да их није ни било) многи други успешни пословни људи. На Савићевићево место требао је доћи нико други него Зоран Тодоровић Кундак, дечко који обећава, мафијаш, 8. седнице српских комуниста који је послао лажне телеграме подршке Милошевићу његовој борби за власт и превласт. Скупљен Кундак наплатио своје услуге. Сменио Савићевића, али до његовог места није доспео. Ипак, Милошевићу у учинио огромну услугу. Паметне и због памети непослушне директоре успешних српских фирми снимио је и њихово место довео своје људи. Један од њих је и Боро Милошевић. Рођак је брат Слободана Милошевића. Браћа јер али Срби нису. Боро је црногорски кадик, па би лепо било чути како се црногорски кадровик нашао на месту челника Инекса уместо дотадашњег директара који је страдао у Кундаковим чисткама. Камуфлирани (не)могуће мозаика склапају се и овде. Милошевић бр. 2 је, гле случаја још једном, јаступник Вестингауса за Југославију заједно са др. Богданом Маглићем из Америке. Још једном — гле случаја! — др Маглић, Вестингаусов трговац, брани интерес Срба у неком самозваном српском лобу у Америци, а по Србији продаје Вестингаусове централе. И последњи пиљар на пиљаци добро зна да било какве трговине, па и карнавала, била и политичко-атомска, неће без обостраног интереса! Једино то не зна крајњи купац коме се смрдљива роба продаје. Тај купац овог пута, као и много пута до сада је — српски народ.

Нашли су се тако и Туђман и Милошевић у истом строју. Оба господина и друга трговали су на светској пијаци и за јефтине паре продали сопствене народе. Још су при томе и снизили цену. Као да цене уште може и бити. Заборавили су, међутим, Врховник и Председник, и друг и господар два Вестингаусова ока у глави, да њихови народи нису за продају. О г. Туђману одлуче господа под шаховницом. О њима вим је главама реч.

Што ли ћемо, како ли ћемо са нашим главама. Трговали су и до сада српски војди главама, али свињским, а не људским херојским. Ево, први пут нас продају на вепрове. Са албанским споменицама и крвава рађорџевим звездама обешеним не само прсима већ на њушкама.

Такво понижење ни Броз није стигао да нам приреди. Мртав је Броз, али је, очигледно остало за њим „бронзо доба“. Брозова комунистичка зараза, самохвалисање, самодовољност подвале и намештање изборних правила, љепота порока убијања достојанства и људске страсти, сахрањивања памети и свега што од ума потиче — није сахрањено!

Није остало много избора за српски народ. Разапет на стуб сопственог срама што је још једном веровао коме се веровати није могло, преостало му је једино да не гледа за сопствену смрт. Српске комунистичке камиказе ће то, ипак учинити.

Остали Срби — неће!! Није им толико стало, као и увек до сада, до њихових глава. Глава им није важна.

Важна је — Србија!

Жарко РАЈКОВИЋ

ТРГОВИНА

или с
ни ка
пеш
мес
Тод
фија
пис
ићу
упо
ио
је д
ром
пуш
сма
људ
ође
а јес
адр
ого
пни
а кој
аме
и да
и јед
тави
Ам
Ма
рес
оби
инг
пиф
та ма
нем
е з
роб
го пу
леви
пре
ути
су н
уов
им,
ди
хос
Не
иже
иши
во
им
ка
ка
на
о да
ите
ко
амо
рни
јан
аме
хре
на
шт
ни
таса
ичке
ице
гла
ИТ

Шећераш или сладосуца: Господин Слободан Милошевић

ПИТА ОД ГОЛМАНА

или: још мало о онима који чувају баук комунизма од Европе

Огромна дворана Сава Центра била је премалена да прими све большевике, који су дошли на „бал комуниста“ — Промоцију Савеза комуниста — покрета за Југославију. Преко 500.000 година комунистичког искуства слило се те вечери на једно место, у тополошки центар главног града Србије и Југославије, не би ли од ничега направило не-

Пи има ко да плати: Здравница новој партији

што, односно од Метузалема „партију наше заједничке будућности“. Није, међутим, то проблем, јер у „покушају демократије“ чак ни онима чије је време одавно прошло није забрањено да, макар и о државном трошку, искажу намеру да (поново) завладају онима

чије време тек долази. Проблем је у томе што је у ту намеру бесправно и бескрупулозно уложена наша заједничка, значи српска, оружана сила и дата у руке и онима, који комунистички принципијелно пре подне мрзе себе а после подне цео свет. Другим речима, понуђена је и онима, којима је фалило још само оружје за масовно уништавање па да дефинитивно заокруже свој голготски доживљај комунизма..

ШАПТАЧ СА ЕПОЛЕТАМА

Није потребно и овом приликом нашироко објашњавати како је до тога дошло. Почело је логичним и исфорсираним крахом 14. ванредног конгреса СКЈ, у који су нарочито српски большевици уложили сву своју негативну енергију, финансирану последњим залогацима народа које му није остављено право на избор. Једини циљ је био задржати неометану власт над српским народом, али и над оним народима, који су некако право на избор ипак „добили“ и, видели смо како — искористили. Испоставило се да комунисти држе до заједничке идеологије колико до децјег испљувка уколико им не обезбеђује „националну власт“ па су се пред очима милиона срећника развили у маниру холивудске бурлеске. Тада је по први пут након рата „партија будућности“ показала јавно како ту будућност замишља. Том приликом је „легитимни заступник српског народа“ г. Слободан Милошевић покушао да објасни да комунисти „може и без оних којих нема“, али се по ко зна ко пут, и пре и после тога, прерачунао. Испоставило се да оних „којих нема“ има много више него оних којих „има“. (Зар треба помислити да су Срби само они који су комунисти, односно социјалисти?!). Епилог фарсе био је некакав Одбор за демократски и програмски преображај СКЈ, којем од самог почетка нису присуствовали Словенци и Хрвати, док су Босанци и Македонци свраћали само на „информативну кафу“. Међутим, комунизам по дефиницији није оно што је јавно, него оно што је тајно, дакле све. Видевши да „регуларни“ комунисти слабо воде „ствар“ на комунистичку сцену ступа главни шпатач, топчидерско-генералско-дедињска елита, те снагом аргумента ауторитета и, по логици ствари, оружане силе у свом поседу, заправо суспендује поменути комични Одбор и преузима иницијативу. Тачније речено, иницијативу преузима неколико активних и пензионисаних генерала попут Вељка Кадијевића, Бранка Мамуле, Стевана Мирковића, Божицара Грубишића, Симеона Бунчића, Данета Петковићког, Станета Бровета те уз асистенцију неколицине архивираних „службеника народа“ попут Раифа Диздаревића, Петра Градина, Лазара Мојсова и других — формулацију „платформу“ „нове“, „Југословенске организације“ „партије будућности“ — Савеза комуниста — Покрета за Југославију. Међутим, да свар не би била „сумњива“ и да наивни не би рекли како се ради о „војно-комунистичком пучу“ у формални Иницијативни одбор (вероватно) не улази ни један од поменутих, уз опет формални алиби да су

њему само три војна лица, неважна по „именима“. (На промоцији СК-ПЗЈ генерал Стеван Мирковић „признао“ је да је „нама старима место у позадини“, из „младих“, како им, ваљда, не би сметали док они хрле у светлу будућност). Интересантно је да, и поред очигледног занимања и инсистирања новинара, ни пре, ни за време, ни после промоције странке нико није хтео да „призна“ састав Иницијативног одбора као да се (да ли се?) ради о супертајном конспиративном телу са посебним, свакако тајним, надлежностима у одбрани, свакако тајних, „посебних друштвених интереса“. Они оптимистичнији били су склонији уверењу да је оваква абнормална дискреција пре покушај да избегне компромитовање Одбора и пре него што је ствар кренула, јер мало је оних који би јавно залегли за нешто што је део опште пропасти.

М.М. НА САВЕЗНОМ НИВОУ

Међутим, ако се занемари онај део промоције странке, на који странка има демократско право и који се тиче ње саме, уз претпоставку да генерали Југословенске народне армије, па макар и комунисти, уопште имају право да се на овакав начин „тичу сами себе“, на сцену испливавају бројна судбинска питања, која задржу у права других. Поменућемо само нека. Остала је јавна тајна (одмах питање — зашто је то тајна?) да је један од чланова Иницијативног одбора, или барем његов уважени активиста, и гђа Мирјана Марковић, стицајем околности законита супруга г. Слободана Милошевића. То што је супруга г. С.М. њена је приватна ствар, али је њен животопис поприлично јаван, у извесном смислу чак и државотворан. Најмлађи редовни професор Београдског универзитета, уважени „марксиста“, већ десетак година члан углавном идеолошких комисија Универзитета и Градског комитета СК Београда. (Они којима је то чест шлагворт нису ни свесни „реалности“ поређења њеног стручно-професионалног и политичког статуса са својевременим статусом Елење Чаушеску у букурештанској варијанти комунизма). Многи сматрају да је долазак г. Милошевића на чело београдских комуниста њена заслуга, али знају да је готово целокупна идеолошка кадровска структура на Универзитету, у Граду, па и Републици „воља њена“ или оних које је она опумоћила. Највећи део српских делегата у Савезној скупштини (особито оних из Београда), у Републичкој скупштини и другим органима којима је идеолошка аласт, а о Београду и Универзитету да се и не говори, део је кадровске комбинаторике њене и њених епигона. При томе је свака дискреција апсолутно зајамчена, а конспирација први и последњи методолошки мото. Оличење њеног „правог избора“ свакако је чувени Зоран Тодоровић, које му је потпуно свеједно да ли тероризирао народ или преливао нафту, и који је, каквог ли случаја, био такође (заједно са г. Марковић) на промоцији „нове“ странке. Једном речју, људи који треба да реализују њене замисли су или интелигентни бескрупулозни полтрони, спремни на све и свашта, или апсолутни медиокритети — егзекутори, такође спремни на све и свашта. У сваком случају, ако су кадрови главна ствар која се види или, боље речено, осети на кожи (обично на шилку), оно што се не види садржано је у једној јединој њеној реченици са свим практичним и теоретским импликацијама: „Промена продукционих односа је, разумљиво, могућа, али о томе у каквом ћемо продукцијом односу живети, односно да ли ћемо живети у социјалистичком или неком другом друштву, нећемо одлучити кроз дискусију и гласањем. Југославија до социјализма није дошла дискусијом...“ (НИН, 8. 10.

1989.)“. Па, према томе, Југославија без социјализма не може остати дискусијом! Ако су сада јасније претње г. Милошевића: или „социјализам“, односно Социјалистичка партија Србије, или грађански рат, онда ће бити јаснији и значај функционисања гђе Мирјане Марковић у врху „генералске“ странке. Иако су, наиме, добронамерни посматрачи дали за право супрузи председника Републике да не буде у мужевљевој странци, они који су пробали њихове заједничке породично-општенародне рецепте знају да је сваки случај искључен, а да чак и у случају „случаја“ г. Милошевић преко своје виспрене супруге „аутоматски“ добија велики број акција не само у „новој“ комунистичкој странци, него и у будућем вишестраначком савезном парламенту, у који поменута странка има намеру да на велина врата ускочи. То практично значи да г. Милошевић за своје интерне, српске потребе, чак и без теоретски могуће коалиције СПС и СК — ПЗЈ обезбеђује „војну подршку“ и то методама г. Марковић, који су већ описани. Стога прича о њиховом „идејном неслагању“ само замаглаје очи лаковернима, а г. Милошевићу (не) планирано додаје фактор силе, која му ипак мања у одржању личне и кастинске диктатуре. Међутим, ако се од брачног пара М—М таква политикантска вратоломија можда и могла очекивати, чуди пристајање Армије на све то. Поготово ако се има у виду да је гђа Марковић искрено за социјализам, без обзира колико се то некоме допало или не, а г. Милошевић искрено за себе. Истоветност метода ову дистинкцију не може да избрише.

ОРУЖЈЕ МАЊИНИ

Могуће је дочарати и мотив Армије, боље речено њене остареле бољшевичке врхушке, да се у ова смутна времена понесе као дезоријентисани клинац. Могуће је то чак и „оправдати“. Педесет година чисте идеологизације није могуће однети „као руком“. Није могуће ни уверити преко ноћи Титове школарце како је логично да све што су до сада „из политике“ научили — забораве. Талог комунизма претешко је бреме да би се једним потезом здравог ума растеретила притиснута свест и савест оне гомиле официра и подофицира, којима је свакојака па и идеолошка стегв део свакодневног живота. Уосталом, „какав би то официр био кад би се преко ноћи одрекао онога што је љубоморно чувао годинама и деценијама!“. С друге стране, армијски допринос буџету ЦК СКЈ готово да никада није силазио испод половине тог буџета. Стога је могуће наћи разумевања за потребу

КОМУНИСТИ

Армије да „уложена средства“ под фирмом легитимног револуционарног, идеолошког и правног наследника СКЈ некако „поврати“, а уз помоћ „нове“ странке можда и још једном оплоди. Међутим, морални и материјални мотиви су једно, а државно-политички нешто сасвим друго. Док, наиме, на целом југословенском простору комунисти готово да беже главом без обзира, а они који не беже курвински мењају имена, и док одсвакуд стижу захтеви за неодложном и безусловном деполитизацијом Армије, ова не само да комунизам не повлачи из званичног јавног оптицаја, него га још и оплемењује цивилним иноваторима и провереним сталинистима. Свесно превиђајући да деполитизација није исто што и капитулација Армија се „интерном званичном идеологијом“ приклања „огромној“ мањини југословенских грађана тврдећи при томе како јој је једини циљ Југославија, заједништво и мир и спокојство свих. То што за „Југословенство“ апсолутно није неопходно да све гледа комунистичким очима (на против) и мери комунистичким критеријима говори у прилог тези да Армија не жели да буде армија свих грађана, без обзира на политичка опредељења, него само њиховог комунистичког слоја. Или, барем, да има намеру да од некомуниста поново праи комунисте. Додатни проблем, можда и главни, јесте чињеница да је Армија једној компромитованој идеологији, у сваком случају „мањинској“, заправо ставила у службу и снагу оружја, односно аргументе оружја. Лаици ће рећи и да СК — покрет за Југославију не чини само Армија, али у партији којој је армија „окосница“, како је то речено и на промоцији странке, сви остали, макар колико били (мало)бројни, ипак чине само цветни аранжман.

До пре пет или десет година овакав гест армијске врхушке био би „нормалан“ и „патриотски“ чин. Данас ова и оваква партија представља латентну претњу демократији и опасно навијање за оне којима је истекао рок употребе. Овако ће бити само „аргумент више“ појединачним комунистичким кликама, попут оне српске, а Југославија ће нужно остати у другом плану. Мимо свих залагања. Уосталом, „партија будућности“ треба да окупи људе будућности, а не људе прошлости. Они који су на промоцији чинили огромну већину своју будућност су доживели пре четрдесет или педесет година.

Ана БОРКОВИЋ

Младост и будућност Србије: са окривачке Скупштине СК — ПОКРЕТ ЗА ЈУГОСЛАВИЈУ

ПРОДАВАЊЕ МАГЛЕ

Телевизија је 19. децембра, коначно, уступила својих 90 минута Српском покрету обнове. Митевићеву варку да по сопственом сценарију усмери ток представљања СПО, одлучно је, пред запањеним водитељем, пресекао Вук Драшковић, рекавши да ће он изложити нека своја виђења на начин информисања „Политике“, „Политике експрес“ и ТВ Београда и по цени да емисија буде прекинута. „Ви нас већ девет месеци представљате као странку лудака, кољача и оних који воде Србију у крвопролиће“ — рекао је Драшковић, — и ми имамо бар сада право да кажемо јасно и аргументовано да лаже господине комунисти“.

Све се то догађало после његове беседе која није оставила равнодушним чак ни сталне читаче Миновићеве штампе ни гледаоце Миновићеве телевизије.

Вук Драшковић је, затим, изнео фрапантне цифре којима грађани Србије финансирају непостојеће друштвенopolитичке организације. Реч је о милионима долара који се неконтролисано одливају а с друге стране, на стотине хиљада радника налазе се пред отпуштањем као технолошки вишак или прима минимални доходак који вређа достојанство човека.

Лидер СПО је посебно подвукао да су људи несрећни када им умире члан породице, али су још несрећнији када се суоче са истином да најмилијег не могу да сахране на начин којим је он то заслужио и како они желе. А сам... би се изузела два милиона и сто два... ст хиљада долара, колико кошта изд... вање „Меморијалног центра Јосип Броз... то“ овакве породичне драме би се разрец... ле.

За телевизију је било значајније да објасни гледалишту да не постоје доктори наука који су радове писали надахнути Брозовим мислима и да је хидроелектрана „Завој“ препуна воде, него ли да демантују докле ће бољшевици пунити своје касе за потребе својих партија, савеза и удружења, авиона, плавих возова, резиденција, вила и ловишта.

Узгред, Вук Драшковић је поменуо и небулозне докторате које су стекли појединци на тему „Титових мисли“ а затим и о пуштању у рад, од стране господина Милошевића, хидроелектране „Завој“ која нема економског оправдања јер је већи део године њена акумулација празна због незнатног дотока воде.

Емисија представљања СПО завршена је речима познате драмске уметнице Љилане Лашић, „да ни једна мајка не рађа дете за рат“, да их рађа за одбрану отаџбине и мир у којем ће владати „памет, марљивост и стручност“.

И док су се сабирали утисци о изложеном програму и циљевима Српског покрета обнове, Телевизија Београд похитала је да саопшти како није нико докторирао на „мислима Јосипа Броза“, те како је Хидроелектрана пуна воде, уз позив Вуку Драшковићу да посети завојско језеро и лично се увери у тачност овог саопштења. (Узгред, један духовити Пироћанац рече да је и то делимично могуће, али под условом да се сви чланови СПС, пре Вуковог доласка, колективно помокре у дотично језеро, не би ли му подигли ниво до сношљиве економске рентабилности).

Телевизији је, дакле, било значајније да саопшти гледалишту о непостојећим Титовим докторантима и оправда Милошевићеву завојско чедо, него ли да се осврне на изнете податке о издацима више стотина милиона долара за рад разних бољшевичких партија, савеза и удружења, авиона, плавих возова, резиденција, вила, ловишта и свега другог што је красило и краси олигархију на власти.

Поводом реченог Митевизијског демантија, на адресу „Српске речи“ стигло је писмо Др Дане Ропигић. Текст овог писма гласи:

Господине уреднице,
Дошла сам до елабората у вези базена Пирот, који је 1987 год. сачинио Завод за заштиту здравља Србије, а на основу обавеза из уговора са „Енергопројектом“ још из 1984. год.

Завод је јасно уочио све могуће ризике изградњом хидроцентрале, штетне по здравље људи, одређене је требало отклонити пре пуштања у рад (да ли је то и урађено, према наведним ризицима, треба про-

Више муља него воде: из елабората о квалитету и количини воде завојског језера.

NERAVNOMERNO DOTICANJE

Doticanje vode u bazene za vodosnabdevanje biće uglavnom noću, a najveća potrošnja danju. U bazenu dolazi do taloženja materijala koji načešće sadrži veće količine toksičnih sastojaka. Moguće je nagomilavanje opasnih materija, kao što su teški metali, naročito olovo, gvoždje, mangan, niki, organske materije biološke prirode, kao i sintetske organske materije i pesticidi. Nagomilavanja u mulju su moguća i pored krajnje nemerljivih količina u samoj vodi.

Količine istaloženih opasnih materija mogu biti u višem obimu od dozvoljenih i od onih koje su utvrdjene u vodi.

Nejednako priticanje zahteva rešavanje ravnomernog zahvatanja.

70-000-0013635	VAZDUHOPLOVNI SAVEZ SRBIJE	* BEOGRAD *	246.897, 30
70-000-0013636	BEOGRAD-AERO KLUB	* BEOGRAD *	36.175, 60
70-000-0013632	SAVEZ FRIZERA JUGOSLAVIJE	* BEOGRAD *	7.755, 50
78-000-0013705	GRADSKA ORGANIZACIJA CRVENOG KRSTA BEOGRADA	* BEOGRAD *	283.936, 65
75-000-0013710	CRVENI KRAST SRBIJE-OPSTINSKA ORGAN. CRVENOG KRSTA STARI GRAD	* BEOGRAD *	1.089.584 USD
73-000-0013726	UDRUZENJE UNIVERZITETSKIH VASTAVNIKA I DR. NAUC. RAD. SR SRBIJE	* BEOGRAD *	10326 16.793, 37
77-000-0013747	SKS ORGAN. SK U BEOGRADU GRADSKI KOMITET	* BEOGRAD *	1,2 милиона долара 11.244.310, 00
72-000-0013752	OPSTINSKA KONFERENCIJA SAVEZA SOC. OMLADINE STARI GRAD-PREDSED.	* BEOGRAD *	22.713, 30
75-000-0013768	SAVEZ ETNOLOGSKIH DRUSTAVA SFR JUGOSLAVIJE	* BEOGRAD *	12.596, 33
75-000-0013773	SLAVISTIČKO DRUŠTVO SRS	* BEOGRAD *	3.380, 20
73-000-0013789	PLANINARSKI SAVEZ JUGOSLAVIJE	* BEOGRAD *	115.375, 10
73-000-0013794	MARKO DREŠKOVIĆ-STRELJAČKA DRUŠTVO	* BEOGRAD *	2.941, 20
74-000-0013801	MUZIČKA OMLADINA BEOGRADA	* BEOGRAD * UGASEN	

верити!), а и упоредити са садашњим стањем. Такође је утврђено да базен нема капацитет воде, с обзиром да ће радити само ноћу.

Сматрам да треба наћи могућности за контакт са „Енергопројектом“ на основу овог елабората, јер су контакти са Заводом, односно са др Антићем непрепоручливи и неприхватљиви, с обзиром, да је то комунистички послушник и слуга (недавно је изабран и 5. пут за директора, као такав), као бољшевик, велики Милошевићевац (претходно љубио скуте Дражи, Ивану и Градском комитету).

Поред свега, одређена служба Завода није могла дати зелено светло за хидроелектрану, што се ево да видети, мада је Антић и ту тражио компромис, да се не замари.

Иначе, сазнала сам од људи који су радили на изради елабората, да је послушни сеоски учитељ, комуниста био шеф градилишта хидроцентрале, која се уствари градила 20 година. Сада је тај и директор хидроцентрале.

Воде нема, то је истина. Нема је довољно над земљом, ади је спроведена мрежа канала испод земље, да би се вештачки пунило језеро, колико толико за прикривање промашене инвестиције.

Уствари, направљено је језеро као превентива, да не дође до поновног клизишта, као што се десило пре 28 год. када је читаво село савњено, а не никако за потребе електричне енергије, како се наводи.

„Пуном паром“, како кажу и лажу комунисти, централа и не може све и да хоће да ради, јер би вода из Нишаве у (коју се улива вода из језера које прави река Височица) у том случају све поплавила. Кажу стручњаци, ти наводи су не само смешни него апсурд.

Све је ово само комунистичка фарса коју треба доказима побити.

Све што будем сазнала на мени доступан начин, верујте, бићете на време обавештени.

И још нешто, речено ми је, да се 21. 11. 1990. г. (среда) ујутро, између 7 и 8 часова, на другом програму Радио-Београда огласио један од инж. под пуним именом и презименом, да је Вук рекао истину и да је он, један од она два инж. који је докторирао на теми „Улога Титове мисли на развој црне металургије“, па се и то може утврдити, зар не?

До сусрета или следећег јављања срдачан поздрав,

Дана РОПИГИЋ

Укинутој партији ЦК Београда стигло је на рачуну 1,2 милиона долара

1. Rad društveno-političkih organizacija: SSRN, SSJ, SSOJ, SUBNORJ i sl.	192.000.000 USD
2. Troškovi za izradu odlikovanja	15.233 USD
3. Održavanje reprezentativnih objekata	4.567.641 USD
- Troškovi održavanja i korišćenja reprezentativnih vila na Brionima	54.091 USD
- Troškovi programa i poseta u reprezentativnim objektima	10.416 USD
- Sredstva za stambenu izgradnju Skupštine SFRJ	280.316 USD
4. Servis za pružanje usluga za potrebe reprezentacije saveznih organa	3.750.883 USD
- Troškovi eksploatacije i održavanja specijalnog voza ...	42.200 USD
- Otplata anuiteta za dve lokomotive	100.991 USD
5. Služba za personalne poslove SIV-a	
6. Sredstva za lične dohotke i druga lična primanja funkcionara na raspolaganju i lica sa posebnim statusom	1.195.183 USD
7. Afrički fond za razvoj (II rata)	23.016 USD
8. Članaki ulog SFRJ u Afričku banku za razvoj (II rata) ..	626.300 USD
9. Sredstva solidarnosti za neavratane zemlje i zemlje u razvoju	3.115.000 USD
10. Sredstva za izvršenje programa rada Muzeja revolucije naroda i narodnosti	610.000 USD
11. Memorijalni centar JOSIP BROZ TITO	2.112.933 USD

(lični dohoci, materijalni troškovi, naknade spoljnim saradnicima i sezonskim radnicima, troškovi rada i održavanja rodne kuće Kumrovec, troškovi finansiranja naučnoistraživačkih projekata i naučnih studija o delu Josipa Broza Tita i održavanje naučnog skupa, sredstva za održavanje otoka Vanga, troškovi izdavačke delatnosti.

12. Fond za unapređenje likovne umetnosti MOŠA PIJADE	14.908 USD
13. Sredstva za lične dohotke radnika u Sav. sek. za poljop. požara	4.169.241 USD
14. Troškovi održavanja i korišćenje aviona za gašenje sum. požara	4.320.433 USD
15. Sredstva za pokriće obaveza za povlašćenu vožnju u putničkom saobraćaju	355.416 USD
16. Servis za pružanje usluga društvene ishrane za potrebe radnika saveznih organa	3.750.883 USD
17. Sredstva za rad diplomatskih i konzularnih predstavništva u inostranstvu	49.840.000 USD
18. Sredstva za nagradu AVNOJ-a	12.816 USD
19. Sredstva za muzej II zasedanja AVNOJ-a u Jajcu	270.000 USD
20. Fond za unapređenje likovne umetnosti MOŠA PIJADE	14.908 USD
21. Auto servis saveznih organa (plate, mat. troškovi, rezervni delovi, naknada za rad duži od radnog vremena) ..	3.141.458 USD
22. Finansiranje Programa rada Savezne konferencije	1.978.583 USD
23. Izdavanje sabranih dela J.B. Tita	43.325 USD
24. Sredstva za Centar EDVARD KARDELJ	49.366 USD
25. Finansiranje Programa rada Saveta SK SSRNJ za zaštitu i unapređenje čovekove sredine	79.666 USD
26. Finansiranje Programa rada Konferencije SSOJ	1.137.833 USD
27. Proslava Dana mladosti	25.000 USD
28. Dotacije listu MLADOST	294.933 USD

Ево куда отићу на стотине милиона долара

ПОЛИЦИЈА КОМУНИСТИЧКА МИЛИЦИЈА И ДАЉЕ МИСЛИ НА ВАС ПРИПРЕМЉЕНИ ДА И ПОСЛЕ ИЗБОРА ЕФИКАСНО СЛУЖЕ

У праву је био Фридрих Ниче, савременик Марксов, када је на прагу доласка комунизма и социјализма рекао: „Социјализам се у тишини спрема за доминацију света помоћу страховладе“. Наравно, Ниче и остали пророци визионари доласка црвене диктатуре нису никада до рекли и домаштали све познате и чудовишне последице до којих ће довести патолошки експеримент комунизма уз примену силе и насиља од стране државе и власти.

Да би се научно, критички и јавно проговорило о свему што је проузроковала црвена диктатура и њена полиција неопходно је почекати коначни пад диктатуре „пролетаријата“, отварање судских и полицијских архива као и прикупљање свих релевантних историјских извора о овом периоду. Уз све то ваља истаћи и прворазредни значај књижевности као облика сведочења о свим оним страницама диктатуре и полицијског насиља који задиру у многе димензије људске патње и страдања.

Тренутак је да се о делатности службе унутрашњих послова Републике Србије проговори друштву. Тим поводом разговарамо са донедавним инспектором Републичког СУП-а, који је ту службу обављао 13 година, али који за ову прилику жели да остане анониман.

ОПОЗИЦИЈА БЕЗ ШАНСИ

— Алармантна ситуација у којој се налази Србија не може оставити човека равнодушним. Тактизерско ишчекивање будућих догађаја велика је опасност за све нас и зато се надам да ћу откривањем само неких мојих искуства утицати на стварање атмосфере опреза, који нам недостаје. Владајући режим се припремио за времена која долазе осмисливши их још пре неколико година. Неће то бити часно прилагођавање новој политичкој констелацији, већ регресивно монополистичко диктирање услова у којима опозиција, удружена или неудружена, нема никакве шансе.

Ове озбиљне оптужбе поткрепићу, поржавајућим примерима из Градског СУП-а који је Социјалистичка партија Србије на време централизовала да би, без обзира на исход избора, опет све држала у шаци.

Сумња опозиције у регуларност наступајућих избора које ће спроводити, контролисати и саопштавати Партија на власти, сасвим је оправдана. Могућност фалсификовања изборних резултата дозвољавају већ и одредбе Изборног закона према коме у раду бирачких одбора, овлашћени представници политичких странака који прате ток избора, немају право увида у гласачке листице, ни у резултате гласања на изборном месту.

Приликом последњих избора за Председника Републике и за промену Устава СР Србије лично сам обезбеђивао изборна места на периферији града (милиција је увек присутна ради обезбеђивања реда и мира). Избори су се одржавали у време сезонских редова када је узето 80 одсто грађана тих подручја. Својим очима сам видео како су три члана изборне Комисије гласали у име житеља целих улица које нису изашле на гласање.

Људи из месних заједница имали су ве-

СТАРИ РЕЖИМ

Комунисти су се припремили за време које долази још пре неколико година када су утврдили јаку политичку полицију. О томе како су фалсификовали прошле изборе, када се Градски СУП претворио у полувојну режимску службу, шта значи када милиционер ради на норму, има ли ваше дете досије у СУП-у и како су се заштитили комунистички „медведи“, разговарамо са инспектором који је донедавно радио у Републичком СУП-у.

лики утицај на одређивање лица која обезбеђују изборе. Док је један члан Комисије заокруживао листиће, други их је трпао у кутњу, а трећи чувао стражу. Милиција је ту само демократски параван.

Не краде се у центру града, већ по периферији! Замислите колика је београдска периферија. Највећи број људи ту станује и ако резултате гласања буду они сређивали,

РАЗРАЧУНАВАЊА И ЧИСТКЕ

У званичном саопштењу Републичког СУП-а Србије посебно се настоји на демантовању сукоба са Градским СУП-ом Београда. Разрачунавања и чистке које су изненада допрле у јавност потврђују да постоје озбиљни сукоби у унутрашњим односима ових служби који су кулминирали недавном реорганизацијом Градског СУП-а. Ефикасно и немилосрдно се уклањају радници који показују незадовољство због деградација професије која је доласком Радмила Богдановића за републичког секретара изгубила неопходни минимум достојанства. Београдски полицајци поднели су преко триста захтева за привремено пензионисање, у току је велики број дисциплинских поступака а после кратких суспензија спремају се и отпуштања.

опет ће фалсификовати. Спискови грађана са правом гласа праве се према месту пребивалишта по регистрацији Градског СУП-а. И ту је могућа „заборавност“ која је сада обелодањена у Босни и Херцеговини где је констатовано да хиљаде људи није уписани у бирачке спискове. Да то није случајни указује податак да грађани чија су имена изостављена са спискова нису чланови Савеза комуниста.

ЈАКА ПОЛИТИЧКА ПОЛИЦИЈА ОБЕЗБЕЂУЈЕ СПС

Самоуверено веровање СПС у своју победу на изборима може се тумачити као наставак ове праксе. Режим се на време постарао да обезбеди функционисање механизма власти и у овим, вишестраначким условима. СПС је од Нове године централизовао Градски СУП (сада се зове Центар безбедности Београда) у Републички СУП, спречивши тиме могућност реорганизације милиције од режимске на професионалне служби. То је урађено на време под оправдањем да је све у интересу Републике Србије. Промене у СУП-у учињене су само зато да би он ефикасније служио владајућем режиму.

Под претпоставком да СПО или нека друга странка победи на општим изборима, или по окружним, оне опет неће имати никаквог утицаја на милицију. Створена је јака политичка полиција, режимска служба, која функционише са републичким секретаром Радмилом Богдановићем. Његова овлашћења су огромна и изван свих закона. Хајка на људе у СУП-у приморала је око триста мојих колега да затраже излаз у привременом пензионисању. Када се овај број упореди са око 5000 запослених радника СУП-а, то је велики проценат.

Од милиционера се очекује да буде само послушни робот, без иницијативе и савести. Човек у плавој униформи уцењен је да због посла, породице и елементарне сопствене сигурности (код нас су „пробојци“, уколико их има, у врло незавидном положају), компромитује своја суштинска етичка одређења.

Ако је неко још под утиском којим СПС вешто манипулише, да се слободно уживају основна грађанска права за која су се они током последње три године „изборили“ у Србији, илустроваћу ту њихову „демократију“ следећим примерима...

Систем комунистичке власти почива на тзв. „делегатском принципу“. Знате ли шта значи делегатска књижица? Има исти значај као и дипломатски имунитет. Делегатска књижица, са занемарљивим изузецима, имају бивши комунисти, сада чланови СПС. Они представљају повлашћене грађане. Када покажу дотичну књижицу, не смеће чак ни да их легитимишете. Потпуно су заштићени све док их Скупштина не разреши дужности. То је систем који је створен да им ништа не можете. Многим људима су скинуте пријаве, очигледан криминал са свим доказима.

У случају да постоји кривична пријава за кривично дело које је учинио скупштински делегат, градски секретар СУП-а има право да је стави од акта. Велики број људи је заштићен делегатским имунитетом (зовемо

их „медведи“ (јер су недодирљиви). У београдском СУП строга се вежба на радницима-за украдених килограм ексера или кутију фарбе, људи седе по три месеца у затвору.

ГРАДСКИ СУП КАО НКВД

Градски Суп је поред реорганизације почетком године, имао преломни тренутак и 1983. године када је на место градског секретара дошао Бранко Костић. Тада је у потпуности промењен и начин рада. Градски СУП претворио се у стаљинистички НКВД. Уз гвоздену послушност и дисциплину, као критеријум, за награђивање и стимулисање увео је норму. Можете ли замислити шта значи када милиционер ради на нотму? Били смо принуђени да се утркујемо ко ће да открије више прекршилаца, ко ће да напише више казни, више прекршајних пријава. Тај систем је довео до поделе међу људима, не на раднике и нераднике, већ на оперативце и оне са савешћу који нису пристајали на такву „ефикасност“ у раду.

Костић је начелницима и командирима станица дао неприкосновено право да могу и до 25 одсто личног дохотка да одбију „мање оперативним“ милиционерима. Због тог варијабилног дела сви смо кренули у „фабриковање“ резултата о успешности рада. Тежиште се ставља на велики број ситних кривичних дела која се раније уопште нису регистровала. Од тога све почиње, а рећи ћу вам и како завршава.

Овај систем је, сасвим природно, производио фалсификовање решених предмета, јер они који су радили по савести, имали су најмање шансе да зараде. Императив је био постићи боље резултате од претходне године, док о квалитету нико није бринуо. Преко таквих исфабрикованих података начелници су задржавали фотеље. Добри радници, добри криминалистички инспектори, нису могли да напредују, јер би тиме служба изгубила оперативце и — ето разлога зашто је триста незадовољних колега спремно да оде из СУП-а.

Тоталном послушношћу спречена је иницијатива да се позабавимо озбиљнијим пословима, пљачкама, тешким кривичним делима. Било је важно јурити статистику, бројеве, ситнице, без могућности да предузмемо озбиљније акције против организованог и привредног криминала. Јер, кад таквај предмет дође до шефа криминалистичке службе, он га узме и нико никада више не зна шта је са њим, нити може да тражи појединац информацију.

ДЕЦА СА ДОСИЈЕМА

Најстрашнији „изум“ оваквог суманутог начина рада је манипулација са малолетном децом која су привођена због ситног прекршаја. Ето рецепта како постићи ефикасност у решавању кривичних дела.

„Најподобнија“ су деца до 14. година јер су кривично „неодговорна“. Приводили смо их рецимо због избушене гуме на туђем ауто. У Градском СУП—у до ове године се није поштовао пропис да разговору с инспектором обавезно присуствују педагози. Једноставно, напише се кривична пријава за ситницу и „прикачи“ му се још двадесетак кривичних дела приде. Чак и она која дете никако не би могло да почини због узраста. Због тога нико никада није био прозван. Будући да је дете кривично „неодговорно“ пријава и не стигне до суда, али је зато четрнаестогодишњак регистрован као криминалац, о њему постоји досије у картотеци. Нигде у свету не постоји статистика којом се ми дичимо. Откривали смо, замислите 99 одсто обијача телефонских говорница! А то смо решавали на овај начин: малолетном

ПОЛИЦИЈА

ПРЕДМЕТ ЈЕ СКЛОЊЕН

Бивши заменик начелника Управе за сузбијање криминалитета Секретаријата у Београду Мирослав Гојковић, поднео је кривичну пријаву Окружном јавном тужилаштву заведену 31. октобра ове године против Радмила Богдановића, секретара Републичког СУП-а Србије због злоупотребе службеног положаја и прикривања пљачке. Републички секретар је осумњичен да је у октобру 1989. године лично интервенисао и спречио криминалистичке инспекторе Градског СУП-а да проследи кривичну пријаву против неколико лица. У званичном саопштењу Републичког СУП-а поводом ове кривичне пријаве интервенција Богдановића се оправдава уобичајеним поступком и његовим правом да предмет проследи Републичком СУП-у на оцену и мишљење и демнатује његова било каква други веза са случајем. Предмет је склоњен, што се догађа, али је дубио неуобичајени публицитет подношењем пријаве од стране Гојковића. Најстручнији инспектори Градског СУП-а способни су да предмет са доста доказа ефикасно реше. По правилу, суд може предмет да достави, како то обично ради, на допуну у смислу екстрашедрочења. Таквај предмет ни не долази до републичког секретара. Али у Градском и Републичком СУП-у постоји пракса да се по потреби склањају кривичне пријаве против њихових пријатеља, функционера, „значајних“ грађана. Према званичном саопштењу, Мирослав Гојковић је пензионисан у интересу службе.

М. М. могли смо да „прикачимо“ све што хоћемо, па и овај преступ, јер се његова криваца, као што сам већ рекао, не утврђује. Сваки родитељ може сада да пронађе своје дете и себе. Можда родитељи не знају, јер им се предмет није појавио на суду, али картон је у СУП-у!

Шта такав досије значи за малолетника? Касије, као одрастао човек, никада неће моћи да добије дозволу за ношење оружја, никада неће моћи да добије посао за који се тражи посебна одговорност.

Суд је у неколико наврата покушавао да организује састанке са начелницима Градског СУП-а и стално је упозоравао да је превелики број предмета без доказа.

Додуше, много људи је кривично гоњено, али би их у поступку, због недостатака доказа, суд ослободио. Ослобађајућа пресуда значи да је окривљени „чист“, али комплетан досије остаје у градском СУП-у. Када се против лица подноси кривична пријава, она пролази кроз комплетну процедуру: кроз аналитику, картотеку, регистрацију, води се под бројем и ви сте окачени на полицијски стуб срама. Свако службено лице има могућност увуда у досијеа. Никада се није десило да суд врати пријаву Градском СУП-у са ослобађајућом пресудом и да се то у СУП-у избрише. Највећа јерес била би иницијатива групе радника унутрашњих послова за оснивањем свог синдиката. Синдикат би нам требао због одбране достојанства професије и законитости унутар службе. Захтев за оснивањем Синдиката још није постављен, али се осећа велика потреба за њим. Морамо се изборити да ова служба не буде полувојна организација, то нама а ни друштво није потребно, већ да буде чисто професионална. —

За нама су времена када би овакав текст био проглашен политичким сензационализмом и прекршајем за који следе санкције новинама. Обавезни смо да пажњу читалаца задржимо на овим важним аспектима који санкционишу наш индивидуални и друштвени живот. Владајући режим спреман је да нам остави у наслеђе монструозну немачију су многобројни пипци над нашим главама. Они морају заједно нестати. — био је то крај монолога овог, донедавно, искреног инспектора Републичког СУП-а.???

И ТО ЈЕ СРБИЈА

КУЈНА ШУМСКЕ ЛЕДИ

**ДР МИРЈАНА
МАРКОВИЋ
(МИЛОШЕВИЋ)**

Апсолутно најконтроверзнија личност политичком животу Србије осамдесетих година. Упадљив је раскорак између њене медијске присутности и количине моћи коју поседује. Осим чланства у председништву Универзитетског комитета СК у Београду, никада није имала неку звучнију функцију. Редовни професор универзитета (из звања доцента) постаје након серије новинских чланака у НИИ-у (о интегралном марксизму), а у време после Осме седнице

Људи из њихове близине тврде да Слободан Милошевић не би постојао као политичар да га није „измислила“ супруга Мирја. За разлику од њега који је потекло из потпуне провинцијске анонимности, другарица Мирја има педигре „као врата“. Отац јој је народни херој Мома Марковић, а стриц фамозни Драгослав — Дража Марковић. За разумевање њених често несхватљивих потеза треба имати у виду податак да је „рођена у шуми, током рата“, што је сама истакла у ексклузивном интервјуу загребачком „Старту“. Отуд, вероватно, потиче кључна карактеристика њене личности, потреба за деловањем из позадине. (Што се иронијом судбине подударало са историјским куриозитетом да се њена, владајућа странка пола века налази у илегалу — од носно никада није уписана у судски регистар).

Спада у ред најтврђих комунистичких догмата. Међу колегама слови за нижеразредног социолога (са „научном“ узречицом у својим излагањима: „мој поглед на свет“). Иначе, докторирала је, на факултету за заштиту на раду у Нишу, код проф. др Данила — Даче Марковића, данас уваженог српског министра за образовање.

Међутим, и поред непроцењиве помоћи свом супругу чини и „медвеђе“ услуге, што ју је међу Слободаниним саветницима уврстило у оне којих би „друг председник требало да се ослободи“. Тако је својевремено, у јеку помодног залагања српских комуниста за малу привреду, изјавила на јавном скупу „ми нећемо у 21. век са шампитама и чешљевима“.

Њен највећи неуспели експеримент је лансирање Радоша (Смиљковића) у врх београдске политике (са којег се овај управо сунувао). Једина слабост су јој скупоцени француски парфем „Поисон“ и пластични вашарски цветови на укосници.

Утисак о разлазу са Слободаном појачава њено приступање тзв. „војној партији“ (СК — покрет за Југославију, основан средином новембра у Београду), а игнорисање СПС, који је издао свету и чисту идеју — водилу њеног живота — комунизам.

ГОРАН ТРИВАН

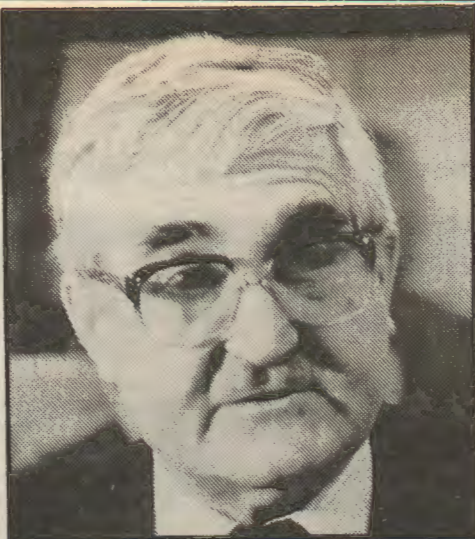
Рођен и школовао се у Кладову, одакле се отиснуо у бели свет. Комунистички подмладак београдског универзитета проналази га на Шумарском факултету и укључује у своје редове. Судбина му се осећнула почетком 87. када се затиче на месту председника Универзитетске конференције ССО Београда. Далеко од очију јавности међу комунистима бесни прави рат, око наизглед безначајног питања: наставе марксизма у српским школама. У позадини је, наравно, борба за власт. Искористивши гужву са „вампирском“ насловном страном „Студента“ ултраконзервативна струја др Мире Марковић прелази у напад и побеђује. Кључну улогу непосредног егзекутора над редакцијом „Студента“ игра млади Горан Триван. Инструктори су му Снежана Алексић и Зоран Тодоровић — Кундак.

С колико је стила све то чинио неискусни Триван сведоче његове изјаве из тог времена (касније прозване „триванизми“): „Нећу да полемишем, јер знам да могу да ме победу аргументима“, „немам аргумената али могу да тврдим“, „издали смо саопштење, јер смо знали да нећемо бити у стању да дамо образложење“. Због ове изузетне особине, да сам гнев мислеће јавности несебично прима на себе, осваја велике симпатије и постаје омиљени папагај брачног пара Милошевић.

Но, требало га је на неко време склонити у страну и он до септембра ове године, када је основан СПС, време проводи у удобној анонимности члана председништва омладинске организације Србије.

Свој трагични, крхљави ум доказује ових дана, изјавом у листу СПС „Заједно“: „Ученици траже увођење сексуалног образовања, јер средњошколци кажу да им је то потребно, пошто филм на III каналу почиње исувше касно, а и не може се гледати заједно са родитељима.“

За њега порнографски филмови спадају у наставна средства и учила, чак! Па да. Оно чега се цивилизован свет одувек гнушао, комунистима је представљало узор.

ДР МИЛОШ АЛЕКСИЋ

По занимљау венчани кум Мире Марковић. Економиста по „образовању“, предавао марксизам на Радничком универзитету „Буро Салај“ у Београду. Данас је професор марксизма на Фармацеутском факултету у Београду. По вокацији идеолошки револвераш тешког калибра.

Докторитао с тешком муком у Осиеку. Само га је „провиђење“ спасло последица у непријатној епизоди са одређеним промисловцима и сексуалним злоупотребама положаја.

Из плена после 8. седнице додељен му је савезни трофеј, па је тако сада шеф делегације српских посланика у скупштини СФРЈ.

Највише је задужио српски народ тиме што у његовој пространој вили на црногорском приморју годинама летује брачни пар Милошевић — Марковић.

ТАХИР ХАСАНОВИЋ

У политику закорачио ангажовањем на Природно — математичком факултету у Београду, где је и даље у својој тридесетој години живота успешан студент. Када су бруцоше питали ко жели да учествује у раду омладинске организације био је најбржи добровољац. Време ће показати да је изабрао праву професију. Много је боље прошао као „шармантни млади политичар“ него да је завршио физику и дреждао све ове године са незапосленим колегама на бироу.

Каријера му се развијала овако: председник Универзитетске конференције ССО кога су пред крај мандата хтели да најуре (разреше дужности) али се пеливанском вештином измиголио и утекао у ЈНА. По повратку (у сред џумбуса око 8. седнице) једва се некако сналази, али убрзо је то онај стари Тахир. Протурра приче да је врло, врло близак са Маријом Милошевић, а самим тим и са њеним татом. Да приче нису без основа потврђује постављање на место председника градске омладине, а затим и делегирање у ЦК СКС. У последњој подели улога стиме на сам врх, у председништво ЦК. Ко је могао да претпостави да ће тај славни орган тако неславно нестати са историјске сцене?

Од тада му се губи траг. Могуће је да је на то делимично утицало и „проваљивање“ у јавности скандала са фалсификовањем професорских потписа у индексу Тахира Хасановића, студента.

ЗЛАТАН ПЕРУЧИЋ

Његов је таленат откривен још док је био чиновнички штрафчић у једној београдској општини. Као такав, убачен је у „Југоброд“ да би уредно реферисао тадашњем председнику ГК СК Слободану Милошевићу о томе шта генерални директор (који је сматран за опасан ревизионисту у редовима комуниста) говори и ради. Упознат је врло детаљно са околностима ликвидације „Југоброта“, потопљеног у „губицима“ од неколико милиона долара. Упркос (или захваљујући?) томе постављен је за директора „Студентског центра“, у којем врло брзо показује истачан осећај за свакојаке финансијске малверзације: лажно се фактуришу трошкови адаптације студентских домова по Београду, краде се из кухиње... Организује се „гарда“ кршних момака који мимо критеријума добијају најбоље собе у студентским домовима, са задатком да држе потенцијалне бунџије међу студентима на оку. (Последњи пут активирани су по директиви са највишег места за довођење људи из студентских домова пред скупштину СФРЈ на митинг подршке Слободану Милошевићу.)

У својој незахисности „ошачовао“ место директора аеродрома Београд. Ипак, „здовољно“ се и функциом председника Извршног савета скупштине града Београда.

НЕКАД И САД ЗАШТО ЈЕ НАКОН ГОТОВО ПОЛА ВЕКА ОПОЗИЦИЈА
ПОНОВО ПРЕД БОЈКОТОМ ИЗБОРА

РЕПРИЗА ИСТОРИЈЕ

Као и пре 45 година, поново смо пред искушењем хоћемо ли у диктатуру или у демократију. У владавину страха и идеолошког насиља или пак у систем владавине основног права — права на другачије мишљење, политичку слободу, правну заштиту. Све то с једном разликом: пре готово пола века нисмо могли да слутимо какву репресију и одмазду „народна власт“ спрема уколико јој се не поклати изборни глас, док данас сасвим добро знамо шта нам је комунизам донео или одузео. Односно шта нам, овако пресвучен може понудити и кога усрећити. У свему томе можда је најбеднија чињеница то, што између ондашњих и данашњих метода агитпропа нема готово никакве разлике јер, осим духа стаљинизма и болшевизма, старим и новим браниоцима система идентични су изрази, оптужбе, реченични склопови, закључци. Све то, видећемо, не представља ништа друго до пулсирање једног организма који је само 45 година старији, па тиме перфиднији и лукавији, мада и свеснији да је заправо на умору.

Ако би се једном речју уопште могли оценити први и последњи послератни „вишестраначки избори“ у Југославији, непобитна је чињеница да су били — намештени. Ћорава кутија, тај „проказани“ симбол неприпадности „народном“ режиму, „прогресивним и напредним“ снагама, свих година након тог срамног реквијема за демократију, остала је у свести поште-ног света симбол бесомучне подвале којом су комунисти крајем 1945. године утрли пут својој четрдесетогодишњој диктатури.

Све то, за многе и данас живе (ондашње) опозиционе гласаче, билоби само тужно сећање, да се аналогија не понавља, а стари и опробани методи комунистичког (менталног и физичког) насиља над људима не враћају у употребу. Стога би тек стасале, али и оне средње генера-

У поређењу са послератним, а нарочито савременим болшевичким моделом медијског агитпропа, Гебелсове методе делују детињасто

Да је жив, Броз би само могао да завиди Милошевићу
Идентично као недавно А. Прља, 1945. године Панто Марушић уверавао је јавност да је

„могућност лажирања избора-искључена“ Милош Царевих: „закони су рђави за опозицију, али су добри за широке народне масе“

Гласачи за опозицију после 1945. депортовани у Сибир?

ције гласача уочи избора, без обзира када буду одржани, морале знати и морале препознати погубну сличност Титовог и Кардељевог гласачког и пропагандног обрасца за поратни удаљенички комунизам, (овога пута нећемо поменути Гебелса јер његове методе делују просто детињасто) са „оригиналним“ (пред)изборним методом којим ће нас Слободан Милошевић одвести у друштво „модерне европске левице“. Наравно, само под условом да та „нова“ замисао о превари још једном „упали“ у (до зла боје наивном) српском народу.

ПОГУБНА СЛИЧНОСТ

Свима је познато да је Скупштина Србије на недавном, толико ишчекиваном заседању, одбила да усвоји пет амандмана на Изборни закон, којима би се омогућило учешће представницима опозиције у бројању гласова. Образложење је, од прилике било такво, да је то државни посао, да нема разлога за сумњу, да страначки представници имају право присуства, па чак и да ставе понеку примедбу (душе пристојну, јер у противном могу бити удаљени са лица места).

Дакле, без обзира на сва упозорења да ће у случају неизгласавања тих пет амандмана опозиција бојкотовати изборе, осокољени скупштински делегати су, дан после Милошевићевог говора у Нишу имали тек толико памети, да без икакве задршке изгласају једну такву одлуку која може имати далеко косежне и крваве последице. Да ли је одиста то што је опозиција тражила несувисло? Да ли на бројање гласова тапију имају искључиво државни (чи тај социјалистички) органи? Мисли ли ова власт на границе народног стрпљења? Колико је такво решење и тако грчевита одбрана очигледне и непокривене намере новитет у нашој политичко-изборној пракси?

Новитет на жалост није! Готово истоветно сучељавање настало је средином 1945. године између Народног Фронта и још постојећих политичких партија изван њега. Штампана је 16. августа забележи први јавни сукоб поводом предлога Закона о избору народних посланика за Уставотворну скупштину. Демократа Илија Станојевић упозоравао је, писавши је „Борба“, „да техника избора на првом послератном гласању води фаворизовању једне странке и неравноправности политичких снага као и пре рат. Неприхватљиво је то, што ће изборе спроводити ЗАТЕЧЕНИ ОРГАНИ ВЛАСТИ (који нису изабрани демократским тајним гласањем) и у којима НЕМА ПРЕДСТАВНИКА ДРУГИХ ГРУПА ИЗУЗЕВ ФРОНТОСКИХ!

Станојевић је такође упозоравао на неодрживост предлога да и борцима млађим од 18 година буде омогућено да изађу на биралишта. Већином каква је приличила оном, а на жалост и овом времену (48:2) ове примедбе су одбијене и то уз образложење-убеђење да ће „ПРЕДСТОЈЕЋИ ИЗБОРИ БИТИ НАЈСЛОБОДНИЈИ“, и да је могућност лажирања искључена како је то онда уверавао Панто Марушић, а данас Александар Прља.

Увертира за тотални и беспштедни пропагандни, нерви, духовни рат и обрачун са људским носом, како у својој књизи „Комунисти против демократије“ наводи аутор Ђорђе Мартић, означени серијом предизборних митинга у организацији Народног Фронта. Иза гламурозних наступа комунистичких оратора, остајале су страшне појединачне и масовне судбине људи који нису „пристајали“. Уколико се није учланио у Народни фронт (и активно се понашао) човек није могао да добије бонове за храну, о

Веран речима и делом великом учитељу: Слободан Милошевић са својим трабантима на поклоњењу Јосипу Брозу

Осујетили „народне непријатеље“: Колективни одлазак фронтоваца на гласање

рев и остало што му је неопходно за себе и породицу.

Док је војска на улицама требало да одржи атмосферу страха за „ненародне елементе“, специјалне службе радиле су свој део посла: уколико је неки несрећник (уз изјаве два „сведока“) био проглашен колаборационистом, губио је своје гласачко право, и наравно све остало.

Онај коме је стало да у сваком поратном детаљу тражи аналогију са тренутним збивањима, може се присетити спектакуларног наступа нове ГЕНЕРАЛСКЕ партије, која се формирала (случајно) пред изборе у Србији. Додуше уместо марширања улицама, промарширали су медијима, припремили орози и нишанима уколико се ето, и последњи бастион

ЧЕСТИТКА ПОСЛЕ ДРУГЕ КУТИЈЕ

У селима Србије на дан гласања владала је напетост. Стојан Ђуришић из околине Ваљева испричао је својој деци како су се „главе“ породица из тог краја договориле да сви гласају у Њораву кутију. Тако, мислили су, не може бити преваре. Домаћинска реч је закон, нико је прекрштити неће јер, у питању је образ свој и образ потомака.

Знајући ваљда да је то бистар народ, и да га „комисије“ неће тако лако обманути, и власт се послужила „лукавством“. Пошто је сваки гласач на биралшту добио гумену куглицу у руку, требало је да прво приђе кутији са листом за Уставотворну скупштину, потом другој, где је листа са посланицима на Народној Скупштини и најзад трећој — Њоравој. Где је куглицу спустио, требало је да буде тајна, јер руку држи стиснуту у песницу, верује да је на дну кутије чоја која амортизује звук (а не плех што одзивања као олук) па се „одјеком“ не може открити ко је за кога. Не лези враже! Пошто је Ђуришић благо застао поред прве, па онда друге кутије, таман да се упуту ка трећој, пресретне га „активиста“ СКОЈ-а „да му честита“ што је гласао. Зграби га за стегнуту десну песницу, као да се руке и забезекнут погледа у Стојана. „Дакле тако, Ђуришићу, још ниси гласао... е па онд а извини...“

Причало се после како се цело село окупило пред школом да чује резултате гласања. Сви су између себе знали за договор коме да дају свој глас. Али, када се члан државне изборне комисије појавио на степеништу са списком, свима је било јасно: победили су посланички кандидати са листе Фронта — једногласно како нико за њих није гласао! А они који су као Ђуришић, примили „честитке“ после друге кутије на својој кожи убрзо су ометили сву силину народног режима против ког су се изјаснили

НЕКАД И САД

отме из чврсте руке. Али, вратимо се изборима од пре 45 година, гушењу опозиције, одлуци о увођењу „Њоравих“ кутија, изборним пикантеријама.

ОДЛИКОВАЊА ЗА ТИТА И СЛОБУ

Тек што је одликован Орденом победе, Јосип Броз се у једном од својих јесењих говора (Борба 13. септембар) осврће на активност опозиције следећим речима: „Ако би се у Народном Фронту нашло колебљиваца који би се дали застрашити или наговорити да пођу путем опозиције, путем кога неће огромна већина нашег народа, онда ће они дијелити судбину опозиције. Ипак, ја сам дубоко увјерен да ће на овим изборима победити зрела свијест наших народа, као што је побиједила у великој НОБ...“

ОБНЕВИДЕЛИ СТРАНЦИ

Од 17. до 24. новембра 1945. штампа је обавештавала о резултатима гласања на првим послератним „вишестраначким“ изборима. За посланике Уставотворне скупштине изашло је нешто више од 88 одсто бирача, с тим што је у Србији био нај мањи одзив — 77 одсто. Што се Београда тиче, у другом изборном реону чак 22 одсто људи гласало је у „Њораве кутије“, а у седмом где је кандидат био Ј. Б. Тито — 14,02 одсто! Упркос трагикомичним ситуацијама на биралштима, где су гласно поменце поздрављали сваког „тајног“ гласача, а посебно оног чија је куглица ЗВЕКНУЛА у трећој кутији, агенција „Ројтер“ и дописници „Тајмса“ известили су: гласање је било потпуно тајно и нигде није било застрашивања или насиља... Може се рећи да су ово били најсправнији избори у историји Југославије!“

Случајност је хтела (шта друго може бити) да Слободан Милошевић, пред нишки предизборни наступ такође буде одликован, додуше сразмерно скромнијим, али дакако дражим признањем Златном плакетом са повељом. Не дуго затим, пред још неутврђеним бројем принудно окупљених радника (уз плаћену дневницу за изостанак са посла) он изговара и ово:

„Предстојећи избори велики су испит за све грађане Србије. На њима ће се одлучити између враћања у прошлост и пута у будућност... ја се надам да ће се грађани Србије одлучити за будућност... Српском народу данас многи нуде само прошлост као једини одговор на сва питања која нас муче... Агитатори за такав однос према прошлости... представници су оног историјског примитивизма који под плаштом тобожњег патриотизма има за циљ да руши све што је НАПРЕДНО, савремено и демократско у нашем послератном развоју...“

Да су савременици, била би велика дилема ко је кога од ове двојице домаћих политичких великана инспирисао или плагирао. Али, пошто то нису, јасно је ко је чији мисаони, идејни и практични следбеник. Јер, случајност је готово искључена.

РАНКОВИЋ: ИЗБОРЕ БОЈКОТУЈУ СЛАБИ

Како су носиоци нове власти свим средствима секли руке и ноге политичким странкама ван Фронта, опозиција је крајем септембра 1945. обелоданила да на изборе неће изаћи јер „рђави политички закони иду у прилог искључиве режимске власти“. Такође и зато што је изборно право одузето стотинама хиљада грађана, (тада још није било економске емиграције која, премда има држављанство, ни-

НЕКАД И САД

је у могућности да гласа) а кампања је почела под притиском!

Један од званичних коментатора овакве опозиционе одлуке — министар правосудја Милош Царевић признао је да су закони заиста немогући „за њих“ али: „не зато што су стварно рђави, већ искључиво зато што су добри за народ и широке народне масе. Што се тиче бирачког права, у јавности је лансиран податак да је оно ускраћено само у 2,3 одсто случајева и то углавном у „крајевима где је био знатан утицај издајничких организација за време рата“.

Тим поводом оглашава се и Александар Ранковић који на предизборној конференцији Народног Фронта на београдској Аутокоманди каже: „иа изборима не учествује онај ко је слаб, и ја мислим да само због тога Радикали и Демократи намеравају да их бојкотирају... Против нас се шире разне клевете, да смо право гласа одузели великом броју грађана. Јесте, народ је и овога пута рекао своју реч — право гласа одузето је непријатељима или великим грешницима које МИ нисмо хтели удостојити те велике почести!“

ЈЕЗА „ЋОРАВИХ“ КУТИЈА

Све недоумице о (не)демократичности предстојећег гласања, отклонио је Закон о избору народних посланика за Уставотворну Скупштину, (образлагао га је Кардељ). Њиме се установљава да ће поред кутија са листама кандидата (Народног Фронта Србије за Уставотворну и Савезну Скупштину), бити постављене и такозване КУТИЈЕ БЕЗ ЛИСТЕ (народ их је прозвао ћораве). У њих ће своје гласачке куглице моћи да убацију сви „бирачи“ који свој глас НЕ дају ни једном од предложених кандидата. Али, тај резултат неће се узимати у обзир при подели мандата! Кардељ је ово „демократско“ решење објаснио одлучношћу да се стане на пут свим „клеветам, АНТИДЕМОКРАТСКИМ МАНЕВРИМА и неправедним приговорима ненародних елемената“, којима ће се овим путем нанети „одлучујући ударац“.

У трећу кутију бацаће куглицу онај, који је против демократских и националних тековина ослободилачке борбе, против равноправности народа и народности, реформе државне суверености... Овакво решење — кутије без листе, у историји је јединствен пример како народни демократски режим може да загарантује слободно и демократско одлучивање... а ми најмање сумњамо да ће народ знати да се одлучи у своју корист — јавно је поручивао Борис Кидрич.

Човеку се коса подигне на глави при помисли ко би се у условима таквог притиска одважио да уопште приђе „ћоравој“ кутији и тако сам себе практично прогласи ненародним елементом.

● Трагикомична је сличност ових речи и покушаја да се опозиција прикаже као фактички непостојећа, са једним од Милошевићевих исказа на „великом народном митингу у Нишу“ — „Притисак десних и конзервативних, често сасвим мрачних снага и ПОЈЕДИНАЦА прети не само да доведе у питање досадашње напоре и прве значајне резултате реформе (након пола века) већ... и да Србију врате у прошлост и увуку је у хаос.“

Па ипак, упркос монструозном притиску Брозових првобораца: Ранковића, Биласа, Кардеља, Моше Пијаде (који су Гролове и Трифуновићеве присталице називали РАЗБОЈНИЦИМА и бедним остацима ЧЕТНИЧКИХ БАНДИ), званични подаци су показали да је у ћораву кутију своју куглицу бацило у просеку (зависно од република) око 10 одсто људи. Многе од њих убрзо за тим „појео је мрак“. Хапшени су, мучени, убијани или као што се све чешће говори — депортовани Стаљину у Сибир, заједно са преосталим официрима краљевске војске!

● Типичан пример трагичне судбине јесте тадашњи истакнути опозиционар Драгољуб Јовановић, чији је део Народњачке странке деловао у оквиру Фронта. После избора он је упозоравао да се свим друштвеним и политичким снагама мора признати постојање, јер ако се буду гушиле, доћи ће до страдања нове, као што је страдала и стара Југославија! Недуго потом, Јовановић је ухапшен оптужен за „ЧЕОНО СУПРОТСТАВЉАЊЕ КПЈ“ и осуђен на 10 година робије. Милан Грол имао је више среће па је умро у Београду као министар у пензији али је зато било и оних, који су због мишљења платили главом.

Почетак велике обмане:
Влада Демократске
Федеративне Југославије
формирана 7.03.1945.

жен за „ЧЕОНО СУПРОТСТАВЉАЊЕ КПЈ“ и осуђен на 10 година робије. Милан Грол имао је више среће па је умро у Београду као министар у пензији али је зато било и оних, који су због мишљења платили главом.

ТРАГИЧНЕ СУДБИНЕ

Миша Трифуновић (вођа Радикала и министар Сишиша Станковић, Милутин Стефановић, Брани Јовановић, Жељко Сушић, Александар Ивић, Гргу Костић и Константин Станковић изведени су 1945. године пред врховни суд Србије. За наводно стварање шпијунске мреже, Сушић, Јовановић и М. Стефановић осуђени су на смрт (остали на огромне казне).

Овакве истине нису биле само специјалност ОДНЕ односно УДБЕ у овим крајевима Југославије. Сличну судбину због јавног опонирања и гласања у кутију без листе доживела је група од 14 словеначких интелектуалаца: Чртомир Нагода (вођа групе „Правда“ која је после споразума са Кидричем 1941. примљена у Освободилну фронт), Борис Фурле (редовни професор Универзитета у Љубљани, иначе у Италији од фашиста осуђен на смрт) и Љубо Сирц (42. побегао из италијанског затвора и придружио се партизанима) тројица су најистакнутијих међу њима, и изречена им је смртна казна.

После оваквих крвавих примера „преваспитавања“ јеретика и неправоверника, опозиција је полако (од)умирала, а веродостојна статистика о свим појединачним мучним судбинама стотина хиљада људи који су макар својим гласом у „ћораву кутију“ покушали да је спасу, или је уништена или је добро сакривена.

Можда данас више нема опасности од такве репресије, преких суђења и егзекуција. Али, да би се предупредила свака евентуалност од победе наследника целата, ликвидатора и практиканата таквих метода, довољно је да се сви потомци убијених, прогоњених, хапшених и депортованих, као и они који им верују, пре него што гласају за своју Србију, присете погубне сличности између људи у црним кожним мантилима (крој из 45.) и ових овде, данас, који су спремни да слободу, част и срећу свог српског народа подреде опстанку комунизма.

Д. СИМИЋ

Насео Брозовој подвали:
Британски амбасадор сир
Ралф Стивенсон марта 1945.
у Београду

ПОСЛАНИЧКИ КАНДИДАТИ СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ

ОПШТИНА ПАЛИЛУЛА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 1.
ВОЈИН РАКИЋ, рођен 1967, студент
филозофског факултета члан Централне
управе СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 2
Др СЛОБОДАН ЗЕЛЕНОВИЋ, рођен
1944, специјалиста неуропсихијатар,
члан Централне управе СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 3.
ДР ЧЕДОМИР ХАЈДУКОВИЋ, рођен
1928, специјалиста неуропсихијатар

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 4.
РАДОМИР РАКИЋ, рођен 1939, мр
етнолог

ОПШТИНА СТАРИ ГРАД
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 5.
ЗОРАН ХОРВАН, рођен 1948,
економиста, члан Централне управе

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 6
НЕБОЈША АТАНАЦКОВИЋ, рођен
1943, дипломирани саобраћајни
инжењер

ОПШТИНА САВСКИ ВЕНАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 7
ЉИЉАНА КОНТИЋ-БОЈАВИЋ, рођена
1931, драмска уметница

ОПШТИНА ВРАЧАР
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 8
ДР РАДМИЛО РОНЧЕВИЋ, рођен 1938,
специјалиста хирург, потпредседник
СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 9
СИМЕОН ПОПОВИЋ, рођен 1941,
адвокат

ОПШТИНА РАКОВИЦА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 10
ДР ЈОВАН МАРЈАНОВИЋ, рођен 1933,
професор др политичких наука,
потпредседник СПО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 11
ПАВЛЕ АКСЕНТИЈЕВИЋ, рођен 1942,
магистар ликовних уметности, слободни
уметник, члан централне управе СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 12
МИРОСЛАВ МИЛИЋ, рођен 1939,
адвокат

ОПШТИНА ВОЖДОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 13
ДР ДРАГИЋ САВИЋ, рођен 1926,
професор — доктор математичких
наука

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 14
КОНСТАНТИН БАБИЋ, рођен 1927,
професор на факултету музичких
уметности

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 15
БОРИВОЈЕ БОРОВИЋ, рођен 1957,
адвокат, потпредседник СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 16
БОГОЉУБ ЖИВАНОВИЋ, рођен 1949,
професор физичког васпитања

ОПШТИНА ЗВЕЗДАРА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 17
СРБИСЛАВ МИЛОВАНОВ, рођен 1949,
дипломирани инжењер саобраћаја

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 18,
МИРОСЛАВ МИЛУТИНОВИЋ, рођен
1949, техничар

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 19
СЛОБОДАН РАКИТИЋ, рођен 1940,
књижевник, потпредседник СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 20
СРЕТЕН ДИМИЋ, рођен 1928, баштован

ОПШТИНА ГРОЦКА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 21
МИЛОРАД ЈАКШИЋ-ФАНЂО, рођен
1936, филмски режисер и сниматељ,
члан Централне управе СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 22
МИЛЕНКО ЈАХУРА, рођен 1957,
дипломирани правник

ОПШТИНА ЧУКАРИЦА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 23
ВЕЛИМИР ДИМИЋ, рођен 1927,
архитекта

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 24
ДР ЉУБИША ЈЕФТИЋ, рођен 1930,
професор др математичких наука

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 25
ДР АЛЕКСАНДАР ТАСКОВИЋ, рођен
1935, примаријус доктор медицинских
наука

ОПШТИНА ЧУКАРИЦА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 26
РАДОМИР УРОШЕВИЋ, рођен 1948,
дипломирани инжењер машинства

ОПШТИНА ОБРЕНОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 27
МИЛИЦА РАЈИЋ, рођена 1942,
дипломирани економиста, члан
Централне управе СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 28
МИХАЈЛО ЈОВАНИЋ, рођен 1943,
адвокат

ОПШТИНА НОВИ БЕОГРАД
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 29
МР ДРАГАН ВУЧЕНИЋ, рођен 1958,
магистар економских наука, члан
Извршног одбора СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 30
ДР НЕДЕЉКА ПАВЛОВИЋ, рођена
1952, лекар

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 31
ДРАГОСЛАВ РОСИЋ, рођен 1937,
професор Образовног центра „Јован
Стерија Поповић“

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 32
РАДОМИР ЖИВКОВИЋ, рођен 1954,
адвокат, члан Централне управе СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 33
ДР ДРАГИША РАИЧЕВИЋ, рођен 1942,
професор на Пољопривредном
факултету

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 34
ЉИЉАНА ЛАШИЋ, рођена 1946,
драмска уметница, члан Централне
управе СПО

ОПШТИНА ЗЕМУН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 35
РУЖИЦА ГРУБАЧ, рођена 1954,
дипломирани правник, члан Извршног
одбора СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 36
БОГОЉУБ ПЕЈЧИЋ, рођен 1936,
дипломирани политиколог, новинар,
потпредседник СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 37
ДР ЉУБИША ПОПОВИЋ, рођен 1957,
специјалиста педијатар

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 38
ДР АЛЕКСА ПОПОВИЋ, рођен 1949,
специјалиста интерне медицине,
кардиолог

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 39
ДР ВЛАДАН ЈАНИЋИЈЕВИЋ, рођен
1929, лекар опште праксе

ОПШТИНА ЛАЗАРЕВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 40
ДР НИКОЛА ДОГРАЈИЋ, рођен 1932,
лекар опште праксе

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 41
ДР ЖИВОЈИН РАДОВАНОВИЋ, рођен
1934, лекар специјалиста интерне
медицине

ОПШТИНА МЛАДЕНОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 42
МИЛОШ РАЈКОВИЋ, рођен 1952,
новинар, уредник Радио Београда

ОПШТИНА БАРАЈЕВО И СОПОТ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 43
РАДИША СТЕВАНОВИЋ, рођен 1946,
дипломирани правник

ОПШТИНА ВАЉЕВО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 44
МИЛАН КОМНЕНИЋ, рођен 1940,
књижевник, председник Извршног
одбора СПО

ОПШТИНА ВАЉЕВО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 45
ДР ЈОВАН ТОМИЋ, рођен 1938,
специјалиста опште хирургије

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 46
БУДИМИР ТОМИЋ, рођен 1942, сељак

ОПШТИНА МИОНИЦА И ЉИГ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 47
ДР МИЛЕТА СТАНИМИРОВИЋ, рођен
1932, специјалиста педијатар

ОПШТИНА ЉИГ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 48
МИЛКА ВРАНЕШ, рођена 1953,
дипломирани инжењер рударства

ОПШТИНА ВЛАДИМИРЦИ И
КОЦЕЉЕВА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 49
ДР ВАСИЛИЈЕ ПУРЕШЕВИЋ, рођен
1926, специјалиста физијатар

ОПШТИНА ЉУБОВИЈА И МАЛИ
ЗВОРНИК
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 50
БРАНИСЛАВ СТАЈИЋ, рођен 1955,
дипломирани правник

ОПШТИНА ЛОЗНИЦА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 51
МИЛОВАН ЈЕРЕМИЋ, рођен 1946,
професор књижевности

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 52
ЈАНКО ВУЈИНОВИЋ, рођен 1945,
књижевник, члан Централне управе
СПО

ОПШТИНА ШАБАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 53
ИЛИЈА РАДУЛОВИЋ, рођен 1937,
адвокат, потпредседник СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 54
ДР ДРАГОСЛАВ ИСАКОВИЋ, рођен
1932, специјалиста гинеколог-акушер

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 55
ДР ЖИВКО ТОПАЛОВИЋ, рођен 1939,
специјалиста за оралне болести

ОПШТИНА БОГАТИЋ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 56
ДРАГОМИР РОСИЋ, рођен 1943,
пољопривредни техничар

ОПШТИНА ОСЕЧИНА И КРУПАЊ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 57
МИЛОЈЕ ЛУКИЋ, рођен 1951, инжењер

ОПШТИНА УБ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 58
ДР НЕНАД Ђ. ЈАНИЋ, рођен 1944,
лекар опште праксе

ОПШТИНА УЖИЦЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 59
МР ИВАН МИЛУТИНОВИЋ, рођен 1945,
магистар техничких наука

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 60
ДР ПРЕДРАГ МИЈАЈЛОВИЋ, рођен
1945, примаријус др специјалиста
интерне медицине

ОПШТИНА БАЈИНА БАШТА И
КОСЈЕРИЋ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 61
СОЊА ЂУРИЧИЋ, рођена 1946,
професор књижевности, члан
Централне управе СПО

ОПШТИНА ПРИБОЈ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 62
ЗОРАН БОЈОВИЋ, рођен 1958,
новинар, члан Централне управе СПО

ОПШТИНА ПОЖЕГА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 63
ДР ЗОРАН ПОРУБОВИЋ, рођен 1949,
лекар опште праксе

ОПШТИНА АРИЉЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 64
ПЕТАР СИМИЋ, рођен 1927, професор
др Медицинског факултета,
специјалиста хирург

ОПШТИНА ИВАЊИЦА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 65
РАДИВОЈЕ МИЛУТИНОВИЋ, рођен
1957, адвокат

ОПШТИНА НОВА ВАРОШ И
ЧАЈЕТИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 66
ДР ДРАГОЉУБ ЖИВКОВИЋ, рођен
1937, доктор филозофских наука

ОПШТИНА ПРИЈЕПОЉЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 67
ДР МИОДРАГ ДОСКОВИЋ, рођен 1935,
специјалиста интерне медицине

ОПШТИНА КРАЉЕВО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 68
ДР ЉУБИСАВ НИКОЛИЋ, рођен 1940,
специјалиста стоматолог за оралну
хирургију

ОПШТИНА КРАЉЕВО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 69
СЛАВОЉУБ НЕДЕЉКОВИЋ,
професор, члан Централне управе СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 70
МР СРБИСЛАВ МАКСИМОВИЋ, рођен
1945, магистар шумарства

ОПШТИНА ЧАЧАК
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 71
ПЕТАР ЧАНТРАК, рођен 1937,
специјалиста неуропсихијатар

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 72
ВИТОМИР ЧАЛОВИЋ, рођен 1939,
адвокат

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 73
ДР ДЕЈАН ПАЈОВИЋ, рођен 1927,
примаријус др специјалиста хирург

ОПШТИНА ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 74
ВЛАЈИСЛАВ ПАПИЋ, рођен 1958,
магистар пољопривредних наука

ОПШТИНА ЛУЧАНИ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 75
ДР ДРАГОСЛАВ ДАВИДОВИЋ, рођен
1931, специјалиста радиолог

ОПШТИНА СЈЕНИЦА И ТУТИН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 76
БОГОЉУБ ФУРТУЛА, рођен 1961,
дипломирани геолог

ОПШТИНА НОВИ ПАЗАР
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 77
ДРАГАН Н. СИМОВИЋ, рођен 1953,
економиста

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 78
РАДЕНКО ЈОКОВИЋ, рођен 1953,
дипломирани инжењер за безбедност и
ДСЗ,

ОПШТИНА АЛЕКСАНДРОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 79
ДР РАДОМИР КОВАЧЕВИЋ, рођен
1951, специјалиста медицинских наука

ОПШТИНА ВРЊАЧКА БАЊА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 80
РАДОЈИЦА БУРЂЕВИЋ, рођен 1948,
новинар

ОПШТИНА РАШКА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 81
ДР РАДОМИР РАСПОПОВИЋ, рођен
1935, специјалиста педијатар

ОПШТИНА БРУС
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 82
ЈУГОСЛАВ ВУКАЈЛОВИЋ, рођен 1956,
дипломирани правник

ОПШТИНА ТРСТЕНИК
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 83
ДР НИКОЛА ЈОВАНОВИЋ, рођен 1948,
специјалиста интерне медицине и
субспецијалиста гастроентерологије

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 84
МИЛОРАД ТОМИЋ, рођен 1933,
дипломирани економиста

ОПШТИНА ВАРВАРИН И ЋИЋЕВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 85
МР МИЛАН СТОЈАНОВИЋ, рођен 1941,
магистар географије

ОПШТИНА КРУШЕВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 86
ДР РАДЕ МАРЈАНОВИЋ, рођен 1926,
примаријус др специјалиста опште
хирургије, члан Централне управе СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 87
ГОРДАНА ЛИСИНАЦ, рођена 1938,
адвокат

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 88
ДРАГАН САКИЋ, рођен 1946,
дипломирани економиста

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 89
РАДОСЛАВ ИЛЧИЋ, рођен 1943,
дипломирани електроинжењер

ОПШТИНА КРАГУЈЕВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 90
ДР ЉИЉАНА РАДОВИЋ, рођена 1949,
специјалиста уролог

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 91
ДРАГОСЛАВ ПЕТРОВИЋ, рођен 1958,
адвокат

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 92
МИХАИЛО МАРКОВИЋ, рођен 1956,
дипломирани инжењер грађевине, члан
Централне управе СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 93
ДРАГАН ЈЕВТОВИЋ, рођен 1960,
дипломирани инжењер машинства

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 94
ДР ЗОРАН ТРИЧКОВИЋ, рођен 1935,
примаријус др специјалиста хирург

ОПШТИНА АРАНЂЕЛОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 95
ПЕТАР СТАНКОВИЋ, рођен 1940,
техничар

ОПШТИНА ТОПОЛА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 96
ТОМИСЛАВ АРСИЋ, рођен 1940,
дипломирани фармацеут

ОПШТИНА КНИЋ И РЕКОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 97
ДР ИВАН ДЕЛИЋ, рођен 1937,
специјалиста опште и пластичне
хирургије

ОПШТИНА СВИЛАЈНАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 98
ЗОРАН ЛАЛКОВИЋ, рођен 1953,
адвокат

ОПШТИНА РАЧА И БАТОЧИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 99
ЖИВОТА МИЛОСАВЉЕВИЋ, рођен
1939, дипломирани фармацеут

ОПШТИНА ЈАГОДИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 100
ДРАГУТИН МИЛОЈЕВИЋ, рођен 1937,
дипломирани инжењер електротехнике

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 101
РАДОСАВ СПАСОЈЕВИЋ, рођен 1935,
дипломирани ветеринар

ОПШТИНА ДЕСПОТОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 102
СЛАВОЉУБ МИЛЕТИЋ, рођен 1951,
дипломирани инжењер електротехнике

ОПШТИНА ЋУПРИЈА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 103
ПРЕДРАГ ЗЛАТАНОВИЋ, рођен 1954,
дипломирани инжењер машинства

ОПШТИНА ПАРАЋИН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 104
ДОБРИВОЈЕ НЕШКОВИЋ, рођен 1939,
сељак

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 105
СЛОБОДАН ДРАГУТИНОВИЋ, рођен
1955, адвокат

ОПШТИНА СМЕДЕРЕВО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 106
ДР МИЛОШ ИВКОВИЋ, рођен 1943,
лекар специјалиста

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 107
ДР ДРАГАН АНЂЕЛКОВИЋ, рођен
1949, дипломирани стоматолог

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 108
ДР МИРОСЛАВ МИЛЕНКОВИЋ, рођен
1946, дипломирани стоматолог

ОПШТИНА СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 109
ДРАГОСЛАВ ИЛИЋ, рођен 1951,
грађевински техничар

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 110
ДР МИЛОМИР НЕКТАРИЈЕВИЋ, рођен
1923, примаријус др специјалиста
оториноларинголог

ОПШТИНА ПОЖАРЕВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 111
ДАМЊАНОВИЋ М. НОВИЦА, рођен
1953, инжењер

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 112
ДР МИОДРАГ ВУЛИЋ, рођен 1931,
специјалиста хигијене

ОПШТИНА ВЕЛИКА ПЛАНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 113
ТОМИСЛАВ БЛАГОЈЕВИЋ, рођен 1955,
адвокат, члан централне управе СПО

ОПШТИНА МАЛО ЦРНИЋЕ И ЖАБАРИ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 114
ВЛАДИСЛАВ СТЕПАНОВИЋ, рођен
1922, адвокат

ОПШТИНА ВЕЛИКО ГРАДИШТЕ И
ГОЛУБАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 115
НЕНАД МИХАЈЛОВИЋ, рођен 1962,
професор

ОПШТИНА ПЕТРОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 116
ДР ОБРЕН ЈОКСИМОВИЋ, рођен 1952,
специјалиста хирург, члан централне
управе СПО

ОПШТИНА КУЧЕВО И ЖАГУБИЦА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 117
ЗОРАН АРСИЋ, рођен 1956,
дипломирани инжењер геологије

ОПШТИНА ЗАЈЕЧАР
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 118
МИРОСЛАВ ПЕШИЋ, рођен 1953,
дипломирани инжењер електротехнике

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 119
МР СЛАВОЉУБ МИШИЋ, рођен 1953,
магистар политичких наука

ОПШТИНА КЊАЖЕВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 120
ДР ДРАГОМИР МАТИЋ, рођен 1934,
дипломирани стоматолог

ОПШТИНА СОКО БАЊА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 121
ДР АЛЕКСАНДАР АНТИЋ, рођен 1940,
специјалиста педијатар

ОПШТИНА БОР
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 122
БОГОЉУБ ВЕЉКОВИЋ, рођен 1933,
дипломирани инжењер металургије
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 123
ДРАГОМИР ДРАГИЋ, дипломирани
инжењер машинства

ОПШТИНА БОЉЕВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 124
РИСТА СТЕВАНОВИЋ, рођен 1932,
адвокат

ОПШТИНА НЕГОТИН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 125
ДР ДРАГОЉУБ ГОЦИЋ, рођен 1941,
дипломирани стоматолог специјалиста

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 126
ПЕТАР ДАНИЛОВИЋ, рођен 1939,
дипломирани машински инжењер

ОПШТИНА КЛАДОВО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 127
ДР МИЛАН МИРЧЕТИЋ, рођен 1943,
лекар

ОПШТИНА МАЈДАНПЕК
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 128
???????????????????? рођен 1956,
дипломирани машински инжењер

ОПШТИНА НИШ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 129
МИРОСЛАВ ЖУПАЊЕВАЦ, рођен
1948, новинар

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 130
ТОПЛИЦА ЂОРЂЕВИЋ, рођен 1954,
дипломирани инжењер електротехнике

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 131
МИЛИЈА КРАСОЈЕВИЋ, рођен 1941,
дипломирани економиста

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 132
ДР ДРАГАН СТОЈАНОВИЋ, рођен
1951, доктор правних наука

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 133
НИКОЛА ПЕШИЋ, рођен 1940, техничар

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 134
ДР СЛАВОЉУБ ПЕТРОВИЋ, рођен
1933, професор др медицинских наука

ОПШТИНА СВРЉИГ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 135
ДР СЛАВОЉУБ ПЕТКОВИЋ, рођен
1959, лекар опште праксе

ОПШТИНА КУРШУМЛИЈА И БЛАЦЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 136
ЈАНКО ЈАНКОВИЋ, рођен 1942,
професор

ОПШТИНА ПРОКУПЉЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 137
НОВИЦА РАДОСАВЉЕВИЋ, рођен
1952, дипломирани инжењер
машинства

ОПШТИНА ЖИТОРАЂА И ПРОКУПЉЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 138
МИРОСЛАВ РАДОСАВЉЕВИЋ, рођен
1958, дипломирани правник

ОПШТИНА АЛЕКСИНАЦ И РАЖАЊ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 139
ДР ЉУБИНКА ПЕТРОВИЋ, рођена
1940, лекар специјалиста

ОПШТИНА АЛЕКСИНАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 140
ДУШАН БРАНКОВИЋ, рођен 1954,
дипломирани правник

ОПШТИНА ДОЉЕВАЦ И МЕРОШИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 141
ДУШАН ВУЧКОВИЋ, рођен 1950,
менаџер и директор ДП

ОПШТИНА БЕЛА ПАЛАНКА И ГАЦИН
ХАН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 142
ЉУБИША ПЕНИЋ, рођен 1943,
инжењер

ОПШТИНА ПИРОТ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 143
МОМЧИЛО АНТИЋ, рођен 1953,
професор

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 144
СЛОБОДАН ДЕНЧИЋ, рођен 1947,
дипломирани инжењер

ОПШТИНА БАБУШНИЦА И
ДИМИТРОВГРАД
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 145
АСЕН ИВАНОВ, рођен 1945,
дипломирани правник

ОПШТИНА ЛЕСКОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 146
ДР ДРАГОЉУБ ЋОСИЋ, рођен 1944,
специјалиста максилофацијалне
хирургије

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 147
МР МИОДРАГ СТАМЕНКОВИЋ, рођен
1946, магистар техничких наука

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 148
МР ДРАГАН СТОИЉКОВИЋ, рођен
1957, магистар машинских наука

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 149
НЕБОЈША СТАНКОВИЋ, рођен 1956,
дипломирани политиколог

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 150
РАДИВОЈЕ ЦВЕТКОВИЋ, рођен 1951,
дипломирани правник

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 151
ИЛИЋ ЗОРАН, рођен 1964,
дипломирани ветеринар

ОПШТИНА МЕДВЕЂА И БОЈНИК
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 152
ДРАГАН ВАСИЉЕВИЋ, рођен 1956,
техничар

ОПШТИНА БУЈАНОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 153
НОВИЦА МАНОЈЛОВИЋ, рођен 1953,
дипломирани економиста

ОПШТИНА ПРЕШЕВО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 154
СРЂАН ИВАНОВИЋ, рођен 1968,
студент

ОПШТИНА ВРАЊЕ И ТРГОВИШТЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 155
ДР РАДОМИР РИСТИЋ, рођен 1943,
лекар специјалиста за очне болести

ОПШТИНА ВРАЊЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 156
ДР НИКОЛА ВЕЛИЧКОВИЋ, рођен
1937, лекар специјалиста, члан ЦУ СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 157
ЛЕПОСАВА ГАГОВИЋ, рођена 1932,
професор

ОПШТИНА ВЛАДИЧИН ХАН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 158
ЉИЉАНА ЈОВАНОВИЋ, рођена 1950,
адвокат

ОПШТИНА СУРДУЛИЦА И
БОСИЛГРАД
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 159
МИЛЕ СВЕТОЗАРЕВИЋ, рођен 1956,
дипломирани машински инжењер

ОПШТИНА ВЛАСОТИНЦЕ И ЦРНА
ТРАВА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 160
ДР БРАНИСЛАВ БИЦИЋ, рођен 1952,
доцент медицинског факултета у Нишу

ОПШТИНА СУБОТИЦА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 161
РАДОСЛАВ РАДУЛОВИЋ, рођен 1952,
дипломирани инжењер машинства

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 162
ЗДРАВКО СОЛДО, рођен 1954,
дипломирани инжењер електротехнике

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 163
ЂОРЂЕ ШКРЕБИЋ, рођен 1942, возач

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 164
РАДОМИР ТАБАКОВИЋ, рођен 1954,
дипломирани економиста

ОПШТИНА СОМБОР
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 165
ДР САША МЕШТЕРОВИЋ, рођен 1951,
специјалиста неуропсихијатар

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 166
МИРОСЛАВ ЦРКВЕЊАКОВ, рођен
1926, грађевински инжењер

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 167
САВО ВЛАДЕТИЋ, рођен 1946,
дипломирани филолог

ОПШТИНА АПАТИН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 168
ДР ПРЕДРАГ РИСТИЋ, рођен 1931,
професор Универзитета у Приштини

ОПШТИНА ОЦАЦИ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 169
АДАМ БЈЕЛИЦА, рођен 1946,
машински техничар

ОПШТИНА КУЛА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 170
ДРАГАН КЉАЈИЋ, рођен 1957,
академски сликар

ОПШТИНА БАЧКА ТОПОЛА И МАЛИ
ИЂОШ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 171
БРАНИСЛАВ ВУЈОВИЋ

ОПШТИНА БАЧКА ТОПОЛА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 172
НОВАК ЈАГЊИЋ, рођен 1935,
пензионер

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 173
БОРИСЛАВ МИЛОШЕВИЋ, рођен 1934,
професор

ОПШТИНА БАЧКА ПАЛАНКА И БАЧ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 174
МИЛОШ КОКАНОВ, рођен 1954,
машински инжењер

ОПШТИНА ШИД
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 175
ДР СЛОБОДАН КОЈИЋ, рођен 1939,
специјалиста гинеколог — акушер

ОПШТИНА СРЕМСКА МИТРОВИЦА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 176
ДРАГАН МАРТИНОВИЋ, рођен 1957,
академски сликар

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 177

РАДУЛЕ ГЛИГОВИЋ, рођен 1950,
професор

ОПШТИНА КАЊИЖА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 178
КАТАРИНА ЈОВАНОВИЋ, рођена 1968,
студент,

ОПШТИНА СЕНТА И АДА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 179
МИЛАН ИВОШЕВИЋ, рођен 1951,
економиста

ОПШТИНА НОВИ КНЕЖЕВАЦ И ЧОКА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 180
ДР МИЛАН МАРКОВИЋ, рођен 1944,
специјалиста гинеколог

ОПШТИНА ВРБАС
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 181
ДР МИОДРАГ ИВАНОВИЋ, рођен 1927,
специјалиста уролог

ОПШТИНА ВРБАС И БАЧКИ
ПЕТРОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 182
ДУШАН КЕЦОЈЕВИЋ, рођен 1932,
просветни радник

ОПШТИНА ТЕМЕРИН И СРБОБРАН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 183
БРАНКО ГАЈИН, рођен 1958,
дипломирани правник

ОПШТИНА НОВИ САД
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 184
ДР ДРАГОЉУБ ПЕТРОВИЋ, рођен
1935, професор

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 185
ДР ЈОВАН БАБИЋ, рођен 1940,
специјалиста радиотерапеут

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 186
ДР ВЛАТКО ВУКОВИЋ, рођен 1938,
професор на факултету техничких наука
у Новом Саду

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 187
МИЛАН ПАРОШКИ, рођен 1957,
дипломирани политиколог

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 188
ВОЈИН ПЛАВШИЋ, рођен 1939,
дипломирани инжењер

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 189
ТАДИЈА КАЧАР, рођен 1956,
привредник, врхунски спортиста, члан
централне управе СПО

ОПШТИНА НОВИ САД И СРЕМСКИ
КАРЛОВЦИ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 190
ДР БОРИСЛАВ СТЕВАНОВИЋ, рођен
1949, лекар опште праксе

ОПШТИНА ЖАБАЉ И ТИТЕЛ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 191
РАДИЦА ТУЦАКОВ, рођен 1951,
историчар

ОПШТИНА БЕЧЕЈ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 192
МИОДРАГ ЈОВИЋЕВИЋ, рођен 1954,
дипломирани економиста

ОПШТИНА КИКИНДА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 193
ДР МИЛИВОЈ КАПОР, рођен 1943,
специјалиста гинеколог, члан централне
ураве СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 194
МИОДРАГ ТОМИН, рођен 1958,
дипломирани инжењер машинства

ОПШТИНА НОВИ БЕЧЕЈ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 195
ДРАГОЉУБ ЂУРИЧИН, рођен 1956,
професор

ОПШТИНА ЗРЕЊАНИН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 196
ВЛАДИМИР ЗЛАТАНОВИЋ, рођен 1966,
студент

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 197
ЖАРКО РОГАН, рођен 1951, машински
инжењер

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 198
ДУШАН ТОПАЛОВ, рођен 1939,
књижевник

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 199
ЛЕКА ЗОРИЋ, рођен 1943, правник

ОПШТИНА ИНЂИЈА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 200
ДАНИЛО БЕУКОВИЋ, рођен ???,
дипломирани ветеринар

ОПШТИНА РУМА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 201
СНЕЖАНА НИКОЛАЈЕВИЋ, рођена
1957, дипломирани инжењер
технологије

ОПШТИНА ИРИГ И БЕОЧИН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 202
МИЛЕНКО НИЋИФОРОВИЋ, рођен
1950, дипломирани инжењер грађевине

ОПШТИНА СТАРА ПАЗОВА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 203
ЉУБИША ОБРАДОВИЋ, рођен 1941,
дипломирани правник

ОПШТИНА СТАРА ПАЗОВА И
ПЕЋИНЦИ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 204
СВЕТОЗАР РАКИЋ, рођен 1939,
дипломирани инжењер електротехнике

ОПШТИНА КОВАЧИЦА И ОПОВО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 205
МЛАДЕН МАРКОВ, рођен 1934,
књижевник

ОПШТИНА ПАНЧЕВО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 206
МИЛОШ ЖИВАНОВИЋ, рођен 1962,
дипломирани инжењер технологије

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 207
ДР НИКОЛА ЗЕЦ, рођен 1936,
примаријус др специјалиста опште
медицине

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 208
ДР МИЛАН РАДАНОВ, рођен 1933,
примаријус др специјалиста педијатар

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 209
МИЛАН МИКОВИЋ, рођен 1932,
адвокат

ОПШТИНА СЕЧАЊ И ПЛАНДИШТЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 210,
дипломирани стоматолог

ОПШТИНА АЛИБУНАР
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 211
ДР СРЕТЕН ПЕКИЋ, рођен 1935,
специјалиста педијатар

ОПШТИНА ЖИТИШТЕ И НОВА ЦРЊА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 212
ДР ДУШАН КОВАЧЕВИЋ, рођен 1939,
лекар специјалиста

ОПШТИНА БЕЛА ЦРКВА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 213
МИРКО ЛАЛИЋ, рођен 1951,
дипломирани инжењер технологије

ОПШТИНА ВРШАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 214
ИЛИЈА ЖИВКОВИЋ, рођен 1951,
привредник, потпредседник СПО

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 215
ДРАГИЦА ТИНТОР, рођена 1943, лекар
интерниста

ОПШТИНА КОВИН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 216
ЂУРА ЈОВАНОВИЋ, рођен 1929,
адвокат

ОПШТИНА ЛЕПОСАВИЋ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 217
БОШКО БУДИМИРОВИЋ, рођен 1939,
инжењер, члан централне управе СПО

ОПШТИНА ЗУБИН ПОТОК, ЗВЕЧАН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 218
ДР РАДОВАН МЛАЂОВИЋ, рођен 1961,
доктор економских наука

ОПШТИНА ПОДУЈЕВО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 219
ДР РАДА ВУЈАЧИЋ-ТРАЈКОВИЋ,
рођена 1953, специјалиста опште
медицине

ОПШТИНА ПОДУЈЕВО И ПРИШТИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 220
РАСТКО НИКОЛИЋ, рођен 1948,
професор

ОПШТИНА КОСОВСКА МИТРОВИЦА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 221
НЕБОЈША АЛЕКСИЋ, рођен 1960,
дипломирани инжењер електротехнике

ОПШТИНА ГЛОГОВАЦ, К. ПОЉЕ,
КЛИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 222
МИЛОВАН СИМИЋ, рођен 1953,
дипломирани инжењер електронике

ОПШТИНА МАЛИШЕВО, ЛИПЉАН,
КЛИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 223
БАЦИЋ БОГОСАВ, рођен 1932, сељак

ОПШТИНА ВУЧИТРН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 224
МИЛОРАД ЛАЗИЋ, рођен 1939,
дипломирани правник

ОПШТИНА СРБИЦА И КЛИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 225
УСКОКОВИЋ НИКОЛА, рођен 1953,
професор

ОПШТИНА ПРИШТИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 226
ДР СПАСОЈЕ РАДУЛОВИЋ, рођен
1963, специјалиста хирург

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 227
ДР МИЛОМИР ЋОСТИЋ, рођен 1943,
лекар анестезиолог

ОПШТИНА ПРИШТИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 228
МР ГОРДАНА ВУЈОВИЋ, рођена 1947,
магистар економских наука

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 229
ДРАГАН ДАНИЛОВИЋ, рођен 1956,
дипломирани инжењер електронике

ОПШТИНА К. ПОЉЕ, ОБИЛИЋ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 230
МИЛАН ВАСИЋ, рођен 1947, професор

ОПШТИНА ЛИПЉАН, К. ПОЉЕ,
ПРИШТИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 231
МИЛУТИН НИКОЛИЋ, рођен 1960,
дипломирани инжењер електронике

ОПШТИНА ПРИЗРЕН И ОПОЉЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 232
МИЛАНКА ТОРБИЦА, рођена 1949,
професор

ОПШТИНА УРОШЕВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 233
МИОДРАГ ОКИЉЕВИЋ, рођен 1949,
дипломирани инжењер машинства

ОПШТИНА ШТИМЉЕ, УРОШЕВАЦ,
ЛИПЉАН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 234
КОСТИЋ РАДОВАН, рођен 1947,
дипломирани инжењер електротехнике

ОПШТИНА ПРИЗРЕН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 235
БОРИВОЈЕ МАРКОВИЋ, рођен 1930,
економиста

ОПШТИНА КАЧАНИК И ВИТИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 236
ЗОРАН АЊБЕЛКОВИЋ, рођен 1964,
дипломирани ветеринар

ОПШТИНА ВИТИНА И ГЊИЛАНЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 237
СВЕТЛАНА ПАВИЋ, рођена 1962,
судија

ОПШТИНА ГЊИЛАНЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 238
ЗОРАН ШАРАЦ, рођен 1952, хирург
специјалиста

ОПШТИНА КОС. КАМЕНИЦА И НОВО
БРДО
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 239
СЛОБОДАН КОСТИЋ, рођен 1952,
књижевник

ОПШТИНА ЛИПЉАН И ПРИШТИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 240
СЛАВИША КОСТИЋ, рођен 1959,
дипломирани инжењер

ОПШТИНА ШТРПЦЕ И УРОШЕВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 241
СВЕТОМИР АРСИЋ, рођен 1933,
академик

ОПШТИНА СУВА РЕКА, УРОШЕВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 242,
МИХАЈЛОВИЋ БОГОЉУБ, рођен 1949,
приватник

ОПШТИНА ГОРА И ОПОЉЕ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 243
ДРАГИША ЉАМИЋ, рођен 1963, сељак

ОПШТИНА ОРАХОВАЦ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 244
МАРКОВИЋ САВО, рођен 1957, трговац

ОПШТИНА ПРИЗРЕН
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 245
ЈАНИЋИЈЕВИЋ ЦАНЕ, рођен 1961,
дипломирани правник

ОПШТИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 246
ЋИНОВИЋ РАДЕНКО, рођен 1963,
дипломирани правник

ОПШТИНА ДЕЧАНЕ ЂАКОВИЦА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 247
ДЕЛИЋ ПЕТАР, рођен 1957,
дипломирани правник

ОПШТИНА ПЕЋ, ДЕЧАНЕ, КЛИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 248
НИНОСЛАВ РАЈОВИЋ, рођен 1943,
адвокат, члан централне управе СПО

ОПШТИНА ПЕЋ
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 249
ДР ЛАЗАР РАДОЊИЋ, рођен 1940,
професор

ОПШТИНА ИСТОК И КЛИНА
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 250
ПЕРОВИЋ ЧЕДОМИР, рођен 1960,
дипломирани правник

КАКО „ЕКСПРЕС ПОЛИТИКА“
СИЛУЈЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

ШТАМПА

СИТНЕ ПОДВАЛЕ МАЛОГ КАПЛАРА

У последње време у нас, пажњу јавности побуђују многобројни чланци, критике и коментари упућени на адресу Српског покрета обнове. Пише се о крвопролићу које нуди Вук Драшковић, о томе како СПО превози десетине хиљада људи из Ниша у Лесковац, из Лесковца у Пирот, како би испало да имају већу подршку у Србији. Пише се о реваншизму СПО-а и њиховим, наводним злим намерама.

У томе свакако предњачи „Експрес Политика“, пасторче Жике Миновића, од скоро у народу познатија као „Слободанка“ или како је многи називају „Полтронка“.

ПОДВАЛЕ МАЛОГ КАПЛАРА

И док Вук Драшковић, на многобројним скуповима и промоцијама широм Србије прикупља гласове, „Слободанка“ (Експрес Политика) смишља, разноразним подвалама, како да умањи популарност ове странке.

Тако је недавно „Експрес Политика“ објавила да Вук Драшковић нуди реваншизам, казавши „Свим комунистима ћемо спрејом обележити куће, а чим победимо одмах следи стрељање“.

Читалац када прочита такав текст, згрози се од тежине речи и страха за будућност. Многи не знају, да су то ситне подвале малог каплара, како га обично зову, најалост још увек, главног и одговорног уредника овог, озлоглашеног дневног „информативног“ листа Слободана Јовановића и његових сарадника.

То је човек средњих година, нижег раста и велике пакости који је као награду за политичке заслуге, без иједног, претходно објављеног новинарског текста, дошао на место уредника овог високотиражног листа, чија популарност свакодневно драстично опада.

Народ вели „у малој чаши је отров“, а отров малог (растом) Слободана Јовановића је велики. У последњих неколико месеци из овог, донедавно угледног листа отишло је више од двадесет врхунских новинара, због неслагања са концепцијом листа или арогантног понашања и самовоље главног уредника. „Златна“ пера „Експреса“, оберучке су прихватиле многобројне београдске редакције. Онај мали број дугогодишњих сарадника који је остао или је на одмору, или на боловањима.

КАД БОБИШКА ПРЕКОРИ

Градом кружи анегдота „Разболео се лојални коментатор овог листа и отишао на боловање. Бобишка, како главног обично зову, пронађе телефон свог сарадника и уместо да га упита за здравље, љутито га прекори „Зар и ти сине Бруте!“ — „Да ли је и тебе ухватила предизборна грозница“. Коментатор се сутрадан, оран за писање лојавио у редакцији.

Жртве Слободанових покварених циљева су, обично, дугогодишњи хонорарци, на рубу животне егзистенције, уцењени решењем о пријему у радни однос или у случају да не изврше дужност, отказом. Слободан своје лажи преноси преко лакомислених

Без иједног претходно објављеног новинарског текста, на чело „Експреса“ дошао је Слободан Јовановић. По обичају, лепо се снашао. О свим противницима писао је само лоше, па су га и наградили. Данас Слободан Јовановић има такву моћ у свом малом обору, да, како и приличи, треба да добије највише клипова.

људи, младих неискусних новинара, жељних „напрасне“ популарности или често, измишљених потписа, па чак и непотписаних текстова.

И док свакодневно на страницама „Експреса“ освићу лажи о Вуку Драшковићу и његовој странци, мали каплар, добија инструкције и наравно похвале од свог великог „тате“, који му је за послушност, после избора обећао високо место у парламенту.

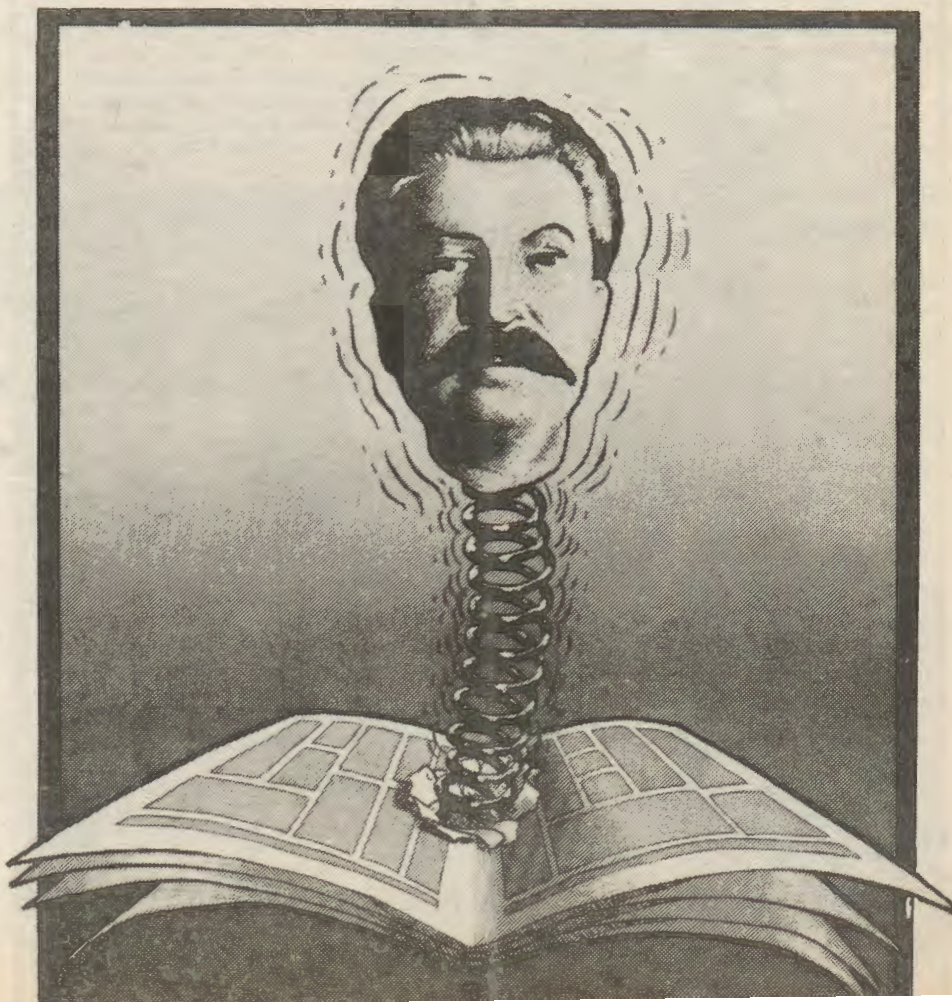
А лична карта малог Слободана гласи: „вечити“ студент, неживљени швалер, исконтаклирани политичар, послушни слуга. И како неће, с правом се питамо, ова држава пропасти, када нас овакав „дисидент“ представља и обмањује лажним информацијама и измишљеним чињеницама.

Да није било црвене књижице и редовног посећивања партијских састанака, плаћања чланарине, добро испеченог шпијунског заната и полтронисања, ко зна где би данас Слободан Јовановић био.

Међутим, он најалост, данас у скупоценом оделу, са свиленом краватом, италијанским ципелама и дубоким џепом посећује еминентне београдске локале.

Зашто и не би, када иза свега тога стоји високи лични доходак, изнад двадесет хиљада динара, богата репрезентација и наравно, „велики тата“ који га је довео на ово високо место без интелектуалног и изнад свега моралног покрића.

Илија ЂОКИЋ

МЕТАМОРФОЗЕ

Може се догодити да се Срби ускоро не сложе у неким важним и битним питањима, изрече један човек ових дана на Митевизији и удахнувши дубоко донесе свој суд. Срби, када, би једног дана могли да се представе онаквим "каквим би могли бити, а не онаквим каквим су направљени.

МЛАДИ И ПЕРСПЕКТИВНИ КАДАР

А какви су то Срби сада? Нуде националне поделе и мржњу, представљају се као лажни пророци, воде у братоубилачки рат, издајници су, терористи, хулигани, квислинзи, заведена деца... Али, немојмо бити тако груби. Има и поштених Срба. Богови су почели силазити међу грешни људски свет (Јесу ли Срби уопште људи?) и они ће нам показати какви би то Срби могли бити. За почетак, можда, као Слободан Милошевић који се као Вожд Карађорђе појавио међу Србима, који је Србији вратио част и достојанство и увео демократију пре првих демократских избора.

Ах, ти избори, ту је и почетак и крај, помисли човек са Митевизије и још једном дубоко удахну. Због њих се Срби и не могу сложити у „неким важним и битним питањима“. Не увиђају, јадни, да је Света столица

АНАТОМИЈА ЈЕДНОГ СРБИНА

ГЕНЕРАЛ БРАНА

све унапред решила, да је чак и меч у руке узела док „лажни пророци, хулигани и терористи“ седе скрштених руку. Али, ко им је крив, помисли опет човек са Митевизије и би му лакше. Премеривши тасове определи се великодушно и мудро за — мач. И за себе.

Човек је још као млад и перспективан кадар, како се то убичавало казати, пружио праве изборе. Радећи више месеци као жбир, да добро сте прочитали — као ЖБИР, послушао је савет свог тренутног шефа. Није ни тај био назван, схватио је брзо с ким има посла. Приметио је, наиме, да човек са Митевизије лепо пише. Од тебе би, рекао му је, могао једног дана и писац да буде, некако се твоји извештаји разликују од осталих. Поетичнији су, лепши, са више детаља... Али, извесну дозу наивности бивши шеф је ипак показао. Није одмах по-

мислио да би његов најбољи играч након оваквих похвала могао да престане да пише за њега и да почне да пише за друге. Тако је почела велика каријера човека са Митевизије, а тако је и дошао до велике одлуке, да се определи за мач. Јер, тај мач му је много пута управо због његовог писања помогао.

Награђен је човек са Митевизије добро. Тренутно има девет функција (девет) и, изгледа, није му доста. Треба можда и разумети човека, нису сви Срби заведена деца па да не схвате: само пет, шест његових намештења се плаћа. Остало је на добровољној, патриотској бази! А у овим временима, схвати човек са Митевизије, и патриотизам се може дебело наплатити. И тако, опет дубоко удахнувши, он одлучи — постаћу генерал. А то ће му омогућити мач. Зато се и прикљонио Милошевићу, који се као Вожд Карађорђе појавио међу Србима, који је Србији вратио част и достојанство и увео демократију пре првих демократских избора. С мачем.

НЕ МОЖЕ НАМ НИКО НИШТА

И тако опет дођосмо до избора. А на изборима, зна се, Срби се морају представити онаквим какви би једног дана могли бити, а не онаквим какви су направљени. Сметају само оне заблуделе овчице, издајници, хулигани, терористи и лажни пророци. Жалосно је то мој синовац, мислио је човек са Митевизије дубоко уздишући, а већ када је био на самој граници размишљања да се препусти судбини и можда почне да пише за неког новог шефа, стигао га је прекор Свете столице. Зар ти да попустиш? Па можеш генерал да будеш! Дозвољавам ти да то добро наплатиш! Ја све могу, зар сумњаш да смо Бог и ја исто?

Боже, хвала ти, спасио си још једном моју грешну душу, рече човек са Митевизије озарен, обасјан неком новом светлошћу. У име Бога проговори: Нама не могу ништа ни спољни ни унутрашњи непријатељи! Не може нам нико ништа. Ни Хрвати, ни Словенци, ни ко год хоћете! Ни Немци, ни Бугари, ни Талијани! Ми ћемо им показати какви смо, показаћемо ако Срби насрну на Србе!

Други писац остаде за тренутак без речи, па онда полако проговори. Или је то можда лажни пророк проговорио у њему? Рече углавном, поздрављен од свих оних „терориста, хулигана, квислинга, издајница и заведене деце“: Себи су навукли панцир кошуље, ставили мачеве у руке, допинговали се, нама свезали и ноге и руке, па још и очи и кажу да нисмо прави Срби, да смо кукавице... Трећи писац додаде: Немамо ни тенкове, ни пушак, ни топова, ни пендрек. Ми никој угрозити не можемо. Онај ко помиње крвопролиће јесте само онај ко је спреман да пуца, а то је онај који има оружје.

Тешки су ови дани искушења, помислише сва три писца. Двојица скрстише руке, а онај први полако крену да спреми нову одору — генералску. Шта се ту може синовац, закључи, зажарених очију милујући нове жуте еполете. Писац у њему се дубоко ушухка јер тако је хтео Бог. А и сам је хтео — премеривши тасове великодушно и мудро се определио за мач, за себе. Јер, десета, јубиларна функција, а Бог је обећао са Дедиња, добро се плаћа. И шта онда ту представља српски народ, до вежбаоницу за тамо некакве Немце које смо ионако много пута пре побеђивали и разједињене и уједињене. Жао ми је само што је она проклетка Америка далеко, мој синовац, рече човек Митевизије Брана Црнчевић и окрену нову страницу у својој богатој биографији.

ПОСЛОВИ ТЕТА БОРКЕ

Понос словеначке привреде ФАБРИКА ЕЛАН из Бегуља, директно је финансирана од српске привреде. Тако, на пример, Београдска удружена банка у којој је СЛОБОДАН МИЛОШЕВИЋ, правник из Београда, садашњи шеф српске државе, оставио за свог заменика извесну БОРКУ ВУЧИЋ, директно је финансирала пропалу компанију ЕЛАН, и то преко посебног кредита 12,7 милиона немачких марака (уговор закључен у Београду) и са још 9 милиона ДЕМ (уговор закључен на Кипру) преко АГЕНЦИЈЕ УДРУЖЕНЕ БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ. „Десна рука“ Слободана Милошевића у тој Банци, је поменута БОРКА ВУЧИЋ, која је у току 1989. године била истовремено и вршилац дужности генералног директора Београдске удружене банке у Београду и директор АГЕНЦИЈЕ те банке на Кипру. Госпођа ВУЧИЋ, одавно има више од 42 године радног стажа, али у СРБИЈИ је незаменљива, јер је како је из миља зову „СЛОБИНА ДЕСНА РУКА“, или „тетка БОРКА“.

После тога на дужност у Београду дошао је по неспособности чувени Љубиша ИГИЋ, пошто је дефинитивно упропастио Електронску индустрију из Ниша. Сада СЛОБА пере руке од ИГИЋА и шаље га за амбасадора, али не зна нико који језик говори овај бивши нишки омладински функционер.

Госпођа ВУЧИЋ се не враћа са Кипра, јер не зна како да оправда утрошене немачке марке за пропали словеначки ЕЛАН. Радници и грађани који су уписали код те исте банке ЗАЈАМ ЗА РАЗВОЈ СРБИЈЕ питају се да ли је од 72 милиона америчких долара, колико је укупно уписано у девизама, још негде изгубљено. Ових 21,7 милиона ДЕМ, чине скоро петину зајма, па алал вера на послу, који води особље које нам је Слободан Милошевић, одлазећи из Београдске удружене банке, оставио у наследство.

Постоји досије САПТ-кредита којим је та

иста БАНКА и та иста „тетка БОРКА“, оптеретила СРБИЈУ и ЈУГОСЛАВИЈУ за још око 100 милиона долара. Наиме, узимајући тај међународни кредит, у име и за рачун Југославије и владе Бранка Микулића, госпођа Борка, је превидела чињеницу да се код избора валуте у којој ће се извршити повраћај кредита одабере амерички долар који је у међувремену значајно девалвирао у односу на немачку марку (ранији однос 2:1). Пошто је кредит у земљи дат у једној валути, а враћа се у немачким маркама и јапанским јенима, БЕОГРАДСКА УДРУЖЕНА БАНКА је претрпела губитак који се мери са око 100 милиона долара. Зато је бивши савезни министар за финансије СВЕТОЗАР РИКАНОВИЋ добио амбасадорску столицу у Енглеској, да би терет те девизне катастрофе са СРБИЈЕ превалио на САВЕЗНУ ВЛАДУ. Но, ни Анте Марковић није био наиван. Господин Рикановић, постао је амбасадор, САПТ кредит донео је губитак, читава екипа, или радни тим, из Београдске удружене банке, распоређен је на добре послове да ћути, а клупко није одмршено, јер Слободан Милошевић спречава, средства информисања да о томе пишу.

Добро је дошао ЕЛАН из БЕГУЉА да и у Скупштини Србије посланици чланови Српског покрета обнове, у име милионског чланства затраже, одговор. То посланичко питање већ је написано и надамо се да наше садашње посланике нико неће спречити да га у Скупштини Србије поставе.

Незаменљива банкарска леди са зебњом се очекује да разљућене српске политичаре увери како, када и зашто је антрирала кредит од девет милиона немачких марака за ЕЛАН из Бегуља. А потом ће бити јасно зашто се Кипар јавио као место у које су пословни људи из Београда често путовали и колико је још кредита узето за пропале сопствене и туђе фирме.

П. ИВИЋ

ДЕМОКРАТИЈА СЛОБОДАНА МИЛОШЕВИЋА

То што председник СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ПАРТИЈЕ СРБИЈЕ није удостојио своје бираче да се на ТВ Београд појави, то је проблем њега, његове Партије, и чланства наследника большевизма у Србији.

Али то што ПРЕДСЕДНИК СРПСКЕ ДРЖАВЕ није удостојио да прими вође нових политичких партија у Србији и да им пожели, уз чашицу српске шљивовице, прве послератне вишепартијске, а тиме и демократске изборе у Србији, земљи нападеној од 50. годишње комунистичке гиранције, то није његов проблем, то је проблем свих нас Срба, а посебно ● Косте Булатовића ● Илије Живковића ● Милице Рајић ● Бошња Будимировића ● Мише Лазича ● мене Мнотрага К. Скулића који смо га подржали на општенародним митинзима и да не кажем веровали у њ, иако смо знали да је од малих ногу био комуниста, само прво пионир, па омладинац, да би на крају био студент-комунист, па директор-комунист и затим вођа пропалог комунизма у нападеној

Србији. То су наши неопростиви грехови. То је наш највећи промашјај.

Како се понаша Слободан Милошевић довољно говори Митинг народа (Ђака и радника из целе Јужне Србије, Косова и Метохије) на коме га је, ако је био страначки, неовлашћено дочекао председник Општине Ниш а председник СПС посетио седиште своје Партије у Нишу. Њему уопште није засметало што ниједна друга партија нема ни ђумез, ни пребијену пару за вођење предизборне активности. Он и даље преко својих полтрона тврди да није наследник большевизма, већ само њихове имовине, и уз то приде имовине Социјалистичког савеза чији су чланови били сви грађани садашњи чланови српских партија.

Са таквим човеком можда ни тикве не треба садити.

Мнотраг К. СКУЛИЋ, дипл. ек. из Београда

ПАРАДОКСИ

ПРЕДСЕДНИКОВИ СОЛУНЦИ

Вољом политичког жреба, важећи председник Србије, требало је да се по први пут, као владалац „вирго ин такто“, представи и обрати својим грађанима и да непосредно чује, шта они мисле о њему и његовом политичком програму.

Да ли заведен идејом самољубља, личном сујетом или једноставно страхом од људи који друкчије мисле, или све скупа заједно, дотични господин је отказао свенародну радозналост, и из виле окружене дедињском шумом, одаслао поруку свим лудим и паметним Србима, да тога дана своју љубав поклоне Солунцима.

Мислио је тако да је задао достојан ударац, некаквој тамо, такозваној опозицији, која се дрзнула да га изведе начистац, где неће бити шпалира радника плаваих мантила, црвених каранфила, пионирских пољубаца и режираног клицања „Слобо-слободо.“

Адуг о Солунцима брзо се истопио, пред сазнањем да господин Милошевић, никада није, од својих омладинских дана, градског и републичког цекаовања и председниковања, обишао ни једну хумку ових жртвеника, нити се икада потрудио да им уприличи расута гробља од Солуна, преко Кајмакчалане до подно Дедиња.

Хипокризија оданог большевика, који двадесет година није скривао да се дивно Брозовом јунаштву и делу, још једном је унизила народ дугог памћења и преголемог поноса. Чим сване прво ново јутро 9. децембра, са помрачином несташе букачи и шарлатани с којима нас је он толико дуго увеселавао, сматрајући заиста да смо луди Срби.

Његова лична сујета која нас је с васцелим светом завадила, терала је зеца а истерала Вука.

Његов страх од других људи и других идеја, који га је закључао у дедињском дворцу, послао га је на сопствено политичко губилиште.

ИЗВЈЕШТАЈ ИЗ МОЈКОВЦА, НЕКАДАШЊЕГ УРОШЕВОГ ДВОРЦА

Ово су Три кратке приче, из Мојковца, некада правог правца тог планинског вијенца, сатканог од чистог биља и људске доброте, градића у долини зеленоточиве Таре, гдје је искован Први српски новац, чувени grossi di Brescoa, кога је и славни Данте поменуо у „Божанственој комедији“. Из Мојковца, чувеног по оној славној божићној бици 1916. године, гдје су се Црногорци одужили својој браћи Србима, бранећи им одступницу. Из Мојковца, овог данашњег, који је скоро све то погазио: преорао кости славних ратника, промијенио и посљедње име које је асоцирало на стари древни град Брсково; наћфленкао се данашњи Мојковац јаловиштем, и сам оћелавно попут удовице, запушно, раскућен, ојаћен и бескрајно предат леду депресије и апатије. Ево, тих прича:

ПРВА, НАЈКРАЋА

Извјештавам да се чудим, како овај народ још живи од црвеног терора. А живи, још, чак и она генерација, која је најмање 10—15 година сама себе хранила тврдом кором хљеба и још тврђим грумичком сира, носећи их у шареним обрамцима о рамену, почетсо и по двадесетак километара, да би стигла на вријеме у предузећа и комбинате, а данас, костоболна и реуматична, животиари са пензијом од 1.200 динара. То је генерација, бескрајно одана нади у боље сјутра, како су је учили партијски секретари, пјевајући заједно с њима: „По Шаранцима, из авиона ћемо засијавати жито/живио нам друг Тито, друг Тито!“ А Шаранци су подно Дурмитора, камено море тврђе од кремена, не би га ни виле, из легенде, да под крилом носе сјеме, засијале за годину дана. Али, ето, Титу и Партији се вјеровало.

ДРУГА, ДУЖА: О АСФАЛТИРАНОМ ГРОБЉУ

Мојковчани су храбро гинули. За отаџбину, наравно, како су и свикли одвајкада. Под једним барјаком. Ни слутили нијесу да ће се убрзо подијелити на двије формације, двије војске, непријатељске, које ће до краја рата сатирати једна другу, па ће она поражена бити осрамљена, а њени насљедници и данас под великим жигом бруке и срамоте, а друга, побједничка, накупиће се ордења и привилегија и постати тиранска и јагњофучкачка. Међу изгинулима, било је и седам српских официра, који су похитали према братској Србији, према првим неутришаним пуцњима слободе. До ње, на жалост, никада нијесу

стигли. Побили су их, на превару, уз ракију и суво месо, другови партизани у Шаховићима и лобацали их у јаму. Неке, утврдиће се касније, полуживе: кад је тужна родбина вадила костуре, једног су нашли са кошуљом обавијеном око главе. Жив, разбијене главе, покушао се у тами јаме бездањице, спасити обмотаном кошуљом. Силна власт, брозовска, ЈеБеТеовска, дозволила је да „кости поганштина буду закопане на посебно мјесто“, близу старог мојковачког гробља. Тако се ту, близу данашњег хотела „Мојковац“ формирало ново, тзв. четничко гробље. У њему су лежале кости двадесет и више несрећника, без имена, с неопожаним гробовима. Нико за њима није смио заплакати, ни залепекати, као да је турско доба.

Корачајући „смјело у свијетлу будућност“, и Мојковац је дочекао дан, да кроз њега прође нова цада — магистрала. Силници — комитетлије и Савез бораца, у дослуху са прогресивним снагама донијели су одлуку да пут проишпа кроз ово гробље. Ојаћена родбина је чула и похитала до „другова“, да измоли преношење костију. Узалуд су молили: припријетили су им камуџама и тамницом. Само је један храбри Подбишћанин успио да пренесе кости свога брата, бившег српског официра, несрећника који је са оном седморицом погубљен и бачен у Шаховићку јаму. Осталима су кости уваљане у асфалт. Од страха, мјештани нијесу смјели ни гледати. А булдожер, кашикар, зашао па редом стао да ломи руке и ноге, лобање... Послије су просули врући асфалт. Послије је дошао огромни ваљак и уваљао их, дробећи сваку кошчицу у прах... Послије су том новом „свијетлом стазом будућности“, кренули „црвени“ моторизовани Мојковчани. А, последице... А последице, свашта се издогађало: „мудри“ руководиоци, водичи „боље сјутрањице“, одлучише да ту, поред некадашњег гробља, у меким тарским

луговима и -алугама, доведу отпадне воде некадашњег рудника и тако направе право-јаловиште, да народ свој трују канцерозним клицама, а ојаћене и раксућене рударе хране надом у боље дане. Они се данас с тугом сјећају буљка оваца и узораних њива, које је утрла брозовско-кардељевска рука, кад су њихове очеве и њих, тада дјецу, тјерали да пјевају заједно с удбашима и комунистима: „По Шаранцима, из авиона ћемо засијавати жито, живио нам маршал Тито...“

ТРЕЋА, НАЈТУЖНИЈА: О ИСКЛЕСАНИМ ИМЕНИМА

Отац Пантелија погинуо, као и они несрећници с почетка овог извјештаја: за крст часни и слободу златну, за отаџбину. Родбина није знала да га је Партија потајно прогласила издајником. И послије много и много година, одлучи да њему и мајци Јели, подигну породичну гробницу. Тако је на гробници и писало: „Оцу Пантелији и мајци Јели“. Још се у исклесаним словима није била смирила дневна свјетлост, кад их позваше Одговорни за Револуцију која још п(т)ече и наредише им да напишу Изјаву, у којој ће казати ШТА ИХ ЈЕ НАВЕЛО ДА ПОДИГНУ СПОМЕНИК ОЦУ ПАНТЕЛИЈИ! — Замислите, какво питање!? То што букве главе, на власти, могу смислити питање, тешко би и француска академија наука, наша одговор. Доказивала је родбина да је цијело село знало да они праве породичну гробницу оцу и мајци и тражила свједоке који могу доказати да је њихов отац био издајник. А Јок!, рекли су, не треба то. Једном је заувјек утврђен списак домаћих издајника и њима се не могу подизати никакви споменици. Родбина се вратила кући, надајући се да ће Чуvari Револуције доћи памети и свијести. Они им, умјесто тога, поручише да још једном дођу. Кад дођоше, понови се стара, иста прича. Тада најстарији син одлучи да их предухитри: диктира, овом писцу, дџсловце у перо: „Замалтао сам гипсом очеву име и префарбао га црном бојом. Остало је на споменику само мајчино...“ Кад, ево ти Чуvara, убрзо иза тога, с милицијом и клесачима. Носе клијешта, дљетица, костуре, пробојце, чекиће, дуге и кратке ножеве, брусеве, сардла, металне шипке... Одмах почеше: прво истуцаше и изломше Пантелијину слику, па онда име. Све слово по слово, туц-туц, као да ударају у вршак срца Пантелијиних синова и родбине. Одоше, а на нагрђеном споменику оста само мајчино име: „... и мајци Јели“. Родбина пресави хартију и стаде писати жалбе: републичком Савезу бораца и републичком ЦККау. Отуд, стиже скоро исти договор: народним непријатељима треба затријети име... Узалуд су се најстарији Мојковчани клели да нико није запамтио, а онда је памћење велика усмена библиотека која се преноси с кољена на кољено, од старог Рима до фашизма, да је икоја партија и вјера, затирала имена по гробљима; сви су гајили култ и поштовање према гробу. Само титовска Партија то није признавала. Она је упорно пјевала, на сав глас: „Познаје се ко је комуниста...“

Клесачи одоше даље, да клешу. По Жарима, Лепенцу, Бјелојевићима, Подбишћанима... Још као да одјекну њихови тупи ударци. Они и даље исклесују по нашим срцима: коме оца, коме брата, а коме и брата и сестрицу...

Аутор овог записа позива бројну родбину несрећника којима су асфалтирали кости и истукали имена на надгробним споменицима, да се јаве писмима редакцији „Српске ријечи“, да отворе срце и душу...

СКРНАВЉЕЊА

ПОДВАЛА И НАРОДУ И ЊЕГОШУ

Комунисти су, извршавајући налог Јосипа Броза, разорили капелу на Ловћену с намером да нанесу смртоносни ударац светињи српства

Маузолеј каквог Његош није желео

проклетством, а мој последњи час биће ми најжалоснији, и ту моју жалост вам стављам на душу. А куд ће већа брука и грдило од ове, коју је доживео, Његош, „сирак тужни без иђе икога“.

Игре око Његошеве капеле на Ловћену не престају, ево, ни после стопедесет година. Највећи син српског рода није, наравно, заслужио да му се кости сељакају како се коме прохте, а још мање да његова последња жеља буде тако грубо прекршена. Сада када се око порушене капеле, односно уместо ње постављеног маузолеја поново разбуктавају страсти, прелиставамо старе записе.

„Изазио сам шњиме и на Ловћен, пише Милорад Медаковић секретар и ађутант владике Рада у првој написаној књизи о Његошу издатој 1882 године, када је ставио својом руком основни камен Цркви на Ловћену, коју је он саградио и посветио св. Петру. Ову је цркву саградио у тој намери, да он буде сарањен у њој на оној висини која је највиша у Црној Гори, и од куда се види понајвише само Српска држава и сиње море... Владика желијаше да се његов дух налази и вије на овој висини, те да лакше прелијеће и погледа по осталој српству, којему да улијева љубав к својему роду и да свети Косово. Владика желијаше да и на оном свијету ради за своје Црногорце и за све српство.

Медаковић даље пише: „Ја хоћу да ме сараните у ону Цркву на Ловћену“. Сарадници му одговоре да они то не могу учинити и „ко ће да те носи на Ловћен? него да те саранимо ође у Цркву и близу нас. А на Ловћен ти знаш каквн су Турци, могу послат кога да ти главу посијеку, па куд онда наша брука и грдило?“ Владика се промијени у лицу, па ће са жалешћу проговорити, (аманет):

„То је моја последња жеља, коју у вас иштем да испуните и ако ми не задате Божију вјеру да ћете тако урадити како ја хоћу, онда ћу вас оставити под

Да угасе српску свећу

У непуних век и по, откако је душу предао небесима његови земни остаци су два пута прекопавани и сељени.

Прво су гријех — можда им се не може толико замерити јер су били туђини и варвари — учинили аустроугарски окупатори 1916. По заузећу Ловћена и Црне Горе било је решено да се сав планински венац са Ловћеном до Цетињског поља и од Скадарског језера до реке Бојане прикључе Аустроугарској. Према тим плановима решено је било да се на Ловћену поруши Његошева задужбина, Црква

Из загрљаја у загрљај

Учешће у борбама узео је и др Влатко Мачек. Он је у Хрватској 25. регименти као резервни поручник командовао трећом четом, док је као десетар у трећем воду 10. чете био резервни поднаредник Јосип Броз.

Овде није ниодмет подсетити да је тај исти Мачек 7. априла 1941. у Ваљеву, на седници Југословенске владе, у којој је био потпредседник, изјавио да даље не иде са Владом, већ да иде у Загреб, где је 10 н.м. издао позив члановима своје странке да се прикључе Павелићу и помогну га у оснивању тзв „Незаконске Државе Хрватске“, у којој су касније извршени незапамћени злочини против Срба и њихове Цркве, тј. у којој је извршен геноцид и уништена Српска православна црква. Међутим, Броза су српски комунисти, који су дигли устанак у Србији, извели из Београда на ослобођени терен, где га је 17. септембра 1941. прихватила Колубарска чета да као главни командант води устаником у Југославији. Подаци прочитани (Хрватска-Загреб 19, VIII 1914. Дом 22. VIII 1914.)

Светог Петра Цетињског, а његове кости снесу на Цетиње у Манастир, како би се заувек на Ловћену угасила „српска свећа“ да не гори у Његошевој задужбини и онемогући српско ходочашће на Његошевом гробу. На том месту биле су предузете мере да се подигне споменик цару Фрању Јосифу“ у славу заузећа Јадранског Гибралтара а потомцима на изглед.“

Тако су као пси, аустроугарски окупатори раскопали Његошев гроб и расули његове свете мошти. И то им није било мало, Аустројанци су на разрушеном гробу спремали ломачу да одатле нарочито заветле Српству.

У самом гробу биле су срушене и поломљене плоче. А костур Владике Рада био је расут. Три кости понели су из гроба. После ослобођења, тек када се сазнало да је костур Владике Рада на Цетињу, јавио се Лазар Матковић, тада аустројански официр, који је сачувао пету и затиљак Владике песника, и владара. Заслугом овог човека, потпуни костур песника над песницима „почива и утиче на нас“ записао је Црњански.

До изградње споменика срећом није дошло, јер је Аустроугарску почела убрзо да брине друга брига, да би већ 1918. била у агонији.

Капела је обновљена 1925. године под управом митрополита Црногорско-приморског Гаврила Дожича. Дивно је веле било погледати, јер је горди и поносити ловћенски врх Црква подигла, а Љуба Ненадовић је једном записао: „Ловћен је уздигао његов гроб више свих гробова на овом свету, а његов гроб уздигао је Ловћен више свих словенских градова, претворио га у Олимп, у храм где се српске виле скупљају.“

Храм или Црква гради се на оно свето место где се Бог слови и велича. Црква на Језерском врху била је округлог облика окренута истоку, са вратима на западној страни, куда сунце залази.

У њој су се одржавали обреди у славу Његошу и Српству. Око цркве су се чобани окупљали, прекаљени ратници причали о најсвежијим борбама. Свако је желео да је што ближе и што чешће са својим Владиком. Данашњи маузолеј ни митраљезима не могу да сачувају.

Комунисти настављају започето

У другом светском рату капела је опет оштећена. Читајући многе књиге и часописе у потрази за подацима, копајући по историји наишли смо на коментар ондашње окупаторске и квислиншке штампе, у часопису „Недељни преглед“ из 1944. године у којем поред осталог пише: „Оскрнављен је Његошев гроб. Комунисти су разорили капелу на Ловћену, где су биле смештене кости Петра Петровића Његоша. Највећа светиња Српства и културног човечанства није била поштеђена од болшевичке тираније.“

Комунисти нису поштедели ни једну од највећих светиња Српства — гроб Владике Рада на Ловћену.“

Комунисти су дакле већ тада, а и много раније кренули са својим неделима. Држава благодестања и друштвена једнакост били су само фарса иза које

Изглед некадашње Његошеве капеле на Ловћену

Пророчанство

Сликлар М. Милуновић, отказао је учешће на конкурс за споменик са образложењем да је у Библији прочитао поруку да сваки народ који руши богомољу мора доживети катаклизму. Многи данас везују ову поруку за разарајући земљотрес који се десило у Црној Гори.

Ипак су се растали

Љуба Ненадовић је записао да је Његош приликом повратка са последњег путовања ради лечења 1851. „када је с лабе угледао Ловћен, подигао капу и рекао: „Нећемо се више нигда растати“

Кремен

„У Црној Гори, вели (Његош), нема хотела, ни меких постеља, нема путева ни шеталишта. Црна Гора је град у коме је опседнута последња искра српске независности. Црна Гора је кремен који на сваки удар огањ даје.“

су си крила варварска и монструозна дела.

И тачно на стоту годишњицу од Његошеве смрти, одлучено је у болшевичком стилу да се за да смртоносни ударац светињи Српства. Порушени су остаци капеле, која је красила Ловћенски врх, а на њено место поставили монструозни споменик Фрању Јосифу. То је био дуг легендарног фелдфебела Броза свом цару. Кости Рада Томовог пренете су на Цетиње, а камење од којег је била сазидана капела на Иванова корита. Над тим камењем и дан данас се врши помен у славу Његошу и целом Српском народу.

„Од првих времена хришћанства, тврдио је проф. Богословског факултета у Београду Лазар Мирковић, постојала су извесна света места намењена искључиво и напоредно Богослужења и то црква и капела.“

Црква мора бити окренута истоку, са вратима на западној страни. Округлог облика, сазидана од камена, а „ругоба“ на Језерском врху, скраћеном за седамнаест метара је четвртастог облика, од меремера. Оригинални модел католичке грађевине. А да јој није место где је доказ је ветар, послат од Бога, који свакодневно пркоси неправди.

Тандем Броз-Мештровић

До седамдесетих година капела на Ловћену била је свето место, где су се окупљали верници да одају пошту Његошу и уједно обаве црквени обред. Од тада ниједно црквено лице није крочило на Ловћен, већ се помен у част Његошу врши над камењем, садашњом „гомилом плача“, јер другог решења још увек немају.

А тандем Броз-Мештровић давних година на Брионима сковао је план како да оскрнавје Српство и српски народ од настанка до данас. Маузолеј на Ловћену и споменик „Незваном јунаку“ на Авали, подигнути у истом стилу и са истим намерама само је део монструозног тирванства овог озлоглашеног усташе. Јер цар Фрањо Јосиф је хтео у својој држави Београд и Ловћен. А легендарни поднаредник Јосип Броз потрудио се да донекле, или у потпуности испуни његову жељу.

У књизи Љубомира Дурковића-Јакшића стоји написано да је Његош рчазмишљајући о српству и његовој судбини написао“:

„Србин српском роду својем ово делце посвећује Његово је ситно цвеће по ливади правој Српства и узрасло и побрато и у вјенац роду дато“.

Српски комунисти су ове речи највећег сина Српског народа продали Брозу и његовој деспотској власти која је испољила своју самовољу на све могуће начине, не изостављајући при том ни најсуптилније и најдраматичније рававање духовног и моралног бића Српског народа чије га историјске споне везују са његовим коренима.

У члану 46. Устава СФРЈ пише: „Верске заједнице могу имати у границама које одређују савезни закони право својине на непокретност.“

Црква на Ловћену је свето место, намењено богослужењу и православној заједници. Црква је заштићена и као културно-историјски споменик, јер су се у њој налазиле Његошеве кости, због чега је ова црква постала и национални споменик.

Пошто је Црква на Ловћену и званично проглашена за културно-историјски споменик, то је и кардинално прекршен чл. 10. Закона о заштити споменика који гласи: „Нико не сме оштетити или уништити споменик културе.“

Кнез Данило је говорио: „Црногорци! За сваку своју работу помислите шта ће гусле казати.“. Прва књига и учитељ Његошу биле су гусле. Од њих је научио српску историју, од њих је сазнао о величини српске државе, по звуку са њених струна осећај је јачину Србинова бола, па је говорио „Кад год Србин јекне и мене заболи“. Данас Српство јечи за Његошем.

У Манастирској цркви на Цетињу још стоји ковчег покојног Владике, као да чека да га пренесу на висине Ловћена, што је оставио као завет на смрти.

Јована ИЛИЋ

Uticaj misli i dela Josipa Broza Tita na razvoj mineralne ekonomije Jugoslavije

Prof. dr DEJAN MILOVANOVIC i dr inž. PETAR RADICEVIC

Originalni naučni rad

UDC: 533.71:622.1(497.1)=061

ЈА САМ ВАС ПОДМИТИО

Говорећи на промоцији Социјалистичке партије Србије (бољшевика) у Шапцу, њен генерални секретар Петар Шкундрић је рекао да Вук Драшковић подмићује народ, тако што свима који посећују промотивне скупове СПО плаћа по 500 немачких марака. Пошто вас је, грађанке и грађани Бора, вечерас на промоцију Српског покрета обнове дошло више од 50.000, јасно је да сам нарочито одрешио кесу и да сам свима вама исплатио не по 500 аећ и по 5.000 немачких марака!

Овако је почео своју беседу пред Боранима 22. новембра увече председник СПО Вук Драшковић. „Јасно је“ — додао је он — „да би грађани Бора масовно дошли и да чују председника Социјалистичке партије Србије, само да их је подмитио, да је био

широке руке као и ја“.

Драшковић је Боранима показао билтен „Рударство, геологија и метали“ од 1982. године, у коме је објављен научни рад редовног професора Рударско-геолошког факултета у Београду, г-дина Дејана Миловановића, и магистра на истом факултету, г-дина Петра Радичевића, под насловом: УТИЦАЈ МИСЛИ И ДЕЛА ЈОСИПА БРОЗА ТИТА НА РАЗВОЈ МИНЕРАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ.

„Очекујем“ — рекао је Драшковић — „да ће кућа „Политика“ или београдска ТВ да демантују све. Најпре ће негирати да ови људи постоје, потом ће демантовати постојање Рударско-геолошког факултета у Београду, а на крају ће бити спремни да тврде како ни Београд не постоји“.

СПО

„ДЕДИЊЕ — ГЕЈТ“ НА ШТУЛАМА

Мила Штула не одустаје. Кад би новинару који има савести било упућено колегијално упозорење, какво је госпођи Штули у прошлом броју упутила „Српска реч“, сваки частан новинар трудио би се да, упркос притисцима, НАЂЕ СОПСТВЕНО ОПРАВДАЊЕ ЗА ОДБИЈАЊЕ СЛУЖЕЊА НЕИСТИНИ. Међутим, колач који је Мили Штули понудила владајућа српска власт, толико је сладан, да је госпођа Штула изгубила сваки критеријум да је и лажица којима се служи потребна „дијета“.

Због упућивања, преко канал ТВ-Политика, милионском аудиторијуму таквих клевета, попут оне да Вук Драшковић поседује вилу на Женеаском језеру, да није служио војску, односно НУЂЕЊЕ ДОКАЗА о Драшковићевом „швајцарском поседу“, госпођа Штула и њена новинско-телевизијска кућа биће од стране Српског покрета обнове тужени ЗА КЛЕВЕТУ. На срећу, тога још увек има у српском законодавству. Одлука о укључивању судских органа је ДЕФИНИТИВНА и највећи новински губиташ — кућа „Политика“ дебело ће платити своје лажи.

Ако госпођа Штула сматра, ако су је УБЕДИЛИ ДА НЕ МОРА ДА СЕ ПЛАШИ ЈЕДНОПАРТИЈСКОГ ЗАКОНОДАВСТВА, онда је госпођа Штула веома наивна. У сваком законодавству, у сваком судству, веома се добро зна шта је клевета. Ако новинар, у јекну изборне и ПРЕДСЕДНИЧКЕ кампање, износи такве НЕИСТИНЕ о НАЈОЗБИЉНИЈЕМ председничком кандидату, онда такав новинар мора сносити све последице. И сносиће.

Српска јавност била би веома захвална Мили Штули ако би, вешта као што се представља, прибавила слику куће Слободана Милошевића која се налази само НЕКОЛИКО КИЛОМЕТАРА од места са кога сваке вечери Штула разматра „стамбену проблематику“. Али, јао њој! Лакше је сликати Папину резиденцију, него кућу госпођина Милошевића, због чијих се 600 квадрата и измишљају туђе непостојеће куће.

Камо среће да најозбиљнији председнички кандидат има кућу у иностранству! Могао је купити од хонорара својих књига. АЛИ ОН ЈЕ НЕМА. Такву кућу има неко ко је добио за ЦАБЕ, вероватно од хонорара свог генијалног дела „Године расплета“. Нека се Мила Штула потруди и у интересу истине пронађе документацију за ОБЕ куће: и Вука Драшковића и Слободана Милошевића.

Уколико то не учини, госпођа Штула постаће свака јој част — главни актер афере „Дедиње-гејт“. Али, врата дедињске „капије“ неће јој бити отворена. Отвориће јој се само врата суднице од којих неће моћи да је заштити онај кога госпођа Штула штити.

Тај кога штити могао би госпођи Штули купити ново крзно. Оно које носи заиста је изношено.

СПО**АКАДЕМИК
БАТА МИХАИЛОВИЋ:**

БОЉШЕВИЗАМ ЈЕ РАЗБОЛЕО МОЈ НАРОД

Колико дуго живите изван Србије и како доживљавате свој народ с временске и просторне дистанце? Живим дуго у Паризу, скоро 40 година, а једна ствар која ме је одувек опседала, била је — слобода. Спадао сам у оне, који су долазећи овде, међу своје људе, могли одмах, у трећој димензији да се увере како је ужасно немати слободу. На Западу не живим ни лепше, ни паметније, ни хуманије, ни храбрије, а ни несрећније. Људи су тамо само били слободнији од нас они су могли са људским достојанством да иживе то кроз своју судбину, а моји људи ни то нису могли. У овом тренутку једино што бих могао као тему да имам то је — болест. Мој народ је болестан, разболео га је бољшевизам, лаж, подвала, немоћ, неприродност.

Ако је човек добронамеран, ако му је стало до судбине народа више него до своје, јер не би могао да живи сам у срећи окружен несрећом, ништа друго не би требало да му пожели. Бар ја тако мислим. Знам да тако мисли и мој пријатељ са оне стране материјалне судбине, Вук Драшковић, писац Молитве, Ножа, и знам да смо у истом покрету, у коме он данас као највећи инспиратор, најхрабрији човек предњачи. Мислим да би требало све урадити да се овом народу помогне да оздрави, да оздрави од страха од своје сопствене сенке. Наш интелектуалац је дуго био у искушењима да између оног што му је била вокација и судбина, наиме духовност и мала материјална срећница, изабере малу материјалну срећу. И он је збуњен и све је збуњено у овој земљи. Сада је историјски тренутак, нема ни један народ на свету шансу да може да се регенерише, да поново оздрави, да почне да живи, да пронађе разлог да живи, јер може да се живи без свега, али не и једино без разлога. Хтео бих све да вас поздравим, да вам кажем да сам са вама и да се најискреније надам да ћемо сутра на један хуман начин, неподељени на Србе и Хрвате, на мржњу, наћи решење, како да живимо овде на Балкану, онако како би требало, богате душе, богата срца и богате главе.

● Од када су по вама почеле духовне бразде овог великог покрета који се данас зове СПО?

Једино верујем у транспоновану судбину и народа и човека. Мој народ који овде живи састављен од људи, пре свега Срба, од Косова је вероватно почео да има исту голготу. У својој историји је имао и дивне тренутке када је био демократски, толерантан, народ поштења. То је било под Петром I Карађорђевићем.

Мракови су поново дошли, он је упао у ропство. Према томе не видим, бар по мени, да је СПО имао неко рођење, датум војног карактера, већ да је он део суштине српског човека и вероватно се као нека понорница родио негде, па је нестао, па је само наставио да постоји. Уопште не мислим да постоје неке велике синкопе ни у судбини ма људи. Најближи српском, људском, демократском, толерантном бићу је СПО и

Бата Михаиловић, академски сликар и академик, један од потпредседника Српског покрета обнове, говори о свом животу изван отаџбине, о транспонованој судбини свог народа, његовом моралном и просторном жртвовању, могућем споразуму Срба и Хрвата, о последњем поправном испиту у овом веку да Србија коначно буде спасена.

није никакво чудо што је пре свега младост уз њега. Ја сам изузетак, али надам се час-тан.

● До пре неку годину комунисти су вас проглашавали за српског националисту. Изгледа да сада не можете ни да србујете од њих. Какво је ваше и србовање СПО?

Мислим да је та тема компликована, ризикантна и деликатна, али драгоцена. Претераност фолклора у српству данас, у спољним вредностима тог српства, требало би да остане привилегија комуниста, јер су они то одједанпут открили као хермафродитску могућност да више не буду оно што јесу, него да буду оно што нису. Најискреније бих пожелио СПО и свим часним људима да буду озбиљни у односу на српство. Српство је једна духовност, вокација са оне стране зла. Суштински знаци за распознавање Срба су његово зној и несрећа који је судбина утиснула у његово биће.

● Тај привид веома често се употребљава да би се сакрила суштина. Ми морамо да дефинишемо оно што је суштано у српском народу, а то је...

Требало би помоћи човеку да дође до достојанства. Неко морално, просторно затварање човеково, метафизичко, уствари чини сада опасност, јер комунисти, дојучерашњи бољшевици, људи без карактера, без реалних димензија, и то не они који су га направили, већ наследили, они данас праве од тог српства, праве једну вулгарну концепцију живота. Мени нема разлике између људи који на западу Југославије хрватају и оних који овде србују. Болестан човек је болестан човек. То је наш проблем, јер када би сви заједно дошли до слободе, сигуран сам да би пронашли један људски језик, дошли би до нормалног достојанственог живота.

● Зар вам се не чини да хрватско национално биће покреће управо мржња?

Српско достојанство је једно, а злоупотребљено српство само спољних карактеристика је равно оном другом национализму које има само та спољна обележја. Чвк и на фудбалским теренима боје су само симбол нечега, али је борба само људи против

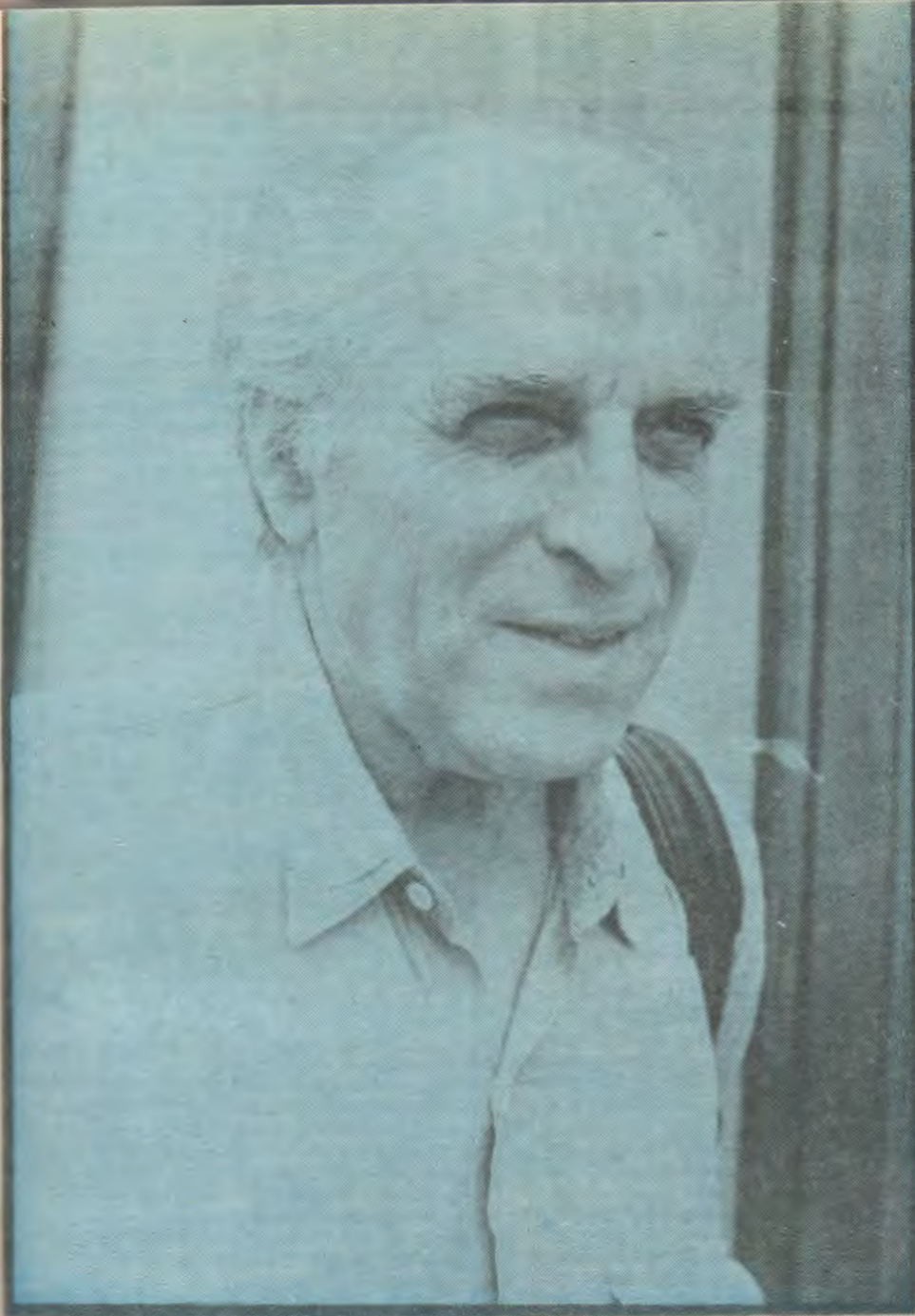
људи, знања против знања, среће против среће. Тамо су стварно победиле групе људи опипљивих, а не Динамо—Црвену звезду. Јер, рецимо, када цртам портрете није ми важно да ли човек има бркове или не, важно ми је оно изнутра. Мислим да то форсирање вредности српског народа је недостојно. Наш народ има толико садржаја да би могао и да ћути, могао би да буде и необучен. Ретко који човек може да ћути као што може наш човек. А ћути онај који у себи има неку причу, који има једно веће сећање него што је свакодневица. Српском народу треба помоћи да буде свестан себе, да зна да ниједна победа није могла да се добије без љубави.

● Да ли је могуће по вама споразум између Срба и Хрвата?

Између људи који насељавају тај простор који се зове Хрватска и људи који насељавају Србију мислим да нема разлике. Дан данас, рецимо, носим ракије једном одличном пријатељу, Французу, правимо мало такмичење, шта је боље, његови коњаџи или моја ракија. Он редовно тврди да је ракија боља, а ја да су коњаџи, због разлике, јер радост је постизати пре свега сталне промене. Немогуће је да стално буде само сунца или само кише, да човек стално плаче или се смеје. То је немогуће и то је један од грехова бољшевизма. Он је одузео право на мењање, однео човеку апсолутно разлоге да постоји. Он се природним путем издегенерисао. Он не може да траје, чак да га човек и не руши зато што је издегенерисан. Он је противприродни закон.

● То да, али чињеница је да српскохрватске односе мора оптерећивати и оптерећује не само почињени геноцид и Јасеновац, већ да је тај народ одбио да се покаје и све чешћи су поклици да се жели поновити зло, да посао истребљења Срба није готов...

Баш оног дана када сам допутовао слушао сам једну радио-емисију и чуо сам шта неколико наших људи компетентних за тему Јасеновац и погром кажу на питање како партизани нису урадили ништа да ослободе наше људе које су у конвојима носили у логоре смрти, а ослобађали су у то време неке своје пријатељице. Било је различитих одговора, хаотичних, смешних, локалних и сужених морално и морално просторно. Један каже — ја знам да је лично Тито то и то, а други каже — а ја знам да Тито није то и то. Све су то приче на тему злочина и несреће без тежине. Водитељ је тада унео интервенцију Визентала, човека који има погроме кроз две хиљаде година, коме су несрећа и смрт од рођење димензија са којом живи. Јеврејски народ је пример колико је могуће живети са великим достојанством и са транспонованом овоземаљском животом у онеземаљској. Када неко почне да живи са оне стране нико му ништа не може. Ми, Срби смо то често имали и отуда потреба код нас да се упоређујемо. Визентал је рекао — не разумем зашто се злочин Јасеновцу стално везује за име једног народа.

човек ћутања: академик Бата Михајловић

Ја мислим исто. Можда је то могуће из једног угла који је чак негде и тачан, јер као што каже Визентал, кад би јурили злочинце и убице, то је једна тема, сигурно да није цела католичка црква злочиначка, у крајњој линији ништа није без греха. Према томе, да смо ми имали мудрости, па да тражимо имена злочинаца који постоје и да их као злочинце обележимо, сигуран сам да би помогли хрватском народу. Да ли је могуће да у Хрватској нема људи који се гнушају тог злочина? Сигуран сам да се многи гнушају мечага, а Јасеновац заборављају. Заборављање није увек само грех већ бежање од стварности. Велики гест мудрости и цивилизације урадио је Вили Брант. Не видим зашто на Балкану, где су људи најталентованији на свету и најлепши, где је уметност присутна на сваком делићу, и увек цвета, не би било слободе и среће. Балкан је пут преко кога је и Европа цивилизацијски дошла до себе, ту су укрштени сви медитерански путеви, у Хиландару су се преводили велики грчки класици и одлазили на Запад. Све апстрактне појмове Енглез учи у школи, а ми их носимо у генима.

● Који вас СПО интересује?

СПО се одвио још на Косову и мене по-

литички пут борбе мање интересује, ја сам за духовни део судбине народа и у томе се множим са СПО, што се ми боримо за духовност ствари. А за то политичко-физичко биће је не умем да се борим. Ако је праведно и поштено увек ћу да станем иза њега. Имам осећање да смо ми, СПО на правом путу, уз неке претераности, које су нормалне као и у свакој судбинској борби. Грешити данас је много црње него што је било ових 50 година.

● Зар вам се не чини да нам је историја сада пружиша шансу за последњи поправни испит у овом веку, да спасемо Србију?

Колико можемо ту реч да назовемо срећом, али мислим да другу нећемо имати, скоро и да нам је света дужност да престанемо да будемо лењи, уплашени и размажени. Али да не мрзимо, јер мржња је тужно одвлачење енергије племенитих и хуманих људи. Инсистирам да већ једном схватимо да имамо могућност да постанемо оно што је наша вокација, наш посао, а то је да се људи сложе око правих тема, да ублажимо све где има и само поклича на борбу. Сви људи вичу и УРА и УА, а иза сваког тог УА има и зла и доброте.

● Три председника СПО су непролазна,

СПО

Свети Сава, Његош и Карађорђе...

Сликао сам сву тројицу, они су слово наше азбуке, али је највеће слово наше азбуке слепи српски гуслар. Тамо где се ми одричемо фолклора добијамо на духовности. Наша света дужност је да пазимо да се не жртвује духовност због фолклорности, која има заводљивост и лакоћу асимилације. Духовност је циљ СПО, јер тамо где је фолклоран све је ближи Лепој Брени, а то је фалсификат. Комунисти су преузели фолклорни карактер, али не прави фолклор који је велика ствар, већ онај који манипулише националним осећањима, лаким за жвакање. То је злоупотреба. Зато је духовност наша света дужност. Људи који могу да ћуте разликују се од оних који не могу. Има народа који слободно време проводе колективно се напијајући и плескајући се по гузицама, а има народа који се повуку да ћуте. У њих спада мој народ.

● Да ли је за ових неколико месеци СПО пократио Србију духовно? Верујете ли да је већ заорана једна дубока бразда националног препорода?

Ја сам увек веровао да је то морало да се деси. Од тренутка када је СПО постао власништво младости и радосних људи, то припада њима, њиховој судбини. СПО се храни том младошћу и врло је важно да човек обрати пажњу да не постане досадни професор који је измислио неколико лепих правила понашања па подводи човечанство под та правила. Напротив, он треба да буде стално у служби младости и да мења та правила. СПО мора стално себе да контролише, да се обнавља, да стално погледа према младости. Један Француз, академик, рекао је пре петнаест година — зашто се ви бојите Совјета кад најздравији човек код њих има кијавицу, грип и дијареју, а стар је између 70 и 80 година. Не може старост него да ћути, своди рачуне и подмлађује се кроз дух.

● Србија стари, наталитет је забрињавајући...

Народ који почиње да има трагично мали наталитет, чија села су опустела, мора да изгуби разлог да живи. Ово је последњи јединствени тренутак. Ја сам оптимиста, нисам себе сам ни довео на свет, па немам право ни да га негирам. У то чудо што се зове живот хоћу да верујем. И хоћу да поручим свим људима који мисле да су достојни тога имена, да обрате пажњу на народ који почиње да одумире, а то је српски народ.

Док се СПО креће он је млад, кад престане постаће реакционаран. Драгоцено за сваки покрет је да се наоружа стручњацима, да лекари лече болеснике, да људи духа лече дух... Почетак смрти у друштву је некомпетентност. Изгледа наивно, а врло је озбиљно, када полуписмени постају писци попуштени свештеници, полухрабри јунаци. То је крај свега.

Била је једна интересантна изложба у Паризу, са авангардним руским сликарством. Највреднија дела сачувана су баш од стране малих бирократа којима је било наређено да та дела спале. Али они су их инстинктивно сачували, јер су осетили да вреде више од њихове судбине. Ништа узбудљивије нисам видео него да један мали човек може да буде велики патриота. И када сам рекао да је највећи Србин, најдостојнији да га следимо, слепи гуслар који је судбину народа претворио у поезију, то сам мислио. Кроз поезију може вечно да се буде присутан у људској судбини.

ПИШЕ: ИЛИЈА РАДУЛОВИЋ ПАКАО, ТО СУ ДРУГИ

имао у то време осећање слободе и осећање достојанства, јер све што се радило радило се у име Господа.

И у то време се знало ко су комунисти, па је Немасништво Србије (1869-1873) оценило дв су комуници опасни људи за државу и људе, да хуле на веру, и на државу, и на породицу и да не дају Цару цареве, нити Богу Божије.

Комунисти су једино успешно производили пакао и лажне непријатеље.

Пакао, то су други је формула, бит њихове политике. Своје царство власти су заснивали на расколу и свађи међу људима. Искључили су Србију из Југославије, света, Европе. Нико не говори, нити сарађује са црвеним Левијатаном у Србији. Средства јавног информисања нам свакодневно дају огромне порције мржње према другим народима и према другим верама. Свадаки владај је Архимедова полука њихове власти.

Наравно,...

И страх је органон владања. То је последња брана њиховог владања и када та брана попусти комунизам ће бити у Србији поплавлен бујицом снаге Српског покрета обнове.

Срушено је источно комунистичко царство само од себе. Дошло је до природне смрти идеолошке звери комунизма. Одсечена, је глава ове идеолошке звери у Москви, а пици ове светске звери се још једва мало трзају и ми у Србији. Приковани смо на дну европске слободе и достојанства. Амбициозни смо у свим такмичењима тела и незадовољни V местом на шаховској олимпијади у Новом Саду.

Где смо у европској и светској лиги слободе, знања, достојанства, памети, права, економије, етике, академије духа?!!!

На дну!!!

Јер...

Једне, се новине читају на слободи, друге у тамници, једна је академија наука у тамници, друга на слободи, један је суд слободе, други је суд ropства, једно је понашање књижевника тамнице, друго слободе, један је кодекс етике тамнице, други слободе.

И зато треба да се ослободимо страха и да лишимо комунисте тог јединог средства власти.

Без тога су они оно што су и били када су почели да стварају свој црвени Вавилон власти — ништа!!! Једну једину ствар су рекли и испунили. Они су 1917. године узвикнули: „Ми смо ништа, бићемо све“. То су били духовни никоговићи, скоројевићи, ништавила и у царству своје деспотије су узели жељо власти и постали власници и поседници свих оних наслада које призилазе из филозофије Тела, а сада када напуштају то своје срушено царство остају оно што су били — НИШТА!!!

И зато треба да им кажемо да су чланови Српског покрета обнове прихватили псалом 56.:

„Уздам се у Господа, не бојим се човека шта ће ми учинити“. И заиста,...

Нема никаквог разлога да се плашимо тих последњих и најгорих људи, који представљају дно сваког села, вароши, града и српске државе. Изађимо из овог њиховог царства бруке у царство светлости, слободе, части, јер ту се налази почетак почетка обнове оштећене зграде српске државе, Српске православне цркве и нарушеног идентитета српскога грађанина.

Тако ћемо постати Његошеви синови и синови слободе и обнове.

Један римски сенатор, Катон, сваки је свој говор у римском Сенату, за време III луиског рата, завршавао речима: „Уосталом, сматрам да Картагину треба разорити, „а ја сваку промоцију Програма Српског покрета обнове почињем речима да мислим да српски комунизам треба срушити.

Ово треба учинити у име потребе очувања Тела, Духа и Чести Србије.

а) Пола века смо без науке и веронауке, без слободне и јединствене Србије и Српске православне цркве, без Видовдана, Божића, Ускрса, крсне славе, Светог писма, без оштећених националних векова, поробљених националних памћења, скраћене националне прошлости, без слободе, знања, памети, достојанства, части, угледа, права, земаљског и Небеског хлеба, без земаљског пекара и Небеског пекара, без школе са правим националним програмом и наставним програмом и као такви се налазимо под сачем власти српских комуниста.

Тело Србије је троделно, израђавано, сваког тренутка рана косовска и санџачка може да постане гангренозна, а и војвођанска није далеко од одсецања. И црква је троделна, јер је искомадана на Мајку Цркву у Београду, на македонску православну цркву и на слободну Цркву Срба у дијаспори. Овакву троделност у територији и цркви једне државе није запамтила историја света, нити било којег народа.

Село је са две аграрне реформе тешко оштећено, понижено, увређено, а привреда је де факто уништена. Шабачка „Зорка“, ваљевски „Крушник“, смедејевска „Жељезара“, крагујевачка „Црвена застава“ представљају пустош и рушевине.

б) И Дух Србије је утамничен.

Школе су производиле духовне богале и духовне евнухе. Послушност је била највећа одлика. Све је то било у знаку филозофије тела, материје, ствари, јела, варења, црева...

И духовна глава Србије је тамничарска, као и духовна капа. Академија тела је изнад Академије духа и то је одлика сваке тамнице. Уместо да слобода буде водећа српска реч код безбожника и охолника је сујета водећа реч. То се дешава на путу самовољника и побуњеника, који једино верују у ограничени Еуклидовски ум. Овај ум познаје три димензије, а знамо да само четврта димензија ума види слободу. У царству Еуклидовског ума, нема слободе. У неслободи се васпитава и негује знање мрака, које производи убиства, Чајетине, лажи, ломљење лобања, кости руку, ногу, главе, плаката, искључење струје, фукарска понашања. И људи од дара боре се за овај систем тамнице, јер своје злочине морају да поткују неком идејом. Уколико се, њиховим злочинима измакне идеја тада се суочавају са истином тих злочина. Убице никада нису саме, јер су увек са онима које су убили. Сваки злочин рађа казну, а то безбожници не могу да реше молитвом, покајањем и постом. Дантон пре гилотине доживљава Бога и покајање, рекавши:

„Нека ми Бог и људи опросте за револуционарни суд. Сви су револуционари Каини (убице).“

Зато ови безбожници од дара служе овом Програму неслободе, мрака, незнања, ropства и владавине најбољих робо-

ва и најгорих људи.

Сместили су нас у друштвени зоолошки врт, јер су нас везали за нагон, за послушност и за казну као што се везују звери.

ц) Удаљили су нас од етичког завета ловаћког песника „те част љуби више него главу“ и брђанског савета „треба служити части и имену“.

Овако су нас привезали за Дрво познања добра и зла.

Психички јеловник овог Дрвета је јело пролазности, које се састоји у пићу, ждрању, тренутним насладама, послушности, подаништву, поштовању страха, бесмислу и вредновању захтева земље.

Удаљили смо се од Дрвета живота који нам дружа јеловник Духа. То је уздржаност, љубав, доброта, нада, знање, достојанство, разликовање пролазног од вечног.

Овај пакао је тежи од Дантеовог пакла.

Песник је јекнуо до неба: „Пакао је наша очевина“, а Христос би за српски народ рекао „жао ми је овога народа“.

Из ових духовних модрица се радио Програм Српског покрета обнове.

Он је учланио Његоша као свог доживотног председника и због тога хоће да служи етичком његовом тестаменту.

„Ал' тиранству стати ногом за врат довести га познанију права то је људска дужност најсветија“.

Извршавањем најсветије људске дужности постајемо Синови Божији и становници филозофије слободе, ватре, и вечности, с обзиром да се човек обележава својим делом.

На овој дилеми се не постаје Хамлетом, јер боље је оставити пепео вечности иза себе који постаје код свих припадника филозофије ватре, слободе и људског достојанства него оставити бела траг пролазности једнодневног инсекта.

Подсећам вас да је Јован Ристић 1869. године рекао:

„Крајње је време било да се скине са Чела Србије овај понижљиви жиг“.

Он је мислио да је Устав од 1838. године био октроисан Портом у облику хатишерифа и да је Србија била тако изједначена са областима са којима је Порта управљала својим ферманима и хатишерифима.

Ово показује да је српски народ

ОМЛАДИНА И СЕЉАЦИ — СТУБОВИ

У Лесковцу, граду на Бетерници и доскора црвеном граду, у граду у коме се готово никада и ништа не дешава, дуго ће се причати и преживљавати 12. новембар — дан када је овде на српском сабору, пред око тридесет хиљада људи, говорио господин Вук Драшковић, председник Српског покрета обнове и кандидат Странке за председника Србије. Чињеница да је господин Драшковић показао изузетно познавање богате привредно-економске прошлости Лесковца и сиромашну садашњост, у Лесковцу је изазвала изненађење.

Обраћајући се окупљеним грађанима у Лесковцу, господин Вук Драшковић је изразио уверење да ће СПО на предстојећим изборима победити, али, истовремено, и зебњу и неспокојство од онога што ће као победник наследити. Пример Лесковца господин Драшковић је навео као оличење онога што је једна безверна и окрвављена идеологија успела да направи.

— Ви Лесковчани понајбоље знате како је некад било и како је сада — рекао је Вук Драшковић, и наставио: — Пре рата Лесковац је био југословенски Манчестер, једно од најбогатијих и најразвијенијих подручја у тадашњој Србији и Југославији. Овде су живели и радили најутемељнији људи; они српски домаћини о којима ми данас, нажалост, знамо само из књига; они српски домаћини о којима говори Данко Поповић у „Књизи о Милутину“; они српски домаћини који су пострадали после 45. године и најзад, они Срби који су морали по налогу КПЈ-ота да шаљу своје фабрике у Словенију и Хрватску и још се до данас од тога, од те плачке, опоравили нису.

— Још 1948. године је Лесковац био четврти по развијености у тадашњој Србији. А знам и то да је 1974. године овде организована прослава, била фешта што сте проглашени за неразвијено подручје и спали, да

ПРЕПОРОДА

стекнете право, да пружите руку да просите из републичке благајне. Знам да је у овом часу око девет фабрика пред ликвидацијом и око 10 хиљада радника у овом граду пред отказом, да примају минималне личне дохотке, што је мизерно, што је увредљиво.

— Па молим вас, ко то мисли да народ Лесковца има психологију овце па ће овако да размишља: „Гласаћемо ми за вас 9. децембра, ми вас волимо, јер, ипак, нисмо баш сви остали без посла. Нисте свима поклати, побили, позатварали, раселили. Ипак, имамо још мало травице испред себе и ми ћемо гласати за вас.“

Излаз из болшевичког мрака господин Драшковић види у националном препороду Србије чији би основни стубови били омладина и сељаци.

— У ново доба Србију морају повести нови људи. Ти нови људи су, пре свега, омладина наша српска, тај најумнији, најшколованији, најнежнији, најснажнији, најздравији део нашег народа мора бити први и централни стуб националног препорода. Што се СПО-а тиче, тако ће и бити. Најмање половина наших посланичких кандидата у Скупштини Србије биће млађи од тридесет година. А за шест месеци, када будемо излазили на локалне изборе, ми рачунамо да око 70 одсто свих одговорних функција у Србији поверимо људима млађим од 30 година.

— Наш сељак је, управо, други стуб националног препорода. Највећа увреда је доскора била рећи да је сељак — сељак. Сељак који откад постоји српска нација издржава и српску државу и цркву и цара и

краља и онога до краља и онога до цара и који храни све то и дава и рађа синове да гину за Отаџбину, доживео је био то да му се спрдају у његовој рођеној Србији — истакао је господин Вук Драшковић, обећавајући да ће Српски покрет обнове, када дође на власт сељацима вратити све отето од '41. године до данас. За скраћеницу СПО он је рекао да може значити и Сељаку Припада Отето.

Од два милиона расељених Срба по свету, господин Драшковић очекује разноврсну помоћ за остваривање програмских начела Српског покрета обнове. Њихова помоћ би се огледала, пре свега, у капиталу, знању и огромном искуству стеченом у капиталистичким земљама.

Вук Драшковић је део свог излагања посветио проблемима Косова и Метохије и српском народу у Хрватској. Посебну пажњу је посветио предстојећим изборима у Србији. Председник СПО-а је са лесковачког српског сабора замолио комунисте да се добровољно одрекну крађе гласова 9. децембра јер:

— Крађом гласова ћете нанети зло Србији, јер, знаћете да сте кради, да сте преваром победили. Знаћете да сте слаби а онај који је слаб, није широка срца и широке душе. Као слаби нећете моћи после тога пружити руку помирења онима Србима који не мисле као ви. Наставиће се немири по предузећима, по улицама, на митинзима. Ви ћете да водите надровску политику још црњу него до сада, јер ће вам и последњи паметан Србин окренути леђа. Уза вас ће остати само најгори. Србија ће упасти у међународну блокаду и изолацију. Од ваше крађе и ви ћете имати штете а Србија ће доживети катастрофу.

На Сабору Срба у Лесковцу говорили су и Боривоје Боровић и Илија Радловић, потпредседници Српског покрета обнове.

Милица ИВАНОВИЋ

ЗЛОЧИН

САВЕЗНИЧКО БОМБАРДОВАЊЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

МАРШАЛОВ ПОКЛОН СРБИМА ЗА УСКРС

Комунистичка власт још увек није споменула трагедију неколико српских градова у којима је, према слободним проценама, од савезничких бомби 1944. погинуло 20.000 грађана. Архиве су затворене, а већина Немаца због којих су бомбе наводно бацане, поживели су да виде уједињење Немачке. Није поживео само народ који је тога јутра кренуо у цркву не знајући „да Ускрса више неће бити — другог пута нема“.
У сусрет Ускрсу који ће се ипак славити, о разлозима савезничког бомбардовања говори Станиша Влаховић, аутор ретке књиге „Зборник докумената из британске архиве, англо-југословенски односи 1941-48“.

Господине Влаховићу, шта сте у британским архивама пронашли о савезничком бомбардовању Београда и других српских градова?

— Архивска грађа, осим малог изузетка, по овом предмету није још отворена за јавност. Део ове грађе који је од нарочитог значаја за историчаре — учешће и задаци балканске авијације „Балкан Аир Форсе“ у бомбардовању, неће бити отворени у овом столећу, јер је њено учешће тесно повезано са радом тајне службе, чије се архиве, нормално, никада не отварају за јавност. Ради овога, само мали део могуће је приказати, али не и позадину бомбардовања које је без сумње политичке природе. Посматрано када је извршено и уназад, јасно пада у очи да ова бомбардовања нису имала стратегијски значај уништења непријатељске силе, већ уништење једне стране у грађанском рату, сламање морала и вере у борбу код противничке стране, противника комунистичке револуције. На овај начин убрзао би се слом Титових противника и олакшао пријем политике британске владе на простору Југославије успостављањем Титовог режима.

● Да ли сте имали прилике да видите бар нека наређења?

— Није познато какве је инструкције врховни савезнички командант медитеранско-ратног позоришта примао у ову сврху у погледу бомбардовања Југославије. У операцијским дневницима једино је наглашен војно-стратешки моменат. Међутим, бомбардовање Београда на православи Ускрс и Никшића, Подгорице на дан Св. Ђорђа, као и других места, никако не заостаје у бруталности иза Хитлеровог бомбардовања Варшаве, Ротердама и Београда, нити по домену разарања, нити по домену броја жртава.

ЗАГРЕБ СУ ПОШТЕДЕЛИ

● Неки сведоци, као што је Мајкл Лис, претпостављају да је наређења давао Тито?

— Свакако да је ова бомбардовања предлагао и захтевао Тито, чији су захтеви достављани преко бригадира Фицроја Меклина, тада у Титовом штабу. Ови су захтеви достављани у Бари, одељењу Форин Офиса, којем је на челу стајао Филип Бред. По југословенском питању, саветници су били Дикин и мајор Џејмс Клуѓман, поред осталих

из југословенске секције СОЕ из Каира. После сагласности стручњака, Титови захтеви су спровођени команданту „балканске авијације“ и команданту медитеранског ратног позоришта који су наређивали бомбардовање. Није могуће рећи без увида какве су биле инструкције председника владе Черчила, команданту балканске авијације, а оне су постојале.

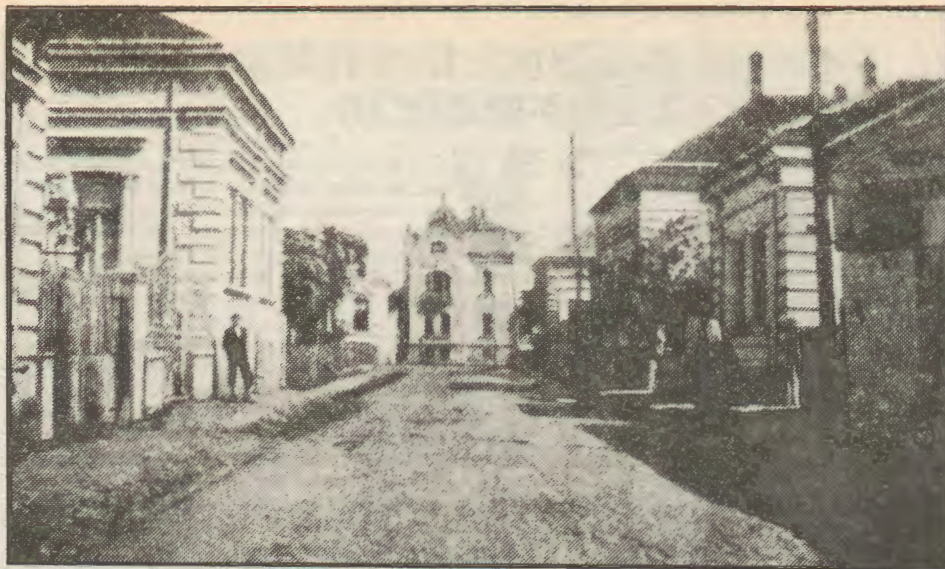
● Наведите нам редослед бомбардова-

ња и да ли је неко из наше владе протестовао због њих код савезника?

— У току јануара 1944. године, савезничка авијација је вршила бомбардовања далматинске обале као и градова Сплита и Шибеника. Свакако да су ова бомбардовања имала за циљ ометање и уништење немачког саобраћаја, али је наглашено и да се даје морална потпора партизанима који су оперисали у близини тих подручја. На ова бомбардовања одмах су реаговали хрватски министри др Јурај Крњевић и др Ј. Шутеј. Друго бомбардовање НДХ уследило је 22. фебруара 1944, приликом које је једна британска ескадрила, праћена ловцима лакше бомбардовала нека предграђа Загреб. На ово бомбардовање реаговао је надбискуп др Алојзије Степинац. Он ће 7. марта уложити протест британском амбасадору код Св. Столице у Ватикану.

● Када је дошло до првог бомбардовања Београда?

— Београд су западни савезници бомбардовали на први и други дан Ускрса 16. и 17. априла 1944. године. Није потребно доказивати да је ово бомбардовање било искључиво политичке природе. Србима је то била опомена од великих демократија да улазе у „бразду“ и прихвате комунизам који им они нуде. Истовремено, бомбардовање је садржавало и једну другу, тежу опомену Србима: да убудуће, Бог зна до када, неће више славити тај највећи празник хришћанства. И заиста је то и био последњи Ускрс у Београду, на који је народ рано и искрено хрлио у Цркву иако под окупацијом, са великом надом да ће славити следећи ускрс у слободи. Ускрс 1944. Београд је прославио у крви, сузама и неизмерним пустошењима. У име југословенске избегличке владе уложио је протест Форин Офису због бомбардовања, југословенски амбасадор на британском двору др Богољуб Јевтић. Примιο га је сер Александер Кадоган, стални секретар Форин Офиса који је оставио белешку поводом ове посете у којој се између осталог каже: „Амбасадор Јевтић дотакао је један други моменат. Наиме, жалбу да је ВВС објаснио да су нека од ових бомбардовања извршена на захтев маршала Тита. Ја сам рекао амбасадору да се његов исказ не слаже са нашом акцијом да ми „интервенишемо за једну страну против друге“. Јер, у ствари, све је то део наше опште офанзиве против заједничког непријатеља. Заправо, мени би било много пријатније да је ВВС

Најтеже страдала у бомбардовању: Улица војводе Бојовића

ДОБРО УНОВЧЕН ЛЕСКОВАЧКИ ЗЛОЧИН

Да је постојала логика при бомбардовању српских градова говори и пример бомбардовања Лесковца на дан краљевог рођендана 6. септембра. У то време Лесковац је имао 26 хиљада становника и био је јак привредни и културни центар. У књизи Бошка Костића „За историју наших дана“, у поглављу о бомбардовањима каже се следеће:

„Уочи краљевог рођендана ширено су вести како ће сутра савезнички авиони летети изнад Београда и бацати букете цвећа и поздраве грађанству. Савезнички авиони су заиста дошли, али уместо поздрава и цвећа, падале су бомбе. Разочарење грађана било је велико... На краљев рођендан и град Лесковац доживео је катастрофу. Пре подне, за време благодарења, када су цркве биле пуне света, савезнички бомбардери замрачили су небо над Лесковцем и после неколико минута било је мање у животу сигурно преко 2000 Срба. Ниједан Немац није тада погинуо. Како је и зашто дошло до овог бомбардовања? Националне јединице, добровољци, четници и стражари који су се у ово време раме уз раме борили око Лесковца против комуниста, запленили су у штабу једне разбијене комунистичке бригаде архиву из које се јасно видело следеће: комунистичко-партизанска команда јавила је савезничкој ваздухопловној бази лажан извештај да ће се 6. септембра сконцентрисати у Лесковцу две немачке дивизије у циљу напада на партизане. Савезници су поверовали и напали.“

По другој верзији, детаљнијој, коју сам чуо од Николе Живановића, наводи се да је тог дана на улицама било око 10.000 грађана Лесковца и околине:

„Било је подне када су се над Лесковцем појавили савезнички авиони. Ескадра је била састављена из пет група са најмање десет тврђава у свакој групи. Временски размак између сваке групе износио је 5-8 минута. Град је тучен разорним и запаљивим бомбама, тешким и до 1000 кг. Циљ напада био је сам град, нарочито његов централни део. За нешто више од пола сата град је био потпуно разорен и претворен у велику буктињу... Тадашње власти су рачунале да је Лесковац изгубио у овом бомбардовању најмање 25 одсто свог становништва што представља око 7.000 душа... У емисији Радио-Лондона неколико дана после бомбардовања дато је следеће саопштење: „На захтев Врховног штаба НОВ и ПОЈ, савезничко ваздухопловство, из својих база у Италији је бомбардовало Лесковац, град на југу Србије, снажно упориште немачких оружаних снага. Овом приликом разорена је пруга Ниш-Солун, непријатељска утврђења као и жива снага непријатеља.“

У време бомбардовања и месецима пре тога чина, у Лесковцу је било мало Немаца — једва око 200 војника. Лесковац није био војно упориште, нити је имао значај за вођење рата... Ако су желели да минирају пругу, могли су то учинити на неком другом месту... У време најжешћих борби и окршаја, савезници су бомбардовали Београд на Ускр и то његов најнасељенији део и проузроковали смрт и рањавање око 15000 невиних становника, својих искрених пријатеља.

И други покушај Брозових снага да продру у Србију завршио се неуспехом. И тада је, у време окршаја на Копаонику, бомбардован Ниш неколико пута, где је страдало око 1.500 невиних грађана...

Четрдесет пет година комунистичка власт није помињала ову трагедију, није одржала ниједну комеморацију жртвама, нити икаквим поменом и споменом обележила смрт 7.000 својих грађана. Четрдесет пет година комунистичка власт није ни покушала да утврди тачан број и имена погинулих. Али је непосредно после рата брзо утврдила да је материјална штета износила 2.400.000.000 ондашњих динара, како би и свој злочин добро уновчила.“

ЗЛОЧИН

објаснио бомбардовање на овој линији, него на начин на који је то учинио“.

ДРАЖИНА ДЕПЕША

● Против овог бомбардовања протествовао је и генерал Михаиловић. Да ли знате садржај тог протеста?

— Да, генерал Михаиловић упутио је следећу депешу бр. 2318 од 21.4.1944. председнику Југословенске краљевске владе у Каиру. Та депеша гласи:

„Резултат бомбардовања Београда од западних савезника 16. и 17. априла такав је, да је становништво Београда поднело огромне жртве. Од војних објеката једино су погођене железничка станица са просторијама, творница војног прибора и кућа у којој је Гестапо био смештен на Дорћолу. Бомбе су бацане по свим крајевима града, чак су погођене болнице и санаторијуми. Војна болница у којој су се налазили наши заробљеници повратници ради лечења, била је погођена. Даље, срушене су следеће установе: клиника за унутрашње болести, дечја клиника, државна болница, општинско породилиште, завод за изабеглу децу и многобројне приватне зграде.“

Следеће места у Београду највише су страдала: близина Техничког факултета, Студентски дом и Славија, затим Теразије, Немањина улица, Милоша Великог улица, Краљице Наталије и Сарајевска улица. Такође су настрадали близина позоришта, Зелени венац и Нова пијаца. На улицама лешеве жртава свуда су присутни. Они који су преживели ово, разбегли су се на све стране. Читаве улице биле су у пламену. Прва помоћ одмах је престала да функционише. И још увек лешеве се налазе на улицама. Последице овог бомбардовања далеко су горе од оног 6. априла 1941. Београд који је дао 27. март није заслужио ово“.

● У књизи „Wartime“, Билас тврди да су и партизани протествовали због бомбардовања?

— Билас који каже и да су Београд и други градови бомбардовани на Титов захтев, тврди и да ниједан војни објекат у Београду није погођен изузев овде или онде мале групе Немаца. Међутим, није тачна Биласова тврдња да су они, комунисти, били „озлојеђени“ због бомбардовања и да је Тито „уложио протест код британског представника Мисије“. Ово није нигде забележено у отвореном делу архиве: Билас не наводи име „британског представника“ коме је протест уложен. На истом месту Билас тврди да су Британци ипак послушали и да је Загреб поштедан да не доживи судбину Београда.

● Постоје ли подаци о броју жртава и о материјалној штети?

— Већ поменути Богољуб Јевтић у писму Британцима од 16. маја 1944. године каже следеће: „Поводом бомбардовања Београда имам част да вам доставим следеће информације које смо примили из Југославије. Око 1500 бомби бачено је на Београд приликом бомбардовања. И од 17 административних срезова само је један избегао бомбардовање. На 16 срезова бачене бомбе овако се могу распоредити: два среза добили су сваки по више од 300 бомби, пет срезова између 50-100 бомби сваки. Остали срезови мање од 10 бомби сваки. Укупно 687 зграда сразњено је са земљом. Око 1.100 лешева извађено је из рушевина. Број тешко рањених износи око 1.400. Број погинулих непријатељских војника није познат.“

Вера Матић

ЦРКВА

ГОСПОДИН ЛАВРЕНТИЈЕ ТРИФУНОВИЋ, ЕПИСКОП ШАБАЧКО-ВАЉЕВСКИ

СРПСКОГ ЧОВЕКА ТРЕБА ОБОЖИТИ

Дуго живећи у Западној Европи и Аустралији, господин Лаврентије није био духом одвојен од своје Цркве и свога народа. Данас, када се о расколу у Српској православној цркви све више зна, епископ шабачко-ваљевски говори о могућностима проналажења мира и изгубљеног поверења одељене браће.

У Програму Српског покрета обнове је основни циљ национално помирење. Да ли се српска православна црква исто тако залаже да се цркве у земљи и иностранству измире?

Наравно! Тај проблем је увек био присутан међу нама, али како време одмиче, присутнији је све више и трудимо се да га отклонимо.

● Како је и зашто настала та подела?

Једноставно и лако, јер Србе није тешко посвађати. У конкретном случају један од Епископа у дијаспори, који је био оптужен од свог тамошњег свештенства да се огрешио о прописе, позван је на одговорност. Међутим, он је одговорио да не жели да му суде комунисти, јер „комунизам хоће прено цркве у земљи угрози наша политичко-национална осећања и нашу слободу“. И онда је кренуло по оној Његошевој: „пуче колан свечевој кобили окренуше кола наопако“. Стално су нам пребацивали да се не боримо довољно за јединство Срба, за очување нашег националног идентитета у земљи. А шта смо ми посебно могли? Могао је цео Архијерејски сабор да демонстрира по улицама Београда, па да их све похapse.

Истина, нисам био епископ у Архијерејском сабору кад је раскол настао и кад се решавао проблем раскола, али сам имао прилике да то добро проучим. Свети архијерејски синод ми је поверио, пре осам година, да први пут разговарам на званичној основи са званичним председницима одељене браће о могућностима изналажења мира и изгубљеног поверења. Констатовали смо да та одељеност не служи на добро ни једној страни, као ни српском иароду. У циљу зближавања и јединства Цркве, предлаже се да се престане са вређањем, са суђењем и споровима око црквене имовине, јер је српска и једна и друга. Требало би да се закаже сусрет између представника Мајке цркве и представника одељене браће, где и кад то Свети архијерејски синод одлучи. До тога, на жалост, још није дошло, јер цивили, који су целу ствар узели у своје руке и финансирају је, то не желе.

Непотпуне информације

● Да ли постоје неки охрабрујући знаци да ће до помирења ускоро доћи?

Слава Богу, утешно је што млади не полажу много на те несугласице, те се нормално понашају и друже међусобно. А да би до помирења дошло, човек мора да прође многе фазе: прво да се измири са собом, а ако се огрешио да се искрено покаје. Треба, значи, да се измири са својим најближим, а затим ће се мир ширити и на друге, као што се шире кругови у води кад се баци каменчић. По хришћанском учењу, то је прави мир, јер полази од срца. Мудре су одлуке Светог архијерејског сабора у којима се каже: „... све оне, који желе да се врате из раскола, од срца прихватамо, као да ништа није било...“ Административним путем се не може ништа постићи.

● Док сте, преосвећени, живели ван наше земље, да ли су Срби у Аустралији, Новом Зеланду, Западној Немачкој били правилно информисани о проблемима који су били присутни о положају српског народа у Југославији? Да ли су се наши амбасадори довољно трудили да истина дође до нашег човека који живи у свету?

— Српски народ никад није имао свог представника у свету. Представника је имала Југославија и то већином других националности. На жалост, информације су биле погрешне или непотпуне. Префуткивана је истина вероватно, што су осећали грижу савести.

Ја сам то, као епископ знао. Откако сам у Архијерејском сабору, већ осамнаест година, сваки епископ подноси извештај о свом раду у току протекле године. Увек, кад би рашко-призренски Владика Павле износио свој извештај, ми смо плакали. Будите уверени да је живот био гори него сада. О томе се није смело писати, па се зато нису обелоданила нека злодела. Када су доводили силоване,

крваве игуманије, да би протестовали, надлежни органи су обећавали да ће нешто предузети, али од тога никад ништа није било. Није прошла ни једна година, а да Српска црква са свог Сабора није упутила писмо Савезној комисији, Републичким комисијама, Савезном извршном већу и свим надлежним форумима. Никад се није смело рећи да Српска православна црква брине о Србима, него о верницима Српске православне цркве. Кад смо се жалили, одговор никад није стигао.

● Српска православна црква је за време комунистичке владавине била искључена из средстава јавног информисања. Како се то одржавало на обликовање моралног и етичког лика српског човека, како је црква реаговала и да ли је осећала да јој је нанета неправда?

— Наравно да смо осећали да нам је нанета неправда. Једина комуникација са народом је била жива реч у храмовима и врло скромна верска штампа. Ништа више. Тиме што су нас искључили из јавног живота, осакатили су нас и оштетили верски дух.

Нација изнад вере

● Какви су планови СПЦ да се дух и српска традиција обнове, пошто је за протеклих педесет година народ духовно опустошен?

— Српског човека треба најпре обожити. Треба га учинити религиозним. У Европи, ми смо народ на најнижем религиозном нивоу. Много смо већи родољуби, него хришћани. Кад су питали владика Јована Шангајског: „Шта 'фали' нама Србима?" — одговорио је: „Кад пишете Српска православна црква, 'С' пишете великим, а 'П' и 'Ц' малим словом". Хтео је да каже да нацију истичемо изнад вере. То нас је стајало много жртава у животу. Следећи задатак је да га упознамо са његовом прошлошћу, јер је непросвећеност узрок многих несрећа.

● Ако СПО на слободним и демократским изборима дође на власт, извршиће се реформа школског система и увестиће се часови веронауке факултативно. Да ли је СПЦ спреман да преузме улогу предавача и има ли припремљен наставни програм?

— За сада немамо довољно стручног кадра. То је и разумљиво, јер нам је скоро пола века било ускраћено да га образујемо. Млади са теологије су попунили свештенички кадар, али ћемо морати припремити кадар за вероучитеље. Ове године смо имали право да примимо свега седам ученика у Богословију. Јавило се тридесет и све смо их примили. Наслућујемо нову политичку ситуацију као ласта пролеће.

● СПО се залаже за враћање отете имовине црквама, манастирима. Да ли сте спремни да поднесете извесне обавезе у интересу правилне расподеле?

— Свакако! Ја сам за то да сваки манастир има онолико колико му треба за сопствено издржавање.

СПЦ је имала имовину коју су завештали поједини дародавци. То богатство се није могло користити у хумане сврхе, јер се Цркви није дозвољавало мешање у послове дечјих вртића, сиротишта, домовне старца... Дозвољена нам је једино молитва и то искључиво у кругу нашег храма. Имовина, коју је држава одузела и поделила приватницима, прошла је кроз многе руке и како ће се то све вратити, то само Бог зна. То је ипак ствар државе. У питању су и зграде, не само земљишта. Не сме се заборавити и та чињеница!

● Шта СПЦ очекује од политичких странака и има ли неки предлог да се програм СПО допуни или мења?

— Црква од сваке политичке странке очекује да се и њој посвети пажња, да има своју улогу. Водила је народ кроз векове, још онда кад није било политичара. Не би требало да јој се ускраћује рад на религиозном, моралном просвећивању својих верника. Црква других претензија нема! Радује ме да СПО полаже пуно пажње духовној обнови.

Помоћ из Раванице

● Да ли можете да организујете јаслице, болнице, домове, убожишта?

ЦРКВА

— Хуманост је основни задатак СПЦ и до сада нам је било забрањено да пружамо помоћ такве врсте. Једна једина болница убоге деце је Света Петка код Параћина. Ту децу нико није хтео да негује, јер су тешко дефектна. Добровољно су их прихватиле монахиње из Раванице, код Ђуприје. То је једина болница у социјализму којој је било дозвољено да ради, јер се те улоге нико није хтео прихватити. Држава је сматрала да социјална служба припада само држави.

● Пошто Црква прати политичка струјања, не треба да заборави и на савремена технолошка достигнућа. Да ли вам се живот и рад осавременио?

— Црква мора да иде у корак са временом. То подразумева и политику и научна достигнућа. Све новине пратимо оном брзином, коју нам темпирају дозволе од владајуће класе и материјална средства. Од наших, драгих верника, смо добили на поклон компјутере и видео-рикордере. Добро ће нам доћи, ако веронаука крочи у школе, јер ће пуно помоћи нашим предавачима. Визуелна настава много више привлачи пажњу, него вербална. На Западу је то изузетно добро разрађено. Снимљени су многи филмови са религиозним темама.

● Имате ли можда, неки одговор на евентуално пропуштено питање или да допуните наш разговор?

— Не знам ко ће добити на изборима. Радује ме да ће нова власт имати опозицију. Неће им бити ни мало лако да из глиба извуку земљу, јер скоро пола века тоне све дубље. Осећам, јер такви смо ми Срби, вечито незадовољни, да ће се историја понављати. Опозиција ће рећи да би она то боље урадила. На Западу су предизборне кампање агресивније од наших, али се након избора, мањина повинује већини. Честита јој на изборима и ради као да ништа није било. Код нас, на жалост, није тако.

Ливија ЛАЗИЋ

Идеја о уједињењу јужних Словена рођена је када и Илирски покрет у Хрватској. Име Илири јужним Словенима дао је Е. С. Пиколомини, доцнији папа Пије II. Од тада је „natio Ilirica“ назив за све Југословене. Европско значење овом имену дао је Наполеон, француски цар, освајањем југословенске земље, тада под Аустријом, назвавши их Provinces Illiriennes. Од тада је, како је установио још Сава Поповић-Текелија, ово име постаје опште за све Југословене.

Идеју о уједињењу јужних Словена, у оно време први, лансирају виђени књижевници оног времена, југословенски настројени: Андрија Качић-Миошић, Матија Антун Рељковић, Максимилијан Врховац, Доситеј Обрадовић, Јован Рајић и испред свих Хрват Јурај Крижанић (+ 1683) назван још оцем словенске идеје.

Приликом ослобођења Београдског пашалука и Београда под Карађорђем 1807. г. Карађорђе се обраћа цару Наполеону: „Ми смо устали против Турака да би смо се ослободили њиховог ропства и међу народима поново стекли своју државу и своју слободу, а борићемо се не само за нас него и за све Словене који су под игом султана и бечког ћесара!“ У другом обраћању Наполеону 1810. г. Карађорђе је још убедљивији: „да Срби не би хтели да одвоје судбину од судбине илирских провинција, где је исти језик и исти народ.“

У то Карађорђево време истичу се својим југословенским стремљењима светла имена многих Срба, Хрвата и Словенаца, међу којима су: Доситеј Обрадовић, Сава Текелија, Јован Рајић, Максимилијан Врховец, Валентин Водник и др.

Иначе, апостол словенске узајамности је Српак Јан Колар. Он је загрејао идејом словенства и југословенства, у своје време, многе Србе, Хрвате и Словенце, међу којима се својом агилношћу највише истицао Људевит Гај, који ће у свом књижевном раду усвојити штокавско наречје и тиме срушити преграде које су језично делиле Хрвате од Срба. Тако је Загреб још пре 150. година формулисао југословенску мисао, која је са једним књижевним језиком имала да утире путеве духовном зближавању Хрвата и Срба. И не само Људевит Гај, већ и организован илирски покрет коме је он на челу, а у коме су окупљени млади родољуби загрејани идејом словенства и Југословенства, а за борбу против германизације и мађаризације, које су претиле духовном пропашћу Хрвата, Срба и Словенаца у Хабсбуршкој монархији.

Илирски покрет у Хрватској успоставља тесне везе са кнежевином Србијом, доласком његових преставника у Београд, где се формира и велика читаоница. Тако је задодан идејом уједињења и Илија Гарашанин, тада водећи политичар и државник Србије, који издаје своје познато дело: „Начертаније“ (1844.), које постаје програм замашне акције у духу југословенске мисли.

Врхунац илиризма изражен је револуционарне 1848. г. Тада је илирска мисао имала и своју најсудбоноснију улогу у заједничкој борби Срба, Хрвата и Словенаца противу германског и угарског непријатеља, која је мотивисана заједничким мислима. На хрватском сабору у Загребу 1848. г. велики

Учесници на Крфској конференцији, 20. јула 1917. г. Горe, с лева на десно: Вошњак, Тринаестић, Поточњак, Нинчић, Маринковић, Ђуричић, Драшковић; доле: Васиљевић, Хинковић, Трулебић, Пашић, Николић, Протић и Давидовић.

јупан хрватски, бан Јелачић, полаже заклетву пред српским патријархом Рајачићем, да ће бранити права Хрватске, да су Хрвати и Срби један народ и да се жеље Срба узимају за хрватске, као што Срби жеље Хрвата узимају за своје. Тада кнез Александар Карађорђевић шаље српску војску под Кничанином у помоћ Србима и Хрватима, пубуњеницима у Војводини.

Велика илирско доба дало је и јеванђељисту југословенског народног јединства, кардинала Јосипа Јурја Штросмајера. Он за сво време свога живота зрачи као најсветија миња југословенске мисли и народног јединства. Поред Штросмајера и Фрањо Рачки, као научни и политички идеолог југословенске мисли. Он са Штросмајером више од три деценије разара мрак и споне племенске искључивости и верских нетолеранција. Ови гигантски ликови хрватске историје у другој половини 19. века, запајају цео словенски југ југословенском мишљу. Са њима су снажни изданци илирског препорода:

КАКО ЈЕ ДОШЛО ДО УЈЕДИЊЕЊА 1918.

Хрвати су први истицали да је реч о истом језику и истом народу.

Фрањо Рачки: „За нас више нема ријека ни гора које би у душевном животу растављале Хрвате од Срба и оба од Словенаца...“ Еуген Кватерник: „Само најтешији савез срдаца међу хрватским и српским народом, јесте најкигурније јемство боље будућности оба, само именом разликујућа народа.“

Петар Прерадовић, Иван Кукуљевић, Матија Бан, Матија Филиповић, митрополит Михајло, Ђура Даничић, Јован Бошковић, Стојан Новаковић, Јован Сундечић, барски бискуп Шиме Милиновић, Светозар Милетић, Јован Суботић, Полит Десанчић, Лука Вукаловић, Ваца Пелагић, фра Грга Мартић, Миха Клаић, Миховил Павлиновић, Натко Нодило, Ловро Монти, Лука Ботић, Никола и Медо Пуцић, Аугуст Шеноа, Јанко Јурковић, Јанез Блајвајз, Франц Левстик, Иван Филиповић и др. У то време културна елита Срба, Хрвата и Словенаца, која проповеда братство, слогу, љубав и јединство; духовно и политичко растављених јужнословенских племена.

Хрватски сабор 12. августа 1861. г. изразито манифестује југословенско јединство, доносећи одлуку о имену народног језика и његове званичности. Језик српскохрватски назван је југословенски и озваничена је ћирилица и латиница, као званично службено писмо у троједној краљевини. Тада је револуционар Еуген Кватерник (десет година пре него што је подигао буну), изјавио: „да је из дубине срца свога уверен да само најтешији савез срдаца и политички међу хрватским и српским народом, јесте најкигурније јемство боље будућности оба, само именом разликујућа се народа.“

Фрањо Рачки, први председник Југословенске академије, при њеном отварању 1867. г. рекао је: „да за нас више нема ријека ни гора, које би у душевном животу растављале Хрвате од Срба и оба од Словенаца...“ Поред Рачког, за првог секретара Југословенске академије изабран је Србин, Ђура Даничић, који је касније, као професор београдске Велике школе, на основу проучавања језика, доказао да су Срби и Хрвати један народ са два имена.“

Исте године, када се у Загребу отварао Штросмајерова Југословенска академија, у Београду, Уједињена српска омладина дефинише своја широка јужнословенска начела, у присуству своје сабраће из Хрватске и Словеније, којима је иначе било забрањено да из Аустроугарске дођу у Србију.

Вредно је напоменути да је илирски покрет, својом идејом о југословенству у многа допринео стварању сељачког покрета,

ИДЕЈА ТАЛАСАЛА СА ЗАПАДА

ЈУГОСЛАВИЈА

па је при оснивању Хрватске сељачке странке, којој су на челу браћа Радић, у другој тачци њеног програма назначено: „Хрвати и Срби један су народ, па се већ за то морају споразумети и у политичком раду...“

Није се радило само на мирним манифестацијама југословенства. После анексије Босне и Херцеговине од стране Аустроугарске, одјекнули су и пуцњи. Србин, Богдан Жерајић, студент, пуца на босанског поглавара генерала Варшанина, а онда и на себе, протестујући за насиља и анексију земље словенског живља. Коју годину затим, када се Србија увелико спрема за ослободилачку акцију, 1912. одјекнуо је други револуционарни пуцањ. Студент из Босне Лука Јукић, протестујући против страховитог режима, пуца на комесара Цуваја. Приликом изрицања смртне казне, Јукић је узвикнуо: „Живело јединство Срба, Хрвата и Словенаца. Живела Југославија!“

После ослободилачког првог балканског рата, идеолог југословенства, Јоан Скерлић, у име српског дела југословенства, написао је: „у данашње доба за нас скоро једанаест милиона Хрвата и Срба нема важнијег и животијег питања но што је питање нашег потпуног народног јединства. У пуном и апсолутном смислу речи, то је наше бити или не бити!“

Затим долази и трећи, најсудбоноснији хитац, којим је Србин из Босне Гаврило Принцип, обзнанио рађање Југославије. Он са својим друговима, завереницима (1914.), пуца и убија у Сарајеву, аустроугарског престолонаследника Франца Фердинанда. С обзиром да је Аустроугарска имала за циљ уништење Србије, то је искористила овај атентат и одмах објавила рат Србији. То је довело до првог светског рата, јер је аустроугарска војска 1914. г. потучена, али јој је притекла у помоћ Немачка, а Немачкој су онда листом објавиле рат друге земље: Русија, Француска, Енглеска.

Иако је рат био велико, у Нишу се 6. маја 1915 одржава југословенски конгрес, под председништвом далматинског књижевника Иве Ћипика, на коме учествују у великом броју Срби, Хрвати и Словенци из Аустроугарске монархије. У резолуцији донетој на том конгресу стајало је: „потпуно и нераздроживо народно јединство Срба, Хрвата и Словенаца, не само као безувјетну претпоставку за бољу будућност, већ такође као аксиом етнографски и генетски, који мора да се оствари, исто тако и политички, као што је већ остварен морално и душевно.“

Децембра 1914. г. Хрватски одбор са др Антом Трумбићем на челу протестујући у Риму против изјаве мађарског председника грофа Тисе свечано изјављује: „да се Хрвати и Срби сматрају једним истим народом, који има једне исте идеале, који је један и

неделив по светом јединству материнске земље, крви и језика.“

Одмах потом југословенски прваци др Анте Трумбић, др. А. Хинковић, др. Лујо Војновић и др. у Риму оснивају одбор „Јадранске легије“ из кога ће 1. маја 1915. г. произаћи у Лондону „Југословенски одбор, са југословенским програмом: ослобођење свих Југословена испод аустријског јарма и уједињење са браћом у Србији и Црној Гори.“ Југословенски одбор уз то, на Ђурђев дан 1915. г. објављује свој први манифест упућен владама савезничких држава, у коме се каже да је југословенски проблем постао, поводом овога рата, европским питањем: „Читав југословенски народ Срби, Хрвати и Словенци очекују од овог рата уједињење свију народних удова и читавог свог територија у једну независну државу“.

После објаве рата и напада Аустрије на Србију, што је Америка одма осудила, у Чикагу и Питсбургу одржана су два народна конгреса, на којима је учествовало око 2500 југословенских организација преко својих представника, на којима је прихваћен програм Југословенског одбора и овластила га да представља југословенски народ, а Србију поздрављају као носиоца идеје ослобођења и уједињења. И њени добровољци јављају се за повратак у Србију, да би учествовали у борбама за ослобођење. Југословенски одбор упутио је 11. фебруара 1916. г. телеграм престолу и регенту Александру, у коме се каже да Србија неће бити више обновљена, него ће захватити читав југословенски народ уједињен, потпомагана од савезничких сила.

Поводом крунисања аустријског цара Карла, Југословенски одбор на чијем је челу др Трумбић, 18. децембра 1916. г. у својој свечаној изјави каже... „да треба одузети Хабсбуршкој династији све оне земље, у којима живи јединствени народ по крви тројног имена, Срба, Хрвата и Словенаца, те га сјединити у једну државу...“

Дана 20. јула 1917. год. на Крфу је објављена тзв. Крфска декларација, коју у име српске владе потписује њен председник Никола Пашић, а у име Југословенског одбора, председник др А. Трумбић. У декларацији представници Срба, Хрвата и Словенаца „поново најодсудније наглашавају, да је овај наш троимени народ један исти, по крви, по језику, говорном и писаном, по осећајима свога јединства, по континуитету и целини територије на којој неподвојено живи и по заједничким животним интересима свога националног опстанка и свестраног развитка свог моралног и материјалног живота“. После ове констатације, изложени су принципи по којима треба да буде уређена нова заједничка држава Срба, Хрвата и Словенаца. Најглавнија је прва тачка, у којој се каже: „Држава Срба, Хрвата и Слове-

наца, познатих под именом јужних Словена или Југословена, биће слободна, независна краљевина с јединственом територијом и јединственим држављанством. Она ће бити уставна, демократска и парламентарна монархија...“

После Крфске декларације, која представља споразум између Србије и Југословена у Аустро-Угарској монархији, дошла је изјава председника САД Вудрова Вилсона (8. јануара 1918.) која у 14 програмских тачака даје основу за стварање мира међу народима. Југословенски одбор наставља свој рад све до пробоја солунског фронта и до оснивања народних већа у југословенским земљама које су биле под Аустроугарском. После тога он губи свој значај и улогу коју је имао.

Солунски фронт је пробијен и Скопље заузето 27. септембра. 1918. год, а 3. новембра српска војска улази у ослобођени Београд.

Југословенски клуб основан још маја 1917. г. у Бечу, од стране 33 посланика словеначких и хрватских, дао је тада следећу декларативну изјаву: „Потписани народни заступници у „Југословенском клубу“ удружени, изјављују, да на темељу народног начела и хрватског државног права, захтевају уједињење свих земаља у Монархији у којима живе Словенци, Хрвати и Срби, у једно самостално, од свакога господства туђих народа слободно и на демократској подлози основано државно тело...“ Ова мајска декларација била је прво зово за нову акцију и за велики народни покрет и снажно је одјекнула у свим словеначким, хрватским и српским крајевима под Аустроугарском. Целу Словенију обухватио је талас одушевљења за југословенску идеју и словеначке жене ишле су од места до места и прикупиле 200.000 потписа за мајску декларацију, а у Љубљани одбор од 50 чланова оснива „Народни свет“, чији је циљ рад на уједињењу у једну државу Словенаца, Хрвата и Срба из Аустро-Угарске монархије.

Пробој солунског фронта убрзава акцију и у Загребу се састају представници свих странака из Словеније, Истре, Хрватске, Далмације, Босне и Херцеговине, Славоније и организују Народно веће, на челу са др Антоном Корушцем, у покрајинама су затим основана локална већа, док је у Љубљани већ постојао „Народни свет“, из кога је образована (31. октобра 1918.), народна влада, под председништвом Јосипа Погачника.

По пробоју солунског фронта у Новом Саду је образован Српски народни одбор, са задатком да сачува ред и безбедност грађана после расула аустроугарске војске. На првој седници овог одбора (4. новембра 1918.) у Новом Саду за председника је изабран Јаша Томић. Овај одбор од 24 члана издао је проглас народу, у коме се између осталог каже, да је српски народ у Угарској био у најстрашнијем положају мимо свих народа и у угарском сабору није имао ни једног свог представника... ни једног политичког листа... ни једног просветног, па чак ни добротворног удружења. Свако састајање и договарање сматрано је за злочин... и да је најглавнији задатак да се изабере српска народна скупштина, која ће одлучити о правој жељи српског народа. Када је 19. новембра 1918. г. дошао војвода Петар Бојовић на челу Главног штаба I армије, цео Нови Сад је изашао да га дочека на пристаништу. Већ 25. новембра састала се у Новом Саду новоизабрана Народна скупштина од 757 посланика, заступника свих 211 војвођанских општина. Ова скупштина је донела следећу одлуку: 1) Банат, Бачка и Бара-

Велика Народна скупштина у Подгорици, после донете одлуке о Уједињењу, 24. XI. 1918. г.

ЈУГОСЛАВИЈА

ња проглашују се, на основу узвишеног начела народног самоодређивања, отцепљеним од Угарске како у државноправном, тако и у политичком и привредном погледу; 2) молимо владу братске Србије, да на конгресу мира заступа наше интересе; 3) прикључујемо се Краљевини Србији..."

Црну Гору је Србији увелико већ приближио Балкански рат. После овога рата, када је обележавана граница између Србије и Црне Горе, велика већина Црногораца изражавала је жељу за уједињењем и питали: „Зар ми цијелога вијека пјевали, жељели и снијевали о спајању и јединству, а сад нас, кад се ујединисмо, разједињују!" Рат који је настао 1914. г. још више је приближио Црну Гору и Србију. У овом рату народ је у обема земљама увиђао да спас обе земље лежи у уједињењу. Пошто почетком јануара 1916. г. аустроугарска војска улази у Црну Гору, црногорски краљ Никола напушта земљу и распушта војску, народ Црне Горе је огорчен. Угледни прваци Црне Горе, углавном пређашњи министри и виши чиновници, организују „Средишњи црногорски одбор за народно уједињење" под председништвом Андрије Радовића и ступа одмах у везу са српском владом на Крфу, и солидарнише се са Крфском декларацијом, прихватајући је у целини.

Пробојем солунског фронта и уласком српске војске у Црну Гору, ствар уједињења је убрзана. Под Привременим централним извршним одбором дошло је 19. новембра 1918. г. до слободних избора за Велику народну скупштину у целој Црној Гори. Изабрано је 168 посланика. Прво заседање ове скупштине одржано је 25. новембра, било је у договору за састав резолуције о уједињењу, која је на другој редовној седници прихваћена и обнародована. По првој тачки резолуције збачена је са престола династија Петровић-Његош, коју је представљао краљ Никола I, који се није ни враћао у Црну Гору. По другој тачки резолуције проглашава се уједињење Црне Горе са Србијом и да тако уједињене ступе у уједињену заједницу Срба, Хрвата и Словенаца. Уједињење је објављено сутрадан 27. новембра 1918. г. са 101 топовским пуцњем, после

благодарења у подгоричкој саборној цркви.

У Босни и Херцеговини идеја о уједињењу сазрела је још у бројним бунама за време турске владавине. Анексијом од стране Аустроугарске царевине, ситуација се није изменила. Долази до убиства престолонаследника и многобројних процеса, који трају за сво време другог светског рата. Слично се догађа и у Далмацији, где се јавно и масовно испољава радост због победа српских у рату. И у другим словенским крајевима Аустроугарске бурно је поздрављена Мајска декларација Југословенског клуба. Одјављују се бројни састанци новоснованих организација захтевајући „потпуно и безусловно провођење начела самоодређења народа као једини услов живота и слободног развоја јединственог народа Словенаца, Хрвата и Срба."

Под утицајем идеја у Крфској декларацији, у Загребу је 3. марта 1918. г. одржан састанак виђених политичара из Словеније, Хрватске, Славоније, Босне и Херцеговине, Далмације, Истре и Међумурја, на коме је закључено да се, „стојећи на становишту народног јединства, те ослањајући се о начело народног самоодређења, тражи народна независност и на демократским темељима изградити државу Словенаца, Хрвата и Срба. На овом збору решено је и да се приступи оснивању Народног вијећа. Оно је основано у Загребу 5. и 6. октобра, оних дана када је српска војска већ стигла на Дунав и Саву. Основни програм Народног вијећа, у који је ушла и хрватско-српска коалиција, био је: уједињење свих Словенаца, Хрвата и Срба у народну, слободну и независну државу Срба, Хрвата и Словенаца, уређену на демократским начелима. У Народно вијеће ушли су сви представници словенских покрајина у саставу Аустроугарске. Изабран је средишњи одбор и председништво, на челу са председником др Антоном Корошем и потпредседницима: Светозаром Прибићевићем, и др Анте Павелићем.

После објаве Вилсонове ноте, коју је Аустроугарска прихватила, молећи савезнике за мир, (18. октобра 1918.), у Загребу се састаје Хрватски сабор, под председништвом др Богдана Медаковића и доноси следећу одлуку: „Далмација, Хрватска и Славонија проглашују се посве независном државом према Угарској и Аустрији, те према мо-

дерном начелу народности, а на темељу народног јединства Словенаца, Хрвата и Срба, приступа у заједничку народну суверену државу Словенаца, Хрвата и Срба, на целом етнографском подручју тога народа, без обзира ма на које територијалне и државне границе у којима народ Словенаца, Хрвата и Срба данас живи". Од тога дана Народно вијеће је узело сву власт у земљи. Српска војска је тада већ прешла Дрину, Саву и Дунав. Крајем октобра Народно вијеће шаље у Женеви своје изасланике, др Антона Корошца, др Мелка Чингрију и др Грегора Жерјава, да ступе у везу са српском владом и Југословенским одбором, а др Трумбића да представља Народно вијеће код савезника. Народно вијеће као владу савезници нису признали, али га је признала српска влада, којој је на срцу лежало да се што пре изведе уједињење Срба, Хрвата и Словенаца у једну државу.

У Женеви је одмах затим (од 6. до 9. новембра 1918.) одржан састанак представника Србије (Никола Пашвић, председник владе, са тројицом изасланика; др А. Корошем, представника Народног вијећа, др Чингрија и др Жерјав; и од стране Југословенског одбора др А. Трумбића са још четири члана. Они су са те седнице објавили познату Женеуску декларацију, по којој се образује држава Срба, Хрвата и Словенаца, као једна државна целина и именована је заједничка влада од 12 министара (1/2 одређених од српске владе, а 1/2 од Народног вијећа). Поред ове владе, до Конституанте, постојале би и даље владе Србије и Народног вијећа.

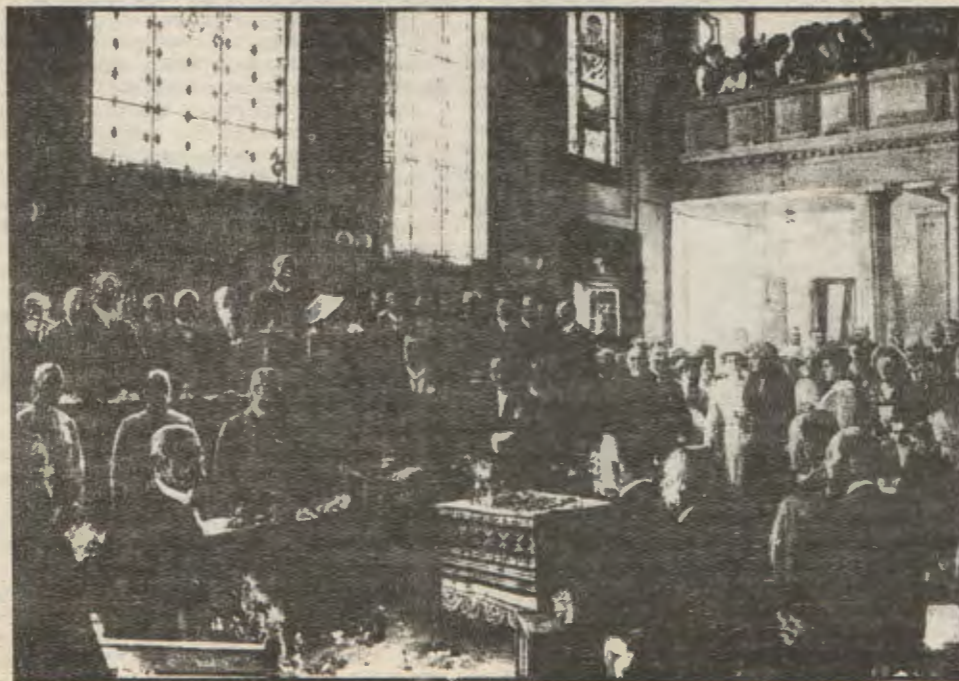
Пред опасношћу од италијанских претензија и других искрсавајућих проблема босанска и далматинска народна влада упућује српској влади захтев да се спроведе формално и дефинитивно уједињење. То недељу дана касније (24. новембра) чини и Средишњи одбор Народног вијећа у Загребу и објављује: „Народно вијеће Срба, Хрвата и Словенаца у складу са својим досадашњим закључцима и према изјавама Владе Краљевине Србије, проглашује уједињење државе Словенаца, Хрвата и Срба, образавану на цијелом непрекинутом југословенском подручју бивше Аустро Угарске монархије, са Краљевином Србијом и Црном Гором у јединствену државу Словенаца, Хрвата и Срба. У међувремену је извршено уједињење са Војводином (11. новембра).

Изабрани делегати Народног вијећа стижу у Београд 24. новембра, да саопште одлуку о уједињењу. Примео их је у званичној аудијенцији 1. XII 1918. г. престолонаследник Александар, следећом изјавом: „Примајући Ваше саопштење и историјске одлуке од 24. новембра, којом се проглашава државно уједињење, уверен сам да овим чином испуњавам своју владарску дужност, јер њим само приводим коначно у дело оно што су најбољи синови наше крви, све три вере, сва три имена, с обе стране Дунава, Саве и Дрине, почели припремати још за владе блажене успомене мога деде Кнеза Александра Првог и Кнеза Михајла, оно што одговара жељама и погледима мога народа, те у име Њ. В. Краља Петра Првог проглашавам уједињење Србије са земљама независне државе Словенаца, Хрвата и Срба у јединствено краљевство Срба, Хрвата и Словенаца..."

Прва влада уједињене Краљевине С. Х. С. образована је 20. децембра 1918. г. на челу са председником Стојаном Протићем, а поред њега још 19 министара, од којих 9 из Србије, а 11 из крајева који су тада уједињени са Србијом, међу којима је био др. А. Корошеч, као потпредседник и др. А. Трумбић, као министар иностраних послова.

Маринко ПАУНОВИЋ

Народно веће у Загребу, после донете одлуке о Уједињењу 24. новембра 1918. г.

НИКОЛА КАВАЈА, НАЈУПОРНИЈИ АТЕНТАТОР
НА ЈОСИПА БРОЗА

МЕМОАРИ

У ОТМИЧАРЕ ЗБОГ ПОПА КАЈЕВИЋА

Стјуардеса ме је срела на вратима и показала ми је место. Сео сам до краја, јер су друга два места до прозора имале две жене. Ташну сам ставио изнад мене у смештај за ситне ствари. По упутству стјуардесе, сви смо се везали. Авион је кренуо са места и поставио се на писту. Када је кренуо било је тачно 11 сати. За неколико минута били смо изнад Њујорка. Ускоро достижемо висину од 18 хиљада стопа и даје се знак за одвезивање каиша и слободно пушење. Стјуардесе почињу да служе тиће по жељи. Ја добијам мој коњак, а млада жена поред мене, водку са оранжадом. По пићу видим да није Американка. Почињем разговор са њом. Била је Пољкиња и ишла је у посету својој тетци у Чикаго. Кроз разговор смо се упознали и мало боље, па смо говорили о Пољској и Србији.

Ускоро смо добили и ручак. Свако је наручио шта је хтео и љубазна послуга је била стално поред путника. То ми је дало прилику да тачно уочим број послуге, јер сам морао да знам колико их има заједно са посадом. Време моје акције се приближавало. Извинуо сам се Пољкињи и прекинуо разговор. Упутно сам се у ВЦ, који је био у репу авиона. Било их је два. Уђох у мушки и добро затворих врата, а онда извадих обе гранате из чарапа. Пажљиво их ослободих оних пластичних опруга, које сам јутрос ставио уместо челичних. Сада су биле спремне за активирање. Осигурач сам извукао до краја и било је доведено да га само најмање повучем, па да за три секунде дође до страшне експлозије у затвореном простору. Једну гранату ставих у џеп од каплута, а другу у кошуљу на грудима. Ногавице од одела спустих доле и поправих одело на себи. Излазим из купатила и насланям се на довратак улаза у ову просторију. Приправан сам. Немам ни најмањег узбуђења и страха. Хладно приступам плану иако сам сам. Можда је и боље. Други би могао да искомпликује ствар. Посматрам стјуардесе да их уочим тачно колико их има. Видим да их нема више од три и стално су у контакту са путницима, осим оне која је послуживала мене и Пољкињу. Она понекад уђе у пилотску кабину, што значи да има кључ. Дакле, она је главна да се дође до пилота. Зато занемарујем оне две друге и мушкарца стјуарда, који се углавном мотао око средине авиона. Из плана који сам добро разгледао још код куће, овај авион је морао да има још један ВЦ, код пилотске кабине. То ће ми послужити као изговор, када се упутим на стјуардеси са кључем.

КАВАЈА КОМАНДУЈЕ АВИОНОМ

Причекао сам још мало и чим се она нађе у неком послу преко пута тог ВЦ-а, ја се упутим ка њој. Нико није обраћао пажњу на мене и ја се нађох иза ње. Она није исто обраћала пажњу на мене, јер је мислила да идем у тај ВЦ, пошто су друга два била заузета. Искористих тај моменат, када ме је скоро додиривала леђима и хватам је једном руком преко паса, затим је тачно стављам испред себе, до самих врата кабине. Она се опире, јер не зна о чему се ради. Брзина и изненађење су одлучујући. Кажем јој на уво тихо и оштро:

**А проклетн Вуче Бранковићу,
Сутра јесте лијан Видов Данак,
Видећемо ко је вјера,
А ко је невјера.**

**Ако Бог да, да се с Косова пратим
Ухватићу тебе издајницу,
Везаћу те уз бојно копље
Као жена кудељу уз преслицу
Водићу те на поље Косово...**

**Из здравице Милоша Обилића уочи
Косовске битке. Народна песма.**

— Дај ми кључ од кабине!

Она ме гледа и не разуме. Понављам захтев и чврсто је гледам у очи. Она се прибра, стави руку у џеп од кецеље и без речи ми даде кључ. Једном руком отворих кабину и уђох, а другом повукох и њу, па затворих врата. Чим то учиних, у трен она изва-

дих гранату из џепа и пустих стјуардесу. Она се, не мичући од мене, јави капетану да има посету. Ја баких поглед по члановима посаде. Било их је четворо. Један је, дакле, био више но што је требало, али о томе ни сам имао времена да размишљам. Обратих се капетану са следећим наређењем:

— Господине капетане, од сада ја командујем овим авионом. Ви у свему морате да се покоравате мени. Ја одговарам за животе посаде и путника!

Капетан је збуњен и не зна шта да каже. Када се мало прибра, процеди кроз зубе:

— Па где ви желите да идете?

— То ћу вам тек рећи!

Окрећем се пилоту инжењеру и наређујем му да прекине сваки контакт са земљом, али за сваки случај десном руком извлачим гајтан из прикључка. Поред овога, упозоравам га да се не превари и да да сингал за узбуну у авиону, јер би могло све да нас кошта живота.

— Ја сам бивши пилот ловац и знам шта радим!

Држим стјуардесу још увек поред себе и извадих из кошуље и другу гранату коју ставих поред прве у левој руци, а онда их још једном упозорих:

Никола Каваја у истражном затвору

МЕМОАРИ

— Немој да нико покуша какву глупост, јер натераћете ме да употребим ово што никада не бих желео да учиним!

Сва посада скоро у глас обећа покорност. Погледах у стјуардесу. Била је бледа, очију пуних суза. Дође ми жао што се све ово дешава у нашем јадном свету. Мене је неправда нагнала да ове невинне људе застрашујем и терорисах на овој страшној висини, скоро беспомоћне. Зато и рекох стјуардеси.

— Не треба да се плашите, јер ја нећу никога да повредим. Сада идите и навуците завесу да путници не примете шта се дешава овде, а ваше колегинице упозорите да не говоре путницима да је авион киднапован, јер би дошло до панике а то би могло да се зло сврши.

Капетан Мичел ме пита да ли може да устане са места. Дозвољавам и кажем му да дође до мене. Он укључује аутоматску команду и прилази ми. Упознајемо се и рукујемо. Малог је раст и физички слабији од мене. Он ми каже да му је сада јасно да нисам убица, него антикомуниста који тражи своје пријатеље из затвора. И говори ми да познаје Србе и Хрвате. Видим по њему да се мало ослободио. Пита ме може ли у ВЦ. Дозвољавам му, а и другима кажем да ме по тој ствари не питају. Ипак се постављам у кабини тако да их све контролишем, кажем стјуардеси да иде до мога седишта ЕФ 24 и донесе и ташну, али да са њом буде јако пажљива. Она губе на лицу боју.

ОПКОЉЕНИ ПОЛИЦИЈОМ

Лет према Чикагу се нормално наставља. Сви су живи, јер су видели коначно да имају посла са човеком који се бори против комунизма и за слободу свога народа. Стјуардеси Сузи је данас био рођендан. То ми рече Мичел и затражи одобрење да јој преда мали поклон од посаде авиона. Ја му дозволих и сви јој честиташе и ја такође. Она је радосна, јер се нада да ћу је у Чикагу пустити кући. Ја јој обећах то, али не само њој него и свим осталима, кад ми у авиону доведу попа Кајевића. Додуше, пилоти-ма кажем да ћу их задржати још неко време, али да ће и они бити пуштени чим стигнем на место опредељења. Они се мире са тим.

Авион је над Чикагом и лети ниско, колико год може. У другом кругу, јасно сам видео затвор у коме сам био, а у коме је сада поп Кајевић. Сматрао сам да је то доста и наредих Мичелу да се спусти на О'Хара и рула, све док му ја не кажем да стане. Ја знам да су на све стране постављене припреме од државних власти. Путници још ништа не знају о киднаповању авиона, што је добро, јер би могло доћи до испада са њихове стране. Са места на коме се налазим, одлично контролишем авион, али зазирем од једних врата у близини репа. Због тога сам Мичелу рекао да имам још једног командоса међу путницима. Посада је у то веровала, а тешко се могло замислити да ће само један човек кренути да киднапује авион са 134 путника и 8 чланова посаде, затим да се спусти у Чикаго и тражи ослобођење политичких затвореника.

Гледам инструменте. Висинометар показује нагло спуштање. Бројке се брзо мењају. Чујем удар трупа и котрљање точкова по бетонској писти. Ваздушне кочнице ступају у дејство и брзина се смањује, али авион и даље иде пистом. Устајем и улазим у кабину. Пратим котрљање, али још не дајем наређење да се стаје. На самом крају писте заустављам авион. Чикашко време покази-

Никола Каваја — командос

вало је 12 сати и 5 минута, док је њујоршко било 1 сат и 5 минута после подне. Наређујем Мичелу да ниуком случају не сме да гаси моторе, макар то било и до сутра ујутро. Ово је било веома важно, јер авиони нису могли поново да се упале из пилотске кабине. За то је било потребно да дође камион са генератором и приближи се авиону, а ја то ниуком случају нисам желео. Напољу у близини авиона нема још никога, јер сам отишао сувише далеко.

После неколико минута појављују се ватрогасни камиони. Пуно их је и опкољавају нас на удаљености од око 500 фути. Време напољу је и даље сунчано и лепо, а ја сам у одличној кондицији. Моји нерви такође. Они ме никада нису издали у критичној ситуацији. Пилот инжињер тражи везу са ФБИ. Ја наређујем Талијану да се дигне са свог места, те ја седам и тако се нађох међу посадом, што сам и хтео у новонасталој ситуацији. Споља би ме било ко тешко могао разликовати од осталих у кабини. Капут сам још раније скинуо, а плава кошуља са засуканим рукавима, била је као и код осталих.

ЗАТВОРЕНИ АЕРОДРОМ

Веза са ФБИ почиње да функционише и Мичел им преноси мој категорични захтев: да поп Кајевић за 30 минута мора бити на аеродрому. Они одговарају да ће гледати да га што пре доведу, али има тешкоћа, јер судија Вили није тренутно у Чикагу, већ у Вашингтону, одакле се хитно вратио баш због настале ситуације. Помислих, отишао је да се консултује са главарима какве казие да нам да. Помишљам шта бих урадио са тим мојим судијом, да ми се којим случајем нађе у овом авиону.

Ништа, осим што бих му рекао:

— Судијо, сада ја имам реч и хоћу да вам кажем као што сам вам на суду говорио: нисам крив, а сада изволите напустити овај авион!

Док ми се мисли овако роје по глави, примећујем да се међу ватрогасним колима појављују и особна, али се авиону нико не приближава. Дозвољавам да Мичел оде међу путнике и извиди ситуацију међу њима. Он одлази и задржава се неко време. По повратку он ми рече да путници још ни не знају, али да по присуству ватрогасних кола, виде да нешто није у реду.

— Ипак сам их умирио — тврдио је Мичел. — Рекао сам да је аеродром преоптерећен, па нисам могао да добијем где да паркирам.

Преко нас прелећу авиони и ниједан се више не спушта. Значи да је О'Хара затворена за саобраћај. То ми и Мичел потврђује и каже да сви авиони који су требали да се спусте сада лете за Сент Луис. Пажња ми је напрегнута, а очи стално у покрету. Напољу око авиона појављује се гомила полицајаца и цивила. Они не прилазе у видокруг, али помишљам да би то могло да учине са репа авиона, јер тај простор ја не могу да контролишем. Могао бих да пролазим између путника, а то би могло да доведе до панике међу њима. Помишљам на најгору ситуацију која би могла да настане, ако би се усудили да ми избуше гуме, али се тешим да и они помишљају, да нисам сам у авиону, већ да неко ко је са мном, контролише из средине путнике и реп авиона.

— На све ово што радим, натерала ме је велика неправда, учињена према мени и мојим пријатељима, од стране Стејт Департамента и америчке владе. Ми смо, у ствари, жртве крвавог убице Тита и владе Џимија Картера!

Ове моје закључке поткрепљујем дугом листом убистава и српских и хрватских националиста убијених по Европи и Америци. Нарочито се задржавам на случају Драгише Кашиковића и мале Иванке Милошевић, затим др Михаила Наумовића, који су убијени само у року од једне године од 1978. Напомињем да је Драгиша био уредник „Слободе“, а Наумовић секретар СНО. Мичел се интересује за њихове судбине и о хватању убица, а ја му кажем да су убице остале неоткривене као и у осталим случајевима.

ДОВЕДИТЕ ПОПА КАЈЕВИЋА!

Сузи, стјуардеса, долази и јавља о нервози међу путницима. Ја опет дозвољавам Мичелу да иде међу путнике и охрабри их. Он одлази, али се убрзо враћа и саопштава ме да су путници дознали да је авион киднапован, јер је неки дечак на транзистору ухватио и пренео осталима. Мичел то није демантовао, али је и напоменуо да човек који је киднаповоа авион није терориста, него антикомуниста. По среди је ослобађење из затвора једног његовог пријатеља попа. Рекао им је да се покоравају наређењима и да се никоме неће ништа десити. Спожио сам се са овим што је рекао Мичел и наређујем да се опет хвата веза са ФБИ.

Јавља се Алан Киуг и ја му шаљем поруку: да што пре доведе попа Кајевића. Он одговара да је поп Кајевић код њих, али чека на долазак судије Вилија који треба да потпише неки папир и поп Кајевић ће одмах бити доведен. Не интересују ме никаква даља обавештења, прекидам им везу и опет се стављам између пилотске кабине и излазних врата. Повећи прозор на овим вратима може да буде и опасан због могућих снајпериста међу полицијом, па навлачим завесу на њега, а преко стјуардесе наређујем да и путници то учине. Сви су то учинили, па ја опет ступам у везу са ФБИ.

Овога пута мало изменаћење: човек оту да говори српски и представља се као Виктор Врдољак, шеф чикашке полиције:

— Земљаче Никола, ми се знамо!

На то му ја одговарам да он мене не зна, већ ме замењује са Николом Живојинићем који чиви у Чикагу. Прекидам везу са њим и хоћу само ФБИ. Јавља се Ото и ја опет пражим попу Кајевића. Следи обећање која је више нећу да примам олако, јер је већ прошло 2 сата после подне. Стављам услов: за 15 минута поп Кајевић мора бити у авиону. Они знају шта то значи, па ми траже више времена. Ја пристајем, ако ми на разговор дају тужиоца Суливана или његовог заменика Макалистера. Они одговарају да је Суливан заузет на суду, а Макалистера чујем како неком одговара:

— Нисам луд да идем Каваји у авион, јер

сам га много нападао на суду!

Ја опет постављам рок од 15 минута да се поп доведе и да га видим пред носом авиона. Обустављам даљи разговор и посматрам шта се дешава на аеродрому. Тамо иастаје гуква. Полиција у цивилу и агенти ФБИ почињу да се приближавају авиону. Неки имају аоки-токи у рукама, а неки и пиштоље.

Постаје ми јасно да ФБИ заоштрава ситуацију, па сам приморам да и ја изменим држање. Узимам једну пилотску шапку, која је била изнад седишта пилота Талијана и стављам је на главу, па видим две гранате из кошуље, држим их у рукама и позивам стјуардесу. Она по мом наређењу отвара завесу, па сада могу да видим све путнике, а што је још важније, пролаз према вратима и репу авиона. Сви путници су обавештени да нико не сме да се приближи тим вратима. Претпостављао сам да се међу њима могла да нађе нека одажна особа па да отвори врата, било агентима ФБИ-а, а било онима који би се усудили да се лако нађу лице у лице са мном. Они су се у игри са мном показали немоћни, што се већ почело да види, а постаје још очигледније током моје акције на територији САД. Неколико људи који су били код ВЦ-а у репу авиона, по упозорењу стјуардесе, одлазе на своје место. Сви седе и нико се не миче са места.

ПОСЛЕДЊИ УЛТИМАТУМ

Сада имам потпуни преглед и контролу у целом авиону. Мичел ме упозорава да сам и сувише изложен, јер међу путницима може да има и који наоружани маршал, а који може неодговорно да ступи у акцију. Слажем се са том могућношћу, али остајем при својој контролишаној врати у репу авиона и путнике. Мичелу и осталима напомињен да нема метка који ће ме лишити свести муњевито. Довољно сам јак да погођен живим бар једну секунду, а то је довољно да активирам не само ове две гранате у рукама, већ и 36 штапова динамита „Херкулес“ који су у мојој торби, а тада ћемо сви отићи Богу на исповест. Мичел постаје јако забринут, а пилот и инжињер изгуби присутност духа и државим рукама није могао да успостави радио везу. Ја инсистирам да то одмах учини и он са великим напором успева. Мичелу дајем инструкције да оне напољу најозбиљније упозори да се повуку даље од авиона, јер ће бити одговоран за оно што може да се деси путницима.

— Никола Каваја ми је рекао да уколико ме повучете полицију, предузеће најоштрије одмазду. Он у рукама има две веће грана-

те, а у ташни 36 штапова динамита, марке „Херкулес“.

На ове Мичелове речи, напољу се мења ситуација: гомиле полицајаца који су се ркетали према авиону застају, па се мало брже почињу враћати назад. Мада то видим, ја знам да је то привидно и да главно суочавање има тек да дође. Да бих био спреман за сваку евентуалност, ја мојом машинном вежем ташну за врата. Тако су ми штапови динамита дошли скоро у додир са гранатама које сам држао час у рукама, а час у недрима. Пилоти и стјуардеса са стрепњом гледају шта радим и ћуте, само се Мичел јавља.

— Ви Никола, имате много динамита?

— Да и то превише, а за овај авион ми је довољан и један штипић тог експлозива. Међутим, капетане, ја их имам 36 и још ове две гранате у рукама.

Сви схватају шта би се десило, када би тај страшни експлозив употребио у овом затвореном простору, а поготово Мичел који је ратовао у Кореји, као млади ваздухопловни поручник. Захваљујући њему разговор поново оживљује, јер он показује интерес за мој успешни пролаз кроз машину на аеродрому. Ја о свему причам отворено, али наглашавам да је моја намера била и остала до самог поласка у Чикаго, киднаповање Југословенског авиона. Стјуардеса која је дежурна у авиону, јавља да се два путника у авиону не осећају добро. Ја шаљем Мичела да извиди у чему је ствар. Он одлази и зв кратко време се враћа. У питању је један болесник од срца и једна жена која је трудна. Питам га шта он мисли шта треба да се уради? Он се мисли, гледа ме па рече да путнике пустим ако икако могу. Ја се сложим са њим, али му предложих да радијом најави напољу: за једног попа Кајевића пуштам на слободу 139 путника. Он одмах ступи у везу са ФБИ на аеродрому. Ја у исто време узимам слушалице и слушам. Они отуда се слажу с мојим предлогом, само још траже мало времена, због неких формалности, јер „Кајевић је одбио да иде са Кавајом“.

У ово Кајевићево одбијање ја ни најмање не верујем и то ме не збуњује. Оно што чекам је да чујем већ једног попа Кајевића, преко радио везе, али га још не дају. Мислим у себи; то је обична полицијска лаж. Кајевић је био тај који ми је дао уговорени знак за киднаповање авиона. Без тог знака којег је чула и моја жена Лена, а да није знала шта значи, ја не бих ни киднаповоа авион. То поп Стојиљко Кајевић зна и никада он не би могао да поступи тако, како они отуда јављају, да ме изигра и изда.

Стјуардеса долази и јавља да у авиону

Саборац Каваје, Бошко Радоњић са сином

МЕМОАРИ

понеостаје кисеоник и да се температура повећава. То и ја осећам па наређујем да се јави одмах да нам напуне резервоаре. За кратко време долази камион са кисеоником и двојица радника која послују око тога. У авиону почиње да се осећа свежина. Појављујем се на вратима пилотске кабине. Људи ме гледају. Видим да пате. Жао ми их је, јер новини испаштају. Увек је тако, закључујем у себи; пате и новини исто тако као и ми који смо спремни свој живот да положимо за ову земљу, а она нас суди и осуђује на основу једног комунистичког шпијуна Богдаја Панајотовића. Када само о овоме помислим, не могу да верујем до чега је Америка догурала са њеном спољном политиком. Једнога ће се дана то Америци осветити и поклекнуће пред најездом комуниста, ако ца време не заузме чврст став.

КИНЕЗ „РАЗУМЕ“ СРПСКИ

Сат показује три часа после подне. Мичел то види и каже да би поп Кајевић већ требао одавно бити на аеродрому, па да је и бициклом пошао. Слажем се са њим али напомињем да сам ја издржљивији него што они тамо напољу мисле. Ја Чисам тај кога могу да извуку и поколебају, па не би требало да овако разалаче ову ствар.

— Путници су ти — подвличим Мичелу — на које они мало мисле!

Потврда овог мог мишљења, за који тренутак дође баш од путника. Страх и неизвесност чинили су их нервозним и један од њих, неки Кинез, старији човек, устаде са свог места и упути се према мени. Имао је око шездесет година. Ја стадох и сачекао га. Он дође близу мене и нагло клече склопљених руку. Почео брзо да говори на његовом језику, без иједне енглеске речи. Дотрча и стјуардеса, извињавајући се што се он налази испред мене. Била је за тренутак у кухињи, што је он искористио.

— Кажите му да се диже и иде на своје место!

Она му одговори али он не разуме. Ја га опрезно одмеравам, јер знам да ти Кинези и Јапаници могу да буду опасни са трковима, када се човек најмање нада. Видећи да ја не разумем ништа од онога што ми говори, тај Кинез не устајући позива једног другог Кинеза, да он дође и преводи. Он ми бојажљиво приђе и на енглеском ми рече да тај господин моли да га пустим из авиона, јер је дошао у Чикаго само ради бизниса. Мени то мало изгледа комично али не дам да се то примети, јер тај Азијат сматра да сам ја дошао због излета или обичне шетње. Кажем том његовом пријатељу да преведе том господину да се одмах диже и иде на своје место, јер сам и ја дошао у Чикаго, ради бизниса који је важнији од његовог. Ако ме не послуша одмах биће затворен у ВЦ. Овај му преведе и он се диже гледајући ме некако неодређено, док му ја не подвикнух на српском да се губи испред мене и опсовах му мајку. То је помбгло, као да ме је разумео. Он и његов пријатељ nestаше испред мене.

Радио веза са наше стране је отворена и чак се позив са аеродрома. Други пилот ми нуди цигарету. Узимам и пушим разговарајући. Он има породицу, па се интересује да ли и ја имам некога. Причам му о мојим ћеркама и жени. Мичел се јавља да је по том питању у бољем положају, јер се никада није женио и сем једне сестре нема никог на свету.

ЦРВЕНИ ТЕРОР

„Крајина је крвава хаљина, с крвљу руча, а с крвљу вечера“

Народна

Босанско, или од прве четврти овог века више познато као Принципово Грахово, налази се на српској тремеји: Босне, Лике и Далмације. Његова надморска висина је 861 метар. Припадало је административно Врбаској бановини. Положено је испод брдских превоја. Насељено је целом околином, скоро искључиво српским живљем, са нешто мало Хрвата. Срезу Босанско Грахово припадала је, поред осталих, и општина Дрвар, са индустријским центром Шипад. Срез је имао пред сами рат 1941. г. 36.000 становника. Од тога броја било је 2% Хрвата. Само Босанско Грахово је окружено планинама: Јадовником, Мариним Брдом, Шатором, Њатем, Троглавом, Динаром (која Бос. Грахово дели од Далмације) и Уилицом која га одваја од Лике.

НА ПРИНЦИПОВОМ ОГЊИШТУ

На трећем километру источно од Босанског Грахова, налази се типично српско село Обљај. Село је везано са Бос. Граховом блатњавим колским путем, а једним краком са селима: Маринковцима, Тичевом и Гламочем. При уласку у село Обљај стајала је мала дрвена кућа — бранара, покривена сламом. Поред ње је била пред Други светски рат саграђена зидана једноспратница, коју је подигао отац Гаврила Принципа. У овој новој једноспратници био је после Устатанка и од усташа очишћене територије смештен Штаб корпуса „Гаврила Принципа“.

На припростој постели, у старој брванари, уз чађаво огњиште, пре 65 година (30 Јуна 1894.) родио се Гаврило Принцип. Не би сметало ни Гаврилу, ни Грахову, ни Гавриловој успомени да се неко сети да направи бар добар пут до његовог огњишта и да је обележи бар једом спомен плочом место где је велики револуционар први пут угледао сунце. Путник не може да се отме мислима како је из те ситне кућице, сиромашне до неверовања, у овом суровом камењару, могао да изникне такав национални горостас, који је својим јунаштвом и величином задивно цео свет и стао у ред највећих људи свога времена.

До 26. октобра 1942. стајало је огњиште на коме се Принцип први пут огрејао. На огњишту сач за печење хлеба, а изнад овога чађаве вериге о којима је висио бакрени котао, мало даље ниска софа и неколико трножаца за седење. Поред тога огњишта Гаврило је читао песмарице, слушао гусларе, неговао и изоштравао патриотска осећања за велики подвиг и жртву за слободу српског народа.

Комунисти су, приликом напада на Босанско Грахово, 26. октобра 1942. спалили једноспратницу и кућицу брванару у којој се родио Принцип. Остало је само згариште.

Мајка Гаврила Принципа — Нана — у дубокој старости и великој тузи за убијеним синовима: доктором Ником, лекаром, кога су усташе убили 1941. у Чапљини, Херцеговина, и Јовом, сенатором, кога су такође усташе убили у Сарајеву, сад је гледала како

Сахрана убијених родољуба од стране партизана

Јој комунисти пале кров над главом и руше свето огњиште њеног Гавра. После овога, стара Нана постала је избеглица и потуцала се од једног до другог српског огњишта, тако да би 1945. године и своју напаћену душу испустила, вероватно поред туђеог огњишта.

ПРВИ СУКОБИ СА КОМУНИСТИМА

Крајем 1941. већ су постојале одвојене четничке и комунистичке јединице. Комунисти нису бирали средства да би постигли циљ. Прво пропаганда а онда усташке методе: ликвидирање народних првака, да би почетком 1942. већ почели између нас и оружани сукоби. Први комунистички напад на наше јединице био је 1. априла 1942. на село Маринковце, које је било у нашим рукама. Тих дана почеле су борбе у Лици и другим крајевима западне Босне и неким деловима северне Далмације. Прва ватрена кршења и прве жртве већ су пале на обе стране. Почео је велики данак у крви корпуса „Гаврило Принцип“, од бораца омладинаца којима су тек удариле науснице, па касније до команданта корпуса војводе Бране Богумовића.

Свака војска има осећање сигурности кад се налази на територији народа који је према њој пријатељски расположен. Четнички равнаторски корпус „Гаврило Принцип“, био је, у томе погледу, у својој кући. Његови борци били су са територије Прин-

циповог Грахова и околних места, у којима живе Срби. Народ је у нама гледао заштитнике од усташких злочинаца, јер њихове домове и безбедност чувају њихова деца. Читав овај крај сматран је и од усташа и од комуниста за српску националну и четничку тврђаву. Није било у рачуну ни једнима ни другима да тако и остане. Усташе су били „храбри“ само кад је у питању голоруки народ. Комунисти дрски и паликуће, налетали су у више махова, са мањим и пробним снагама, али су увек били одбојни. Уз све то, комунистима у току читавог рата никад није било стало ни до привидног, а камоли стварног мира у народу. За разлику од четника, они су акције против окупатора изводили тамо где су најгушћа насеља. На тај начин су изазивали непријатеља да врши репресалије над становништвом, паљевинама и убиствима. Тако, обескућени народ није имао куд, него с њима. Наша надмоћност била очигледна, јер смо имали неподељене симпатије народа. Зато су комунисти на нас спремали јаке снаге. У октобру 1942. пребацили су јаке снаге у Дрвар, Видово Село, Тичево, Подић и планину Јадовник. Комунистичке пролетерске снаге из целе Југославије сручиле су се сада на овај простор. Крајем 1941. протеране су из Србије у Црну Гору, а од почетка 1942. па до краја јуна 1942. протеране су из Црне Горе у Херцеговину. Комунисти су тада били у расулу и пред уништењем. Кад су браћа из Црне Горе, а са њима у том залету и из Херцеговине, покушала да пређу границу такзване „Независне Државе Хрватске“, злочинац Павелић је интервенисао код Хитлера. Хитлер је запретио страшним репресалијама недужном народу у оним српским крајевима, јер је још био у напону војничке снаге. Комунисти су почели по Босни крвави пир.

УЧИ ОДЛУЧНЕ БОРБЕ

На дан 20. октобра 1942. Штаб корпуса „Гаврило Принцип“, са својим командантом издао је наређење командантима јединица овога садржаја: „Ситуација је врло озбиљна и у многим последњих дана погоршана. Комунисти су успели да пребаце јаке јединице на сектор среза Гламоч и општине Дрвар. Према прикупљеним и провереним подацима очекује се јака непријатељски офанзива на нашу слободну територију — само место Босанско Грахово. Држите све људство на окупу и чекајте спремни. Муницију што више штетети. Вршите претре-

Разбивши четничке одбрамбене положаје, партизани су ноћу упали у околна села Босанског Грахова. Иза њих су остала згаришта попаљених домова из којих се осћао задах спаљених људских тела, спаљени амбари, поубијани или одведени старци, непунолетни младићи и девојке. Велики број породица остао је на угашеним огњиштима без игде нечега. Пуна пустош.

БОРБА ЗА БОСАНСКО ГРАХОВО

терена, а тројкама дубока извијања. Контролисати кретање своског становништва. Завести строгу контролу над нама непоузданим и непридрженим лицима. Са штабом Корпуса одржавати сталну курирску везу. О догађајима ћете бити на време побавештени. У јединицама завести строгу војничку приправност. Знакове распознавања за последњих десет дана октобра шаљу се на личност командантима које строго чувати".

Стизале су неповољне вести о ближењу комунистичких јединица, пљачки и паљења села. Наређено је командантима јединица да запоседну одбрамбене положаје, тј. вањске у околини Босанског Грахова и да се на тим положајима утврде и припреме за тешку борбу која долази

Освануо је 26. октобар, дан комунистичког напада. Време је топло и лепо са јесењим сунцем. На околним брдима и високом планинама покривеним шумом, лишће је већ пожутело и опада. На небу по неки облачак промиче изнад планинских масива Динаре, Шатора, Јадовника и Улице. Нападом се са командантом корпуса и правом четом прве бригаде у истуреном селу Маринковцима, које смо један део под борбом евакуисали у околину Бос. Грахова, нашу одбрамбену зону. Око осам сати увече курир Никола Арежина донесе извештај у коме је писало да непријатељски топови повремено туку околину Грахова. Пожурили смо према нашим положајима.

Комунистичким јединицама командовао је Арсо Јовановић, начелник Врховног штаба. Укупан број њихових јединица износио је нешто преко 8.000 бораца. Наше јединице у корпусу „Гаврило Принцип“ сачињавали су: Граховска бригада под командом Петра Арежине, Гламочка бригада под командом Богдана Ивића, Шаторска бригада Марка Ђуђуза, Летећа четничка бригада под командом Милана Цјетићанина и Петровачки одред војводе Мане Роквића. Укупан број наших бораца био је око две хиљаде. Командант Корпуса је био војвода Бране Богуновић и ја као начелник штаба.

Комунистички напад на Босанско Грахово почео је у први мрак 26. октобра. Отворена је поред топовске, пушчана и митралеска ватра истовремено. Наше јединице су прихватиле борбу на вањским одбрамбеним положајима. Кроз тишину јесење ноћи одјекивали су пуцњи пушака и митралеза. Њихову једноличност реметили су одједи топовских и бацачких граната, док се све није слило и претворило у једно дуго хучање као у казану пакла. Сад се само видело како кључа пламен, подигне се и спусти, пршти и рекао би клокоће, али се то клокотање не чује. Села у пламену и само се према светлости појави по нека сенка која пролети између упаљених домова. То појединци, жене и деца, беже из домова у пламену, док их прати киша куршума. Многи падају при првим корацима. Комунисти су успели да разбију наше одбрамбене вањске положаје и да око један сат после пола ноћи стегну обруч око Босанског Грахова. Околна села пала су у њихове руке и букте у пламену.

Пале све без милости. Борба се свела на одбрану самог Грахова. За нас је много значило што су наши мањи делови били повучени у оближње шуме и непријатеља угрожавају с леђа. Целу ноћ између 26. и 27. октобра давали смо снажан отпор. Сваком борцу било је јасно да ако комунисти ма којег заробе, да ће умрети у најстрашњим мукама. Та чињеница подстрекивала је на још веће херојске подвиге. Смрт у полету и заносу и смрт роба у мучењу! Сваки се одлучивао за прву свесно и са невиђеном снагом. У таквим тренуцима људи не знају за страх. Иду као у пијанству и пред собом имају само један циљ — одржати се, а ко издржи, тај и побеђује. У ноћи је повремено

одјекивао јаки глас команданта корпуса „Гаврило Принцип“, у легенди и песми овековечног војводе Бране Богуновића: „Нагари!“ То је значило — још јаче, још брже, још силније, што је била његова узречица, кад је требало да оружје стално буде у праху нагарено. Ова реч од њега изговорена више је значила него ма која друга из ратне терминологије, јер су је борци веома добро разумели. Изговорена од онога који је увек био први међу првима, имала је мађијско значење. Талас за таласом је наваљивао, падали мртви на једној и другој страни, наше јединице остајале су неломично као да су за земљу приковане. Непријатељ је имао много вше губитака, јер је нападао и тим био више изложен ватри. Комунисти су и даље вршили јуриш за јуришем. Топови су обасипали Грахово, али како је варош мала, гранате су врло често пребацивале. Око пола ноћи једна њихова граната убила је девет наших бораца. Међу њима истакнутог националног радника, учитеља Велимира Тешановића. Поред саме цркве св. Петра погинуо нам је и студент Велимир Јовановић, командир чете.

Причали су нам стари сељаци који су за време тродневне борбе сахрањивали погинуле комунисте да је тај број био огроман. Неки су упорно тврдили да је око хиљаду. У сваком случају, и после солидног проверавања, број погинулих комуниста прелази преко 700. Рањене су одвели собом. Наши губици су били 87 погинулих и нешто преко 35 рањених.

ПУСТОШ ИЗА КОМУНИСТА

Поред наших изгинулих бораца у борби, побијених домаћина на кућним праговима, отераних истакнутих домаћина и побијених при одступању комуниста, навешћу ради боље илустрације само неколико примера њихових злочина. Кад су успели 26. октобра увече да разбију наше вањске одбрамбене положаје, упали су у село Угарке, поред самог Босанског Грахова, један комуниста у дивљем налету упао је у кућу Рада Деуре, и почео разбијати све до чега је долазио, док је домаћица Анђа стајала у једном углу. Кад је Анђа видела да тај неће да се окане док све не уништи, шчепала је гвоздени ватраљ и њим снажно ударила партизана по глави, да је на месту остао мртав. Кад су долазећи комунисти видели свога мртвог друга, извукли су га напоље, а домаћицу Анђу заклучали у кућу и запалили је. Изгорела је жива заједно са својим домом. Две године касније 1944. ухватили су њену непунлетну ћерку и убили је.

У селу Печенцима ухватили су 13 домаћина, побили их и бацили у јаму. Из села Обљаја, родног места Гаврила Принципа, поред осталих, отерали су два угледна домаћина Гњатију Периновића, рођеног 1873, који је 1908. због зулума које су чинили Србија аустроугарске власти убио старешину

Помен на Пелевом бријегу жртвама црвеног терора

ЦРВЕНИ ТЕРОР

Среске испоставе у Босанском Грахову, због чега је издржао дуго година по казаматима црио — жуте монархије, комунисти су га старог одвели и убили. Исто тако и Симу Симића-Чеку, рођеног 1888. Из Маринковца су отерали угледног домаћина Стеву Тркуљу, сина му Бошка, мога рођеног брата Трифуна, као и многе друге, све их побили и побацали у Јаме. За време самих борби, комунисти су успели да у шуми заробе седам наших младића. На Јелином Пољу, изнад Грахова, после мучења одсекли су главу свакоме каменом на камену, а затим их побацали у једну јаму.

Први споменик погинулима у одбрани Босанског — Принциповог Грахова, подиже им наш Гласник, доносећи делимично њихова имена на својим страницама:

Велимир Тешановић (учитељ), Велимир Јовановић (студент), Марко Кесић (председник општине Грахово), Јоан Стринић (Жандармеријски наредник), Душан Малиновић, Спасо Малиновић, Мирко Тркуља, Стево Тркуља, син му Бошко Тркуља, Никола Кубат, Шпиро Кубат, Тривун Тркуља, Таназије Кубат, Мирко Глигић, Симо Кубат, Бураћ Кубат, Дмитар Аћамовић, Аћим Малиновић, Миле Човичковић, Стево Билбија, Владо Билбија, Тодо Видовић, Марко Видовић, Јован Новаковић Тодор Новаковић, Миле Новаковић, Миле Миљевић, Перо Миљевић, Павле Деура, Миле Деура, Јово Деура, Илија Добријевић, Никола Добријевић, Никола Видовић, Никола Новаковић, Душан Шербетија, Миле Билбија, Љубо Билбија, Илија Билбија, Ђуро Билбија, Пајо Марић, Јово Марић, Павле Марић, Раде Галић, Марко Пуцар, Илија Бркић, Јово Бркић, Раде Бркић, Бранко Бркић, Никола Кесић, Симо Кесић (поштански службеник чија се три сина и кћерка налазе сада у Индиана Харбору, Индиана), Никола Нешић, Светозар Бркић, Шпиро Кесић, Бићо Кесић, Симо Чеко, Гњатија — Гњацо Периновић, Стојан Мичић, Миле Мичић (син Стојанов), Лако Мачић, Перо Периновић, Илија Мичић, Бошко Ђурић, Тодје Момић, Томо Арежина, Перо Џепина, Тодје Арежина, Јово Тркуља, Тодје Милуновић, Никола Јочић, Марко Момић, Миле Арежина, Душан Арежина, Стојан Арежина, Ђуро Арежина, Гојко Биљчар, Раде Бајић, Стево Балаћ, Марко Јовчић, Миле Јаковљевић, Никола Поповић, Љубо Радић и домаћица Анђа Деура.

Спавајте вечни сан хероји и мученици наше недавне прошлости. Народ коме припадате знаће да вам се достојно одужи над кућне час пуне слободе. Ваши саборци, преживели и расути по свим континентима слободног света поручују вам да вас никада неће заборавити,

Коста С. ТРКУЉА

ЦРВЕНИ ТЕРОР

ЦРВЕНИ ТЕРМИДОР У СРЕДЊЕМ ПОМОРАВЉУ

Хапшења и убијања невиних људи у Ћуприји и Јагодини

Пре него што пређем на описивање почињених злочина, молим Вас да не насадат злочинцима и да поистовећујете злочине комуниста над народом само зато што није био с њима, с њиховим међусобним обрачунама на „Голом отоку“ и другим местима, јер су те голооточке „жртве“ углавном били наши инквизитори, изузев мањег броја залуталих или заведених њиховом пропагандом, врло често међусобно оцинкарених, опет ради међусобних обрачуна или личних интереса. Пошто их све познајем лично, већина је у „ЦРВЕНОМ ТЕРМИДОРУ“ играла главну улогу.

Неколико дана по уласку руских Јединица у Ћуприју (13. 10. 1944. стигли су и „ослободиоци“. То је била тзв. 20-та Српска бригада, 45-те Српске Дивизије, јачина 200-300 људи, углавном „добровољно мобилисаних“ сељака из Јужног поморавља. Политичко језгро су претстављали стари и нови бољшевици састављени од бивших типографа, пропалих студената, бољшевицираних учитеља, лумпенпролетера и осталих нерадника и криминалаца и војног језгра сачињеног углавном од Крајишника и понеког Јужноморавца.

„ВРТОЛОМЕЈЕРА НОЋ“ ПОЧЕЛА НА Св. ЛУКУ

Док су „политикоми“ држали зборове и обећавали народу мед и млеко као и то да никоме од „народне власти“ неће фалити длака са главе уколико није сарађивао са окупатором, дотле се ОЗНА убрзано организовала за обрачуна са свима који ће претстављати препреку за успостављање „новог поретка“. Шеф ОЗНЕ је био пропали типограф, познати силеџија Миодрог Новаковић — „ЦУЦА“ (извршио „самоубиство“ 1945. г.) а главни истраживач Антоније Гајић — незавршени студент (недавно умро у Београду). Авангарда ОЗНЕ су били нови СКО-ЈЕВЦИ будући крем новог друштва.

ОЗНА се сместила у кућу бившег адвоката МАРТИНЦА у којој је до јуче била немачка КРАЈС КОМАНДА (а и где би друго) са злогласним Карлом (Верлогер) петокOLONашем и првим Крајс командантом. Зграда је била zgodна за тај посао. (Знају Немци шта раде). Имала је испод целе зграде подруме који су за време Немаца служили као затвор одакле је за време рата на стотине одведено на исто оно губилиште (на војно стрелиште) на које ће бити одведени на пут без повратка многи грађани Ћуприје и околине од стране „ослободилаца“ комуниста.

Погром је почео, тачније речено, онда када су се „ослободиоци“ уверили да им је

народ поверовао да им од „извиканих“ комуниста не прети никаква опасност. „Вртоломејска ноћ“ је почела на Св. Луки на дан 31. 10. 1944. год. Случајно сам био један од првих ухапшених. Изведен сам из Занатског Дома увече око 20 часова за време одржавања приредбе за „ослобођење“ народа. Одведен сам у Мартинчев подрум и тамо затекао само неколико људи од којих сам био једини из Ћуприје. До сутра, подрум је био пун као око. Трговци, индустријалци, банкарци, адвокати, имућни паори, кафеџије, занатлије и сва њихова сумњива омладина, такође, сви представници грађанске класе — класни непријатељ са киме се требало под хитно обрачунати. Понеки ухапшени четници или припадник Недићеве Српске државне страже ретко је и стижао до затвора јер је бивао одмах ликвидан или приказан на тргу и затим одмах убијан.

ПУНЕ СЕ ПОДРУМИ „БУРЖУЈИМА“

Истовремено је пуњен и Срески затвор „код цркве“. У тај затвор сам и ја после пет шест дана пребачен са неколицином који нису у међувремену ликвидирани. А у ОЗНИН затвор су стизали нови затвореници.

Срески затвор код цркве је био прави затвор који се састојао од једне велике приземне зграде у облику слова Н без подрума са 20-25 соба. Свеке ноћи је из овог затвора извођено на ликвидацију по 50-так лица. Ликвидација је вршена на већ поменутом стрелишту на коме су стрелићани и Немци. То је било пре рата уређено војно стрелиште за војну обуку са грудобранима са свих страна. Налазило се са оне стране Мораве — преко моста где су вршена и сахрањивања. У среском затвору је било стално око 500 затвореника. С обзиром да сам сваке ноћи гледао извођење затвореника које је трајало све до 21. 11. 1944. до Св. Архангела Михајла моје крсне славе, моја је процена да је за то време побијено око 800 људи. Сви су људи побијени искључиво од стране ОЗНЕ без икаквог суда.

Изнаенада ноћу између 21. и 22. 11. 1944. године око 02 часа, сви смо изведени, нас око 200, повезани и пешице пребачени у Јагодину у Окружни затвор, наводно, ради суђења. Тамо сам био неколико дана али пошто је исти био препун затвореника истог састава као у Ћуприји, пребачен сам са многима у подруме фабрике „КЛЕФИШ“ (сада „ЈУХОР“) који су такође били препуни. Док сам био у Окружном затвору са стрелјањем је настављено и сваке ноћи су одвођени на пут без повратка у „арачлијски поток“. Из Клефишевог подрума су одвођени ван Јагодине на путу за село Бресје и тамо по неким Јаругама побијени и закопани. Чуо сам да су за копање рака увек ангажовали ратне заробљенике а многи су остали незаконити по Јаругама.

На Св. Николау 19. децембра 1944. пребачен сам у новоосновани кажњенички логор за принудни рад. Логор је смештен у дојучерашњи конц-лагер који су изградили Не-

мци у неколико барака на сред Јагодине на главном тргу. Било нас је ту око 50-так. Остали преживели дотле задржани су у Окружном затвору ради „суђења“ јер су у међувремену основани такозвани „народни судови“. Тај „народни суд“ је ординирао сваког дана у хотелу „Палас“ преко пута нашег конц лагера. Пресуде су увек гласиле „НА СМРТ“. Суђење је и даље организовала ОЗНА а чак су имали и тужиоце. Одбране није било. На основу броја затвореника који су прошли кроз Окружни затвор и „клефишеве подруме“ за време „црвеног термидора“ побијено је око 1000 људи из Јагодине и околине.

ГОЛИМ РУКАМА ВАДИЛИ ГВОЗДЕНИ МОСТ

Осврнућу се тренутак, на методе које су примењиване на врло ретким саслушањима приликом ислеђивања, јер је већина побијена без и једног саслушања. Радио је увек свирао до даске а у ходнику је авангарда уз звуке хармонике играла коло и бесомучно певала. Касније у животу препознавао сам те ОЗНИНЕ авангардисте у многим, конзулама, високим функционерима у СУП-у, секретарима комитета али и као голооточни повратнике, те „недужне“ жртве система чијем су стварању својски учествовали.

Крајем јануара 1945. године нас педесетак из конц-лагера „код споменика“, кака се тада звао, пребачени смо у село Рибаре поред Мораве, недалеко од Јагодине, ради подизања из воде великог гвозденог друмског моста преко реке Мораве, који су Немци срушили и повлачењу. Ношење камена „голаћа“ био је прави годишњи одмор према нашем задатку. Ово је била пра-„колонија“. Требало је усред зиме када пуца дрво и камен, када се гвођђе лепи за руке, извадити из реке гвоздени мост дужине преко 100 метара, такође галим рукама без икакве механизације и то уз један мршави оброк дневно. Напомињем да од 31. 10. 1944. до 19. 12. 1944. године нико од нас није добио ни један оброк хране од затворске управе. Преживели смо од онога што нам је дотурила родбина преко стражара, углавном мобилисане деце из наше околине. За цело то време лежали смо на голом бетону усред зиме без простирача и покривача. Тамо где прозори нису били поразбијани намерно су били поскидани.

Пуштени смо кућама 15. маја 1945. под условом да се у року од три дана јавимо на одслужење војног рока, осим оних који су одслужили пре рата. Свако је добио писмену потврду (коју чувам и данас) ДА СЕ ПУШТА НА СЛОБОДУ СА ПРИСИЛНОГ РАДА ПОСЛЕ ИЗДРЖАНЕ КАЗНЕ коју никада није један легалан суд није ни изрекао. Као што се види то није био „изум“ за ИБЕ-овце већ су ти исти то примењивали од првог дана на нама. Имао сам тада 18. година и као „старији малолетник“ ћу се потписати по садашњем закону само иницијалима.

Дужан сам да опишем и моју кривицу. Потичем из ситнобуржоаске породице. Отац ми је био угледни трговац — дакле „класни непријатељ“. Припадао сам Равногорској омладини као већина омладине — дакле „народни непријатељ“, а пошто је генерал Михаиловић био њихов издајник — дакле „издајник“.

На крају ћу одати ВЕЛИКУ ЗАХВАЛНОСТ СЕЉАЦИМА СЕЛА РИБАРЕ. Ти људи су нас прихватили у своје домове као рођаке. За то време њихова деца су гинула на „Среском фронту“. Сами смо спремали себи храну од онога што смо добијали од сељака. Без њихове помоћи не би издржали. Тада нису ни слутили да ће се на њих тек обрушити благодети „новог поретка“ у виду принудне „коллективизације села“, принудног

откупа, отимачине и репресалија.

Тај наш сељак вечита жртва, прва и последња карика људског друштва, био је увек дужан да исхрани и огреје и победника и побеђеног, и жртву и злочинца а и сам вечита и главна жртва свих обрачуна, за-

служио је одавно да се подигне СПОМЕНИК ЗАХВАЛНОСТИ СРПСКОМ СЕЉАКУ.

Овај монумент заслужује да се налази на највећем тргу у Београду уместо разних Маркса, Енгелса, Туцовића, Кардеља и других.

ЦРВЕНИ ТЕРОР

ЖРТВЕ ЦРВЕНОГ ТЕРОРА

Ђеваповић Суљо, радник, стар 33 године: општина Бијело Поље, срез бјелополски. Убијен из пушке. Љеш пронађен у општини Затонској, на мјесту зв. „Ждријело“. Раденовић Батрић, земљорадник, стар 35 година: општина павинопољска, срез бјелополски. Стријељан од стране партизана: Дрљевић Сава са штабом. Љеш пронађен у Липову.

Павличич Мило, учитељ, стар 44 године: општина Јеленачка, срез даниловградски. Одвели га партизани: Брајовић Радисав и Павићевић Ђирило са још 4 партизана, на предлог: Павличича Миладина и Павличича Мироја. Бачен у јаму. Љеш пронађен није. Љуца Хамил, земљорадник, стар 22 године: општина расовска, срез бјелополски. Најприје испребијан, а потом убијен од стране партизана Шекуларац Алексије, Ковачевић Радисава, Јоксимовић Вука, Јоксимовић Милана, Пешића Витомира и Луковић Милоја.

Брајовић Петко, мајор, стар 42 године: општина Косови Луг, срез даниловградски, Стријељан од непознатих партизана. Љеш

пронађен у „Пешукове Јаме“ — Драговићи. Јововић Бошко, учитељ, стар 34 године: општина Косови Луг, срез даниловградски. Стријељан од непознатих партизана. Љеш пронађен код „Пешукове Јаме“.

Јововић Саво, учитељ, стар 42 године: општина Косови Луг, срез даниловградски. Стријељали га партизани: Радовић М. Василије, Прелевић П. Војин, Николић Ђорђе, Јововић Саво и Лакић Божо. Љеш пронађен на путу код куће Лакића Божо.

Секулић Ј. Петар, земљорадник, стар 56 година: општина команска, срез даниловградски. Убијен од непознатих партизана војно-државним револвером. Љеш пронађен у Руданицама.

Војводић Милица, домаћица, стара 65 година: општина павковићка срез даниловградски.

Баровић В. Ђуро: општина команска, срез даниловградски. Убијен од непознатих партизана пушчаним мецима и убодом ножа. Љеш пронађен у Куновом Присоју.

Драговић Радислав, тежак, стар 35 година: општина спушка, орез даниловградски. Убили су га партизани: Радуловић Василије, Миловић Божо, Драговић Миливоје, Катнић Војин, Шарановић Ново. Љеш пронађен близу куће.

Рацковић Митар, порезник, стар 40 година: општина спушка, срез даниловградски. Убијен од партизана: Радуловић Лазара и Јововић Душана. Љеш пронађен у Жупини. Ђуричковић С. Радосав, пјеш. наредник, стар 29 година: општина Загарач, срез даниловградски. Стријељан од стране партизана. Љеш пронађен у општини павковићкој.

Николић Б. Видосава, стара 38 година: општина Загарач, срез даниловградски. Убијена из засједе, ноћу. Љеш пронађен у Јабучкама.

Дамјановић Радивоје, земљорадник, стар 25 година: општина шаховићка, срез бјелополски. Убијен пушком од стране комуниста. Љеш пронађен у шуми у Забоју.

Зејак Саво, земљорадник, стар 27 година: општина шаховићка, срез бјелополски. Убили га партизани, пушком: Церовић Таназије из Ускока, срез шавнички, Барац Миле, Бијелић Богдан, Кршиќапа Мирко, Ашанин Шоле, Церовић Мато, Јелић Лакић, сви из среза шавничког. Љеш пронађен у селу Бариче.

Ђелић М. Видосава, домаћица, стара 50 година: општина шаховићка, срез бјелополски. Погинула у својој кући, при нападу комуниста.

Павићевић Ј. Милосав, стар 46 година: општина павковићка, срез даниловградски. Погинуо у Жупи никшићкој.

Хамзић Салих, земљорадник, стар 42 године: општина бучовичка, срез пљеваљски. Заклан у својој кући од стране партизана Коромана Сава и Ковачевић Милоша.

Шахман Алија, земљорадник, стар 45 година: општина бучовичка, срез пљеваљски. Убијен из пушке на кућним вратима од стране партизана: Милоша Мијатовића, из села Намги, срез пљеваљски.

Скорупан Шабан, земљорадник, стар 35 година: општина забрђка, срез прибојски. Одведен од куће и убијен у шуми. Љеш пронађен у шуми, више села Восковине.

Шарак Хамдија, земљорадник, стар 22 године и Шарак Шериф, земљорадник стар 18 година: општина забрђка, срез прибојски. Убијени од стране партизана Крзивића Влада. Љеш пронађен у шуми, више села Восковине.

Јеремић И. Петроније, земљорадник, стар 26 година: општина прибојска, срез прибојски. Од рана задобијених од комуниста 10 марта 1942. године на Галешком брду, умро у пријеполској болници.

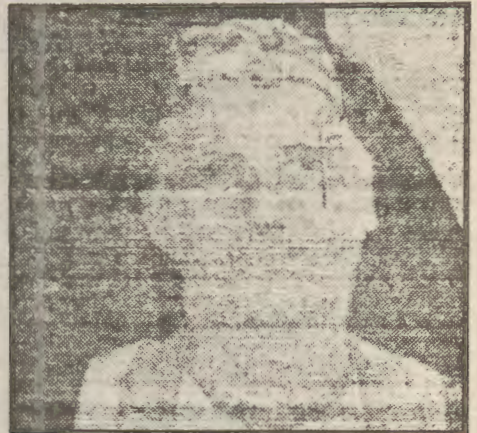
Милинковић О. Дејан, земљорадник, стар 28 година: општина прибојска, срез прибојски. Одведен као четник на Ковач и тамо убијен из освете. Љеш пронађен на Ковачу, срез чајнички.

Бајовић М. Раде, земљорадник, стар 49 година: општина прибојска срез прибојски. Убијен из освете као четник, измрцварен од стране партизана: Баковић Добрице и

УХАПСИЛИ ГА РОЂАЦИ

ЛАЗАР К. ВОЈВОДИЋ бивши полицајски писар Децембра 1941. године, око 10 часова увече, дошли су: Војин Ивов Војводић, Душан Перо Војводић, Мило Јовов Војводић, (рођаци убијеног) и Машан Савов Ђурашевић у кућу Богдана Илића Војводића, гдје је покојни Лазар био позван на вечеру. Том приликом су му казали да мора ићи са њима до прве команде, ради неког саслушања. Повели су га до злогласног Куновог Присоја, гдје је био саслушан и привидно ослобођен. У пратњи партизана Риста Букановића из Улића почивши Лазар је дошао до Цеклина и починуо у кући Андрије Пејовића, одакле му се приметно сваки траг. По свој прилици, погинуо је негдје на Цеклину. Његов љеш пронађен је у Забрђе и сахрањен.

ЖРТВЕ ПОБУНЕ

ВАСИЛИЈЕ С. БОЖАРИЋ свештеник рогањски (Пипери) и ЈОКНА удова попа САВЕ БОЖАРИЋА погинули у Рогањима приликом побуне коју су изазвали: Арсо Јовановић, из Пипера, ком. партизанског батаљона; Марко Радовић, инжењер из Пипера, ком. чете, Јован Вукановић, из Пипера, ком. чете, Милован Ђилас, студент из Подгорице, пол. комесар за Пипере, Драго Вучинић, студент из Пипера, пол. комесар из Рогање, и Војин Поповић, студент из Пипера, замјеник пол. комесара.

Они су, поред многих других недела, уништили напредно село Рогање, у ком је попаљено 94 куће и убијено 15 особа, међу којима 6 жена.

ЦРВЕНИ ТЕРОР

Шалипур Вукмана. Љеш пронађен на мјесту зв. „Врела“.

Вучетић Маринко, дјеловођа у Матаругама, стар 50 година: општина илино-брдска, срез пљеваљски. Убијен из засједе од стране партизана: Перунички Борба из Маоча, Кнежевић Данила и Анђелић Вукмана из Мијаковића. Љеш пронађен у Матаругама. Шундић Душан, земљорадник, стар 25 година: општина илино-брдска, срез пљеваљски. Убијен из засједе од партизана Анђелића Мирка. Љеш пронађен у Боробу Брду. Гогоћ Ноле, земљорадник, стар 50 година: општина илино-брдска, срез пљеваљски. Убијен метком у куќ код своје куће. Лацмановић Божо, тежак, стар 60 година: општина косаничка, срез пљеваљски. Стријељан код куће од стране партизана: Вуко-

УБИЈЕН У ЦРКВИ

Свештеник Ристо С. Јарамаз парох косијеревски рођен је 22. III 1906. године у с. Кљаковици, срез никшићки. Свршио је богословију у Срем. Карловцима. Рукоположен је 9. I. 1931. год. Извјесно вријеме служио је у Херцеговини и Србији, да касније, по својој жељи, пређе у свој завичај. Комунистички устанак у јулу 1941. године затекао га је на парохији косијеревској, срез никшићки.

На Божић, 7. јануара 1942. Ристо одлази у Почеговиће да служи службу Божју и, за вријеме док је овај пастир приносио бескрвну жртву, партизани га кроз прозор цркве гађају, али, срећом, не погоде. Поп Ристо се у храму затвара и тек пошто је сјутрадан свануло, одлази кући. Командант партизанског батаљона проф. Комненић организује банду убица: Војина М. Јарамаза, Милорада Г. Јарамаза, Алексу М. Алексића, сва три из Мируша, и Митра Ф. Алексића, из Кљаковице, који га на Јованџдан 20. јануара 1942. дочекују на путу Кнеж. До — Петровићи, гдје је намјеравао да служи литургију, и са четири метка убију га: 3 у главу, а један кроз ногу. Мртав је пао са крстом и епитрахилем у руци овај вјерник Спаситељев! Сјутрадан је пренешен код цркве у Почеговићима, гдје је и сахрањен.

вића Милисава, ђака VII раз. гимназије, Зорића Љубисава, тежак, стара 25 година, Жугића Михајла, стара 40 година, Душана Ћосовића, уч. VI раз. гимназије, стара 25 година. Љеш пронађен у селу Косаници. Ковачевић Мића, земљорадник стар 25 година: општина бољанићка, срез пљеваљски. Убијен из пушке од непознатих лица. Љеш пронађен у селу Веленићи, срез фочански.

Гогоћ Величко, земљорадник, стар 48 година: општина илино-брдска, срез пљеваљски. Убијен у стомак из пушке, бранећи своју кућу.

Конда Ибро, земљорадник, стар 80 година: општина бољанићка, срез пљеваљски. Убијен метком код своје куће од непознатих партизана.

Конда Салко, земљорадник, стар 30 година: општина бољанићка, срез пљеваљски. Убијен метком од непознатих лица, код своје куће.

Ивановић Гојко, земљорадник, стар 16 година: општина бобовска, срез пљеваљски. Погинуо од непознатих лица.

Чворовић Тодор, тежак, стар 50 година: општина оћевинска, срез пљеваљски. Убијен од непознатих лица.

Анђелић Шуле, земљорадник, стар 60 година: општина оћевинска, срез пљеваљски. Убијен од непознатих лица.

Вучинић Буро, земљорадник, стар 35 година: општина оћевинска, срез пљеваљски. Одвели га и убили из пушке, партизани: Бајчетић Бранко, Мирковић Владимир и Шилјак Добрило. Љеш пронађен у селу Брвеници.

Имамовић Хусо, стар 65 година: општина оћевинска, срез пљеваљски. Стријељан од непознатих лица. Љеш пронађен у Плешевини.

Имамовић Рамо, стар 20 година: општина оћевинска, срез пљеваљски. Стријељан од непознатих лица. Љеш пронађен у Плешевини.

Имамовић Алија, земљорадник, стар 58 година: општина оћевинска, срез пљеваљски. Одвели га и убили партизани: Марковић Велимир, Милета Зеќ, Радош Контић. Убијен из пушке. Љеш пронађен у селу Тикови.

Палибрк Станојко, тежак, стар 20 година: општина оћевинска, срез пљеваљски. Убијен од непознатих лица.

Лазовић Војко, трговац, стар 40 година: општина пренђанска, срез пљеваљски. Погинуо приликом бомбардовања код своје куће.

Шишић Лазар, земљорадник, стар 60 година: општина пренђанска, срез пљеваљски. Погинуо од бомбардовања код своје куће.

Шибалија Никола, инспектор Пореске управе у Косијерићу, стар 40 година: варош Пљевље. Убијен од партизана Јовановића из Србије. Љеш пронађен у Косијерићу.

Ћосовић Шафко, радник, стар 15 година: варош Пљевље. Убијен метком, који је пробио зид, приликом напада комуниста на Пљевље, 1. дец. 1941. године.

Срна Фата, учен. III раз. основне школе, стара 11 година варош Пљевље.

Селмановић Смаил, судија, стар 30 година: варош Пљевље. Љеш пронађен у ријеци Дрини.

Брашанац Сретен, кафеџија, стар 54 година: варош Пљевље.

Терзић Милован, земљорадник, стар 60 година

Терзић Перса, домаћица, стара 40 година

Терзић Мирко, бивши дјеловођа, стар 35 година

Терзић Сретен, земљорадник, стар 13 година

Терзић Мићко, дијете, старо 6 година

Терзић Иван, дијете старо 4 године

Терзић Ружа, домаћица, стара 60 година

Терзић Борка, домаћица, стара 33 године

Терзић Љубица, домаћица, стара 30 година

УБИЈЕН ОД БРАТУЧЕДА

НОВО Н. КАРАЏИЋ, свршен богослов, из Запаља, Лијева Ријека. До капитулације живео је стално као насељеник у Метохији. Затим је, као избјеглица, прешао у Лозну, срез бјелополски, код свог ујака Милутића Брауновића, да нађе уточиште за себе, свог старог оца, мајку жену и ситну дјецу.

Како се не може гостовати годинама, отишао је да тражи запослење за себе и своју породицу, прво у Бијело Поље, а затим према Мојковцу, где је ухваћен и на зверски начин убијен од својих братучеда партизана Луке Журића и његових синова.

Терзић Драгојла, домаћица, стара 15 година

Терзић Гледа, дијете, старо 8 година

Терзић Драгица, дијете, старо 10 година

Терзић Иванка, дијете, старо 4 године

Терзић Крстиња, дијете, старо 2 године

Сви из општине Отиловићи, срез пљеваљски.

Лончар Петар, стар 9 година: општина готовушка, срез пљеваљски.

Убијен бомбом од непознатих партизана.

Палевић Р. Драго, земљорадник, стар 75 година: општина петрушинска, срез даниловградски.

УЧЕСНИК УБИСТВА

У броју број 4. „Српска реч“ је под насловом „Црвени терор“ објавио моје име и презиме да сам један од учесника партизана који су између осталих убили и Вечић А. Стевана из села Мојановић бивша општина доњозетска. Како сам ја једини живи Василије — Лало. Велишнин Кукулић од мајке Неде Рођ. Поповић из села Голубовца бивша општина доњозетска и како немам никакве везе са поменутих убиствима које су извршена на овом терену 1941. године, па ни пок. Бечића, то захтијевам да у вашем наредном броју „СРПСКЕ РЕЧИ“ извршите исправку, у противном тражићу заштити редовним судским путем.

Надам се да смо се разумјели и да претпостављате колико ми је штете нанело оваква ваша писанија, тим прије што ратни злочини не застарјевају па су и друге компликације могуће. Зато, да не би дошло до судског процеса, ЗАХТИЈЕВАМ ВАШУ ИСПРАВКУ И ИЗВИЊЕЊЕ.

Василије Велишнин КУКУЛИЋИЋ
81000 ТИТОГРАД, УЛ. Ламела број 8.

ВИДЕО КАСЕТЕ СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ

Производња: Маркетинг СПО све касете су у трајању преко 150 минута.

Садржај касета:

КАСЕТА 1.

„КО ЈЕ И ШТА ЖЕЛИ ВУК ДРАШКОВИЋ“ — интервју председника СПО-а Вука Драшковића (разговор води Душан Богдановић ТВ Нови Сад). Разговор је илустрован најзначајнијим промоцијама и аутентичним говорима Вука Драшковића у периоду пролеће-лето 90 године.

КАСЕТА 2.

„СВЕТСКИ САБОР СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ“ — први део.

Садржај: отварање Сабора, саборска Беседа председника СПО-а Вука Драшковића.

- Повеља о помирењу Срба, говори Милан Комненић, председник Извршног одбора СПО-а.
- Колаж најзначајнијих промоција СПО-а у градовима Србије лето-јесен 90 године.

КАСЕТА 3.

„СВЕТСКИ САБОР СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ“ — други део.

- Поздрави и говори делегата и гостију из земље и иностранства (Аустралија, САД, Канада, Европа).

КАСЕТА 4.

САБОРИ (ПРОМОЦИЈЕ) СПО-а У СРБИЈИ ЈЕСЕН 90 године.

- Крагујевац, Нови Сад, Топола, Ваљево, Горњи Милановац, Лозница, Крушевац, Ниш, Пирот, Лесковац, Јагодина, Панчево.

Касете можете наручити поужећем на телефон бр. 011/432-050 или их директно преузети у Београду, улица Бул. црвене армије 3а, радно време од 9 — 19 часова.

САВ НОВАЦ ОД ПРОДАЈЕ КОРИСТИ СЕ ЗА ПРЕДИЗБОРНЕ АКТИВНОСТИ СПО-а.

ФЕЉТОН

Издан од савезника: Драгољуб Михаиловић на Равној гори

ЧЕРЧИЛ ЗАШТИТИО СОВЈЕТСКОГ АГЕНТА И ЦЕЛАТА — ТИТА

Напуштајући Михаиловића, да би
устоличила гробаре слободе
његове државе, америчка влада
починила је недостојан акт издаје.
Дозволи ли још и то да га убију
његови комунистички непријатељи
— срамота ће бити вечита...

ЗЛОЧИН И КАЗНА ЂЕНЕРАЛА МИХАИЛОВИЋА (6)

Неколико дана после саопштења свету да је Михаиловић пао у комунистичке руке, почело је организовање америчких сведока под крилатицом: „Он је спасао наше животе, а ми морамо спасити његов“. Крајем марта 1946. створен је у Чикагу и Национални комитет америчких сведока, уз који су се ускоро окупили свих шест стотина тражећи помоћ и своје јавности, и своје владе и свог конгреса. У свом меморандуму влади истичу и три основна предлога, тражећи најхитнију интервенцију и упозоравајући свет на природу и последице југословенске трагедије и Михаиловићеве личности.

МЕМОРАНДУМ СА ТРИ ПРЕДЛОГА

Први је предлог: право и дужности америчких сабораца да се на Михаиловићевом суђењу у Београду појаве као сведоци, јер су у саставу његових одреда месецима били, а с његовом војском прокрстарили целу Србију, неки од њих и Црну Гору и Херцеговину, а један део и Источну Босну. Образлажући тај предлог, они подвуче да на целом Михаиловићевом терену колаборације с непријатељем није било, јер да је било, они би је морали и видети и осетити. Наводе да су их Михаиловићеви ратници спасавали од Немаца, с њима се кроз непријатељске линије пробијали, већина на дугој стази од по 500 миља, често у борби, а увек под претњом смртне опасности. На том трновитом путу хранили су их сељаци, Михаиловићеви земљаци и присталице, као да су били њихова браћа или синови. Многи од тих часних савезника своју помоћ и пожртвовање платили су животима, кадкада и са својим породицама, у својим порушеним или спаљеним домовима, мемљивим затворима или нацистичким стрелиштима.

Други је предлог: непристрасно суђење, а не освета, и то пред међународним судом, уз садејство Уједињених нација, јер су међународне природе и Михаиловићеве личности и мисија и комунистичке оптужбе против њега. Свима сведоцима, као и обавештеним грађанима слободног света, дозвољено је позната комунистичка правда или инквизиција, која никад нема за циљ истину, већ истребљење својих противника. Поверити таквој правди судбину човека, који је од терора и насилног комунизирања бранио свој народ и своју отаџбину, значи сигурну смрт сваког изразитог антикомунисте, а камоли генерала Михаиловића, најнегичнијег и најчувенијег непријатеља комуниста у целој Европи.

Трећи је предлог: најхитнију публикацију свих докумената и доказа, којима располажу оба министарства, рата и спољне политике, у вези Михаиловића и његове мисије. Извештаји свих америчких представника у Михаиловићевом штабу или по појединим одредима и крајевима, сви пуни и похвала и истине, нису никада света угледали, да не би увредили и Черчила и Совјете, који су стварну слику генерала Михаиловића крили од света. Сада је време да се ти извештаји објаве, и ради истине, и ради угроженог Михаиловића, и ради заштите његових националиста, а с њима и целог једног савезничког народа.

Док и окупљање и организовање шест стотина америчких сведока иде својим то-

ком, дана 30. марта 1946. америчка влада тражи од Београда да америчком сведоцима дозволи појаву пред судом, у Михаиловићевом процесу. У тој ноти истиче се „да је Михаиловић организовао и предводио знатне снаге отпора окупатору... и да је под најтежим приликама, без потребних средстава, у херојској борби, заједно са својим ратницима, ствари савезника учинио велике услуге“.

У истој ноти истиче се даље „да и поред политичког залеђа, америчка влада не верује у оптужбе да је Михаиловић сарађивао с непријатељем“. Наглашава се и то „да су у Михаиловићевом штабу као веза били и амерички официри током дугог ратовања, као и да су Михаиловићеви одредили од Немаца спасли стотине америчких падобранаца“. На крају ноте читамо и закључак: „Знатан број ових авијатичара, из непосредне Михаиловићеве близине, располаже доказима од велике важности, у вези питања Михаиловићеве колаборације, те интерес правде налаже да им се на суђењу омогући слободно сведочење“.

ПРЕСУДА ПРЕ СУЂЕЊА

Дана 4. априла 1946. Титова влада, унапред обавештена да се цео спор о судбини Михаиловића своди на дипломатске ноте, осиноо одговара: „Војни суд је једини у праву да одлучи кога ће позвати пред суд... јер на суд не може утицати ни сама влада“. Одговор Америци састављали су Ђилас и Дедијер, заједно с нацистичко-ушастим колаборатором Велебитом. Колико је подвлачење „судске независности“ у свакој комунистичкој држави илузорно и произвољно објасниће нам доцније сам Ђилас. „Тајна полиција је и изнад суда и изнад закона, али ту неоспорну истину неће нико написати нигде у комунистичким законима“, каже он сам.

У истом овом одговору на прву америчку ноту, и то четири месеца пре суђења, Титова влада унапред осуђује Михаиловића, као што је то унапред већ маја 1945. дакле годину дана раније, у свом србофобском бесу и мржњи урадио сам Шубашић, тада Титов делегат при оснивању Уједињених нација у Сан Франциску. На новинарско питање, шта би његова и Титова влада урадила кад би Михаиловића живог ухватили и пред суд извели, овај негдашњи адвокат мирно одговара: „Дође ли тај дан... суђење ће бити на највећој висини, и ми Михаиловића стрељаће као издајника“. И тако, у том истом фараонско-феудалном духу убијања пре суђења, комунистички одговор Америци Михаиловића унапред осуђује као... „издајника и сарадника Немаца, Италијана и усташа... који се није борио, већ нашу борбу, мирно гледао све до 2. новембра 1941, када нас је напао“.

Сада Титова влада, као надсудија, излаже: „Велика Британија је своју мисију из Михаиловићевог штаба повукла зато што је утврдила да је издајник“. Међутим, Черчиллове изјаве у британском парламенту, као и његови мемоари јасно кажу да је британска мисија, 29. маја 1944, повучена из Михаиловићевог штаба, не због Михаиловићеве издаје, већ „због недовољне сарадње и активности“, бацајући и сумњу сарадње на „неке потчињене команданте“, али никада на самог Михаиловића.

Да би своју диктаторску пресуду, без обзира на доказе и политичку мржњу и освету, без обзира на јавност и право цивилизације, јаче испољили Титова влада, и то изводи у свом одговору да се „Михаиловић састао с Немцима у закључаном вагону код градића Љига, августа 1941, ради споразума о заједничком нападу на Народно-ослободилачки покрет“, а то значи — комунистичку герилу. Међутим, у тим данима, августа

1941, таквог покрета или гериле, још није стварно ни било, јер је Тито у шумску герилу ушао тек 16. септембра 1941, а образоване покрета објавио тек недељу дана доцније. Још је мање могло бити разговора с Немцима, јер је крајем августа отпочела Михаиловићева борба с њима, припремана од маја 1941, за које је време Тито, са својим јунацима, седео у Београду, а његов главни државни тужилац и друговао по кафанама с нацистичким официрима.

ЈОШ ЈЕДНА НОТА АМЕРИЧКЕ ВЛАДЕ

„Комунисти увек своје разлоге почињу неистинама или полуистинама, па их онда правдају лажима, понижени до перверзије“, објасниће нам доцније и аутор ових клевета, Милован Ђилас, сликајући ружно и комунистички неморал и комунистичке методе, које је негда свету наметао. Стављајући оакове редове на хартију, десет година после Михаиловићевог убиства, писац је вероватно имао на уму и своју улогу у преписци с Вашингтоном поводом Михаиловићеве судбине.

Да би своје донкихотске слике и прилике боље свету објаснила, Титова влада овакву своју логику и етику допуњава и једним ружним памфлетом, који објављује преко своје комунистичке амбасаде у Вашингтону. У том памфлету читамо: „Амерички официри куражили су Михаиловића на колаборацију с Немцима. Једна утицајна клика у самом Министарству рата, блиска генералу Маршалу, сматрала је да је Михаиловићева сарадња с Немцима потребна како би се лакше зауставило ширење комунизма“. Међутим и совјетске и америчке архиве, нарочито записници из Техерана, Јалте и Потсдама, и две Стаљинове личне здравнице на њима, генерала Маршала не прикажују као немачког пријатеља и сарадника, још мање као Михаиловићевог промотера, већ, напротив, као несвесног и фаталног помагача црвеног Стаљиновог империјализма и у Европи и у Кини.

Комунистичку пропаганду, изражену у оваквом памфлету, а синхронизовану и са совјетским клеветашким Америке и њене ратне искренности, ради лакших уцена на предстојећој конференцији министара у Паризу, америчка влада не прима лако. Зато својом другом нотом од 14. маја 1946. поново тражи дозволу присуства и саслушања меродавних америчких сведока. Одговор Титове владе на ову нову ноту потписује раније Шубашићев помоћник, а сада већ наследник, Станоје Симић, иако и она долази из истог ранијег извора. Поред понављања ранијих клевета, овај одговор од 25. маја 1946. кулминира у реченици: „Америчко тражење у вези америчких сведока значи недозвољено мешање у унутрашње ствари наше државе“. А држава Југославија, благодарачки Черчиловим процентима из Москве, лудачкој наивности из Јалте и проиграном поверењу у Стаљина из Потсдама, била је већ својина комунистичке диктатуре и страховладе, на челу са највише 3 процента њених најгорих грађана и најстрашнијих терориста.

ПРЕМЛАЋЕНИ И НЕПОСТОЈЕЋИ СВЕДОЦИ

Док су дипломатске ноте у току, један комитет америчких новинара долази до Београда, у циљу да се боље упозна с природом доказа којима комунисти располажу против Михаиловића. После неуспеле мисије, госпођа Болтон, у њихово име, наводи: „Показали су нам многе фотографије на јединицама су били Немци а на другима Михаиловићевим четницима, увек одвојено. Ја сам приговорила да нас такви докази не убеђују, јер овде видимо једне а тамо друге, само

ФЕЛТОН

их нигде не видимо заједно. Напоменула сам и то, да сличне доказе америчко правосудје никад не би примило... тражећи стварне доказе, а не само приче.“

Још је горе судбине била и Елеонора Пакара, дописник „Јунајтед Прес“ за Европу. И она је такође тражила обавештење о доказима против Михаиловића, који се тако издашно помињу и у владиним нотама и у њеној комунистичкој штампи. Кад је своју новинарску агенцију известила да се докази састоје у пропаганди, клеветама и освети против саог првог противника, била је протерана из земље и стражарно спроведена до границе.

Али ако комунистичка мерила нису за америчку јавност, она могу бити корисна у совјетским дискусијама са западним савезницима, било то на конференцијама министара спољних послова или на нирибершком процесу. Тако, совјетској делегацији у Нирибергу Титова екипа, на челу с Беблером, предаје своје „доказе да је Михаиловић од Немаца примао и паре и оружје, ради борбе против партизана као совјетских савезника“. Сви ти „документи“ састојали су се из изјава немачких органа, премлаћених по подручјима Титове полиције или од обичних фалсификата, подешених по њиховом циљу и укусу. С тим изјавама совјетски члан суда у Нирибергу, и Молотов на конференцији у Паризу, имали су доказати да су Англо-Американци у заједничком рату били неискрени, јер су помагали совјетског и комунистичког непријатеља, а преко њега и самог Хитлера!

Иако је „нове доказе“ објавила и Стаљина и Титова штампа, совјетски судија и саветници Молотова нису их озбиљно узели, јер су фалсификати били несумњиви. Зато се „нови докази“ нису појавили ни у Нирибергу, а још мање премлаћени или уопште непостојећи сведоци, које никада није видео ниједан суд, ни комунистички, а камоли међународни.

БЕРНС НИЈЕ ОДРЖАО ОБЕЋАЊЕ

Кад је америчка дипломатија застала пред тезом о „независном правосудју и суверености Југославије“, без права мешања у њене унутрашње ствари, Комитет америчких сведока постаје све што о Михаиловићу кажу амерички извори агилнији. Својој влади, у име 600 чланова, шаље 75 апела из 55 највећих америчких градова. Њих конгрес у Чикагу одређује за своје делегате, које Дин Ачесон као заменик државног секретара, одбија да прими. Неће их примити ни министар иностраних послова Бернс, а још мање председник Труман, на чија су врата двапут куцали: 29. маја и 13. јуна, увек без успеха.

Кад за ваздушне хероје и Михаиловићеве саборце није било времена за пријем код Бернса, тражио је пријем и пуковник Џон Ричардсон, веза између америчког петнаестог ваздухопловног корпуса и Михаиловића. „Не будемо ли помогли Михаиловића у великој невољи, наше породице ће своју државу сматрати неблагодарном према спасиоцима, савезницима и саборцима њене деце“, јадикује много пута одликовани пуковник. И док пуковник Ричардсон упозорава своју владу на Михаиловићеве жртве при спасавању америчких сведока, Бернс му одговара: „Нама су познате Михаиловићеве заслуге за нашу свар, али у овом часу ми му не можемо помоћи“. Том приликом Бернс је само обећао да ће се амерички елаборати и докази о Михаиловићевом доприносу савезничкој ствари ускоро објави-

ФЕЛТОН

ти, те тим и удовољити бар једном од предлога америчких грађана. Али Бернс своје обећање никад није одржао, каже нам и сам Ричарсон.

Што је америчка дипломатија, пасивнија, окована у међународне кавезе и празне наде у Уједињене нације и Комитет министара спољних послова, то амерички грађани постају све агилнији. С једне стране, они буде успавану америчку штампу, а с друге покрећу најелитније америчке јавне раднике да Михаиловићев случај узму у своје руке, и у Њујорку створе Комитет за обезбеђење правде према Михаиловићу. Док се Комитет организује, поштенији део штампе почиње да објављује и сва сведочења

АМЕРИЧКА ШТАМПА ОТКРИВА ИСТИНУ

„Њујорк Хералд Трибун“, који је 1943, благодарем фиокомунистичким подвалама и британској политици, објавио само немачку уцену Тита, изостављајући Михаиловића из заједничке уцене, објављује сада и Михаиловићев заборављени део или половину. Тако, за нацистичку уцену Михаиловићеве главе, лета 1943, у округлом износу од 100.000 златних марака, америчка шира јавност тек тада дознаје, како је та тешка уцена једна од најречитијих исправа против свих клевета о Михаиловићевој сарадњи. Уцене никад не падају на главе сарадника и пријатеља, већ само на заклетте непријатеље. То знају и сви чикашки гангстери из дана Ал Капонеа, али не и комунистичке агенције и њихове корисне будале.

Клер Луг, тада члан Конгреса, доцније сувласник највећег штампарског труста Америке, и доцније њен први женски амбасадор у Риму, изјављује: „Ко истину тражи, тај се никад сведака не плаши“. Она истовремено апелује на америчку јавност да се комунистичке оптужбе не примају без доказа, јер амерички учесници и очевици стоје далеко ближе истини од комунистичких трубадура и игиораната.

На састанцима у Вашингтону, међу првим утицајним личностима, који за Михаиловића траже истину и правду, помажући апеле америчких сведока, видимо сенаторе Тафта и Вандерберга. „Иво је при крају рата постао спорна личност, Михаиловићеве велике заслуге за ствар слободе у почетку рата нико не може оспорити“, изјављује други, дочим први Михаиловићеве до-

приносе признаје и подвлачи током целог рата, као што чине и сви амерички сведоци с којима је у вези.

Истих тих дана у Сенату Бертон Вилер изјављује:

„Од целог блата, бацаног на лице генерала Михаиловића, током више од годину дана, ниједна једина мрља није тачна. Ниједна једина оптужба против њега није доказана. Из свих тих комунистичких интрига, он је испливао као човек изузетне видовитости, чистих убеђења и гвоздене куражи“. Команде мача, често пута преламаног преко недужне Михаиловићеве главе, кули са да и најутрајнији амерички лист, да би их употребио у Михаиловићеву одбрану. У њему, из тих дана, налазимо трезвенија гледања, а у њима, и ову реченицу: „Ко на Балкану изгуби битку, тај ће је изгубити и на суду“.

После ове тачне и немиле констатације читамо даље: „Михаиловић је за цео свет важна и историјска личност, те свет не би смео дозволити неправду освете и њено извршење. И кад не би било других разлога, Михаиловићев отпор Немцима, у чију искреност и важност за ствар савезника не може бити сумње, заслужује правично и исцрпно суђење пред форумом целог света. Зато је апел у овом циљу упућен Уједињеним нацијама на свом месту. Издајник или патриот, то би свет морао знати без сваке сумње. Према томе, најбољи савет Југославији био би: да спор с Михаиловићем, уз све доказе против њега, преда међународном суду“. Сличним духом одише и вашингтонска штампа, у којој читамо: „Черчил је под своје окриље узео совјетског агента и његове целате“.

МИХАИЛОВИЋ ЗАСЛУЖИО ПРАВДУ А НЕ ЛИЧОВАЊЕ

Правду за Михаиловића и његов покрет тражи и либерално-левичарски, често и сасвим социјалистички часопис „Њу Лидер“, у коме ћемо наћи савршене адвокате истине. У овом часопису, под насловом „Мајсторски посао међународне пропаганде“ налазимо и верну карактеристику трагичне Михаиловићеве личности: „Михаиловић је либерални вођа српских сељака, који је увек био за ствар југословенске националне демократске заједнице“...

„На миг комуниста, њихових злих сапутника и утицајних либерала широм целог света, отворене су злонамерне интриге против генерала Михаиловића, који је све до данас био и остао познат и својим сутра-

ђанима, и Немцима, и многим британским и америчким војницима, као лојалан борац на страни својих демократских савезника. Ова савршено срачуната кампања успела је у толикој мери да их је премало који су вољни да подигну свој глас против једног планског и срачунатог злочина...“

„Буду ли такве клевете Михаиловића убиле, то ће бити најсрамнији злочин од премногих њих, који прате совјетских поход кроз некомунистичку Европу. Дозволимо ли да се и то деси без сваког правног суђења, ми ћемо тим погизати све своје лепе мисли и заклетве богињи правде“. А неколико дана доцније, исти часопис наставља: „Правда коју ће Михаиловић осетити у Титовом терористичком суду, апсолутно је иста коју један осумњичени Црнац може очекивати од помахнитале руље у линчовању... Михаиловић је заслужио правду, а не линчовање... јер је Америку задужио спасавајући њене синове, а његов случај није криминални, већ политички проблем“.

О'Конски, члан Конгреса, устајући у Михаиловићеву одбрану, сличним аргументима, иза целе трагедије види криве Стаљинове руке. И зато Михаиловићеву судбину упоређује са судбином вођа полске гериле, на челу с генералом Леополдом Окулицким. „Ратовао је под Ајзенхауером, и са 16 сарадника затворен и осуђен у Москви, а не у Варшави, и то као издајник Совјета. Безбрижни амбасадор Хопкинс стишавао је револт светлоречима: „Спасиће их Стаљинова племенитост“. А та је „племенитост“ четвртину њих задавила у својим мрачним подручјима, пре сваког суда“. Није у питању само живот једног праведника, већ правичност као принцип, преко кога се безобзирно глуми“, каже посланик Висконсина.

ЈУГОСЛАВИЈА ЛЕЖИ НА САВЕСТИ АМЕРИКЕ

Посланик О'Конски у својој изјави напада политику председника Рузвелта „који је дозволио Черчилу да Југославију поклати Титу и комунизму“, наглашавајући да би енергично залагање Америке спасло Михаиловићеву главу“. На крају своје изјаве, овај искрени поборник правде према издатим српским и полским савезницима подвлачи: „Сви Михаиловићеве контакти с Немцима састоје се у томе, што је са својим снагама од њих бранио и Британију у Египту“.

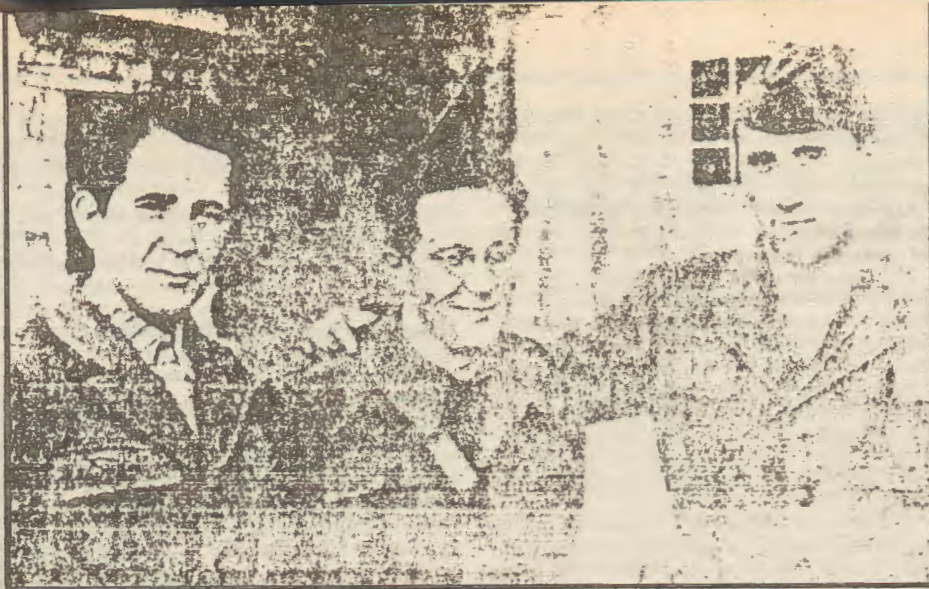
Списатељка и одличан познавалац и Југославије и Михаиловића, Рут Мичел, сестра фамозног и видовитог генерала Била, каже: „Убију ли Михаиловића, крв његова пашће на савест Америке која је заборавила или издала свог великог пријатеља“. Истога дана мајор Џон Кнежевић, амерички обавештајцац с Блиског истока и Балкана, истиче:

„Наше агенције у рату, а и сада, срамно, и изгледа злонамерно сакриле су истину од наше јавности, како не би видела црвену наказу, која угрожава све наше слободе. Зато и Југославија и Полска леже на савести америчког народа. Не будемо или уложили све силе да спасемо невиног Михаиловића, а с њим, могуће, и југословенски народ, ми ћемо се огрешити и пред Богом и пред свим аманетима, сувише драгом америчком народу. Где су сада правда и истина, и шта се то десило с нашим америчким и демократским идеализмом, с нашим националним поносом? Да ли смо на путу да и ми postanемо жртва руског комунистичког империјализма? Зар победе генерала Михаиловића над Немцима, у којима су с њима заједно учествовали и амерички официри, нису слављене као — „Титове победе“, уз неславно ћутање наше добро обавештене Агенције за ратне информације? Најутрајнији хришћански лист Амери-

Капетан Менсфилд и капетан Тодоровић, чланови мисије, снимљени пре пута преко мора

Captain Mansfield and Captain Todorovitch, Members of the Mission; this picture was taken before their departure overseas.

Терористи пресудитељи: Ђилас, Кардељ и Ранковић

не, у свом тражењу истине о Михаиловићу, осећа затворене комунистичке гвоздене завесе. Зато и напада комунистичке власти „које процес Михаиловићу оглашавају слободним, а ускраћују визе свим новинарима, који нису довољно либерални или комунистима сасвим наклоњени“. Услед тога, цео случај или трагедију овако карактерише: „Не ради се старо о Михаиловићевом колорацији, већ о опозицији Титу и комунизму, којих не може бити у комунистичким државама“.

ГРЕХ ШТО СЕ ИСПРИСО ПРОТИВ КОМУНИСТА

Један од Вашингтонских листова, у вези Михаиловићеве трагедије, пише: „Живот једног народног вође, чак и кад је познат владама великих сила као поштен и исправан човек, од велике је вредности за политичке рачунице. Ниједна од влада које су га пре коју годину обасипале гомилама похвала и почести, није била у стању да за њега ишта уради“, корећи нарочито своју и британску владу. Да ли је Михаиловић издао своје савезнике, или су савезници издали њега може се расправити само пред слободном правдом, не пред судом силе и освете“, подвлачи други Вашингтонски лист.

После Вашингтона буди се све више и штампа Њујорка. Један од њених листова резимира: „Једини Михаиловићев грех је у томе што се исприси испред Совјетске Русије у одбрани слободе своје угрожене отаџбине. Напуштајући њега, да би устоличила гробаре слободе његове државе, америчка влада починила је недостојан акт издаје. Дозволи ли још и то да га убију његови комунистички непријатељи — срамота ће бити вечита... Генерал Михаиловић је био наш пријатељ. И, према томе, ако наша влада учини мање од максимума, како би онемогућила срачунато убиство... биће крива за тошку издају, које ће се амерички народ са стидом сећати за вечита времена“.

Други њујоршки лист отворено оптужује: „Сада нам свима све јасније постаје да смо у Техерану, Јалти и Потсдаму преварени од својих владних представника“. А затим категорички тражи да Михаиловићу суди међународни суд, или суд за ту прилику образован под кровом Уједињених нација, увек „под сунчаном светлошћу слободне штампе“. Трећи и највећи њујоршки лист, често Совјетима исувише наклоњен, предлог о међународном суду радо дотиче, тражећи јасно: „Правичан суд и објективну пресуду, не пред Титовим већ пред међународним судом“. Тражећи „fair trial“, лист водачачки да би само тим путем биле задовољне и правда и истина, с којима се не

слажу комунистичка пропаганда и освета.

У том резонувању из истог броја, налазе се и ови редови: „У судској дворани Титових партизана, под диктаторском владом која је пресуду унапред донела, не може бити ни правог суђења ни правде. Њих нам може дати само међународна правда, којој би Тито и његова влада предали Михаиловић у свом властитом интересу, ради историјске истине“. Четврти њујоршки лист или „лист елите“ истиче: „Хаотично стање, под којим се суди, свима је видљиво: истовремена борба између ројалиста и републиканца, Срба и Хрвата, демократије и комунизма, мањина и српске већине. Зато је сигурно да под Титовом владом неће бити правде за Михаиловића. Све што Титове судије желе, они ће исконструисати и смрт објавити. И тако ће завршити симбол отпора свога народа и поробљене Европе“.

ПРЕВАРЕНИ САВЕЗНИЦИ

Таласи критике против америчке индолентности и дипломатије враћају се у Чикаго, где су и почели, чим је створен Комитет америчких сведока. Њихов лист масним словима подвлачи: „Сенатори Америке морали би ствар узети у своје руке. Јер ако је Михаиловић немачки сарадник, онда су немачки сарадници и сви амерички официри, који су код њега били, и с њим сарађивали и који сада траже да пред светом изложе истину“. И док леп део сенатора од државног секретара за спољне послове тражи даље дипломатске кораке, а то Бернс и Ачесон увек обећавају, до даљих интервенција није никада више дошло... Против такве забравности устаје и помоћник државног секретара, честити и видовити Адолф Берле, који је у том кључном ресору био увек уз апеле америчких сведока и заштиту части њиховог спасиоца, генерала Михаиловића.

Резимирајући револт америчке јавности, који није допро до либералне дипломатије Државног секретаријата за спољне послове, либерално-социјалистички „Њу Лидер“ упозорава свет: „Черчил је наводно изјавио: „Био сам лоше обавештен. Преварен сам“. Бивши председник владе Шубашић и бивши министар финансија Шутеј, без чије помоћи не би била могућа противоврска влада у Лондону, избачени су из Титове владе, те се већ налазе у кућном затвору у Београду...“

„Бригадир Меклин и мајор Рандолф Черчил, чија је оцена о Титу допринела промени британске политике, не могу више да сакрију свој непријатељски став према режиму. Они су веровали да партизански покрет представља стварну коалицију свих националних снага. Веровали су и да је Ми-

ФЕЛТОН

хаиловић реакционар, који сарађује с непријатељем. Да све ове ствари нису такве, данас ће свако признати. Али ипак остаје питање: како су људи на великим положајима могли себи дозволити да буду преварени?...

„Титови заштитници били су у стању да истину тешко изобличе, примајући без сваке резерве вести из кујне комунистичке пропаганде. Штавише, били су у стању и да фалсификују британску и америчку војну обавештајну службу. Кад су потпуковник Вилиам Дикин и бригадир Фицрој Меклин дошли из Титовог штаба, доносећи собом славопојке партизанском команданту, било им је дозвољено да све то изруче пред британску штампу као јавне и тачне констатације. Али кад су пуковник Бели и бригадир Армстронг, с другим члановима британске мисије код Михаиловића, дошли натраг у Енглеску, они су одмах стрпани под каратин.“

АМЕРИЧКА ПОМОЋ КАО „ПОКЛОН РУСИЈИ“

„У Сједињеним Државама пуковнику Лујис Хуту, с многим другим официрима, Титовим симпатизерима, дата је пуна слобода речи и изјава у јавности. Али кад су пуковник Сајц и капетан Мансфилд, послати у Југославију као обавештајци о Михаиловићу, и натраг дошли с извештајима, није дозвољено чак ни члановима ратног сенатског комитета да их виде и од њих истину чују“.

Ово упоређење две тактике и две етике теже одјекнује, кад се сетимо да Хуту и остали Титови обожаваоци нису никада учествовали у било којој борби против Немаца, док су Сајц и Мансфилд, заједно с Михаиловићем и британским бригадиром Армстронгом, немачке мостове у ваздух дизали, и у многим биткама учествовали, да би затим чули како либерална штампа и британски радио све те битке и победе великодушно поклањају Титу.

Док у овом америчком опису имамо тачну анализу целог југословенског комплекса са уочи Михаиловићевог суђења, најутрајнији амерички лист дотиче и природу Титове диктатуре, коју је овај лист својим писањем прилично помогао. Ево само неколико констатација из тог моћног гласила америчке јавности, и то недељу дана пре него је отпочело суђење Михаиловићу:

„У Југославији данас влада незнатна комунистичка мањина, на челу с маршалом Титом, који кроз своју доктринарну сумњу гледа и капиталистички и социјалистички Запад, али себе ипак сматра за руског проконзула и вођу комунистичког продирања према западном делу. Пошто је легализирао своју владавину путем нарочитих тоталитарних избора, уз бојкот свих остатака опозиције, он сада у живот уводи све што је научио током дугих година тренирања у превратничкој комунистичкој пракси. И тако, у Југославији нема више никакве слободе, ни политичке, ни верске, ни једне једине.“

„Штампа је парализована, опозиција је разбијена, а ОЗНА или тајна полиција, води бригу о томе да сваки Југословен, и то без изузетка, приђе Титовим силама, и до неба слави „Вођу“, ако не жели да умре од глади. Најмањи израз опозиције значи одузимање карата за исхрану и одело, па чак и легитимација, а то већ води у затвор. Штавише и УНРА је присиљена да послужи као инструмент „револуције“. Намирнице које бесплатно дели гладнима, представљају као „поклон Русије“. Поред тога храну глад-

ФЕЉТОН

них продају за рачун владе, уз велике зараде...

„Морамо знати и памтити да ово нису испади недисциплиноване руље, почињени у превирању људских страсти, већ стална и планска политика владе, која још тражи међународно признање. Обећања дата народу Југославије, и народима других држава европског Истока, морају ипак бити остварена“.

КОМУНИСТИЧКА ТАМНИЦА ЗВАНА — „ЈУГОСЛАВИЈА“

Ове тачне констатације и верне слике Титове владавине изазвали су мустре протесте, и Југословенске амбасаде у Вашингтону, и „Уједињеног комитета југословенских Американаца“, а то значи шачица комунистичких агената у Америци. Доносећи њихове протесте, уместо свог коментара, исти лист, пет дана после отварања Михаиловићевог процеса, наставља своје даље приказе нове „демократије“ или Черчилове и Стаљинове комунистичке тамнице, зване Југославија:

„Непобитна је истина да је америчка влада за дуго времена одбијала пуно признање Титовог режима услед тога, што је овај погазио све обавезе, примљене у компромису из Јалте. Ту су долазиле обавезе о успостављању „личних слобода, слободе од страха, слободе савести, слободе збора, договора и удруживања“. А затим и због тога што избори, који су „легализовали“ Титову владину нису „дозволили никакву могућност слободног бирања народних представника“...

„Све ове оптужбе доказују и многи страни кореспонденти, а поред њих и многи Југословени... међу овима и Шубашић и Мачек. Они се слажу у томе да то што Тито ради значи тероризирање државе и наметање комунистичке диктатуре“... Како ова наведена комунистичка протест подвлаче „да су обављени избори били слободни“, а професор Ласки још и то „да су то најслободнији избори откако Балкан постоји“, то овај лист куражно и отворено одговара:

„Тако исто били су слободни и Хитлерови избори, као што је познато свима који су их посматрали... Гласачи су марширали ка биралиштима са једном једином листом...

Снимак за успомену: амерички пилот (у средини) у друштву са официрима ЈУВО

на основу диктаторског изборног закона... под присилом страха и терора... јер тамо слобода постоји искључиво за комунисте...

„Намирнице УНРЕ, већином поклон Америке, исхрањују Титову војну машину. Један део кријумчаре и у Трст, да би била успешнија пропаганда окупације. При подели хране од Унре све најбоље и највише иде комунистима и њиховим савезницима. Народ убеђује да наша америчка храна, одела и лекови, које шаљу Америка и Британија, долазе из Совјетске Русије. Титова влада чак и тргује с тим производима, које бесплатно шаљемо за спасавање гладног народа. Сви који реч једну писну против Титовог режима губе карте за исхрану, као и личне исправе, те тако или не једу или једу у — завору...“

„Савезници не смеју заборавити да су они Тита устолочили. Ако Тито гази све слободе, за тај злочин они сnose заједничку одговорност. Када су херојски догађаји експлодирани у Београду Тито је био веома запослен у Загребу ради чувања и ширења мирољубивих односа са савезничком Немачком“.

АМЕРИЧКА ПОМОЋ УЧВРСТИЛА ТИТОВУ ВЛАСТ

Госпођа Дороти Томсон, савест америчке журналистике за време другог светског рата, у самој средини Михаиловићевог суђења, допуњава изложене описе комунистичке страховладе у Југославији, повезујући Титове „реформе“ с Михаиловићевим процесом. Међу њеним реченицама, уклесаним у гранитне стене истине, налазимо и ове редове:

„Суђење Дражи Михаиловићу постављено је на неком циновском клеветању и Велике Британије и Сједињених Држава, све то срачунато за предстојеће дане Париске конференције Великих сила...“

„Покушавају да докажу како су британски и амерички војници у Југославији били више забринути да што пре ликвидирају партизане, него да се победе Немци, радећи све преко Михаиловића. У овој вези, није оптужен само генерал Михаиловић, већ и пуковник Роберт Мекдауел, шеф америчке војне мисије код генерала Михаиловића...“

„Америчка војска и влада изведени су на суд и то на начин који често погађа америчку част. Ми све то мирно гутамо. Тако нам и треба. Али истина је на сасвим противној страни. Британија, а за њом и Америка, напустиле су Михаиловића и владу коју

је представљао. Лишиле су га и оружја и муниције, дајући све то његовом најстрашнијем непријатељу, који је у рат ушао тек онда, кад су нападнути Совјети и који је нашу помоћ искористио за своју комунистичку диктатуру. Тим путем он је узурпирао врховну власт, против воље огромне већине југословенског народа...“

НЕ ИСПЛАТИ СЕ БИТИ ПРИЈАТЕЉ ЗАПАДНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

„У Мек Дауеловом извештају читамо: „Стварни злочин за који је Михаиловић оптужен, по мишљењу 80 процената југословенског народа тај је, што је постао и остао симбол једноставне, дубоке и непоколебљиве отпорности југословенских сељака према свакој тиранији, страниј или домаћој“...“

„Кад једна држава добије репутацију да издаје своје пријатеље, она полако, као и појединци који тако раде, изгуби све своје пријатеље. Министарство војно и спољних послова не јављају се уз Михаиловића, нити штите Мек Дауела. Прво је пуковнику Мек Дауелу дозволио да да свој приказ састанка с Немцима Комитету за часно суђење генералу Михаиловићу, због чега је Београд оптужио, и њега и Михаиловића, за злочин колаборације с непријатељем. Мек Дауел је изјавио да је до разговора дошло по тражењу Немаца, у вези њихове понуде да се предају Американцима и Британцима. Михаиловић у разговоре није био укључен, јер је Мек Дуел добио инструкције из Вашингтона да се тражи безусловна предаја...“

„Зашто министарство војно не би изашло с делом на видело пред једну конференцију штампе? Чему служи њихова сугестија да они не знају где се сада налази пуковник Мек Дауел. Ако су министарство војно и министарство спољних послова желели да створе код нас утисак о њиховој одговорности, тешко да су могли изабрати пут, који би донео тежа компромитовања...“

„У свему овоме, најстрашнија је истина да свет ове земаљске кугле све више долази до сазнања како се заиста не исплати бити пријатељ и присталица западне демократије“.

Кроз искрене речи Дороти Томсон говорила је цела обавештена и трезвена америчка јавност, и то не ради Михаиловића, колико ради истине и свих неславних последица либералне безначаљности, у сурету с апокалиптичким комунистичким аморалним чудовиштима. Док су дипломатске капитулације, и на туђи и на свој рачун, покушавале да концесијама укроте или уразуме комунистичку горопад, њени апетити расли су у истој мери, у којој су расле и капитулације. Према томе, једини форум који је још остао на бојном пољу“ уз издатог Михаиловића, био је Комитет или слободни суд у Њујорку.

Слободни суд у Њујорку чинила су 72 елитна грађанина и јавна радника Америке, како са деснице, на челу с Џон Дјуи будућим гувернером Њујорка и председничким кандидатом републиканске партије, тако и с левице, на челу с Норманом Томвсом, вођом америчких социјалиста. Међу члановима овог Комитета видимо пет гувернера, шест сенатора, осам народних посланика, десет чувених новинара и писаца, двојицу председника универзитета, десет познатих процесних адвоката, неколико угледних свештеника, рабина и официра, научника и јавних радника. Међу члановима видимо и Самнера Велса, првог помоћника министра спољних послова Конрада Хала, као и Дороти Томсон и Роџера Балдвина, две блиставе звезде на доста замућеном новинарском небу.

(наставиће се)

1. Звонимир Вучковић: ОД ОТПОРА ДО ГРАЂАНСКОГ РАТА

Ово је други део књиге „Сећања из рата“ у коме Звонимир Вучковић говори о догађајима у којима је учествовао од 1942. до 1944. године, када га је генерал Михаиловић упутио на последњи задатак у Италију. Нека од поглавља су: „Први Равногорски корпус“, „Бугари у Драгачеву“, „Отпор кроз саботаже“, „Војна мисија Сједињених Држава“, „Омладински конгрес“, „Ба“, „Летећа бригада“, „Шумски аеродром“, „Борба за Србију“, „Савезници напуштају Дражу“...
Страна: 230. Тирилица. Цена: 180 динара.

2. Звонимир Вучковић: СЕЋАЊА ИЗ РАТА

Књига мемоара Звонимира Вучковића, првоборца покрета генерала Драгољуба Драже Михаиловића, команданта Првог Равногорског корпуса. Ово је први пут да се у Југославији објављује целовита ратна прича припадника четничке војске. Делови књиге „Сећања из рата“ објављују се у фељтону „Погледа“ под називом „Мемоари једног четника“.
Страна: 230. Тирилица. Цена: 180 динара.

3. Документи Хуверовог института: РОДОЉУБ ИЛИ ИЗДАЈНИК: СЛУЧАЈ ЂЕНЕРАЛА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА

Док је 1946. године у Југославији одржано инсценирано суђење генералу Драгољубу Дражи Михаиловићу, у САД-у су најбољи амерички адвокати, о свом трошку, одржавали паралелно суђење. Необјективни комунистички суд у Југославији није узео у

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

„ЧИЧА“

Оглашава продају књига са
попустом од 40%

обзир потпуно супротан исход америчког суђења. Међутим, научници Хуверовог института при Станфорд универзитету у Калифорнији, прикупили су документа са америчког суђења, синтетизовали их, и уз критички есеј Дејвида Мартина, објавили у овој књизи. У књизи „Случај ђенерала Драже Михаиловића“ дат је један од најобјек-

тивнијих приказа догађаја у другом светском рату у Србији и Југославији, а посебну специфичну тежину има чињеница да су њени аутори страни држављани.

Лој В. Хендерсон, бивши амбасадор Сједињених Држава и помоћник заменика државног секретара: „Дејвид Мартин до танчина описује неуспешну борбу ђенерал Михаиловића да своју земљу спасе и од нацистичке и од комунистичке превласти“. Ову веома обилно документовану књигу треба сматрати као последњу реч о том предмету и сваки онај који се интересује за савремену историју Европе, треба да је има у својој библиотеци“.

Страна: 500. Тирилица. Цена: 260 динара.

Све три књиге су илустроване фотографијама из доба рата.

Издавачко предузеће „ЧИЧА“
11000 Београд, Сретена Младеновића 1/5,
Телефон 011/507-454, 425-124

Поручујем књигу:

1. „ОД ОТПОРА ДО ГРАЂАНСКОГ РАТА“, по цени од 180 динара
2. „СЕЋАЊА ИЗ РАТА“, по цени од 180 динара
3. „РОДОЉУБ ИЛИ ИЗДАЈНИК“, „СЛУЧАЈ ЂЕНЕРАЛА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА“ по цени од 260 динара.

Заокружити број књиге која се поручује. Књиге шаљемо поузећем. Плаћање поштару.

ПОРУЏБЕНИ КУПОН

(презиме, име оца, име и занимање)

(број поште и место стана)

(улица и број)

(својеручни потпис)

НАПОМЕНА: књиге се могу поручити и преко напред датог телефона.

ЕКСКЛУЗИВНО!

Шта хоће, ко је Вук Драшковић? Од родног Баната до своје Херцеговине. Стазама и брзинама српским од дијаспора. Овде и тамо далеко...

Од новинара до писца и политичара.

Шта председник СПО мисли о Србији и свом народу? Какву би Југославију? Како ће Србија до избора и када?

Ко је све од српских политичара поткрадао и прекрајао Вука Драшковића? Зашто СПО чува своје најјаче предизборне адуते? СПО и економски програм? Како у Европу и будућност? Народ и Вук на промоцијама СПО у Београду, Новом Пазару, Ужицу, Чачку, Руми, Косову Пољу, Шипову.

Сви одговори на специјалној видео касети. Са Вуком Драшковићем разговара Душко Богдановић, новинар Телевизије Нови Сад. Оно

што забрањује и цензурише званична српска телевизија на касети СПО-Видео-маркетинга

Поручите на адресу: Џорџ Вашингтона 9 или Булевар Црвене армије 3-а. Телефони: 432-050, 328-576 Цена: 200 дин.
Уплату извршити на жиро рачун: 6812-678-91956.

На исту адресу се може поручити и специјална видео касета са Светског сабора Српског покрета обнове, са беседом председника странке Вука Драшковића, декларацијом о националном помирењу, најзанимљивијим излагањима делегата и гостију СПО. Цена: 200 дин.

ПОМОЗИТЕ НАЈЈАЧУ ОПОЗИЦИОНУ СТРАНКУ СРБИЈЕ. СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ (СПО) НЕМА НИКАКВИХ ПРИХОДА, ОД СВОГА МИЛИОНСКОГ ЧЛАНСТВА НЕ НАПЛАЋУЈЕ ЧЛАНАРИНУ, АЛИ ЈЕ ОДЛУЧАН ДА СЛОМИ БОЉШЕВИЗАМ КОЈИ НАМ ЈЕ РАЗОРИО ОТАЏИНУ. ВАШИМ ПРИЛОЗИМА УЛАЖЕТЕ У БУДУЋНОСТ СРБИЈЕ И МА КОЛИКИ ОНИ БИЛИ, БЛИЖИ СМО ИЗЛАСКУ ИЗ ТУНЕЛА КОМУНИСТИЧКОГ МРАКА. ДИНАРСКИ ЖИРО РАЧУН СПО ЈЕ 60812-678-91956

ЂЕТИЊИ У ПАРЛАМЕНТУ

Пре много, много година, Никац од Ровина опкао је Црногорце различито и неочекивано реагују затечене у демократији. Да људн треба ни говорити. Дакле, шта се на прилив грађанских слобода, не нуто јада, данас догађа и то догодило Ђетињима, а што се, њиховим праунуцима?

..... Ја сам, мили моји Црногорци, кроз читав низ моје педесетогодишње владавине неуморно радио на културном препорођају миле ми Црне Горе! Радећи тако, ја сам цијели свој живот и сво биће своје посветио томе, да вас прво оспособим за културни и парламентарни живот, да од нас створим нове и културне јунаке, па тек онда да вам дарујем Устав! И сада, соколови моји, послније толнихкх напора, када сам у томе успио, ја вам, од свег срца дарујем то моје драго и мило јединиче — Устав! И дај, Боже, да вам буде сретан!“...

Никола I

(Из Лучинданске прокламације од 1905. године)

Адем Колић, Алекса Поповић, Асан Андрић, Благо Бошковић, Благоје Хаџић, Божо Вујшевић, Велиша Лазовић, Вуко Јанкоа, Гавро Протић, Душан Вукотић, Душан Петровић, Драго Радовић, Ђуро Дрецу, Ђорђе Милановић, Илија Јовићевић, Илија Капа, Живко Драговић, Јанко Спасојевић, Јанко Милић, Јанко Вукотић, Јаков Алексић, Јаков Вретеничић, Јован Пламенац, Јово Поповић, Јован Мемедовић, Јусуф-бег Ресулбеговић, Хоџа Карађузовић, Крсто Поповић, Крсто Томовић, Крсто Токов, Лабуд Гојнић, Лабуд Петровић, Лазо Томановић, Малин Радовић, Марко Требјешанин, Медо Лукачевић, Митрополит Митрофан, Мило Татар, Мило Драгојевић, Милисав Николић, Милисав Бојовић, Митар Радловић, Машо Андров, Митар Миличковић, Мустафа Хилми, Михаило Буквић, Никола Милошев, Ново Грујић, Обрен Рњез, Павле Вујисић, Перо Јовановић, Петар Рамовић, Петар Добрецовић, Раде Радовић, Радоје Ракочевић, Ристо Бошковић, Ристо Јокановић, Саво Бошковић, Сава Драговић, Саво Вулетић, Станко Булатовић, Саво Кривокапић, Симо Ковачевић, Секуле Дрљевић, Вилип Протић, Филип Челебић, Филип Вујовић Мартиновић и Мирно Мујишковић.

СА ГАЛЕРИЈЕ

У згради „Зетског Дома“, у коме су разна путујућа позоришна друштва давала представе, окупили се црногорски народни посланици.

У партеру посједили посланици лијепо и као што треба. Управо, као што треба. Управо, као што пјесма вели „Бан до бана. Милош до Лазара“. Поглед са галерија у скупштинску салу сличан је погледу са как-

ва виса црногорског у неку урвину, у коју се по кад-кад спусте крсташи орлова.

„Куд погледаш, мио побратиме, Све пануо јунак до јунака, Мрка брка, ока крвавога, Широкијех прса и рамена, Не може их сјећи ошта ћорда Нит' пробити пушка ни кубура. Ја какви су, Срби побратиме, Зазор ти је у њих погледати А камо ли с њима бесједити!...“

Ко их погледа, не би рекао да су то ни обични људи, а још мање какви парламентарци, него да су све сватови од Задра Тодора, Јанковић Стојана или кога другог витеза из наше прошлости.

Из првих клупа падају у очи најизразитији типови старог српскога соја: Лакић Војводић, Мијајло Нишин, Велиша Лазовић, Ђуро Дрецу, Крсто Токов, Алекса Поповић, Митар Миличковић, Обрен Рњез и многи други. Погледи им оштри, перчини пуштени низ потиљке, а брци растјерани у стријелце. Јуначке им груди прекриљене читавим редовима ордења, одбљескују токе канатлије, па онда тешке мордоламе, широки рамболоси и мекни силиви у којем дањују револвери и реже љути јагагани. Што их више гледате, све више нам се чини да су они ту само за који минут и да ће се, за који сат, створити тамо негђе око Призрена, Мостара или Сарајева под ратним заставама!

И док вам се тако погледи задржавају на тим орлушинама, дотле, за тили треи, запази се и по неки клтурни Црногорац поткресане брадице, уфитљених брка са препиљеним обрзима, преко кога је остао траг јуначког брковеза? То нам је вријежа људи мртве и детенерисане физичке младости, чији су најизразитији представници: Лабуд Гојнић, Јован Пламенац, Секуле Дрљевић и њима слични. А кад добро осмотрите и упоредите стари и млади сој, одмах ћете рећи да млади овђе изгледају као незвани у јуначку дружину!

Ђуро Дрецу шарка нешто око револвера, отвара му капак, окреће коло и загледа колико има фишека, Мујо Влаховић извадио огњило и проба га у кремен; Ново Грујић извадио јагаган и расијеца неку књигу; Крсто Токов угони оловком пртеу масницу у револверску цијев и чисти је, Лакић Војводић истреса симсију; Лабуд Петровић закопчава докољеницу; Обрен Рњез шапће нешто Саву Бошковићу на ухо, масе не зна што; Мило Дожић задубно се у Свето Писмо и чита га; Мијајло Нишин изврнуо џепове од долама и истреса их њих нечасове трце и прашину; Јанко Милић феље неко дрво и гради кобилицу за гусле; Радоје Ракочевић и Јанко Вретеничић скрајнули се у један ћошак и дићају се копчама у празну пљувачицу, јер не знаду каква је то направа и зашто служи. Поред ових и многих других по-

сланици ставили се у службу својих навика.

За министарским столом Лазо Томановић, нешто дремован; до њега остали министри, Јован Пламенац, луд и аветан звијери око себе, Душан Вукотић, Филип Јерговић, Марко Букановић и Перо Вучковић, обучени сви у живописно и скупоцјено црногорско одијело. Како их год погледате, једино ван изгледају прикладни, што веле Црногорци, само за сватове и ни зашто друго на свијету.

На галеријама пуно публике из које пада у очи и приличан број црногорске момчади, чобана из околине Цетиња, по ће коме је у појасу револвер, а по ће коме дудук, свирала или дипле.

Сједница почиње.

1. СЈЕДНИЦА

Посланици сви на окупу. За министарским столом сви чланови владе. Галерије пуне измијешане публике. На пољу, околу Скупштине, маса окупљеног народа, споља допиру гласови од силне вике и граје, јер би многи хтјели да уђу у Скупштину и да чују шта ће се говорити, али не могу, пошто нема мјеста.

... Пст! ...пст! зачуше се опомене између посланика. Наста нијеме тајач!

Први устаде и узе ријеч

Мило Дожић: Господо посланици! По обичају који се практикује свуда у парламентарним земљама, ја предлажем да најстарији посланик по годинама заузме мјесто привременог председника Народне Скупштине, како би се потребни послови могли обављати до избора сталног председника.

Ђуро Дренуц: Ја мислим да није добро што Дожић рече, него је много боље да за пријесједника изаберемо онога посланика који је највише глава посјека. То је најправље, ако хоћемо да се држимо праве и Господарева Устава!...

Крсто Токов: Ово је најбоље што може бити; слажем се са Ђуром и гласам у његов приједлог.

Јован Пламенац: Ред је, господо, да привремени председник буде најстарији посланик по годинама. Онок истина, није рђаво ни оно што је Ђуро предложио, па како хоћете?

Филип Челебић: Нећемо никако другачије већ ка је Ђуро река, па ко буде највише глава посјека нека буде пријесједник и нека му је сретно да Бог да јаки! Је л' овако, браћо Црногорци?

— Тако је, већ никако!... То је у смислу Устава и праве закона!... Тако је, тако! — довикује мнозина посланика.

Саво Бошковић: Ја опет мислим, најбоље је да припитамо Господара, па за кога он каже да ваља за пријесједника, тога и да изаберемо.

Вуко Јанков: Браћо, ја мислим да није лако бити пријесједник Устава и Скупштине! Не треба хитати, но све лијепо о полагао, па кога изаберемо тај нека и буде све дотле, док не учини какву валенцу у политици Устава!...

Због овога питања отпочиње жива дискусија и препирка. Посланици се дијеле у два табора: Ђуро Дрецу и стари му друго-

ви хоће за предсједника јунака најбољег који је у Скупштини, а Лабуд Гојнић, опет, са својим млађим друговима, не пристаје на то никако.

Ново Грујић: Молим вас, господо, дајте да учинимо овако: нека пријесједник буде један од овија нас који смо сјекли турске главе, а ови што нијесу сјекли нека буду саклетари у Скупштини и нека лијепо пишу све ово те зборимо!... Ја мислим да је ово у разлог Устава!

Митрополит Митрофан: Знате како, господо! Послушајте ме и да учинимо као што траже ови млади посланици, јер се тако ради и у другим земљама!

— Е тако може... и најбоље је ка што рече Митрополит! — вели Ристо Јокановић. Стари посланици послушаше и: попустише.

Душан Петровић: А сада, господо, да видимо ко је кад рођен?

Алекса Поповић: Ја сам рођен Смаил-агине године, а све ми се чини, неће око запоста Госпођина поста!

Ђуро Дрецу: Па и ја сам те године, ма прије запоста!...

Митар Миличковић: Ја на три године пред Смаил-агину погибију!

Никола Милошевић: И ја сам туда неће!...

Лакић Војводић: Ја оне године када је пада крвав снег те се прича!...

Мијајло Нишин: Не знам кад је било, ма сам мали био када су ми причали да сам се родио поморске године, када су по петоро у један гроб копали!

Осим ових још многи посланици поменуће године рођења: неки граховску, неки Омер-пашину годину, и тако редом.

Најпослије утврдише да је најстарији поп Митар Миличковић, посланик из Пилера.

Мало за овим поп Митар заузео предсједничко место. Неки му рекоше да сам кандидује два секретара.

Митар Миличковић: Ја велм да секретари буду министри Јован Пламенац и Душан Вукотић, пошто лијепо пишу!

Министри не могу бити секретари! — вели Мило Татар.

— А могу ли попови! пита предсједник.

— Е, попови могу, — чује се одговор.

— Онда нека буде поп Марко Требјешанин и поп Крсто Поповић — вели предсједник, и Скупштина их прими.

Секретари заузимају мјеста, а Мирко Мијушковић прилази предсједнику и нешто му казује као потајно.

Митар Миличковић: Ово је, браћо, баш лијепо што сте ме изабрали за пријесједника и баш ви хвала! За данас немамо ође никаква посла, и ја ћу ови сједницу закључат, а сјутра, молећи се Богу, сви дођите у цик зоре на другу сједницу да се договоримо о стварима и работама из Устава Скупштине. Зато оглашујем да данас ође немамо више никаква посла!...

Посланици се мирно разилазе.

2. СЈЕДНИЦА

Сви су посланици на окупу. По обичају, одлазе у цркву на призивање Св. Духа, па се затим враћају у Скупштину.

Саво Вулетић: Господо, вријеме је да сада изаберемо новог и сталног предсједника Скупштине, затим подпредсједника и два секретара.

— А што сам ја, чоче, ође? Па мене сте јуче изабрали! Што ти збориш?! срдито довикује привремени предсједник, поп Митар Миличковић.

— Па ти си, попе Митре, само привремено изабран! — вели Саво Вулетић.

— Е ђаво га, брате, однио! Како то може бит?...

А добро ми вјерујте да сам знава е ће тако бит, не бих се ни прима! одговори поп Митар све љуће.

Крсто Токов: Немо' те, људи, то није право? Нека под Митар буде бар још који дан предсједник, а не само један дан, па да се послје прича за попа Митра, ка и за Баја Чунова, да је био војвода два дана!...

Поводом овог настаје жива препирка, али се ипак на крају умири, пошто неки рекоше да је Господар изјавио жељу да нови предсједник буде Мило Дожић. Тако за предсједника изабраше Мила Дожића, за подпредсједника Јанка Милића, а за секретара Душана Петровића и Мипосава Николића. Предсједник и остали чланови заузеше места.

Предсједник се у име своје и остале часништва захваљује на повјерењу и обећава да ће своју дужност предано и савјесно вршити.

За овим предсједник стави Скупштини до знања, да ће Њ. Кр. В. Књаз Господар сјутра отворити сједнице Народне Скупштине Пријестоним Бесједом.

— Живио Господар и цијели владајући дом! — громко се захори из посланичких грла.

Пошто је сјутра дан Господар прочитао Пријестону Бесједу и отворио скупштинске сједнице, предсједник Мило Дожић устаје и говори:

— Господо посланици! Сада је потребно да изаберемо одбор за нацрт скупштинске адресе! Ја предлажем да у тај одбор уђу ови посланици: Лазар Мијушковић, Ђуро Дрецу, Саво Вулетић, Крсто Токов, Душан Грегорич, Обрен Рњез, Митар Мартиновић, Јанко Вретеничић, Блажо Бошковић и Мујо Влаховић.

Ђуро Дрецу: Молим да ми се одговори: шта значи тај одбор и шта он има да ради?

Мило Дожић: Дужност је тога одбора да одговори на Господареву Пријестону Бесједу!

Ђуро Дрецу: Немам ја што одговарат на оно што је Господар река. Ја мислим да је све онако ка што је он каза и никако друкчије! И ја у тај одбор не узалим са овом памећу, а ви можете осим мене!...

Ни ми се у то нећемо упуштат никако свијет, него ме одмах бришите из тога одбора! — вичу Ђурови другови: Крсто Токов, Обрен Рњез, Јаков Вретеничић и Мујо Влаховић.

Опет настаје жива међусобна препирка. Митрополит Митрофан и сви министри упрли па доказују Ђуру и осталијима да то мора бити, иначе ће Господар на њих триста

НАША ПРОШЛОСТ

грднијех јада! Ђуро са друговима полушта, пристаје и пита:

Па можемо ли ми у та одбор таман овако под оружјем?

— Можете, зашто да не! — одговори предсједник.

Изабрани одбор сачинио је адресу, Скупштина је примила без поговора и предала је Господару на потпуно задовољство.

3. СЈЕДНИЦА

Мило Дожић: Господо, сада је и на дневном реду подјела посланика на секције, а да би се тај посао што прије свршио, ја мислим, најбоље је да само пријесједништво изврши диобу посланика на секције.

— Па лијепо, ваистину, нека тако буде! — чује се одобравање.

Предсједништво је извршило подјелу посланика у седам секција. За овим секретар Душан Петровић поче да чита који је посланик у којој секцији, а када дође на трећу секцију и објави да су у поменутој секцији Ђуро Дрецу и Обрен Рњез, ова двојица поскочише из клупа и кликнуше:

— Ко у трећој секцији?! Ми је ли? Е нећемо, чоче, задајемо ви чисту и Богу Вјеру!... Ми смо вазда били међу прве, па ћемо и сад у прву секцију!...

Због подјеле у секцији изроди се велика свађа. Дрецу и Рњез неће за живу главу у трећу секцију; Крсто Токов и Мујо Влаховић неће у четврту; Мијајло Нишин и Никола Милошев запали чак у пошљедњу (седму) и љути због тога као лафови!

Граја и вика проламају скупштинску салу; стари посланици јуначки траже да сви уђу у прву секцију. Не могу никако да се око тога погоде. Одједном се из клупе хитро издвоји Ђуро Дрецу и викну:

— За мном, у прву секцију, ко је Црногорац!

За њим на поклич, полећеше сви стари посланици.

— И ја сам с тобом, Ђуро, сиви соколе! — кликује са галерије Машан Косовац, стари јунак који, истина, није посланик, али је дошао да чује шта се говори у Скупштини.

Предсједник са министрима и још некојим посланицима посредује, е да би се некако погодили и дошли до реда, али све узалуд, јер Ђуро са друговима неће ни да чује ни за једну секцију осим прве! А кад виђеше да ништа не помаже, послаше ми-

НАША ПРОШЛОСТ

нистра Мариа Ђукановића по Господара да му каже што се догађа и да га моли за посредовање.

Када Господар сазна у чему је ствар, одмах затражи посланички списак па сам подијели посланике у секције. У прву и другу секцију ушли су сви бољи јунаци. Тако је Ђуру Дрецу и друговима дата јуначка сатисфакција.

4. СЈЕДНИЦА

Предсједник звони, посланици се окупљају, сједница почиње.

Ново Грујић довео саоје унуче, ђетиће од шест година, и мали парламентарца сједи у посланичкој клупи поред свога ђеда.

Предсједник виђе да дијете сједи у клупи и упита озбиљно.

— А чији је то ђетић?

— Ово је мој унук, зар га не познајеш, пријесједнице? Видиш ли, чоче, да личи на ђеда?! — рећи ће Ново.

— Ђеца се не смију доводити у Скупштину и не могу сиђети међу посланицима! — вели предсједник и тражи да Ново изведе унука из Скупштине.

— Немој пријесједнице! Ово ти је дијете ка и златна јабука; мирно је ка анђео... и неће оно ништа зборит у Скупштину! — вели Ново, па кад виђе да дијете не може остати у Скупштини узе га за руке и одведе на галерију.

5. СЈЕДНИЦА

Предсједник објављује да је на дневном реду извештај верификационог одбора о посланичким мандатима.

Милосав Николић, изјестипац верификационог одбора, чита.

— Верификациони одбор нашао је, да је мандат дробњачког посланика Јакова Алексића незаконит, и према томе Јаков није народни посланик!

Јаков Алексић: А чусте ли га. Црногорци, шта рече?! Ко није народни посланик? Јесам ја, у здравље Господарево, ка иједан Црногорац!... Не знам ја за та ваш одбор, но сам дошао ође ка и остали Црногорци!...

У Скупштини вика и граја. Неки од посланика млађих и школованих покушавају да Јакову објасне случај са његовим мандатом и доказују му да нема право што протестује; други, опет, који су Јаковљево памети, довикују му:

— Тако, Јакове сиви соколе!... Нијеси ти узмица ни онђе ће мозгови прскавају!

Охрабрен рјечима својих другова, Јаков још жешће наставља:

— Е нећу ја из ове Скупштине излазит без велике чистине, у здравље Господарево!... И што мене у та одбор нијесу позвали одмах чим дошао, па на лијеп начин казали: Јакове, знаш, брате шта је? Твој мандај није по закону и не мош бити у политику — па бисмо то некако на лијеп начин свршили, него сад, пошто сам ође сједио петнаест дана, они неће тамо нашла да ја не могу бити посланик!... Види ти де, молим ти се!.. Оставите ме, добро људи, да сједим ође, па ако велите ја нећу ништа зборит у Скупштини... а сад како бих се могао вратити у племе? Би ли свако река: Јаков није умιο да се влада ка посланик или тако нешто, па би ми се нос откинуо мимо иједног брата Црногорца!...

**„ШУМАДИЈА ПРОМЕТ“
ТРГОВИНСКА РАДЊА ЗА
ПРОДАЈУ АУТОМОБИЛА,
РЕЗЕРВНИХ ДЕЛОВА И
ПРИБОРА.**

**ЉИЉАНА ГРАЂАНИН
ВРЊАЧКА БАЊА, тел.**

036/61-668

Због силне вике и граје, предсједник закључује сједницу. Када за све ово чује књаз, позове Јакова у двор, мало му поласка као јунаку, да му једне старе хаљине, и тако Јаков, на једвите јаде, изађе из Скупштине.

6. СЈЕДНИЦА

Милосав Николић: изјестипац верификационог одбора, чита даље:

Верификациони одбор нашао је, да је мандат Милосава Бојовића за капетанију жупску законит, и према томе Милосав је посланик за исту капетанију.

— Није то истина и неће бит тако! викну са једног краја Скупштине Антоније Шундић, против-кандидат Милосава Бојовића који је од њега добио много мање гласова, али је ипак, мислио да је и он изабран, и дошао је у Скупштину својеволјно.

У Скупштини запрепашћење, јер све капетаније бирају по једнога посланика, а из жупске дошла двојица.

Предсједник: (окрећући се Антонију Шундићу) Народ је изабрао Милосава Бојовића који је од тебе добио више гласова; према томе посланик је Милосав, а ти нијеси, и зато није требало ни да долазиш у Скупштину.

**ПРЕТПЛАТА
НА „СРПСКУ
РЕЧ“**

Овим се претплаћујем на „Српску реч“, чија полугодишња претплата износи 110 динара, а годишња 220 динара (урачунат је попуст од 10%) Годишња претплата за иностранство је 50 ДЕМ, 30 УСД, или одговарајућа противвредност у другим конвертибилним валутама или динарима.

Уплате вршити на девизни жиро рачун 60811-620-128-25731-7495633 с назнаком за „Српску реч“, односно динарски, вршити на број 60801-603-27562. Уплате из иностранства се могу вршити и чековима и међународним уплатницама.

По један примерак уплатнице или другог доказа о уплати, заједно са овом наруџбеницом послати на адресу:

„Српска реч“
хотел Југославија (с 879)
11080 Земун

Име и презиме: _____

Адреса: _____

ПРИСТУПНИЦА

**СРПСКОМ ПОКРЕТУ ОБНОВЕ
(СПО)**

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

ЗАНИМАЊЕ

АДРЕСА

МЕСТО

ОПШТИНА

ГОДИНА РОЂЕЊА

ТЕЛЕФОН

ПОТПИС

Приступнице слати на адресу: Секретаријат
СПО Бранкова 24, стан 1, 11000 Београд, тел.
188-465

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ У ВРАЊУ 13. 11. 1990. год.

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ У ПАНЧЕВУ 15. 11. 1990. год.

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ У НИШУ 11. 11. 1990. године пред неколи

олуљада случајних пролазника (према „Политици“ и „ТВ Београду“)

НИКО
НЕСМЕ
ДА ВАС
БИЈЕ

ОСИМ — МЕНЕ

sokol